

בנק ירושלים

בנקאות חשלימה

תמצית דוחות כספיים רבעוניים
ליום 31 במרץ 2021

7	דו"ח הדירקטוריון וההנהלה	א.
62	הצהרה לגבי גילוי	ב.
64	תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים	ג.
65	דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק ירושלים בע"מ	ד.
135	ממשל תאגידי, ביקורת ופרטים נוספים על עסקי התאגיד הבנקאי ואופן ניהולם ונספחים לדוח הרבעוני	ה.
143	אינדקס ומילון מונחים	ו.

דוח הדירקטוריון וההנהלה - תוכן עניינים

7	סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה	1
7	מידע צופה פני עתיד	1.1
7	תיאור תמציתי של הבנק ותחומי הפעילות העיקריים שלו	1.2
8	תיאור היעדים והאסטרטגיה העסקית	1.3
9	מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים לאורך זמן	1.4
11	תיאור תמציתי של הסיכונים העיקריים שהבנק חשוף אליהם	1.5
13	אירועים מהותיים בתקופת הדוח ואירועים לאחר תאריך המאזן	1.6
15	הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי	2
15	מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים	2.1
17	התפתחויות עיקריות בהכנסות, בהוצאות וברוח כולל אחר	2.2
21	המבנה וההתפתחויות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון והמינוף	2.3
29	תיאור עסקי התאגיד הבנקאי לפי מגזרי פעילות פיקוחיים	2.4
31	חברות מוחזקות עיקריות	2.5
32	סקירת הסיכונים	3
32	סיכון אשראי	3.1
נספחים לדוח הדירקטוריון וההנהלה:		
35	חובות אשר בוצעה לגביהם דחיית תשלומים במסגרת ההתמודדות עם נגיף הקורונה, ואשר לא סווגו כארגון מחדש של חוב בעייתי (טבלה 22)	
36	סיכון אשראי בעייתי ונכסים שאינם מבצעים (טבלה 23)	
37	פרטים בנוגע לתנועה בחובות פגומים (טבלה 24)	
38	הלוואות לדירור בפיגור לפי הנספח להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 314 (טבלה 25)	
39	שיעורי הפרשה מסיכון אשראי לציבור (טבלה 26)	
40	הערכת הפרשה להפסדי אשראי בגין השפעת משבר נגיף הקורונה (טבלה 27 – שיעורי הפרשה בפועל ורגישות לשינויים באומדנים)	
43	סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק (טבלה 28)	
44	התפתחות ביצועי האשראי לדירור ומדדי ביצוע עיקריים (טבלה 29)	
46	מאפייני סיכון שונים בתיק הלוואות לדירור (ללא קבוצות רכישה) (טבלה 30)	
47	מאפייני סיכון שונים בתיק הלוואות לדירור שנמכר (טבלה 31)	
48	יתרת האשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדירור) (טבלה 32)	
49	התפלגות יתרות האשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדירור) (טבלה 33)	
49	פרטי מחיקות חשבונאיות בגין אשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדירור) (טבלה 34)	
49	יתרות ממוצעות של סיכון אשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדירור) ללקוחות עו"ש פעילים (טבלה 35)	
52	התפתחות ביצועי הלוואות צרכניות סולו ומדדי ביצוע עיקריים (טבלה 36)	
53	חשיפות עיקריות למדינת זרות על בסיס מאוחד (טבלה 37)	
54	חשיפות אשראי למוסדות פיננסיים זרים (טבלה 38)	
54	סיכון שוק	3.2
נספחים לדוח הדירקטוריון וההנהלה:		
55	מידע כמותי על סיכון ריבית- ניתוח רגישות	
56	השפעת תרחישים על חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית (טבלה 41-42)	

58	סיכון נזילות ומימון	3.3
59	סיכונים אחרים	3.4
60	השפעת גרמי הסיכון על עסקי התאגיד הבנקאי	3.5
61	מדיניות ואומדנים חשובנאיים קריטיים, בקרות ונהלים	4
61	מדיניות ואומדנים חשובנאיים קריטיים, בקרות ונהלים	4.1
61	בקרות ונהלים לגבי הגילוי בדוח הכספי	4.2
139	נספח שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית	

רשימת הטבלאות בדוח הדירקטוריון והנהלה

9	טבלה 1 - מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים לאורך זמן
12	טבלה 2 - ריכוז הסיכונים המתפתחים בבנק
16	טבלה 3 - תחזית מאקרו של בנק ישראל
17	טבלה 4 - תמצית דוח רווח והפסד
18	טבלה 5 - הכנסות והוצאות ריבית ושיעורי הכנסות והוצאות לפי סעיפי המאזן
18	טבלה 6 - ניתוח השינויים בהכנסות ריבית והוצאות ריבית
19	טבלה 7 - התפלגות הכנסות ריבית נטו לפי מגזרי פעילות
19	טבלה 8 - פערי הריבית בין נכסים כספיים והתחייבויות במגזרי ההצמדה השונים
19	טבלה 9 - היקף הפעילות והתרומה להכנסות ריבית נטו של מגזרי ההצמדה השונים
20	טבלה 10 - הוצאות בגין הפסדי אשראי
21	טבלה 11 - התפתחות תיק ניירות ערך
21	טבלה 12 - התפתחות תיק האשראי
22	טבלה 13 - הרכב פיקדונות הציבור
23	טבלה 14 - התפתחות באגרות החוב ובכתבי ההתחייבויות הנדחים
24	טבלה 15 - יחס הלימות הון
25	טבלה 16 - ההשפעה על יחס הון עצמי רובד 1 ויחס ההון הכולל בעקבות שינויים בהון הבנק ובנכסי הסיכון
25	טבלה 17 - התפתחות ההון
26	טבלה 18 - הון רובד 2
27	טבלה 19 - יחס מינוף
30	טבלה 20 - מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים
34	טבלה 21 - פרטים בדבר יתרת החובות, לנביהם בוצעו שינויים בתנאים במסגרת התמודדות עם נגיף הקורונה, שלא סווגו כארגון מחדש של חוב בעייתי
35	טבלה 22 - סיכון אשראי בעייתי ונכסים שאינם מבצעים
36	טבלה 23 - פרטים בנוגע לתנועה בחובות פגומים
37	טבלה 24 - פרטים על הלוואות לדיור בפיגור
38	טבלה 25 - פרטים בנוגע לשיעורי הפרשה מסיכון אשראי לציבור
39	טבלה 26 - שיעורי הפרשה בפועל ורגישות לשינויים באומדנים
40	טבלה 27 - סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק
43	טבלה 28 - התפתחות ביצועי האשראי לדיור ומדדי ביצוע עיקריים
44	טבלה 29 - מאפייני סיכון שונים בתיק הלוואות לדיור (ללא קבוצות רכישה)
46	טבלה 30 - מאפייני סיכון שונים בתיק הלוואות לדיור שנמכרו

רשימת הטבלאות בדוח הדירקטוריון והנהלה (המשך)

47	טבלה 31 - יתרת האשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור)
48	טבלה 32 - התפלגות יתרת האשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור)
49	טבלה 33 - פרטי מחיקות חשבונאיות בגין אשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור)
49	טבלה 34 - יתרות ממוצעות של סיכון אשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור) ללקוחות עו"ש פעילים
49	טבלה 35 - התפתחות ביצועי הלוואות צרכניות סולו ומדדי ביצוע עיקריים
52	טבלה 36 - חשיפות עיקריות למדינות זרות
53	טבלה 37 - חשיפות אשראי למוסדות פיננסיים זרים
54	טבלה 38 - אומדן ה-VaR
55	טבלה 39 - שווי הוגן מתואם של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות המאוחדות שלו
55	טבלה 40 - השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן נטו מתואם של הבנק וחברות מאוחדות שלו
56	טבלה 41 - השפעת תרחישים של שינויים בלתי צפויים בריבית
56	טבלה 42 - מגבלות שיעורי החשיפה בכל מגזר הצמדה
57	טבלה 43 - ריכוז בסיסי הצמדה
57	טבלה 44 - נתונים אודות ההשפעה על הון הבנק לפני השפעת המס בעקבות שינויים תאורטיים במדד המחירים לצרכן
57	טבלה 45 - נתונים אודות רגישות הון הבנק לשינויים בשערי מטבע
58	טבלה 46 - יחס כיסוי סילול
60	טבלה 47 - ריכוז השפעת גורמי הסיכון

דו"ח הדירקטוריון והנהלה ליום 31 במרץ 2021

בישיבת הדירקטוריון שהתקיימה ביום 27 במאי 2021, הוחלט לאשר ולפרסם את הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים הבלתי מבוקרים של בנק ירושלים בע"מ (להלן: "הבנק" או "בנק ירושלים") והחברות הבנות שלו ליום 31 במרץ 2021. הדוחות ערוכים על פי הוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, והנתונים מוצגים בסכומים מדווחים. הכללים שיושמו בעריכת דוחות אלו הינם עקביים לכללים ששימשו בעריכת הדוח השנתי ליום 31 בדצמבר 2020. יש לעיין בדוחות אלה ביחד עם הדוח השנתי של 2020.

פרק 1 – סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה

1.1 מידע צופה פני עתיד

חלק מהמידע המפורט בדוח הדירקטוריון, שאינו מתייחס לעובדות היסטוריות מהווה מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968. תוצאות הבנק בפועל, עשויות להיות שונות מהותית מאלו שנכללו, במידה ונכללו, במסגרת המידע צופה פני עתיד, כתוצאה ממספר רב של גורמים, לרבות, בין היתר, כתוצאה מאירועים כלכליים חריגים, כגון: שינויים קיצוניים בשיעורי הריבית, פיחות/תיסוף המטבע והאינפלציה וכן אירועים מדיניים/ביטחוניים בלתי צפויים אשר יכולים לשנות את התנהגות הציבור הן מההיבט של היקף לקיחת האשראי, פירעונו המוקדם, מיחזורו או קשיים בפירעונו השוטף בכל מגזרי הפעילות של הבנק והן מההיבט של יכולת גיוס המקורות. כמו כן, שינויים ברגולציה או בהוראות חקיקה, הוראות גורמי פיקוח והתנהגות מתחרים עשויים להשפיע על פעילות הבנק. מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או בביטויים כגון: "להערכת הבנק", "בכוונת הבנק", "צפוי", "עשוי", "עלול", "הערכה" וביטויים דומים להם. המעידים על כך שמדובר בתחזית לעתיד ולא עובדות עבר.

ביטויים צופי פני עתיד אלו, כרוכים בסיכונים ובחוסר וודאות משום שהם מבוססים על הערכות הנהלה לגבי אירועים עתידיים אשר כוללים בין היתר:

1. מיזוגים ורכישות במערכת הבנקאית והשפעתם על מבנה התחרות בענף.
2. השפעת שינויים בהוראות רגולטוריות על טעמי הלקוחות ו/או על היקף הפעילות במערכת הבנקאית ומבנה התחרות בה ו/או על רווחיות הבנק.
3. יכולת התממשות של תכניות הבנק על פי היעדים שנקבעו בהתאם לאסטרטגיה שלו.
4. תגובות לא חזויות של גורמים נוספים (לקוחות, מתחרים ועוד) הפועלים בסביבה העסקית של הבנק.
5. התממשות בעתיד של תחזיות ענפיות ושל תחזיות מאקרו כלכליות בהתאם להערכות מוקדמות של הבנק.
6. תוצאות אפשריות של הליכים משפטיים.
7. שינוי בטעמי הצרכנים ו/או בהתנהגותם.

המידע המוצג להלן נסמך, בין היתר, על הערכות מקצועיות של הבנק, על תחזיות מאקרו כלכליות של חזאים בדבר מצב המשק והסביבה העסקית, על פרסומים והערכות של גורמים בענף ועל ניתוחים סטטיסטיים שעורך הבנק לגבי התנהגות לקוחותיו.

האמור משקף את נקודת המבט של הבנק והחברות הבנות שלו במועד עריכת הדוחות הכספיים בנוגע לאירועים עתידיים, המבוססת על הערכות שאינן ודאיות. מנתונים והערכות אלה נגזרות הערכות הבנק והחברות הבנות שלו והתכניות העסקיות שלהם. כאמור לעיל, התוצאות בפועל עשויות להיות שונות באופן מהותי ולהשליך על התממשות התכניות העסקיות או להביא לשינוי בתכניות אלה.

הבנק אינו מתחייב לפרסם עדכון למידע צופה פני עתיד הכלול בדוחות אלה.

1.2 תיאור תמציתי של הבנק ותחומי הפעילות העיקריים שלו

בנק ירושלים בע"מ נוסד בשנת 1963 כחברה ציבורית, כהגדרתה על פי פקודת החברות נוסח חדש התשמ"ג-1983, בשם: בנק ירושלים לפיתוח ולמשכנתאות בע"מ. בשנת 1992 הציע הבנק את מניותיו לציבור, ובהתאמה הפך לחברה ציבורית, שמניותיה נסחרות בבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ. בשנת 1996 שונה שם הבנק לשמו הנוכחי. לפרטים בדבר בעלי השליטה בבנק [ראה במסגרת דוח ממשל תאגידי ופרטים נוספים](#).

הבנק הינו תאגיד בנקאי, בעל רישיון בנק על פי חוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981, ופועל כבנק מסחרי החל משנת 1998. הבנק נשען על בסיס לקוחות רחב של משקי בית, תושבי ישראל ותושבי חוץ ופועל בתחומי המשכנתאות, אשראי צרכני, חסכונות ופיקדונות, מימון בניה למגורים ופעילות בשוק ההון.

הנהלת הבנק שוכנת בקריית שדה התעופה (אייפררט סיטי). נכון לתאריך פרסום הדו"ח הבנק פועל באמצעות 19 סניפים, הפזורים ברחבי הארץ, לפרטים אודות עדכון פרישת הרשת ראה בפרק שינויים עיקריים בתקופה המדווחת בדוחות הכספיים לשנת 2020. הבנק מתמחה במתן פתרון בנקאי משלים ללקוחות כל הבנקים וללא קשר למיקום בו מנוהל חשבון העו"ש העיקרי של הלקוח.

לתיאור מגזרי הפעילות בהם פועל הבנק [ראה להלן בפרק תיאור עסקי התאגיד לפי מגזרי פעילות פיקוחיים](#).

1.3 תיאור היעדים והאסטרטגיה העסקית

לבנק תכנית אסטרטגית אשר במרכזה צמיחה מבוקרת תוך מיקוד בפעילות קמעונאית מתמחה בהלוואות לדיור והמשך פיתוח האשראי הצרכני וליווי בנייה. התכנית האסטרטגית עודכנה בחודש דצמבר 2019 על-ידי דירקטוריון הבנק (להלן בדוח זה: "התכנית" או "התכנית האסטרטגית"). בבסיסה של התכנית האסטרטגית מתן פתרון בנקאי משלים ללקוחות כל הבנקים, אשר אינם מקבלים מענה למלוא הצרכים הפיננסיים שלהם מהבנק העיקרי בו מתנהל חשבונם. הבנק חותר ליישום אסטרטגיה זו, בין היתר, באמצעות הנגשה של מוצרים ושירותים, בדגש על חיזוק פתרונות דיגיטליים וצמצום התלות הפיסיית הקיימת ברכישת פתרונות ושירותים בנקאיים. הבנק פועל להסיט חלק מפעילות סניפי הבנק לערוצים מקוונים, ולמזג סניפים קיימים, לצד הקמת מוקד one stop shop לשירות ומכירה.

בהתאם לתוכנית האסטרטגית של הבנק, אשר במרכזה צמיחה מבוקרת תוך התמקדות בפיתוח הפעילות הקמעונאית של הבנק, פועל הבנק על מנת להרחיב את בסיס ההון של הבנק ולהציף את הערך הגלום בפעילות האשראי הצרכני שלו.

לשם כך, פנה הבנק לבנק ישראל בבקשה לקבלת רישיון להקמת תאגיד עזר בנקאי ("החברה הבת"), אשר ירכוש מהבנק אשראי צרכני שיעמיד הבנק מעת לעת ("הפעילות המועברת"). בגדר כך, תרכוש החברה הבת את עיקר תיק האשראי הצרכני הקיים של הבנק.

בכוננת הבנק, להתקשר עם החברה הבת בהסכם לשירותי ניהול ותפעול לפיו יעמיד הבנק לחברה את כלל שירותי הניהול והתפעול הנדרשים לפעילותה. כמו כן, יתקשרו הבנק והחברה הבת בהסכם לפיו יעמיד הבנק לחברה הבת מימון לשם רכישה של אשראי בנקאי עתידי כחלק מהפעילות המועברת.

בנוסף, במסגרת מגוון שיתופי פעולה אסטרטגיים שהבנק מקיים ומתכוון לפתח עם גופים חוץ בנקאים בישראל, הבנק מתעתד לחבור לגוף חוץ בנקאי להשקעה אפשרית בהון החברה הבת, וזאת כנגד הקצאת מניות של החברה הבת לגוף חוץ בנקאי. הזרמת ההון צפויה, לפי הערכת הבנק, להגדיל את הון הבנק, וכתוצאה מכך צפויה להגדיל גם את יכולתם של הבנק והחברה הבת להציע אשראי לציבור, להגביר את התחרות בתחום האשראי הבנקאי ולהציף ערך לבנק ולבעלי המניות.

המידע האמור לעיל בדבר הקמת החברה הבת, ההתקשרות של הבנק עמה, וההשקעה האפשרית של גוף חוץ בנקאי בחברה הבת הינו מידע צופה עתידי, אשר יתכן ולא יתממש, בשל שינויים העשויים לחול בשל גורמים שונים שאינם בשליטת הבנק בלבד.

כדי לאפשר את המהלכים האמורים ולנוכח התמורות בסביבה העסקית והטכנולוגית, הבנק פועל להתאמת ושיפור נכסיו הטכנולוגיים. הבנק מגדיל את השקעותיו ביכולות המחשוב שלו ובחיזוק הגנת הסייבר כדי להבטיח מתן שירות שוטף ללקוחות הבנק, הגברת הגמישות ומתן מענה מהיר ואיכותי לשינויים בטעמי הלקוחות ולשינויים בסביבה התחרותית.

התכנית האסטרטגית גובשה תוך התייחסות למכלול השינויים בסביבה העסקית והתחרותית בה פועל הבנק, אשר מושפעת משינויים בהרגלי הצרכן, שינויים טכנולוגיים מואצים, שינויים רגולטוריים (כגון חוק נתוני אשראי) ורפורמות מבניות מתוכננות שהעיקרית שבהן היא רפורמת הבנקאות פתוחה. הבנק מתאים את התכנית האסטרטגית לשינויים אלה ורואה בהם אתגר לצד הזדמנות לפיתוח אפשרויות עסקיות חדשות על ידי מינוף המידע הפיננסי של הלקוחות ושיתופי פעולה עם שחקנים אחרים.

תכנון ההון הינו חלק מרכזי בניהול התכנית העסקית וניהול הסיכונים של הבנק. בשנים האחרונות פועל הבנק לבסס את מכירות האשראי מכשיר משמעותי לניהול ההון והרווחיות שלו, ובוחן שיתופי פעולה עם גופים מוסדיים למימון אשראי צרכני ו/או אשראי לדיור. ככלי משלים הוא פועל גם להיחשף לתיקי אשראי של גופים חוץ בנקאיים המתמחים במימון קמעונאי.

השפעת התפשטות נגיף הקורונה

לעניין השפעת התפשטות נגיף הקורונה על אסטרטגיית הבנק [ראה פרק 1.6 בדבר אירועים מהותיים בתקופת הדוח ולאחר תאריך המאזן](#).

תכניות והערכות הבנק המפורטות לעיל, הינן בבחינת מידע צופה פני עתידי והן מתבססות על הנחות ועל תחזיות שונות שהיו בפני הבנק. מידע זה יכול שלא יתממש בשל שינויים העשויים לחול בשל גורמים שונים שאינם בשליטת הבנק בלבד. הגורמים המשפיעים כוללים תחזיות והערכות לגבי התפתחויות כלכליות בארץ ובעולם, במיוחד לגבי המצב הכלכלי במשק, כולל השפעת תנאים מאקרו כלכליים וגאו-פוליטיים ושינויים בשוקי ההון, וכן גורמים שונים נוספים המשפיעים על החשיפה לסיכונים: העדפות הציבור, הוראות גורמי פיקוח ואחרים, היבטים הקשורים בתדמית הבנק, התפתחויות טכנולוגיות ונושאי כוח אדם.

1.4 מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים לאורך זמן

טבלה 1 - מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים לאורך זמן

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום					
31/3/2020	30/6/2020	30/9/2020	31/12/2020	31/03/2021	
מדדי ביצוע עיקריים (באחוזים):					
6.6%	5.0%	2.5%	6.8%	9.4%	תשואת הרווח הנקי להון עצמי ^{(1) (2)}
7.2%	4.5%	3.1%	6.1%	9.6%	תשואת הרווח הכולל להון עצמי ^{(1) (2)}
0.43%	0.33%	0.17%	0.45%	0.60%	תשואה לנכסים ממוצעים
10.3%	10.1%	10.1%	10.5%	10.2%	יחס הון עצמי רובד 1
6.3%	6.1%	6.2%	6.3%	6.2%	יחס המינוף
248%	288%	259%	279%	262%	יחס כיסוי הנזילות
1.20%	0.90%	0.90%	1.00%	0.90%	יחס הכנסות לנכסים ממוצעים ⁽³⁾
57.0%	71.4%	73.8%	77.4%	75.2%	יחס יעילות (הוצאות תפעוליות ואחרות מסך כל ההכנסות)
מדדי איכות אשראי עיקריים (באחוזים):					
1.91%	0.69%	0.90%	0.26%	(0.12%)	שיעור הוצאה (הכנסה) להפסדי אשראי מתוך האשראי לציבור
1.43%	1.50%	1.66%	1.76%	1.57%	שיעור יתרת הפרשה להפסדי אשראי מתוך האשראי לציבור
1.74%	1.72%	1.59%	1.35%	1.22%	שיעור חובות פגומים או חובות בפגור ל 90 ימים או יותר מתוך האשראי לציבור
0.27%	0.30%	0.23%	0.21%	0.12%	שיעור מחיקות חשבונאיות נטו מתוך אשראי ממוצע לציבור
נתונים עיקריים מדוח רווח והפסד לשנת הדיווח:					
15.6	12.0	6.2	16.4	23.0	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי ^{(1) (2)}
16.9	10.9	7.6	14.9	23.5	סך הרווח הכולל ^{(1) (2)}
104.9	105.4	106.1	104.3	106.2	הכנסות ריבית, נטו ⁽²⁾
51.2	19.1	25.1	7.0	(3.4)	הוצאות בגין הפסדי אשראי ⁽¹⁾
71.0	29.4	27.8	41.0	24.0	הכנסות שאינן מריבית
23.8	21.6	24.8	25.1	24.0	מזה: עמלות
100.2	96.2	98.8	112.4	97.9	הוצאות תפעוליות ואחרות
42.8	46.3	43.7	51.7	44.6	מזה: משכורות והוצאות נלוות
רווח נקי למניה רגילה לשנת הדיווח:					
0.22	0.17	0.09	0.23	0.33	רווח בסיסי ומדולל
נתונים עיקריים מהמאזן, לסוף שנת הדיווח:					
14,466.6	15,082.0	14,854.0	14,900.2	15,684.1	סך כל הנכסים
2,729.4	3,112.2	2,813.4	3,137.9	3,090.1	מזה: מזומנים ופיקדונות בבנקים
532.0	495.8	464.6	462.4	589.4	ניירות ערך
10,780.3	11,048.7	11,155.8	10,881.3	11,544.3	אשראי לציבור, נטו
13,500.0	14,104.5	13,868.9	13,900.2	14,660.6	סך כל ההתחייבויות
110.2	80.5	89.4	162.2	242.1	מזה: פיקדונות מבנקים
11,429.4	11,979.6	11,786.0	11,705.2	12,144.7	פיקדונות מהציבור
0.1	1.6	-	-	1.1	פיקדונות הממשלה
1,661.5	1,756.0	1,724.5	1,720.5	1,970.2	איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
966.6	977.5	985.1	1,000.0	1,023.5	הון עצמי, המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי

					נתונים נספיים:
689.7	740.5	661.8	661.8	871.9	מחיר מניה (באגורות)
16.7	-	-	-	-	דיבידנד למניה (באגורות)
585	588	577	579	570	מספר משרות ממוצע
0.73%	0.71%	0.71%	0.71%	0.69%	יחס הכנסות ריבית, נטו לנכסים ממוצעים
0.17%	0.15%	0.17%	0.17%	0.16%	יחס עמלות לנכסים ממוצעים

⁽¹⁾ לפרטים אודות השפעת השינויים בהפרשה הקבוצתית ראה להלן [בפרק 1.6 אירועים מהותיים בתקופת הדוח ואירועים לאחר תאריך המאזן](#) ובפרק 2.2 התפתחויות עיקריות בהכנסות,

[בהוצאות וברוח כולל אחר.](#)

⁽²⁾ לפרטים אודות הכנסות ממכירת תיק אשראי ראה להלן [בפרק 2.2 התפתחויות עיקריות בהכנסות, בהוצאות וברוח כולל אחר.](#)

⁽³⁾ הסכום של הכנסות הריבית נטו ושל ההכנסות שאינן מריבית ביחס לסך הנכסים המאזניים המניבים הממוצעים.

1.5 תיאור תמציתי של הסיכונים העיקריים שהבנק חשוף אליהם

זיהוי גורמי סיכון מובילים ומתפתחים

בהתאם למסמכי מדיניות ניהול הסיכונים השונים של הבנק ולהוראות ניהול בנקאי תקין של בנק ישראל, מבוצע ניטור שוטף אחר פרופיל הסיכונים אליהם חשוף הבנק ואחר אופן התפתחותו של פרופיל הסיכונים. ניטור זה מבוצע על ידי הבנק בשגרה ובוודאי שבשנה האחרונה עקב התפתחות תנאי קיצון, מעת התפשטות הקורונה, וזאת, עקב התפתחות המגיפה, השפעתה על פעילותו העסקית והתפעולית של הבנק ואי הוודאות שנוצרה במשק. ניטור זה נועד להבטיח עמידת הבנק במגבלות תאבון הסיכון שנקבעו על ידי הדירקטוריון ובנק ישראל. בנוסף, הבנק מבצע מעקב הדוק אחר ההתפתחויות בשווקים הפיננסיים, בנתונים מאקרו כלכליים וברגולציה וחקיקה שחלות או עשויים לחול או להשפיע על הבנק ואשר יחד עם האסטרטגיה העסקית ותמהיל הפעילות הקיים עלולים לחשוף את הבנק לסיכונים משמעותיים או לשנות את פרופיל הסיכונים של הבנק. בטיפול בסיכונים שזוהו, הבנק מבחין, בין היתר, בין הסיכונים המובילים לבין הסיכונים המתפתחים אשר מזוהים באופן הבא:

- **סיכון מוביל** - מייצג גורם סיכון משמעותי אליו חשוף הבנק בעקבות הפעילות הנוכחית שלו ואשר מידת החשיפה של הבנק אליו מדורגת, בהתאם למדיניות הבנק, כחשיפה ברמה "בינונית" או גבוהה יותר. לפירוט בדבר גורמי הסיכון ודירוג מידת החשיפה/השפעה על הבנק ראה להלן [בפרק 3 הסיכונים ודרכי ניהולם](#).
- **סיכון מתפתח** - הינו סיכון אשר קיימת אי ודאות בקשר להתממשותו, אם בכלל, ולא ניתן להצביע על מידת ההשפעה האפשרית שלו. עם זאת, סיכון זה יקבל תשומת לב מיוחדת של הנהלת הבנק בהתוויית האסטרטגיה העסקית ומסגרת ניהול הסיכון המתאימה.

התפשטות נגיף הקורונה הינו אירוע בעל השלכות מקרו כלכליות מהותיות המשפיע הן על אופן עבודת הבנק והן על הפוטנציאל להתממשות סיכונים שונים הבנק. בדומה למערכת הבנקאית זיהה הבנק בעקבות התפתחות המגפה פוטנציאל להתעצמות הסיכונים הבאים: סיכון המשכיות העסקית, סיכונים אשראי, סיכונים שוק ונדליות, סיכון מודלים והסיכונים התפעוליים לרבות סיכונים סייבר ואבטחת מידע וסיכונים מעילות והונאות. במהלך הרבעון הראשון של שנת 2021 חלה התאוששות במשק, תוצאת הצלחת מבצע החיסונים שסייעו לבלמת התפשטות המגיפה וחזרה של המשק לשגרה. כתוצאה, חל שיפור בפרופיל הסיכונים של הבנק, בעיקר, בכל הקשור לסיכון האשראי. עם זאת, עדיין נמשכת אי הוודאות לגבי המשך המשבר והשלכותיו העתידיות על פעילות המשק העולמי, התפתחות הפעילות במשק המקומי לאור העלייה בחוב המדינה, לקוחות הבנק והבנק עצמו. על אף השיפור שחל בכל הקשור לאירוע המגיפה והמגמה של חזרה לשגרה, הבנק ממשיך לנהל ולנטר את הסיכונים בזהירות המתחייבת, תוך שהוא בוחן באופן שוטף את השפעת המגיפה על מכלול הסיכונים הנמצאים בפרופיל הסיכונים התפעוליים והעסקיים, תוך שהוא מקפיד לעמוד בהוראות משרד הבריאות ובנק ישראל. עקב אירועי הלחימה הבנק מנטר את התפתחות פרופיל הסיכון שלו על מנת לזהות פוטנציאל לשינוי בו, עקב האירועים. לפרטים נוספים על משבר הקורונה ראה בהמשך.

תיאור הסיכון	הסיכון
<p>סיכון שהבנק עשוי להיות מושפע ממנו בעקבות הרעה בנתונים מקרו כלכליים בישראל וסיכונים משקיים אחרים ובעיקר בגין שיעורי האבטלה. התפשטות נגיף הקורונה הביאה להרעה מהותית בפעילות המשק בישראל אליו חשופה פעילות הבנק ויש לה השלכות על עסקי הבנק, לרבות בגין עלייה בסיכון האשראי במגזר משקי הבית והפוטנציאל לעלייה בתחום מימון פרויקטים בנדל"ן, כולל עלייה בסיכון המודלים על בסיסם נקבע חיתום ודירוגי הלווים. בגין העלייה בפוטנציאל סיכון האשראי, העלייה בשיעור האבטלה במשק לשיעור של מעל 20% ודחיית תשלומי האשראי, העלה הבנק את הערכת הסיכון הכוללת שלו לסיכון האשראי (צרכני, משכנתאות, ליווי פרויקטים). העלאת הסיכון נסמכה, בין היתר, על אי הוודאות לגבי המשך התפתחות המגיפה והשפעתה על המצב הכלכלי במשק, ובעיקר, על רמת האבטלה שהינו גורם עיקרי המשפיע על פרופיל הסיכון של הבנק.</p> <p>הצלחת מבצע החיסונים, וחזרת המשק לשגרת פעילות במהלך הרבעון הראשון הקטינה את אי הוודאות, הביאה לעלייה בביצועי אשראי, כשבנוסף, קיימת ירידה משמעותית בדחיית תשלומי האשראי למגזר משקי הבית (לדיוור ואחר) ויציאתם של הלווים מהקפאה מתבצעת בפרופיל סיכון דומה לזה שבשגרה. עדיין קיימת אי וודאות כלכלית לקראת סיום תקופת החל"תים, הקמת ממשלה יציבה והתנהגות מספר גורמי מאקרו כמו האינפלציה שלא ברור עדיין אם עלייתה הנוכחית היא פרמננטית. אלה ועוד גורמים לחשש כי השלכות המשבר טרם התממשו במלואן ומחייבים גישה זהירה ושמרנית. לצורך קביעת פרופיל הסיכון של הבנק, הבנק עוקב גם אחר מחירי הנדל"ן הנמצאים בעלייה ומגלים איתנות רבה. הבנק נקט הפעולות הנדרשות על מנת להבטיח את תהליכי החיתום ודירוג הלקוחות שהוא מבצע, המודלים נמצאים בבחינה ובעדכון (בהתאם למכתב בנק ישראל).</p>	<p>סיכון מקרו- כלכלי וסיכון משקי</p>
<p>האתגר לנהל את הסיכון ולהמשיך בביצוע פעולות למרות שיתכן שתהיה מצבת עובדים נמוכה וקושי בהגעה למקום העבודה במקרה של התפשטות חוזרת של הנגיף. עקב התפשטות נגיף הקורונה חל בשנה האחרונה מעבר של עובדים לעבודה מרחוק ושינויים נוספים באופן פעילות הבנק. גורמים שונים עשויים לנצל את המצב המשברי לביצוע מעילה או הונאה. במהלך הרבעון האחרון, עם הצלחת מהלך החיסונים והירידה בהתפשטות הנגיף, חלה התמתנות בפרופיל סיכון זה אך אין ירידה ברמתו מהרבעון הקודם.</p>	<p>סיכונים תפעוליים</p>
<p>אפשרות תקיפת סייבר על מערכות ה-IT של הבנק ואתרי הבנק אשר עשויה לגרום לפגיעה ביכולת להמשיך לספק שירות או לגרום עיכוב במתן שירות, גניבת נתוני הלקוחות ופגיעה במוניטין הבנק. בתקופת משבר קיימת עלייה בחשיפה לסיכון בגלל גורמים עוינים אשר עשויים לנצל את המשבר לביצוע תקיפות סייבר וניסיונות הונאות סייבר (למשל פיישינג). הבנק נמצא בשנים האחרות במהלך סדר לשדרוג יכולות הגנת הסייבר שלו והגביר את הניטור לאור העלייה בפוטנציאל סיכון זה, מעת פרוץ המגיפה. לשיפור ברבעון האחרון השפעה נמוכה יחסית על פרופיל סיכון זה, גם לאור פוטנציאל התקפיה של גורמים עוינים.</p>	<p>סיכון סייבר</p>
<p>איומים אשר יכולים לנבוע מהחלטות עסקיות שגויות, מיישום בלתי נאות של החלטות או מהעדר תגובה לשינויים משקיים וענפיים כולל שינויים טכנולוגיים. משבר הקורונה עלול להקשות על יכולת התממשות של תכניות הבנק על פי היעדים שנקבעו בהתאם לאסטרטגיה שלו. במהלך הרבעון האחרון, עם ההתאוששות במשק, כתוצאה מהירידה בהתפשטות המגיפה, נמצא הבנק בפרופיל סיכון עסקי מתון יחסית, כולל עלייה בביצועי אשראי לדיוור, והמשך הירידה בהקפאות האשראי לדיוור והצרכני. בנוסף, פועל הבנק בימים אלה להשלמת הצפת הערך שיש בה כדי להצביע על שינוי אסטרטגי שיש בו תועלות רבות המסייעות להקטנת פרופיל הסיכון של הבנק.</p>	<p>סיכון מודל עסקי</p>
<p>השלכות הרגולציה בכל הקשור להטלת מגבלות משמעותיות על פעילות הבנק והצבת דרישות מכבידות. בתקופת הקורונה פעלה הרגולציה בכדי לתת הקלות, ביניהן, הקלות על יחסי ההון והמינוף. לרגולציה הענפה יש השפעה על פעילות הבנק גם בימים שלאחר הקורונה, בפרט, לאחר שיוסרו ההקלות שנקבעו בעת הקורונה, שחלקן רלבנטיות ונדרש להערכתנו, לאמץ גם בשגרה (הון נוסף בגין ביצועי משכנתאות).</p>	<p>סיכון רגולטורי</p>
<p>הסיכון שעל תאגיד תוטל סנקציה חוקית או רגולטורית, הפסד פיננסי מהותי או פגיעה במוניטין כתוצאה מכישלון שלו לציית להוראות צרכניות, חוקי מיסוי, הפסד פיננסי כתוצאה מהתממשות הסיכון ההתנהגותי (Conduct Risk) ודרישות בתחום הלבנת הון ומימון טרור.</p>	<p>סיכון ציית</p>

לפירוט נוסף אודות תיאור הסיכונים המתפתחים וניהולם ראה עמוד 10 בדוח הדירקטוריון והנהלה לשנת 2020, בדוח על הסיכונים נדבך 3 לשנת 2020 ובטבלת גורמי הסיכון בפרק

1.6 אירועים מהותיים בתקופת הדוח ואירועים לאחר תאריך המאזן

1. במהלך שנת 2020 פרצה מגפת הקורונה בישראל ובעולם ברמות התפשטות משמעותיות. בישראל ובעולם הוכרזו צעדי ההתגוננות הכוללים בין היתר את המעבר בין מדינות, החלת אמצעי בידוד, צמצום התקהלויות ותנועה, סגרים, הגבלות על הפעלת עסקים פרטיים ושירותים ממשלתיים ועירוניים ועוד. התפשטות הנגיף הביאה להרעה כלכלית מהותית ברמה עולמית ובפעילות המשק בישראל. התקדמות מבצע החיסונים, שהחל בישראל בדצמבר 2020, הצליח למתן מאוד את התחלואה וההדבקה וכתוצאה מכך בוטלו רוב המגבלות וחל שיפור בסביבה הכלכלית בישראל.

לעניין הערכת השפעת גורמי הסיכון על עסקי הבנק על רקע התפשטות נגיף הקורונה ראה [פרק 1.5 ופרק 3](#).

לאור משבר נגיף הקורונה פרסמו רגולטורים שונים שורת הקלות ודחיות מועדי המחויבות. בפרט ניתן לציין את הוראת שעה ניהול בנקאי תקין 250 של הפיקוח על הבנקים המתעדכנת מעת לעת. לעניין זה יוער, כי ביום 31 במרץ 2020 הכריז הפיקוח על הבנקים על הפחתת דרישות ההון מהבנקים, על מנת לאפשר לבנקים להגדיל את היצע האשראי ללקוחותיהם. הפחתת דרישת ההון מהבנקים נעשתה באמצעות הוראת שעה לתקופה של שישה חודשים עם אפשרות להארכה. בהתאם, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי יחס ההון הכולל המזערי הנדרשים מהבנק על-ידי הפיקוח על הבנקים על בסיס מאוחד, ליום 31 במרץ 2020 ולמשך תקופת הוראת השעה כיום 30 בספטמבר 2021, הינם 8.9% ו-12.4% בהתאמה (במקום 9.9% ו-13.4% לפני הוראת השעה). כמו כן, התבקשו הבנקים לבחון מחדש את מדיניות חלוקת הדיבידנד ותכניות לרכישה עצמית של מניות, על רקע המשבר האמור. ביום 22 במרץ, 2021, פרסם הפיקוח על הבנקים עדכון לנוהל בנקאי תקין 250 במסגרתו הוארכו תוקפן של מרבית הוראות הנהל, לרבות ההקלות ההוניות, עד ליום 30 בספטמבר, 2021.

לנוכח התפשטות נגיף הקורונה והשלכותיו האפשריות על מצב המשק והלווים גיבש הפיקוח על הבנקים מתווה, שאומץ על ידי הבנק, המאפשר ללקוחות לדחות תשלומי הלוואות בנקאיות בשלושה מגזרי פעילות: משכנתאות, אשראי צרכני ואשראי לעסקים, המתווה גובש בתאריך 7 במאי 2020 ומאז והורחב והוארך עד ליום 31 בדצמבר 2020.

ביום 30 בנובמבר, 2020 הודיע הפיקוח על הבנקים כי גובש מתווה נוסף, שאומץ על ידי הבנק, המאפשר ללקוחות שדחו את הלוואותיהם בהתאם למתווים קודמים, להמשיך ולדחות את תשלומי המשכנתאות והלוואות הצרכניות (להלן – המתווה הנוסף). יציין, כי בשונה מהמתווים הקודמים, במתווה הנוסף ניתן דגש על חזרת הלווים לתשלום הלוואותיהם, וזאת באמצעות לוח תשלומים מקל. המתווה הנוסף נכנס לתוקף ביום 1 ינואר 2021.

ליום 31 במרץ 2021 יתרת האשראי בגינו נדחו התשלומים בהתאם למתווה לוח התשלומים המקל (המתווה הנוסף) עמדה על סך של כ-1.0 מליארדי ש"ח ויתרת האשראי בגינו נדחו התשלומים בהתאם למתווה הקודם עמדה על סך של כ-0.3 מליארדי ש"ח.

על רקע אי הוודאות, נרשמו בשנת 2020 הפרשות להפסדי האשראי החזיים כתוצאה ממשבר נגיף הקורונה. בחישוב הפרשה הבנק הביא בחשבון את היקף והרכב הלווים אשר ביקשו את דחיית התשלומים, תחזית בנק ישראל לגבי שיעור האבטלה החזוי וגם החמרה אפשרית ברמת הכשל העתידי של לקוחות הבנק אשר לא ביקשו דחיית תשלומים.

במהלך הרבעון הראשון לשנת 2021 המשיך הבנק לעקוב אחר ההתפתחויות הן ברמה המאקרו כלכלית והן על התנהגות תיק האשראי, לפיכך לאור התאוששות המשק הישראלי, עדכון תחזיות חטיבת המחקר של בנק ישראל לגבי שיעור האבטלה החזוי ומקיטון בהיקף דחיות תשלומי האשראי עדכן הבנק את ההפרשה הקבוצתית בגין אשראי לאנשים פרטיים שאינו לדור.

בתקופת הדוח נרשמה ירידה בהפרשה הקבוצתית בגין אשראי לאנשים פרטיים שאינו לדור בסך של כ-7.6 מיליוני ש"ח לעומת גידול, על רקע משבר הקורונה, של 38.2 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. לפרטים נוספים אודות היקף דחיית התשלומים וההפרשות להפסדי אשראי ראה [להלן טבלה 22 בפרק 3](#).

תכניות והערכות הבנק המפורטות לעיל, הינן בבחינת מידע צופה פני עתיד והן מתבססות על הנחות ועל תחזיות שונות שהיו בפני הבנק. מידע זה יכול שלא יתמשך בשל שינויים העשויים לחול בשל גורמים שונים שאינם בשליטת הבנק בלבד. הגורמים המשפיעים כוללים תחזיות והערכות לגבי התפתחויות כלכליות בארץ ובעולם, במיוחד לגבי המצב הכלכלי במשק, כולל השפעת תנאים מאקרו כלכליים וגאו-פוליטיים ושינויים בשוקי ההון, וכן גורמים שונים נוספים המשפיעים על החשיפה לסיכונים: העדפות הציבור, הוראות גורמי פיקוח ואחרים, היבטים הקשורים בתדמית הבנק, התפתחויות טכנולוגיות ונושאי כוח אדם.

לפרטים נוספים אודות גילוי בדבר השפעת התפשטות נגיף הקורונה, ראה [ביאור 17 לדוח הכספי](#).

2. ביום 28 בינואר, 2021 הנפיקה חברת הבת, ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ אגרות חוב סדרה ט"ז, צמודות למדד ונושאות ריבית שנתית של 0.2%. לצורך ההנפקה אישרו ביום 27 בינואר, 2021, חברות הדירוג ומעלות S&P את דירוגיהן לבנק ולחברת ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ. חברת הדירוג Standard&Poor's Maalot הודיעה על מתן דירוג 'iAA-' לאגרות חוב בהיקף של עד 390 מיליון ש"ח ע.ג. שיונפקו על ידי הבנק באמצעות סדרה ט"ז באמצעות ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ. לפרטים נוספים, ראה דיווח מידי של הבנק מיום 27 בינואר, 2021 (מספר אסמכתא: 2021-01-012015), חברת הדירוג הודיעה על מתן דירוג 'Aa3.il' באופק יציב למסגרת גיוס אגרות חוב (באמצעות סדרה ט"ז) בהיקף של עד 390 מיליון ש"ח ע.ג. שיונפקו על ידי ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ. לפרטים נוספים, ראה דיווח מידי של הבנק מיום 27 בינואר, 2021 (מספר אסמכתא: 2020-01-012021).
- קן אגרות החוב תפרע בארבעה תשלומים שווים, ביום 30 ביוני של כל אחת מהשנים 2025 ועד 2028 (להלן "אגרות החוב"). אגרות החוב הונפקו במחיר 102.8 אג' ל-1 ש"ח ע.ג., ובתמורה כוללת (ברוטו) בסך של כ-400 מיליון ש"ח. לפרטים נוספים, ראה דיווח מידי של ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ מיום 27 בינואר, 2021 (מס' אסמכתא 2020-01-034861).
3. ביום 9 במרץ, 2021 הודיע הבנק על חתימת הסכם עם צד שלישי שאינו קשור לבנק או לבעל שליטה בו, למכירת מלוא זכויות הבנק בנכס מקרקעין אשר בבעלותו ברחוב קרן היסוד בירושלים, אשר שימש בעבר כמשכנו של סניף הבנק. הבנק צפוי להכיר ברווח מהמכירה לאחר מס של כ-10 מיליון ש"ח (מספר אסמכתא: 2021-01-030099).
4. ביום 25 לאפריל, 2021, אישרה אסיפת בעלי המניות של הבנק את גבולות הכיסוי של ביטוח דירקטורים ונושאי משרה בבנק (ובחברות הבנות) (D&O). לפרטים נוספים אודות ביטוח הדירקטורים ונושאי המשרה בבנק ובחברות הבנות ראה להלן בדוח ממשל תאגידי – עסקאות עם בעל שליטה וצדדים קשורים.
5. ביום 13 במאי, 2021 אישרה אסיפת בעלי המניות של הבנק [אסמכתא: 2021-01-085776] את הנושאים כדלקמן:
- א. מינוי מחדש של רואי החשבון המבקרים של הבנק ודיווח על שכרם.
 - ב. תיקון תקנון הבנק לעניין הוראות שונות.
 - ג. תיקון תקנון לעניין הוראות הנוגעות לפטור.
 - ד. עדכון מדיניות התגמול של הבנק [הוספת האפשרות להעניק מענק משתנה נוסף "מענק מיוחד בקשר לעסקה מיוחדת"].
 - ה. עדכון מדיניות התגמול של הבנק [הוספת הוראות פטור לכל נושאי משרה ולרבות כל הדירקטורים בבנק].
- ו. הענקת כתב פטור לכל נושאי המשרה ולרבות לכל הדירקטורים בבנק, המכהנים ו/או שיכהנו מעת לעת (ובכללם אלו שימונו בעתיד) לרבות המנכ"ל המכהן ו/או כל מנכ"ל שיכהנו מעת לעת (וכזה שימונו בעתיד) ולרבות דירקטורים בבנק שהינם ו/או קרוביהם בעלי שליטה בבנק.
- ז. מענק משתנה נוסף – "מענק מיוחד בקשר לעסקה מיוחדת", גם למנכ"ל, מר גיל טופז.
6. ביום 20 במאי, 2021 דיווחה חברת הבת, ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ כי בהתאם לדוח הצעת מדף שפרסמה חברת הבת, ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ ביום 7 ביוני, 2016 (מס' אסמכתא: 2016-01-045993) ("דוח הצעת מדף") החליט דירקטוריון חברת הבת, ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ כי תפדה ביזמתה בפדיון מוקדם מלא את כתבי התחייבות הנדחים (סדרה 11) בכפוף לעמידה בתנאי אישור המפקח על הבנקים. המפקח על הבנקים אישר את ביצוע הפדיון המוקדם, בכפוף להנפקת סדרה חדשה של כתבי התחייבות נדחים טרם ייפרעו כתבי התחייבות הנדחים של סדרה 11. חברת הבת, ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ פועלת להתחיל בהליך הפדיון וההנפקה כאמור, אך ביצעו תלוי, בין היתר, בתנאי השוק. הפדיון המוקדם יבוצע בהתאם לתנאי דוח הצעת המדף בין התאריכים 7 ביוני, 2021 ועד 7 ביולי, 2021 כפי שתודיע החברה בהמשך, בהתאם ללוחות הזמנים שנקבעו בדוח הצעת מדף.
7. ביום 20 במאי, 2021 אישרה חברת מעלות את דירוג המנפיק של הבנק ושל חברת הבת, ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ iAA-/STABLE/iA-1.
8. ביום 25 במאי, 2021 הודיעה חברת הדירוג מידרוג על העלאת דירוג המנפיק של הבנק ושל חברת הבת, ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ בנוסף אחד, כדלקמן:
- הערכת איתנות פיננסית של הבנק (BCA) a1.il, פיקדונות לזמן ארוך ואגרות חוב Aa2.il, כתבי התחייבות נדחים (הון משני תחתון) Aa3.il, כתבי התחייבות נדחים עם מנגנון חוזי לספיגת הפסדים (הון רוברד 2) A2.il (hyb) ופיקדונות לזמן קצר P-1.il. בנוסף, מידרוג קובעת דירוג A2.il (hyb) באופן יציב למסגרת גיוס כתבי התחייבות נדחים עם מנגנון חוזי לספיגת הפסדים ("Coco") (סדרה 13) בסך של עד 150 מיליון ש"ח ע.ג. שיונפקו על-ידי ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ, חברת בת בבעלות מלאה של בנק ירושלים בע"מ ("הבנק"), אשר הינה זרוע ההנפקות של הבנק. לפרטים נוספים, ראה דיווח מידי של החברה מיום 20 במאי, 2021 (מספר אסמכתא: 2021-01-089949).
9. לפרטים נוספים אודות שינויים והקלות רגולטוריות ראה להלן בדוח הכספי – [ביאור 17 הוראות פיקוח ויזמות חקיקה](#).

פרק 2 - הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי

2.1 מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים

התפתחויות בכלכלה העולמית

היציאה ממשבר הקורונה בעולם מתקדמת בהתאם להתקדמות תהליך ההתחשנות. בארה"ב מסתמנת התחשנות מהירה והסרת מרבית המגבלות על הפעילות והנתונים הכלכליים משקפים התרחבות מהירה. הצמיחה ברבעון הראשון לשנת 2021 הגיעה ל- 6.4% כאשר הצריכה הפרטית עלתה ב-10.7%. הצמיחה בארה"ב מקבלת תמיכה חזקה מיישום חבילת סיוע נוספת בהיקף של 1.9 טריליון דולר אשר כוללת מענק של 1,400 דולר למרבית האזרחים, מה שהביא לזינוק של 22% בהכנסה הפנויה בחודש מרץ. נתוני התעסוקה מצביעים גם הם על קליטה מהירה של עובדים ומדדי מנהלי הרכש (גם בתעשייה וגם בענפי השירותים) הגיעו לרמות גבוהות בהשוואה רב שנתית. אינפלציית הליבה בארה"ב, כפי שהיא נמדדת לפי ה-PCIE, עולה בהדרגה (1.8% שנתית בחודש מרץ 2021 לעומת עלייה שנתית של 1.4% בחודש פברואר 2021). בחודשים הקרובים צפויה האצה נוספת באינפלציה על רקע "הביקוש הכבוש", עלייה במחירי הסחורות ושיבושים בשרשראות הייצור והאספקה. בינתיים הפד (הבנק המרכזי של ארה"ב) משדר סבלנות וממשיך במדיניות המוניטארית המאזן מרחיבה הכוללת רכישה אנ"ח בהיקף של 120 מיליארד דולר לחודש. עם זה, באחרונה נשמעים גם בפד קולות התומכים על בהידוק התנאים המונטריים בארה"ב בתקופה הקרובה. באירופה התמונה המאקרו כלכלית חיובית פחות בשל ההתחשנות האטית (למעט בבריטניה) והמשך מגבלות על הפעילות במספר מדינות. כתוצאה מהמשך המגבלות, התוצר האירופי התכווץ ב- 2.4% ברבעון הראשון לשנת 2021 כאשר הפעילות התעשייתית מתרחבת אך ענפי השירותים מראים חולשה ניכרת. עם זה, ניכר כי הכלכלה העולמית מחלימה מן המשבר וקרן המטבע צופה כעת צמיחה גלובלית בקצב של 6.0% ב-2021, צמיחה של 6.4% בארה"ב, 4.4% באירופה ו- 8.4% בסין.

הפעילות הכלכלית במשק הישראלי

ישראל הקדימה את מרבית המדינות במהלך התחשנות מהירה והסרת מרבית המגבלות. הסרת הגבלות הקורונה ופתיחת המשק לפעילות נרחבת הובילו לעליית המדד המשולב לבחינת מצב המשק בחודש מרץ לעלייה של 0.5% וצמיחה שנתית של כ- 3.4%. עקב כך, בחודשים פברואר-מרץ חל גידול מהיר בצריכה הפרטית. ישראל גם נהנית מקטר חשוב ביותר: יצוא שירותי היי טק. בחודשים ינואר-פברואר, זינק יצוא שירותי היי טק (הכולל תוכנה, מחשוב, סייבר וכו') ב-29% בחישוב שנתי לעומת רבעון ד' (מנוכה עונתיות). סקטור זה צמח ב- 19% ב- 2020 ומהווה כעת 10% מסך התוצר. ההתרחבות המהירה ביצוא שירותי היי טק תרמה לשיפור בחשבון השוטר ולייסוף בשקל. בנוסף, רכישות של חברות היי טק גם תרמו לגידול במס רווחי הון, מה שמסביר חלק מהגידול המפתיע בהכנסות ממסים בחודשים האחרונים. לעומת זאת, בתעשייה הישראלית ללא היי טק מסתמנת חולשה כאשר מדד מנהלי הרכש מצביע על התכווצות זה מספר חודשים, עם חולשה בהזמנות ליצוא. נתוני היצוא התעשייתי משקפים גם הם חולשה ברבעון הראשון. שיעור האבטלה הרחב (הכולל מובטלים, עובדים בחל"ת, ומפוטרים שלא חיפשו עבודה) ירד ל- 10.6% במחצית הראשונה של אפריל מ- 19.1% במחצית השנייה של ינואר, וסביר שימשיך לרדת עם ביטול חלק מההקלות בתשלום דמי האבטלה שצפוי בחודשים הקרובים. בנק ישראל צופה צמיחה של 6.3% השנה וירידה בשיעור האבטלה הרחב ל- 7.5% בסוף השנה.

ביום 10 במאי 2021 בעקבות ירי רקטות לאזור ירושלים על ידי החמאס פתח צה"ל במבצע צבאי רחב היקף ברצועת עזה. בתאריך 21 במאי 2021 נכנסה לתוקף הפסקת האש בין הצדדים. ליום חתימת הדוחות הכספיים לא ניתן להעריך את היקף השפעת האירועים הנ"ל על המצב הכלכלי בישראל.

המדיניות הפיסקאלית והמוניטרית

הנתונים הפיסקאליים ברבעון הראשון לשנת 2021 משקפים המשך רמת הוצאה גבוהה בשל התמיכות הממשלתיות מחד (בעיקר עבור העובדים בחל"ת), אך גם עלייה מהירה בהכנסות ממסים מאידך, זאת על רקע פתיחת המשק וההתאוששות בפעילות הכלכלית. הגירעון המצטבר ב- 12 החודשים האחרונים עד מרץ התמתן ל- 12.1% תוצר מ- 12.4% בפברואר. בנק ישראל צופה גירעון של 8.2% תוצר השנה אך התאוששות מהירה עשויה להביא לגירעון נמוך יותר. משרד האוצר מצמם את ההנפקות החודשיות ל- 9 מיליארד ש"ח בחודש מאי מ- 11 מיליארד ש"ח בחודשים הקודמים. החוב הציבורי עלה ל- 72.4% תוצר ב- 2020 מ- 60% ב- 2019 וצפוי לעלות ל- 77% השנה. הנתונים הפיסקאליים בישראל חיוביים יחסית למרבית המדינות המפותחות כך שלא צפוי שינוי בדירוג של מדינת ישראל, זאת למרות המציאות של אי יציבות פוליטית מתמשכת. בנק ישראל ממשיך להנהיג מדיניות מוניטארית מאד מרחיבה ושומר על ריבית בסיסית של 0.1%, וממשיך להתערב גם בשווקים (סוג של הרחבה כמותית). בינואר הכריז בנק ישראל על תכנית רכישות מט"ח של 30 מיליארד דולר לשנת 2021 וכבר רכש כמעט ממחצית מסכום זה ברבעון הראשון. בנק ישראל ממשיך לרכוש אנ"ח ממשלתי בקצב של 4-4.5 מיליארד ש"ח לחודש ועד סוף מרץ רכש 58.9 מיליארד ש"ח מתוך מסגרת של 85 מיליארד ש"ח. לפי הנגיד ירון, המשך מדיניות הרכישות ייקבע בחודשי הקיץ בהתאם להתפתחויות הכלכליות.

התחזית המקור-כלכלית של חטיבת המחקר של בנק ישראל, אפריל 2021

ביום 19 באפריל 2021 פרסמה של חטיבת המחקר של בנק ישראל כי לאור התקדמות מבצע החיסונים והירידה בתחלואה, התחזית מתמקדת בתרחיש בסיסי יחיד הדומה במהותו לתרחיש החיסון המהיר מינואר. בפרט, מניחים בחטיבת המחקר של בנק ישראל, כי בטווח התחזית לא תחול הרעה משמעותית בתחלואה אשר תצריך את הממשלה להטיל מחדש מגבלות בעלות השלכות מקור-כלכליות משמעותיות על הפעילות. תחת הנחה זו, הערכה היא כי התוצר יצמח ב-6.3% בשנת 2021 וב-5.0% בשנת 2022.

טבלה 3 - תחזית מאקרו של בנק ישראל (נתונים נבחרים) על פי פרסום מאפריל 2021 (שיעורי השינוי באחוזים)

תחזית נוכחית		תחזית נוכחית		תחזית נוכחית	
2021		2022		2021	
תרחיש החיסון המהיר 2021	תרחיש החיסון האיתי 2021	תרחיש החיסון המהיר 2022	תרחיש החיסון האיתי 2022	תרחיש החיסון המהיר 2021	תרחיש החיסון האיתי 2021
תמ"ג	6.3	6.3	5.0	3.5	6.0
צריכה פרטית	11.0	12.5	7.0	7.5	10.5
השקעה בנכסים קבועים	5.5	3.5	4.5	(1.5)	7.5
אבטלה רחב - ברבעון רביעי	7.5	7.7	6.0	11.0	7.0

אירועי הלחימה בעזה עלולה לעכב את תהליך היציאה ממשבר הקורונה.

שוקי ההון והמערכת הפיננסית

מתחילת השנה עלה מדד המחירים לצרכן (מדד "בגין") ב-0.8%, לעומת ירידה של 0.1% בתקופה המקבילה אשתקד. המדד הידוע עלה ב-0.1% לעומת ירידה של 0.5% בתקופה המקבילה אשתקד. נתוני האינפלציה הפתיעו עד כה כלפי מעלה השנה. עלייה בסביבת האינפלציה נובעת מפתיחת המשק ועלייה חדה בצריכה הפרטית. מסתמנת תופעת "ביקוש כבוש" על רקע עלייה חדה בחיסכון בתקופת הסגרים. במקביל, חלק מהעסקים נסגרו. תופעה זו הורגשה במחירי ההבראה והנופש בישראל ומסיבות ואירועים. התייקרויות במחירי הסחורות ובמחירי ההובלה תרמו גם הם לעלייה באינפלציה, בפרט במחירי הרהיטים וציוד לבית. על רקע העלייה באינפלציה בחודשים האחרונים חלה גם עלייה חדה יחסית בציפיות האינפלציה המגולמות בשוק ההון.

ברבעון הראשון בשנת 2021 השפעת המדד על הכנסות ריבית, נטו הייתה גידול של 0.1 מיליוני ש"ח לעומת קיטון של 0.5 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד לאחר פחות במחצית ינואר עם הכרזת תכנית הרכישות של בנק ישראל, בחודשים האחרונים חודש הלחץ לייסוף בשקל. בשנת 2020 חלה עלייה חדה בעודף בחשבון וגידול בהשקעות ריאליות בהיקף כולל של כמעט 40 מיליארד דולר (כ-9.5% תוצר). בשנת 2021 צפויה התמתנות מסוימת בחשבון השוטף, אך הסביבה המאקרו כלכלית תמשיך לתמוך בייסוף בשל צמיחה מהירה בענפי הטכנולוגיה. תושבי חוץ, אשר הגדילו את החשיפה באג"ח ממשלתי ישראלי ב-2020 עם הצטרפותה של ישראל ל-WGIB, המשיכו להגדיל את הפוזיציה בתחילת 2021 והיום מהווים 10% מסך מצבת שוק האג"ח הממשלתי.

בשנים עשר החודשים האחרונים מרץ 2021 עלה המדד ב-0.2% והאינפלציה הצפויה במהלך 2021 1.0% - 2.0% בטווח היעד של בנק ישראל. עלות המחירים הצפויה משקפת בעיקר תיקוני מחירים בעלי אופי חד פעמי.

שוק הדיור

ירידה במחירי המשכנתאות תמכה בביקוש לדיור בשנת 2020, זאת למרות העלייה החדה באבטלה. ריביות יחסית נמוכות גם ב-2021 המשיכו לתמוך בשוק הדיור. בנוסף, הורדת שיעור המס על משקיעים מ-8% ל-5% תומכת בביקוש מצד המשקיעים. בנק ישראל גם הגדיל את מגבלת מרכיב הפריים במשכנתאות לשני שלישים. היקף המשכנתאות עלה ב-7% ברבעון הראשון לשנת 2021 לעומת אותה תקופה אשתקד. בשנת 2020 מספר הדירות המוגמרות ירד ל-48 אלף מ-52 אלף ב-2019. לעומת זאת, הביקוש השוטף נאמד ב-55 אלף יחידות לשנה. מחירי הדיור עלו ב-4.0% ב-12 החודשים האחרונים, אך עלו ב-6.8% בששת החודשים האחרונים בחישוב שנתי. ברבעון הראשון לשנת 2021 נלקחו במערכת הבנקאית הלוואות לדיור בהיקף של כ-22 מיליארדי ש"ח.

2.2 התפתחויות עיקריות בהכנסות, בהוצאות וברוח כולל אחר

רווח ורווחיות

הרווח הנקי בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2021 הסתכם ב-23.0 מיליוני ש"ח, לעומת 15.6 מיליוני ש"ח אשתקד. תשואת הרווח הנקי על ההון העצמי הממוצע הייתה 9.4%, לעומת 6.6% בתקופה המקבילה אשתקד.

טבלה 4 – תמצית דוח רווח והפסד (במיליוני שקלים):

שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ			
	שינוי כמותי	2020	2021
הכנסות ריבית, נטו	1.3	104.9	106.2
הוצאות בגין הפסדי אשראי	(54.6)	51.2	(3.4)
הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי	55.9	53.7	109.6
הכנסות שאינן מריבית			
הכנסות מימון שאינן מריבית	(47.2)	47.2	-
עמלות	0.2	23.8	24.0
סך כל ההכנסות שאינן מריבית	(47.0)	71.0	24.0
הוצאות תפעוליות ואחרות			
משכורות והוצאות נלוות	1.8	42.8	44.6
אחזקה ופחת בניינים וציוד	(0.2)	26.1	25.9
הוצאות אחרות	(3.9)	31.3	27.4
סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות	(2.3)	100.2	97.9
רווח לפני מיסים	11.2	24.5	35.7
הפרשה למיסים על הרווח	3.8	8.9	12.7
רווח לאחר מיסים	7.4	15.6	23.0

להלן הגורמים העיקריים אשר השפיעו על רווחי הבנק ברבעון הראשון לשנת 2021 לעומת התקופה המקבילה אשתקד:

- הכנסות ריבית נטו** – ברבעון הראשון של שנת 2021 הסתכמו ב-106.2 מיליוני ש"ח, לעומת 104.9 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 1.3 מיליוני ש"ח (1%). עיקר הגידול נובע מגידול של כ-5.8% ביתרה הממוצעת של תיק האשראי, מנגד חל קיטון של 0.3 נקודת האחוז בפער הריבית.
- הוצאות להפסדי אשראי** – ברבעון הראשון של שנת 2021 הסתכמו בהכנסות בסך 3.4 מיליוני ש"ח לעומת הוצאות בסך 51.2 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד. בתקופת הדוח נרשמה ירידה בהפרשה הקבוצתית בגין אשראי לאנשים פרטיים שאינו לדיור בסך של כ-7.6 מיליוני ש"ח לעומת גידול, על רקע משבר הקורונה, של 38.2 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.
- במהלך הרבעון הראשון לשנת 2021 המשיך הבנק לעקוב אחר ההתפתחויות הן ברמה המאקרו כלכלית והן על התנהגות תיק האשראי, לפיכך לאור מהתאוששות המשק הישראלי, עדכון תחזיות חטיבת המחקר של בנק ישראל לגבי שיעור האבטלה החזוי ומקיטון בהיקף דחיות תשלומי האשראי עדכן הבנק את ההפרשה הקבוצתית בגין אשראי לאנשים פרטיים שאינו לדיור. לפרטים נוספים אודות היקף דחיית התשלומים וההפרשות להפסדי אשראי ראה להלן [טבלה 21 בפרק 3](#).
- הכנסות מימון שאינן מריבית** – ברבעון הראשון לשנת 2021 הסתכמו ב-0 מיליוני ש"ח, לעומת 47.2 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ברבעון המקביל אשתקד נרשמו הכנסות ממכירת תיק אשראי בסך 51.7 מיליוני ש"ח. מנגד נרשמו הפסדים בסך 4.5 מיליוני ש"ח הנובעים בעיקרם מפעילות השקעה במניות וקרנות.
- הכנסות מעמלות** – ברבעון הראשון לשנת 2021 הסתכמו ב-24.0 מיליוני ש"ח, לעומת 23.8 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד גידול של כ-0.2 מיליוני ש"ח (1%).
- הוצאות תפעוליות ואחרות** – ברבעון הראשון של שנת 2021 הסתכמו ב-97.9 מיליוני ש"ח, לעומת 100.2 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד קיטון של כ-2.3 מיליוני ש"ח (2%) הנובע בעיקרו מקיטון בהוצאות שיווק ופרסום קיטון בסך 2.5 מיליוני ש"ח והוצאות מחשב קיטון בסך 1.0 מיליוני ש"ח. מנגד חל גידול בסעיף משכורות והוצאות נלוות בסך 1.8 מיליוני ש"ח (כ-4%)

הכנסות והוצאות ריבית ושיעורי הכנסות והוצאות לפי סעיפי המאזן

טבלה 5 – הכנסות והוצאות ריבית ושיעורי הכנסות והוצאות לפי סעיפי המאזן (במיליוני שקלים):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2020			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2021		
שיעורי הכנסה			שיעורי הכנסה		
יתרה ממוצעת	הכנסות ריבית	אחוז	יתרה ממוצעת	הכנסות ריבית	אחוז
נכסים נושאי ריבית					
10,799.7	119.9	4.5	11,423.8	136.1	4.9
2,401.9	1.3	0.2	2,648.8	0.5	0.1
94.4	0.4	1.7	456.9	0.5	0.4
13,296.0	121.6	3.7	14,529.5	137.1	3.8
התחייבויות נושאות ריבית					
9,215.8	18.8	0.8	9,899.4	24.6	1.0
97.3	0.2	0.8	120.6	0.4	1.3
1,734.7	(2.3)	(0.5)	1,837.5	5.9	1.3
11,047.8	16.7	0.6	11,857.5	30.9	1.1
3.1			2.8		

ניתוח השינויים בהכנסות ריבית והוצאות ריבית

טבלה 6 – ניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (במיליוני שקלים):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2021 לעומת שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2020			
שינוי נטו	גידול (קטו) בגלל שינוי		נכסים נושאי ריבית
	מחיר	כמות	
16.2	8.8	7.4	אשראי לציבור בישראל
(0.7)	(1.1)	0.4	נכסים נושאי ריבית אחרים בישראל
15.5	7.7	7.8	סך כל הכנסות הריבית
התחייבויות נושאות ריבית			
5.8	4.1	1.7	פיקדונות הציבור בישראל
8.4	8.0	0.4	התחייבויות נושאות ריבית אחרות
14.2	12.1	2.1	סך כל הוצאות הריבית
1.3	(4.4)	5.7	סך הכל

השפעת מדד המחירים לצרכן:

ברבעון הראשון בשנת 2021 השפעת המדד על הכנסות ריבית, נטו הייתה גידול של 0.1 מיליוני ש"ח לעומת קטו של 0.5 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

התפלגות בהכנסות ריבית נטו לפי מגזרי פעילות

טבלה 7 - התפלגות בהכנסות ריבית נטו לפי מגזרי פעילות (במיליוני שקלים):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2020	2021	
76.9	73.7	משקי בית
1.2	1.2	בנקאות פרטית
12.1	12.2	עסקים
0.4	0.6	גופים מוסדיים
14.3	18.5	מגזר ניהול פיננסי
104.9	106.2	סך הכל הכנסות ריבית נטו

פערי הריבית בין נכסים כספיים נושאי ריבית בניכוי עלויות על התחייבויות במגזרי הצמדה השונים

טבלה 8 - פערי הריבית בין נכסים כספיים נושאי ריבית בניכוי עלויות על התחייבויות נושאות הריבית במגזרי הצמדה השונים (במיליוני שקלים):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2020	2021	
3.08%	2.80%	לא צמוד
3.23%	3.06%	צמוד למדד ⁽¹⁾
2.20%	2.08%	מט"ח וצמוד מט"ח ⁽²⁾
3.10%	2.78%	סך הכול פער הריבית
3.19%	2.96%	תשואה נטו על נכסים נושאי ריבית

היקף הפעילות והתרומה להכנסות ריבית נטו של מגזרי הצמדה השונים

טבלה 9 - היקף הפעילות⁽³⁾ והתרומה להכנסות ריבית נטו של מגזרי הצמדה השונים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ					
2020		2021			
תרומה להכנסות ריבית, נטו		היקף פעילות		תרומה להכנסות ריבית, נטו	
במיליוני ש"ח	%-1	%-1	במיליוני ש"ח	%-1	%-1
79.4	76	73	81.0	76	75
21.0	20	21	20.9	20	20
4.4	4	6	4.3	4	5
104.8	100	100	106.2	100	100

⁽¹⁾ הכנסות המגזר הצמוד כוללות גם הפרשי הצמדה.

⁽²⁾ הכנסות מגזר המט"ח אינן כוללות הפרשי שער על הקרן והשפעת מכשירים נגזרים.

⁽³⁾ היתרות הממוצעות של נכסים והתחייבויות נושאי ריבית לפי מגזר הצמדה, מתוך סך היתרות הממוצעות של נכסים והתחייבויות נושאי ריבית.

[לפירוט נוסף ראה נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית לדוח ממשל תאגידי.](#)

הוצאות בגין הפסדי אשראי

טבלה 10 – הוצאות בגין הפסדי אשראי (במיליוני שקלים):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2020				לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2021			
סוג האשראי				סוג האשראי			
מסחרי	דיור	פרטי אחר	סך הכול	מסחרי	דיור	פרטי אחר	סך הכול
0.8	-	10.6	11.4	0.9	-	5.9	6.8
(0.2)	(1.4)	(2.7)	(4.3)	(0.1)	-	(3.3)	(3.4)
3.2	2.7	38.2	44.1	(0.7)	1.5	(7.6)	(6.8)
3.8	1.3	46.1	51.2	0.1	1.5	(5.0)	(3.4)
10,936.3				11,728.8			
1,340.2				1,175.4			
7,605.8				8,454.1			
1,990.3				2,099.3			
0.26%				0.12%			
2.36%				(0.07%)			
1.61%				11.40%			
1.87%				13.76%			
0.12%				0.15%			
0.88%				-			
(0.23%)				(0.13%)			
(2.59%)				0.07%			
0.07%				0.07%			
(1.70%)				0.02%			
(0.12%)				0.02%			

⁽⁹⁾ כולל הפרשה לפי עומק הפיגור של אשראי לדיור.

ברבעון הראשון של שנת 2021 הסתכמו בהכנסות בסך 3.4 מיליוני ש"ח לעומת הוצאות בסך 51.2 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד.

בתקופת הדוח נרשמה ירידה בהפרשה הקבוצתית בגין אשראי לאנשים פרטיים שאינו לדיור בסך של כ-7.6 מיליוני ש"ח לעומת גידול, על רקע משבר הקורונה, של 38.2 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

במהלך הרבעון הראשון לשנת 2021 המשיך הבנק לעקוב אחר ההתפתחויות הן ברמה המאקרו כלכלית והן על התנהגות תיק האשראי, לפיכך לאור התאוששות המשק הישראלי, עדכון תחזיות חטיבת המחקר של בנק ישראל לגבי שיעור האבטלה החזוי ומקיטון בהיקף דחיות תשלומי האשראי עדכן הבנק את ההפרשה הקבוצתית בגין אשראי לאנשים פרטיים שאינו לדיור.

לפרטים נוספים אודות היקף דחיית התשלומים וההפרשות להפסדי אשראי ראה להלן [בפרק 3 - סקירת הסיכונים](#).

הפרשה למיסים על הרווח

ההפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות הסתכמה ברבעון הראשון של שנת 2021 בסך של 12.7 מיליוני ש"ח לעומת 8.9 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד, שיעור המס האפקטיבי הינו 35.57% לעומת 36.33% בתקופה המקבילה אשתקד ולעומת שיעור מס סטטוטורי של 34.19%.

התפתחויות בסעיפי רווח כולל אחר

הרווח הכולל האחר (לאחר השפעת המס) ברבעון הראשון של 2021 הסתכם בסך של 0.5 מיליוני ש"ח, לעומת כ-1.3 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד. בתקופת הדוח נרשמו הכנסות כתוצאה מהתאמות של התחייבויות בגין הטבות עובדים בסך 0.7 מיליוני ש"ח (כ-1.0 מיליוני ש"ח לפני השפעת המס) כאשר השפעת עליית ריבית ההיוון גרמה לקיטון בהתחייבות האקטוארית. מנגד נרשמו הפסדים שטרם מומשו מהתאמת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן בסך 0.2 מיליוני ש"ח (כ-0.3 מיליוני ש"ח לפני השפעת המס). בתקופה המקבילה אשתקד נרשמו הכנסות כתוצאה מהתאמות של התחייבויות בגין הטבות עובדים בסך 5.1 מיליוני ש"ח והפסדים מהתאמת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן בסך 3.8 מיליוני ש"ח.

רווח כולל

סך הכל הרווח הכולל ברבעון הראשון של 2021 הסתכם בסך של 23.5 מיליוני ש"ח, לעומת 16.9 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

תשואת הרווח הכולל על ההון העצמי הממוצע ברבעון הראשון של 2021 הייתה 9.6%, לעומת 7.2% בתקופה המקבילה אשתקד.

עיקר השינויים מקורם ברווח הנקי וברווח הכולל האחר כמוסבר לעיל.

2.3 המבנה וההתפתחויות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון והמינוף

התפתחויות בסעיפי הנכסים וההתחייבויות

סך כל המאזן ליום 31 במרץ 2021, הסתכם ב-15,684 מיליוני ש"ח, לעומת 14,900 מיליוני ש"ח בתום שנת 2020 גידול של כ-5%.

מזומנים, פיקדונות בבנקים וניירות ערך

יתרת הנכסים הסילים (מזומנים, פיקדונות בבנקים וניירות ערך) ליום 31 במרץ 2021, הסתכמה ב-3,680 מיליוני ש"ח, לעומת 3,600 מיליוני ש"ח בתום שנת 2020, גידול של כ-2%.

יתרת המזומנים והפיקדונות בבנקים ליום 31 במרץ 2021, הסתכמה ב-3,090 מיליוני ש"ח, לעומת 3,138 מיליוני ש"ח בתום שנת 2020.

יתרת ניירות הערך הסתכמה ביום 31 במרץ 2021 ב-589 מיליוני ש"ח, לעומת 462 מיליוני ש"ח בתום שנת 2020.

הקיטון בסעיף מזומנים ופיקדונות בבנקים חל במקביל לעליה בסעיף ניירות ערך.

טבלה 11 - התפתחות תיק ניירות הערך (במיליוני שקלים):

שיתוף יתרות - %	יתרה ליום 31 במרץ		יתרה ליום 31 בדצמבר		
	2021	שערך ⁽²⁾	תנועות שוטפות ⁽¹⁾	2020	
16%	526	1	72	453	ניירות ערך זמינים למכירה
534%	63	(1)	54	10	ניירות ערך למסחר
27%	589	-	126	463	

⁽¹⁾ כולל קניות, מכירות, פדיונות ותקבולי ריבית.

⁽²⁾ כולל רווחים שממושו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן בניירות ערך זמינים למכירה ובניירות ערך למסחר, הכנסות מריבית והפרשי שער.

עיקר הגידול במהלך הרבעון נובע מהגדלת ההשקעה באג"ח של ממשלת ישראל בסך 120 מיליוני ש"ח.

קיימת חשיפה לקרנות חוב שאינן למסחר בסך 77 מיליוני ש"ח, המתמחות בעיקר בהלוואות בכירות בתחום הנדל"ן בחו"ל.

אשראי לציבור

טבלה 12 - התפתחות תיק האשראי (במיליוני שקלים):

שיתוף יתרות - %	יתרה ליום 31 במרץ		יתרה ליום 31 בדצמבר		
	2021	פירעונות בתקופה ⁽³⁾	ביצועים בתקופה	2020	
6%	8,454	(238)	750	7,942	אשראי לדיר ⁽¹⁾
3%	1,134	(133)	168	1,099	אשראי צרכני סולו
6%	9,588	(371)	918	9,041	סך הכל אשראי לדיר וצרכני
3%	1,033	(138)	172	999	בינוי ונדל"ן - בינוי
14%	736	(13)	104	645	בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן ⁽⁴⁾
(4%)	372	(45)	30	387	אשראי עסקי אחר ⁽²⁾
6%	11,729	(567)	1,224	11,072	סך הכל אשראי לציבור ברוטו
-	185	-	-	191	הפרשה להפסדי אשראי
6%	11,544	-	-	10,881	סך הכל אשראי לציבור נטו

⁽¹⁾ לא כולל מיחזורים בביצועים ופירעונות בתקופה.

⁽²⁾ ליום 31 במרץ 2021 כולל אשראי מגובה הלוואות רכב בסך 142 מיליוני ש"ח. (ליום 31 בדצמבר 2020 - 160 מיליוני ש"ח).

⁽³⁾ כולל צבירת ריבית, הפרשי הצמדה והפרשי שער ומחיקות חשבונאיות.

⁽⁴⁾ הגידול באשראי בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן נובע בעיקרו מגידול בביצועי אשראי הניתן בביטחון נכסים מסחריים.

לפרטים נוספים, ראה להלן במסגרת הדיון על התפתחות האשראי לציבור והדיון על סיכון האשראי המופיעים [בפרק 3.1 לדוח זה](#) בדוח על הסיכונים נדבך 3 המוצג באתר האינטרנט של הבנק, וכן [בביאור 6](#) ו**בביאור 13** לתמצית הדוחות הכספיים.

בניינים וציוד

יתרת בניינים וציוד הסתכמה ביום 31 במרץ 2021 ב-159 מיליוני ש"ח לעומת 163 מיליוני ש"ח בתום שנת 2020 קיטון של כ-4 מיליוני ש"ח. במהלך הרבעון ניגרע נכס מקרקעין בסך 6.8 מיליוני ש"ח המוצג בסעיף נכסים אחרים כנכס מוחזק למכירה. לפרטים נוספים אודות מכירת נכס מקרקעין ראה לעיל [בפרק 1.6 אירועים מהותיים בתקופת הדוח ואירועים לאחר תאריך המאזן](#).

נכסים אחרים

יתרת נכסים אחרים הסתכמה ביום 31 במרץ 2021 ב-298 מיליוני ש"ח, לעומת 254 מיליוני ש"ח בתום שנת 2020. גידול של כ-44 מיליוני ש"ח נובע בעיקרו מגידול בסעיף עודף מקדמות מס הכנסה ששולמו של כ-28 מיליוני ש"ח וכן מגידול בסעיף הוצאות מראש של כ-14 מיליוני ש"ח.

פיקדונות הציבור

טבלה 13 – פיקדונות הציבור

שיעור מסך היתרה ליום 31 בדצמבר 2020	שיעור מסך היתרה ליום 31 במרץ 2021	שינוי יתרות-%	יתרה ליום 31 בדצמבר 2020	יתרה ליום 31 במרץ 2021	
			במיליוני ש"ח		
83%	82%	3%	9,736	9,980	פיקדונות של אנשים פרטיים ⁽¹⁾
5%	7%	49%	535	798	פיקדונות של גופים מוסדיים
12%	11%	(5%)	1,434	1,367	פיקדונות של תאגידים ואחרים
100%	100%	4%	11,705	12,145	סה"כ פיקדונות הציבור

⁽¹⁾ מזה סך של 2,500 מיליוני ש"ח לאנשים פרטיים אשר יש להם חשבון עו"ש פעיל בבנק (ליום 31 בדצמבר 2020 – 2,300 מיליוני ש"ח).

הגידול ביתרת הפיקדונות (בשיעור של כ-4%) נובע ברובו מגיוס מקורות לנכח הגידול בתיק האשראי.

ליום 31 במרץ, 2021 כ-82% מסך פיקדונות הציבור הינם של משקי בית. כ-52% מסך פיקדונות הציבור הינם עד לגובה של 1 מיליוני ש"ח.

לפרטים נוספים אודות סוגי פיקדונות ופיקדונות לפי סדר גודל ראה [ביאור 7 פיקדונות הציבור](#).

לפרטים נוספים אודות ניתוח איכותי וקבוצות המפקידים הגדולים ראה להלן [בפרק 3.3 סיכון נזילות ומימון](#).

פיקדונות הבנקים והממשלה

יתרת פיקדונות מבנקים הסתכמו ביום 31 במרץ 2021 בכ-242 מיליוני ש"ח לעומת כ-162 מיליוני ש"ח בתום שנת 2020. גידול של כ-80 מיליוני ש"ח נובע בעיקרו מגידול בפיקדונות בבנק ישראל בסך 40 מיליוני ש"ח ומגידול בהיקף פעילות השאלות ני"ע מבנקים בסך 40 מיליוני ש"ח.

אגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים

טבלה 14 – אגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים

שינוי יתרות	יתרה ליום 31		יתרה ליום 31 בדצמבר		
	2021	פירעונות ⁽¹⁾	הנפקות	2020	
באחוזים	במיליוני ש"ח				
17%	1,688	(143)	394	1,437	אגרות חוב
(3%)	46	(1)	-	47	כתבי התחייבות נדחים
(0%)	236	(1)	-	237	כתבי התחייבות נדחים מותנים (coco)
14%	1,970	(145)	394	1,721	סך הכל כתבי התחייבות

(1) כולל גם צבירת ריבית והפרשי הצמדה.

הגידול ביתרת אגרות החוב (בשיעור של כ-14%) נובע בעיקרו מהנפקה במהלך הרבעון מנגד חל קיטון כתוצאה מפירעונות בהתאם ללוח הסילוקין.

לפרטים אודות הנפקה בתקופת הדוח ראה לעיל [פרק 1.6 אירועים מהותיים בתקופת הדוח ואירועים לאחר תאריך המאזן](#).

נכסים והתחייבויות בגין מכשירים נגזרים

יתרת נכסים בגין מכשירים נגזרים הסתכמה ביום 31 במרץ 2021 ב-3.5 מיליוני ש"ח (מזה כ-1.2 מיליוני ש"ח הינם עבור פעילות לקוחות), לעומת 1.4 מיליוני ש"ח בתום שנת 2020. (מזה כ-0.8 מיליוני ש"ח הינם עבור פעילות לקוחות).

יתרת התחייבויות בגין מכשירים נגזרים הסתכמה ביום 31 במרץ 2021 ב-1.7 מיליוני ש"ח (מזה כ-1.2 מיליוני ש"ח הינם עבור לקוחות), לעומת 1.5 מיליוני ש"ח בתום שנת 2020 (מזה כ-0.8 מיליוני ש"ח הינם עבור פעילות לקוחות).

התחייבויות אחרות

יתרת התחייבויות אחרות הסתכמה ביום 31 במרץ 2021 ב-300 מיליוני ש"ח, לעומת 311 מיליוני ש"ח בתום שנת 2020.

פעילות חוץ מאזנית בניירות ערך המוחזקים בידי הציבור

נכון ליום 31 במרץ 2021, מספר הלקוחות המחזיקים תיקי ניירות ערך במשמרת הבנק עומד על כ-5.3 אלפי לקוחות, בדומה למספר הלקוחות בסוף שנת 2020. שווי תיקי ניירות ערך של לקוחות אלה ליום 31 במרץ 2021 עומד על כ-3.2 מיליארדי ש"ח, לעומת כ-3.0 בסוף שנת 2020.

יתרה ליום 31 בדצמבר 2020	יתרה ליום 31 במרץ 2021	
במיליוני ש"ח		
א - הון עצמי לצורך חישוב יחס ההון		
988.9	1,013.8	הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים ^(*)
-	-	הון רובד 1 נוסף, לאחר ניכויים
345.4	348.7	הון רובד 2, לאחר ניכויים
1,334.3	1,362.5	סך הכל הון כולל
ב - יתרות משוקללות של נכסי סיכון		
8,455.6	8,890.8	סיכון אשראי
18.1	60.9	סיכון שוק
961.4	952.6	סיכון תפעולי
9,435.1	9,904.3	סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון
1,000.0	1,023.5	הון עצמי לפני התאמות ^(*)
באחוזים		
ג - יחס ההון לרכיבי סיכון ^(*)		
10.5	10.2	יחס הון עצמי לרובד 1 לרכיבי סיכון
14.1	13.8	יחס הון הכולל לרכיבי סיכון
8.7	8.7	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים ^(*)
12.2	12.2	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים ^(*)

לאור התפרצות נגיף הקורונה וכחלק מהתאמות להוראות ניהול בנקאי תקין, פרסם הפיקוח על הבנקים הוראת שעה הנוגעת לעדכון הוראה 201 אשר כוללת הפחתת דרישות ההון הרגולטוריות החלות על הבנקים בנקודת אחוז אחת וכן עדכון להוראה 329 אשר מבטלת את דרישות ההון של נקודת אחוז נוספת על הלוואות לדיור שהועמדו בתקופת המשבר וזאת על מנת להבטיח את יכולתם של הבנקים להמשיך להציע אשראי.

לאור האמור לעיל, דרישות ההון החלות על הבנק החל מהדוחות הכספיים ליום 31 במרץ 2020 הינם:

יחסי הון מזעריים	היחס ההון המזערי הנדרש ביום 31.12.2019	היחס ההון המזערי הנדרש בין 30.09.21 ^(*)	היחס ההון המזערי הנדרש בין 30.09.23
יחס הון עצמי רובד 1	9%	8%	הנמוך מבין: יחס ההון של הבנק ביום 30.09.21 לבין יחס ההון המזערי של הבנק טרם תקופת הוראת השעה.
יחס הון כולל	12.5%	11.5%	
תוספת בין הלוואות לדיור	1% מיתרת הלוואות לדיור במועד הדיווח	1% מיתרת הלוואות לדיור, וזאת מלבד ^(*)	הלוואות שניתנו במהלך תקופת הוראת השעה

⁽²⁾ יעד יחס הלימות ההון שקבע הדיירקטוריון 10.0%.

⁽³⁾ עד תום תקופת המעבר שקבע בנק ישראל.

⁽⁴⁾ יתרת הלוואות שניתנו במהלך התקופה כ-2.1 מיליארדי ש"ח.

⁽⁵⁾ ביום 22 במרץ, 2021, פרסם הפיקוח על הבנקים על הארכת תוקף הוראת השעה המפחיתה את דרישות ההון מהבנקים עד ליום 30 בספטמבר 2021.

טבלה 16 - השפעה על יחס הון עצמי רובד 1 יחס ההון הכולל בעקבות שינויים היפותטיים בהון הבנק ובנכסי הסיכון (בנקודות האחוז):

תרחיש ⁽¹⁾	השפעה על יחס הון עצמי רובד 1 ליום		השפעה על יחס ההון הכולל ליום	
	יתרה ליום 31 במרץ 2021	יתרה ליום 31 בדצמבר 2020	יתרה ליום 31 במרץ 2021	יתרה ליום 31 בדצמבר 2020
עלייה של 10% בהון העצמי	1.0	1.1	1.1	1.1
עלייה של 10% במכשירי הון רובד 2	-	-	0.2	0.3
עלייה של 10% בנכסי הסיכון	(0.9)	(1.0)	(1.3)	(1.3)

⁽¹⁾ השפעה מקבילה בתרחיש של ירידה היפותטית.

טבלה 17 - התפתחות ההון בשלושת החודשים הראשונים לשנת 2021 (במיליוני שקלים):

יתרה ליום 31 בדצמבר 2020	הון עצמי	הון עצמי רובד 1	הון רובד 2	הון כולל
1,000.0	988.9	345.4	1,334.3	
רווח נקי לתקופה ^(*)	23.0	23.0	-	23.0
רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס ^(*)	0.5	0.5	-	0.5
שינוי ביתרת כתבי התחייבות נדחים המוכרים כהון רובד 2	-	-	(2.5)	(2.5)
שינוי בהפרשה קבוצתית המוכרת כהון רובד 2	-	-	5.8	5.8
אחר	-	1.4	-	1.4
יתרה ליום 31 במרץ 2021	1,023.5	1,013.8	348.7	1,362.5

* ראה לעיל פירוט רווח ורווחיות [בפרק 2.2 התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר](#).

לפרטים נוספים בדבר שינויים בהון העצמי, ראה בדוחות הכספיים, [דוח על השינויים בהון](#).

הבנק מיישם את הוראות ניהול בנקאי תקין 201-211 בנושא מדידה והלימות הון כפי שפורסמו על ידי הפיקוח על הבנקים וכפי שעודכנו על מנת להתאימן להוראות באזל. בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים לפני הקלות מיום 31 במרץ 2020, נדרש הבנק לעמוד ביחס הון רובד 1 מזערי של 9% וכן על יחס הון כולל מזערי של 12.5%. ליחסים אלה התווספה דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת הלוואות לדירור למועד הדיווח. בהתאם לכך, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי הפיקוח על הבנקים על בסיס מאוחד, לפי נתוני מועד הדיווח הינו 9.8%-13.3%. בהתאמה. לפרטים אודות הקלה מיום 31 במרץ 2020 באמצעות הפחתת דרישות ההון מהבנקים בשל התפרצות נגיף הקורונה מיום 31 במרץ 2020 ראה בעמוד הקודם ובעמוד הבא.

קביעת יעדי ההון מהווה שלב התחלתי ומהותי בתהליך תכנון ההון כאשר, יתר השלבים נגזרים ממנו שכן יעד ההון המזערי שקבע בנק ישראל מהווה, למעשה, מגבלת תכנון. יעד ההון נקבע תוך התחשבות בסביבה הרגולטורית, העסקית והארגונית של הבנק. במסגרת דיוניו על תהליך הערכת נאותות ההון (ICAAP), קבע הדירקטוריון בישיבתו מיום 27 למאי 2021 להתאים את יעד הון עצמי רובד 1 לתוצאות ה-ICAAP כך שיעד ההון לשנים הקרובות יהיה 10.0% יעד הון כולל 13.5% (ללא שינוי מיעדי ההון הקודמים).

תהליך הערכת הלימות ההון (ICAAP) ותכנון ההון הינו חלק מרכזי בניהול התכנית העסקית האסטרטגית וניהול הסיכונים של הבנק בראייה צופת פני עתיד. במסגרת תהליך תכנון ההון נבחנת השפעת היעדים האסטרטגיים והעסקיים על פרופיל הסיכון ועל ההון הנדרש על ידי התאגיד. יעדי ההון השמרנים שנקבעו מסכמים את הערכת הדירקטוריון על נאותות ההון של הבנק בהתייחס לתכנית העסקית צופת פני עתיד, הסיכון שהוגדר, סביבת הסיכונים, הממשל התאגידי, והמצב הכספי של הבנק. בין השיקולים שהובילו את הדירקטוריון להחלטה על יעדי ההון הנ"ל נכללה התכנית האסטרטגית להמשיך ולהתמקד בפעילות העסקית במגזר משקי הבית המהווה כ-90% מהפעילות והינו בעל פרופיל סיכון נמוך יחסית, בעיקר בשל גובה האשראי הממוצע ללווה והפיזור הרב בתיק האשראי. בנוסף, כ-90% מתיק האשראי של הבנק מובטח בביטחון ממשי, בעיקר דירות מגורים, ביחסי LTV נמוכים. כמו כן, בשל גודלו הבנק אינו מהווה סיכון מערכתי. יעדי ההון נקבעו בהתחשב בתיאבון הסיכון וברצון הבנק לעמוד ביחסי ההון המזערי גם לאחר התממשות תרחישי קיצון, בראייה צופת פני עתיד והמביאה בחשבון את דרישות בנק ישראל. התפשטות נגיף הקורונה הינו אירוע בעל השלכות מקרו כלכליות מהותיות המשפיע הן על אופן עבודת הבנק והן על הפוטנציאל להתממשות סיכונים שונים. בשלב זה קיימת אי וודאות לגבי משך המשבר והשלכותיו בעתידיות על פעילות המשק העולמי, המשק המקומי, לקוחות הבנק והבנק עצמו. כאמור לעיל, הבנק ביצע שורה של מבחני קיצון בהם מבחני קיצון המבוססים על התרחיש האחד שקבע בנק ישראל ובו תנאי מאקרו קיצוניים, בפרט לשיעור האבטלה. לשיעור האבטלה השפעה על פוטנציאל ההפסד של הבנק. שיעקרו, באירועי הקורונה, נובע מהשפעת האבטלה על סיכון האשראי של הבנק. הבנק נקט גם תרחישים קיצוניים על מנת לקבוע את תוספת ההפרשה שלו בגין הקורונה. שמרנות זו נועדה להבטיח עמידתו בכל היעדים. גם תחת תרחישים אלה נמצא כי פוטנציאל הפגיעה ביעדי ההון של הבנק היא

מזערית. בהתאם לכך, נשמרו יעדי הון של הבנק והבנק גם לא הפעיל את ההקלות שניתנו ע"י בנק ישראל.

הבנק זיהה מספר סיכונים אשר עשויים להתפתח בתקופת המשבר ובהתאם לכך עדכן את הערכת חלק מגורמי הסיכון ראה להלן [בפרק 3.5](#).

למטרת קביעת משקלי הסיכון, משתמש הבנק בדירוגי חברת הדירוג – Standard and Poor's Rating Group.

השפעת התפשטות נגיף הקורונה

ביום 31 במרץ 2020, הכריז הפיקוח על הבנקים על הקלה לתאגידי בנקאיים בשל התפרצות נגיף הקורונה באמצעות הפחתת דרישות ההון מהבנקים, על מנת לאפשר לבנקים להגדיל את היצע האשראי ללקוחותיהם. הפחתת דרישת ההון מהבנקים נעשתה באמצעות הוראת שעה לתקופה של שישה חודשים עם אפשרות להארכה. בהתאם, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי יחס ההון הכולל המזערי הנדרשים מהבנק על-ידי הפיקוח על הבנקים על בסיס מאוחד, ליום 31 במרץ 2021 ולמשך תקופת הוראת השעה, הינם 8.9% ו-12.4% בהתאמה (כולל דרישה נוספת בגין הלוואות לדיור במקום 9.8% ו-13.3% לפני הוראת השעה). בנוסף עודכנה הוראת נב"ת מספר 329 בנושא "מגבלות למתן הלוואות לדיור" כך שהלוואות לדיור אשר יועמדו בתקופת המשבר, לא תחול בגינם דרישת ההון הנוספת בשיעור המבטא 1% מיתרת הלוואות לדיור למועד הדיווח.

ביום 16 באפריל, 2020 החליט דירקטוריון הבנק שלא לשנות את מדיניות הדיבידנד ואת יעד הלימות ההון הקיימים.

ביום 16 בספטמבר, 2020 פרסם הפיקוח על הבנקים כי על רקע המשך התפתחות אירוע נגיף הקורונה ואף התגברותו והלכותיו על הכלכלה בעולם ובישראל, ובתוך כך על כל משק בית פרטי ועסק, ועל מנת לסייע למשקי הבית ולעסקים לצלוח את התקופה המאתגרת, הוחלט להאריך בתקופה נוספת של שישה חודשים את תוקף הוראת השעה.

ביום 22 במרץ, 2021, פרסם הפיקוח על הבנקים עדכון לנוהל בנקאי תקין 250 במסגרתו הוארכו תוקפן של מרבית הוראות הנוהל, לרבות ההקלות ההוניות, עד ליום 30 בספטמבר, 2021.

הון רובד 2

טבלה 18 – הון רובד 2

יתרה ליום 31 בדצמבר 2020	יתרה ליום 31 במרץ 2021	
במיליוני ש"ח		
236.7	238.7	כתבי התחייבות נדחים מסוג COCO*
4.5	-	מכשירי הון מורכבים וכתבי התחייבות נדחים אחרים
104.2	110.0	הפרשות קבוצתיות להפסדי אשראי
345.4	348.7	סך-הכל הון רובד 2

* כתבי התחייבות נדחים הכוללים גם מנגנון לסיפוג הפסדים באמצעות מחיקת קרן.

	יתרה ליום 31 במרץ		
	2020	2021	
הון עצמי רובד 1	988.9	1,013.8	
סך חשיפות מאזניות	15,006.1	15,797.2	
חשיפות חוץ מאזניות אחרות (לאחר מקדמי המרה לחשיפות מאזניות)	699.8	693.2	
סכומי תוספות בגין חשיפה פוטנציאלית עתידית הקשורה לכל העסקאות בגין נגזרים	-	-	
סכומים בגין נכסים שנוכו בקביעת הון עצמי רובד 1	(11.1)	(9.7)	
סך החשיפות	15,694.8	16,480.7	
יחס מינוף	6.3%	6.2%	
יחס המינוף המזערי הדרוש ע"י המפקח על הבנקים	4.5%	5.0%	4.5%

ביום 28 באפריל 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין 218 בנושא "יחס מינוף", (להלן: "ההוראה"). ההוראה קובעת יחס מינוף פשוט ושקוף שאינו מבוסס סיכון, אשר יפעל כמדד משלימה ואמינה לדרישות ההון מבוססות סיכון, ואשר נועד להגביל את צבירת המינוף בתאגיד הבנקאי. בהתאם להוראה, תאגיד בנקאי יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד. תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה 20% או יותר מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-6%. בהתאם לאמור לעיל, יחס המינוף המזערי שנדרש מהבנק הוא 5%. ביום 1 בנובמבר 2020 לנוכח התמשכות משבר הקורונה, והמשך ההתמודדות של משקי הבית והעסקים עם הקשיים התזרימיים בעקבות השלכות המשבר, עלה הצורך להבטיח כי הדרישה מהמערכת הבנקאית לעמוד ביחס מינוף מזערי, המותאמת לימי שגרה, לא תהווה חסם להעמדת אשראי בתקופת המשבר. בשל כך, הוחלט כהוראת שעה להפחית את הדרישה לשיעור מזערי של 5.5% בבנקים הגדולים (לעומת 6% טרם הוראת השעה) ול-4.5% בבנקים הבינוניים והקטנים (לעומת 5% טרם הוראת השעה). עם תום תוקף הוראת השעה, תמשיך ההקלה לחול עוד 24 חודשים, ובלבד שיחס המינוף לא יפחת מיחס המינוף במועד תום תוקף ההוראה או יחס המינוף המינימלי שחל על התאגיד הבנקאי טרם הוראת השעה, הנמוך מביניהם.

מדיניות חלוקת דיבידנדים

ביום 27 באפריל 2017, החליט דירקטוריון הבנק לאמץ מדיניות חלוקת דיבידנד מעודכנת ("מדיניות חלוקת דיבידנד"), כמפורט בדוח המידי שפרסם הבנק ביום 27 באפריל 2017 (ראה אסמכתא מס' 2017-01-043638), אשר המידע המופיע בו מובא על דרך ההפניה. בהתאם למדיניות זו, ניתן יהיה לחלק כדיבידנד עד 30% מהרווח הנקי של הבנק, בהתאם לזוחות הכספיים של הבנק ובכפוף, בין היתר, לכך שהבנק יעמוד ביעדי הלימות ההון הרגולטורים החלים עליו גם לאחר חלוקת הדיבידנד. עוד נקבע במדיניות, כי בהגעה ליעדי הלימות ההון ארוכי הטווח ובמתווה עולה כפי שהנחה הדירקטוריון את הנהלת הבנק לפעול על פיה, ניתן יהיה לחלק דיבידנד בשיעור של עד 50% מהרווח הנקי ובכפוף לעמידה בכל יתר התנאים הדרושים לחלוקה על פי דין ולמגבלות החלות על הבנק.

בזוחות הכספיים לשנת 2019 ובזוח זה, מפורטים יעדי הלימות ההון המעודכנים שקבע הדירקטוריון ביום 17 בפברואר 2019. בהתחשב ביעדי הצמיחה האסטרטגיים שקבע הדירקטוריון, ממשיך הבנק במדיניות תשלום דיבידנד של עד 30% מהרווח הנקי השנתי של הבנק.

חלוקת הדיבידנד בפועל כפופה להחלטות פרטניות של הדירקטוריון בטרם כל חלוקה, ובכפוף להוראות הדין שחלות על חלוקת דיבידנד ובכלל זה הוראות חוק החברות, התשנ"ט-1999 והוראות בנק ישראל ולמגבלות החלות על הבנק, ולכן נסיבות מסוימות יכול וימנעו מהבנק את האפשרות לחלק דיבידנד.

מדיניות חלוקת הדיבידנד תישאר בתוקפה כל עוד לא החליט הדירקטוריון אחרת ועשויים להיות בה שינויים מעת לעת ואין באמור בה כדי לגרוע מסמכות דירקטוריון הבנק להחליט מעת לעת בהתחשב בשיקולים עסקיים ובהוראות הדין ובהוראות רגולטוריות החלות על הבנק, על שינוי המדיניות או על שינוי שיעור הדיבידנד שיחולק בגין תקופה מסוימת או להחליט שלא לחלק דיבידנד בגין תקופה מסוימת.

מובהר בזה, למען הסר ספק, כי אין באישור מדיניות חלוקת דיבידנד כדי ליצור התחייבות כלפי צד שלישי כלשהו לחלוקה של דיבידנד בפועל ו/או מועדי תשלום דיבידנד ו/או שיעורו וכי כל חלוקה של דיבידנד בפועל יהיה כפוף לעמידה בכל התנאים הדרושים לחלוקה על פי דין ולמגבלות החלות על הבנק בהתייחס לחלוקה ולהחלטה ספציפית של הדירקטוריון.

ביום 29 במרץ 2020 שלחה המפקחת על הבנקים מכתב לבנקים, ובו הודיעה על הפחתת דרישות ההון הרגולטוריות מהבנקים בנקודת אחוז אחת, למשך שישה חודשים, על מנת להבטיח את יכולתם של הבנקים להמשיך להציע אשראי ללקוחות על אף משבר הקורונה. במסגרת אותו מכתב, הבהיר הפיקוח על הבנקים כי ההפחתה ביחסי ההון המזעריים נועדה לטובת הגדלת האשראי ולתמיכה במשקי בית והמגזר העסקי ולא למטרות אחרות.

בהתאם, הודגש כי ישנה צפייה מהתאגידים הבנקאיים שהם יעשו שימוש בעודפי ההון שיווצרו מהפחתת דרישות ההון כדי לתמוך בפעילות הכלכלית במשק ולא לצורך חלוקת דיבידנד או רכישה עצמית כל עוד הוראת השעה בתוקף.

ביום 7 במרץ 2021 שלח המפקח על הבנקים מכתב לבנקים, ובו נכתב כי המערכת הבנקאית בישראל היא במצב איתן, והבנקים נהנים מעודפי הון ונזילות. אולם, לנוכח חוסר הודאות הכלכלית ולאור אי הודאות התחלואתית על השלכותיה, מאריך בנק ישראל את ההקלות ההוניות עד ליום 30 בספטמבר 2021. כאמור לעיל, מצפה בנק ישראל מהמערכת הבנקאית להמשיך ולעשות שימוש בעודפי ההון לצורך הגדלת האשראי ולא לצורך חלוקת דיבידנדים לפחות עד לתום תוקף הוראת השעה. כמו כן נדרשים הבנקים ביתר שאת לתכנן הון שמרני ומוקפד.

ביום 16 באפריל, 2020 החליט דירקטוריון הבנק שלא לשנות את מדיניות הדיבידנד ואת יעד הלימות ההון הקיימים.

המידע האמור לעיל בדבר חלוקת הדיבידנד מהווה מידע צופה פני עתיד, העשוי שלא להתממש כולו או חלקו או להתממש באופן שונה מכפי שנצפה. מידע זה מתבסס על הערכות ותחזיות שונות שהיו בפני דירקטוריון הבנק. מידע זה יכול שלא יתממש בשל שינויים העשויים לחול בגורמים שונים שאינם בשליטת הבנק בלבד. הגורמים המשפיעים כוללים תחזיות והערכות לגבי שינויים במצב הכלכלי במשק, חקיקה, הוראות גורמי פיקוח ואחרים ושינויים ברווחיות הבנק בתכנית האסטרטגית, ובתכנית העבודה.

2.4 תיאור עסקי התאגיד הבנקאי לפי מגזרי פעילות פיקוחיים

הבנק פועל באמצעות מטה הבנק, סניפיו וחברות בנות ומספק מגוון שירותים בנקאיים בחמישה מגזרי פעילות עיקריים.

גישת ההנהלה לפילוח פעילות הבנק אינה שונה מהותית מגישת פילוח המגזרים הפיקוחית כמתואר להלן:

(1) **מגזר משקי הבית** – לקוחות המגזר הינם אנשים פרטיים (למעט אלה הנכללים במגזר בנקאות פרטית).

במסגרת פעילות מגזר משקי הבית מספק הבנק מגוון של שירותים ומוצרים פיננסיים עבור אנשים פרטיים (למעט אלו המיוחסים למגזר "בנקאות פרטית"). המוצרים העיקריים העומדים לרשות לקוחות הבנק במסגרת מגזר פעילות זה כוללים: הלוואות לרכישת דירת מגורים ונכסים מסחריים, הלוואות לכל מטרה בביטחון דירת מגורים, הלוואות צרכניות, כרטיסי אשראי וכרטיסי חיוב ללקוחות הבנק⁽⁶⁾, חשבונות עו"ש, פיקדונות וחסכונות ופעילות בשוק ההון בניירות ערך. מרבית לקוחות הבנק המשתייכים למגזר פעילות זה, מקבלים מהבנק שירותי בנקאות באמצעות סניפי הבנק, באמצעים דיגיטליים ועל ידי מוקד הלקוחות של הבנק, לרבות שירותי ה-IVR.

(2) **מגזר בנקאות פרטית** – לקוחות המגזר הינם אנשים פרטיים להם יתרת תיק נכסים פיננסיים העולה על 3 מיליוני ש"ח.

(3) **מגזר עסקי** – לקוחות המגזר הינם חברות בניה, קבלנים וחברות נדל"ן, תאגידים ועמותות.

במסגרת פעילות המגזר העסקי מספק הבנק שירותים בנקאיים ללקוחות עסקיים. שירותים אלה ניתנים ללקוחות הבנק, בעיקר באמצעות סקטור הנדל"ן וכן באמצעות החטיבה הקמעונאית. המגזר כולל פעילות בסקטור הנדל"ן של ליווי פרויקטים לבניה למגורים בעיקר בשיטת הליווי הסגור, בין היתר, מימון פרויקטים לפי תמ"א 38 לסוגיה. המגזר העסקי מחולק לתתי מגזרים להלן:

• מגזר עסקים קטנים וזעירים – עסקים שמחזור פעילותם קטן מ-50 מיליוני ש"ח.

• מגזר עסקים בינוניים וגדולים⁽⁷⁾ – עסקים שמחזור פעילותם גדול או שווה ל-50 מיליוני ש"ח.

(4) **מגזר מוסדיים** – לקוחות המגזר כוללים חברי בורסה המנהלים כספי לקוחות, חברות ביטוח וגופים מוסדיים נוספים.

(5) **מגזר ניהול פיננסי** – המגזר כולל את פעילות הנוסטרו ופעילות ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק. הפעילויות במגזר זה כוללות את הניהול הכספי של הבנק, ואינן כוללות פעילות מול לקוחות הבנק. תחומי הפעילות העיקריים במגזר זה הם:

ניהול ההון הפיננסי הפנוי של הבנק, ניהול נכסים והתחייבויות, ניהול תיק הנוסטרו של הבנק, ניהול החשיפות לסיכונים שוק לרבות חשיפות בסיס, ריבית ונדלונות, פעילות מול בנקים בארץ ובחו"ל, פעילות רכישה, מכירה ושירותי תיקי אשראי.

⁽⁶⁾ ליום 31 במרץ, 2021 רשומים בבנק 379 מעסיקים מעבירי משכורת וכ-11,373 אלפי כרטיסים שנטענו.

⁽⁷⁾ מגזר זה כולל את הפעילות עם העסקים הגדולים, אשר היקפן אינו מהותי.

לפרטים אודות הכללים העיקריים שיושמו בחלוקת תוצאות הפעילות בין המגזרים השונים ולפרטים נוספים אודות תוצאות הפעילות ראה [ביאור 12 לדוחות הכספיים](#).

טבלה 20 – מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (במיליוני שקלים):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2021									
מסך ניהול פיננסי ⁸	מסך ניהול פיננסי ⁸	גופים מוסדיים	עסקים בינניים ובזולים ⁹	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית ¹⁰			סה"כ משקי בית
						מדה: אחר	מדה: הלוואות לדיר	מדה: סה"כ	
80.7	2.7	-	2.9	8.5	-	27.8	38.8	66.6	מרווח מפעילות מתן אשראי
7.1	-	0.6	0.2	0.3	1.2	4.8	-	4.8	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
18.4	15.8	-	0.1	0.2	-	0.4	1.9	2.3	אחר
106.2	18.5	0.6	3.2	9.0	1.2	33.0	40.7	73.7	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
24.0	1.1	-	2.8	5.7	0.9	9.2	4.3	13.5	סך הכנסות שאינן מריבית
(3.4)	(0.1)	-	-	0.2	0.1	(5.2)	1.6	(3.6)	הוצאות (הכנסות) בנין הפסדי אשראי
97.9	2.1	0.4	2.2	6.8	2.4	59.8	24.2	84.0	הוצאות תפעוליות ואחרות
12.7	6.3	0.1	1.3	2.8	(0.1)	(4.5)	6.8	2.3	הפרשה למיסים על הרווח
23.0	11.3	0.1	2.5	4.9	(0.3)	(7.9)	12.4	4.5	רווח נקי (הפסד)
56.8	1.3	0.1	1.0	3.4	1.3	36.8	12.9	49.7	הוצאות ישירות
41.1	0.8	0.3	1.2	3.4	1.1	23.0	11.3	34.3	הוצאות עקיפות
49.5	11.8	0.3	3.2	7.2	0.6	6.8	19.6	26.4	רווח נקי לפני העמסת הוצאות עקיפות
11,728.8	140.8	-	445.8	1,267.1	9.7	1,416.1	8,449.3	9,865.4	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
12,144.7	-	797.8	556.4	810.1	2,194.2	7,786.2	-	7,786.2	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2020									
82.2	1.5	-	3.7	7.1	-	32.6	37.3	69.9	מרווח מפעילות מתן אשראי
8.1	-	0.4	0.5	0.8	1.2	5.2	-	5.2	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
14.6	12.8	-	-	-	-	(0.3)	2.1	1.8	אחר
104.9	14.3	0.4	4.2	7.9	1.2	37.5	39.4	76.9	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
71.0	48.1	-	3.2	6.6	1.1	7.0	5.0	12.0	סך הכנסות שאינן מריבית
51.2	4.5	-	(0.2)	(0.6)	-	46.0	1.5	47.5	הוצאות (הכנסות) בנין הפסדי אשראי
100.2	2.4	1.2	2.4	7.7	3.0	60.2	23.3	83.5	הוצאות תפעוליות ואחרות
8.9	20.3	(0.4)	1.9	2.7	(0.2)	(22.5)	7.1	(15.4)	הפרשה למיסים על הרווח
15.6	35.2	(0.4)	3.3	4.7	(0.5)	(39.2)	12.5	(26.7)	רווח נקי (הפסד)
52.7	1.4	0.8	1.1	3.6	1.5	33.3	11.0	44.3	הוצאות ישירות
47.5	1.0	0.4	1.3	4.1	1.5	26.9	12.3	39.2	הוצאות עקיפות
45.7	36.1	(0.4)	4.1	7.3	0.5	(22.4)	20.5	(1.9)	רווח נקי לפני העמסת הוצאות עקיפות
10,936.3	225.0	-	502.8	1,026.3	8.1	1,568.3	7,605.8	9,174.1	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
11,429.4	-	579.4	695.7	857.0	1,918.0	7,379.3	-	7,379.3	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

שינויים עיקריים ברווח הנקי:

מגזר משקי בית

ברבעון הראשון של 2021 נרשם רווח בסך של 4.5 מיליוני ש"ח בהשוואה להפסד בסך של 26.7 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד. בתת מגזר "הלוואות לדיור" נרשם רווח בסך 12.4 מיליוני ש"ח בדומה לרווח שנרשם בתת המגזר בתקופה מקבילה אשתקד. בתת מגזר "אחר" נרשם הפסד בסך 7.9 מיליוני ש"ח בהשוואה להפסד בסך 39.2 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד. עיקר הקיטון בהפסד, נובע מהוצאות להפסדי אשראי, שנרשמו בתקופה מקבילה אשתקד, בגין ההשפעה הצפויה כתוצאה ממשבר נגיף הקורונה על אשראי לאנשים פרטיים שאיננו לדיור בסך של 35.1 מיליוני ש"ח. בנוסף חלה ירידה של כ- 4.5 מיליוני ש"ח בהכנסות ריבית, נטו בעיקר בשל ירידה ביתרות אשראי צרכני בהשוואה לתקופה מקבילה אשתקד.

לפרטים נוספים ראה לעיל [בפרק 2.2 התפתחויות עיקריות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר](#).

התוצאות הכספיות של המגזרים מושפעות גם מייחוס ההוצאות העקיפות. לפרטים נוספים אודות היקף ההוצאות העקיפות בכלל מגזר ומפתחות ההקצאה ראה [בביאור 12 מגזרי פעילות](#) בתמצית הדוחות הכספיים.

מגזר בנקאות פרטית

ברבעון הראשון של שנת 2021 נרשם הפסד בסך של 0.3 מיליוני ש"ח, בהשוואה להפסד בסך 0.5 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד.

מגזר עסקי

ברבעון הראשון של 2021 נרשם רווח נקי במגזר זה בכללותו בסך של 7.4 מיליוני ש"ח בהשוואה לרווח בסך של 8.0 בתקופה מקבילה אשתקד. הירידה ברווח במגזר עסקים בינוניים וגדולים נובעת בעיקר מירידה בהכנסות הריבית בשל ירידה ביתרות האשראי במגזר זה. מנגד חלה עלייה בהכנסות ריבית במגזר עסקים קטנים וזעירים בשל עלייה ביתרות האשראי במגזר זה.

מגזר גופים מוסדיים

ברבעון ראשון של שנת 2021 נרשם במגזר זה רווח בסך 0.1 מיליוני ש"ח בהשוואה להפסד בסך 0.4 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד.

מגזר ניהול פיננסי

ברבעון ראשון של 2021 נרשם במגזר זה רווח נקי בסך 11.3 מיליוני ש"ח בהשוואה לרווח בסך 35.2 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד. עיקר השינוי נובע מהכנסות ממכירת תיקי אשראי בסך 51.7 מיליוני ש"ח והפסד בסך 4.5 מיליוני ש"ח מפעילות השקעה במניות וקרנות, שנרשמו בתקופה מקבילה אשתקד. יציין, כי נזקפו למגזר הכנסות ריבית והוצאות הפסדי אשראי בגין הלוואות מגובות בתזרים הלוואות רכב.

לפרטים נוספים ראה לעיל [בפרק 2.2 התפתחויות עיקריות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר](#).

2.5 חברות מוחזקות עיקריות

במהלך התקופה המדווחת לא חלו התפתחויות מהותיות בפעילות של חברות מוחזקות. לפרטים על חברות מוחזקות עיקריות ראה ביאור 14 לדוחות הכספיים השנתיים לשנת 2020.

פרק 3 - סקירת הסיכונים

התפתחויות מהותיות בחשיפה לסיכונים ואופן ניהולם

פרק זה נכתב בפירוט רב בדוח הדייקטוריון וההנהלה לשנת 2020 ובדוח על הסיכונים נדבך 3 לשנת 2020 על כן יש לקרוא את הפרק בהמשך לכתוב בדוחות אלו. הבנק מנהל את עסקיו ואת סיכוניו בהתאם לעקרונות וסטנדרטים בינלאומיים מקובלים המותווים ע"י בנק ישראל ובהתאם לתיאבון לסיכון שנקבע על ידי הדייקטוריון. הבנק פועל כך שתהליכי ניהול סיכונים יתקיימו הן בתוך קווי העסקים והן לרוחב הבנק בחתך של סוגי סיכון. סוגי המדיניות הספציפית לגבי כל סיכון שזוהה מבטאות גישה זו. לגבי כל סיכון צריכים להתקיים זיהוי, מדידה, הערכה, בקרה, הפחתה, ניטור ודיווח.

תהליכי ניהול הסיכונים מתייחסים למכלול הסיכונים הקשורים לבנק כך שלצד הסיכונים בפעילויות העסקיות: אשראי, שוק ונזילות ישנה התייחסות גם לסיכונים אחרים ובכללם: סיכונים תפעוליים לרבות סיכונים טכנולוגיים וסיכוני סייבר, סיכונים משפטיים, סיכוני רגולציה סיכוני ציות, סיכוני מוניטין וסיכון אסטרטגי. דייקטוריון הבנק קובע את התיאבון לסיכון שמגדיר את רמת הסיכון לה הבנק מוכן להיות חשוף ואת רמת הסיכון שהוא מוכן לקבל או לשאת על עצמו במהלך עסקים רגיל ובתרחישי קיצון. תיאבון הסיכון משמש כבסיס להקצאת משאבים והון. כמו כן, הגדרת תיאבון הסיכון כוללת מערכת של מגבלות כמותיות ו/או איכותיות. הבנק נדרש, כמו יתר התאגידים הבנקאיים, לכלול טבלת גורמי סיכון בכל אחת מהקטגוריות המפורטות להלן, ולהעריך את השפעתו של כל גורם סיכון על עסקיו. במסגרת הערכות אלו יש לאמוד הן את פוטנציאל החשיפה או הנזק כתוצאה מהתרחשות של אירוע מסוים והן את ההסתברות שאותו אירוע אכן יקרה. כמו כן, להלימות הבקרה לסביבת הסיכון, כמו ליתר הפעולות שעושה הבנק לצורך ניהול הסיכון, יש השפעה על רמת החשיפה לסיכון. לפיכך, הערכת הסיכונים המפורטת בטבלה להלן הינה הערכה סובייקטיבית של הבנק את השפעת הסיכון השיורי על עסקיו.

הבנק מבצע הערכת סיכון הן איכותית והן כמותית במסגרת תהליך ה-ICAAP. במסגרת זו הסיכונים מכומתים ונקבעות הקצאות הון (הן לנדבך 1 והן לנדבך 2) לסיכונים השונים. הקצאות ההון מבטאות הפסד פוטנציאלי בהתממשות תרחיש קיצון ובכך מאפשרות הערכת סיכון איכותית המתבססת על הערכה כמותית. התפשטות נגיף הקורונה הינו אירוע בעל השלכות מקרו כלכליות מהותיות המשפיע הן על אופן עבודת הבנק והן על הפוטנציאל להתממשות סיכונים שונים. במהלך הרבעון הראשון של שנת 2021, עקב הצלחת מבצע החיסונים, חזר המשק לפעילות כמעט מלאה אשר הביאה לירידה בפרופיל הסיכון של הבנק בעיקר בכל הקשור לסיכון האשראי, עקב הירידה באבטלה ואיתנות מחירי הדיור. (ראה פרק 3.5 להלן).

3.1 סיכון אשראי

סיכון האשראי הוא הסיכון לפגיעה בשווי הבנק הנובע מהפוטנציאל שלווה או צד נגדי של הבנק ייכשל בעמידה בהחייבויותיו ביחס לתנאים שסוכמו או עקב הרעה באיכות הלוואים ושווי הביטחונות שהועמדו על ידם.

לתיאור נרחב של מסגרת העבודה לניהול ובקרת סיכון האשראי ראה גם את דו"ח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים, ובדוח הדייקטוריון וההנהלה לשנת 2020.

השפעת התפשטות נגיף הקורונה

התפשטות הנגיף והמשבר העולמי הביאו לעלייה בשיעור האבטלה, לפגיעה בחוסנם של משקי הבית ולהאטה בפעילות בענף הנדל"ן, ומשכך קיימות לה השלכות על עסקי הבנק, לרבות בגין עלייה בסיכון האשראי וקשיי נזילות של לווים, בעיקר מקרב משקי הבית, ובגין ההאטה בפעילות הכלכלית. הצלחת מבצע החיסונים, וחזרת המשק לשגרת פעילות במהלך הרבעון הראשון הקטינה את אי הוודאות, הביאה לעלייה בביצועי אשראי, כשבנוסף, קיימת ירידה בדחיית תשלומי האשראי למגזר משקי הבית (לדיוור ואחר) ויציאתם של הלוואים מהקפאה מתבצעת בפרופיל סיכון דומה לזה שבשגרה. עדיין קיימת אי וודאות לקראת סיום תקופת החל"תים, הקמת ממשלה יציבה והתנהגות מספר גורמי מאקרו כמו האינפלציה שלא ברור עדיין אם עלייתה הנוכחית היא פרמנטית.

שינויים בתנאי חובות במסגרת ההתמודדות עם נגיף הקורונה

לנוכח התפשטות נגיף הקורונה והשלכותיו האפשריות על מצב המשק והלוואים גיבש הפיקוח על הבנקים מתווה, שאומץ על ידי הבנק, המאפשר ללקוחות לדחות תשלומי הלוואות בנקאיות בשלושה מגזרי פעילות: משכנתאות, אשראי צרכני ואשראי לעסקים.

המתווה גובש בתאריך 7 במאי 2020 ומאז הוארך והורחב. כאשר ביום 30 בנובמבר, 2020 הודיע הפיקוח על הבנקים כי מתוך הבנה כי השלכות משבר הקורונה צפויות להשפיע על הקשיים התזרימיים של חלק מהלקוחות גם במהלך שנת 2021, גובש מתווה נוסף, שאומץ על ידי הבנק, המאפשר ללקוחות שדחו את הלוואותיהם בהתאם למתווים קודמים, להמשיך ולדחות את תשלומי המשכנתאות והלוואות הצרכניות (להלן - המתווה הנוסף). יציין, כי בשונה מהמתווים הקודמים, במתווה הנוסף ניתן דגש על חזרת הלוואים לתשלום הלוואותיהם, וזאת באמצעות לוח תשלומים מקל.

בהתייחס ללקוחות שאינם נכללים במתווה הנוסף, הבנק ימשיך לסייע בהסדרים פרטניים ומציאת פתרונות מותאמים לכל לקוח. כמו כן, מועד הגשת בקשות דחייה בהתאם למתווה

הקיים היה עד לתאריך 31 בדצמבר, 2020.

הבנק מנטר באופן שוטף את סיכון האשראי של הלקוחות שכבר סיימו את הקפאת ההלוואה.

בהמשך לאמור לעיל ומתוך מטרה לעודד תאגידים בנקאיים לפעול לייצוב לווים שלא עומדים או עשויים לא לעמוד במחויבויות התשלום החוזיות שלהם עקב נגיף הקורונה, פרסם בנק ישראל דגשים לטיפול בחובות לגביהם בוצעו שינויים בתנאים. בהתאם לחוזר נקבע כי שינויים בתנאי הלוואות לא גורמים באופן אוטומטי לסיווג של הלוואות כחובות בעייתיים בארגון מחדש, כאשר בשל אירוע נגיף הקורונה מבוצעים שינויים לזמן קצר בתשלומים ללווים אשר לא היו בפיגור קודם לכן. עוד נקבע כי, לווה נחשב לווה שאינו בפיגור אם הוא נמצא בפיגור של פחות מ-30 ימים במועד יישום השינויים. ייצוב לווים שאינם בפיגור בהלוואות הקיימות שלהם, אשר הם לווים תקינים הנתקלים בבעיות פיננסיות או תפעוליות בטווח הקצר כתוצאה מאירוע נגיף הקורונה ככלל לא יחשב כארגון מחדש של חוב בעייתי, בפרט כאשר מתקיימים התנאים הבאים: השינוי בוצע בשל אירוע נגיף הקורונה, הלווה לא היה בפיגור במועד שבו יושמו השינויים, השינוי הוא לזמן קצר.

לעניין קביעת מצב פיגור - חובות שלא היו לפני כן בפיגור וניתנה להם דחייה בשל אירוע נגיף הקורונה, לא יסווגו כחובות בפיגור בשל הדחייה. כאשר בוצעה דחיית תשלומים בחובות שהיו בפיגור לפני הדחייה, יש להקפיד את מצב הפיגור במשך תקופת דחיית התשלום למעט אם החוב סווג כפגום או אם הוא נמחק חשבונאית. ייתכן שאילו לא הקפאת מניין ימי הפיגור ביחס לתשלומים שנדחו, כאמור לעיל, יתרת החובות בפיגור היתה גבוהה יותר.

דחיית התשלומים כאמור לעיל, לגבי הלוואות שלא היו בפיגור של 30 ימים או יותר במועד דחיית התשלומים, לא תחייב סיווג הלוואות כחוב בארגון מחדש של חוב בעייתי.

כאמור לעיל החל מיום 1 בינואר 2021 נכנס לתוקפו המתווה הנוסף ובו ניתן דגש על המשך מתן הקלה ללקוחות לצד הסדרת לוח תשלומים מקל לפירעון החוב, זאת בשונה מהקפאה או דחיית החוב בהתאם למתווה הקודם.

כמו כן, בהתאם למתווה הנוסף תאגיד בנקאי רשאי לא לסווג בארגון מחדש של חוב בעייתי הלוואות לדיוור, אשראי צרכני, ואשראי לעסקים קטנים וזעירים, שלא היו בפיגור של 30 ימים או יותר במועד דחיית התשלומים, שלגביהן בוצעו מיום 1 בינואר 2021 ועד ליום 31 במרץ 2021 דחיות תשלומים במסגרת המתווה המעודכן, גם אם הדחייה המצטברת עולה על 6 חודשים, השפעת יישום ההקלות בגין החובות שנדחו אינה מהותית.

בטבלה להלן מוצגים נתונים אודות חובות אשר בוצעה לגביהם דחיית תשלומים במסגרת ההתמודדות עם נגיף הקורונה, כאשר רוב היתרות המוצגות הן של לווים אשר משלמים באופן שוטף באמצעות לוח תשלומים מקל.

טבלה 21 - חובות אשר בוצעה לגביהם דחיית תשלומים במסגרת ההתמודדות עם נגיף הקורונה, ואשר לא סווגו כארגון מחדש של חוב בעייתי, בהתאם להנחיית הפיקוח על הבנקים
 כאמור לעיל (במיליוני שקלים):

פירוט נוסף של יתרת החוב הרשומה של חובות אשר נמצאים בדחיית תשלומים		חובות אשר נמצאים בדחיית תשלומים, נכון למועד הדיווח ⁽⁴⁾						
חובות לא בעייתיים		חובות שאינם ביצוע בדיקת ביצוע של 30 ימים או יותר	חובות שאינם ביצוע בדיקת ביצוע	חובות בעייתיים	סכום התשלומים שנדחו	מספר הלוואות	יתרת חוב רשומה	
סך הכל חובות לא בעייתיים	חובות בדיקת ביצוע							
	-	-	-	-	-	-	-	עסקים גדולים
	-	-	-	-	-	-	-	עסקים בינוניים
119.0	119.0	-	-	-	13.9	101	119.0	עסקים קטנים
80.5	80.5	-	-	0.9	39.4	1,630	81.4	אנשים פרטיים - לא דיור
1,001.0	921.4	1.6	78.0	78.6	120.8	2,086	1,079.6	הלוואות לדיור
1,200.5	1,120.9	1.6	78.0	79.5	174.1	3,817	1,280.0	סך הכל ליום 31 במרץ 2021*
979.7	861.6	3.1	115.0	125.2	92.0	3,387	1,104.9	סך הכל ליום 31 בדצמבר 2020
2,392.6	2,262.9	23.3	106.4	98.2	141.7	7,031	2,490.8	סך הכל ליום 30 בספטמבר 2020
				71.2	110.4	10,898	3,407.9	סך הכל ליום 30 ביוני 2020
					56.9	5,911	2,115.7	סך הכל ליום 31 במרץ 2020

*מזה חובות אשר נכללים במתווה הנוסף, ודחיית התשלומים בוצעה באופן של שינוי לוח התשלומים:

יתרת חוב רשומה של אשראי לעסקים קטנים 82.5 מיליוני ש"ח, אשראי לאנשים פרטיים - לא דיור בסך 70.2 מיליוני ש"ח והלוואות לדיור בסך 840.2 מיליוני ש"ח.

חובות אשר תקופת דחיית התשלומים בניגם הסתיימה, נכון למועד הדיווח ⁽⁴⁾		פירוט נוסף של חובות שנמצאים בדחיית תשלומים, לפי משך תקופת דחיית התשלומים ^{(4) (2)}	
חובות שנכנסו לפיגור של 30 יום או יותר לאחר סיום תקופת הדחיה, אך לא סווגו כבעייתיים		חובות לא בעייתיים	
יתרת חוב רשומה	חובות שנכנסו לפיגור של 30 יום או יותר לאחר סיום תקופת הדחיה, אך לא סווגו כבעייתיים	חובות לגביהם בוצעה דחיה של יותר מ-6 חודשים	חובות לגביהם בוצעה דחיה של יותר מ-3 ועד ל-6 חודשים
-	-	-	-
-	-	-	-
255.4	0.2	93.6	25.4
283.8	5.6	69.4	11.1
2,562.2	4.1	854.7	222.2
3,101.4	9.9	1,017.7	258.7
2,843.9	8.2	891.8	87.9
1,135.3	5.3	1,491.3	901.3

⁽¹⁾ תקופת דחיית התשלומים הינה התקופה המצטברת שניתנו לחוב מתחילת ההתמודדות עם נגיף הקורונה, ואינה כוללת דחייה אשר לה הלווה זכאי לפי כל דין.

⁽²⁾ סיווג החובות בוצע לפי אותם מבחנים שבהן הבנק מבצע את הערכה באופן שוטף בגין חובות אשר נמצאים אינם בדחיית תשלומים.

⁽³⁾ אשראי בשעבוד נכסי נדלן.

⁽⁴⁾ חוב אשר תקופת דחיית התשלומים בניגם הסתיימה הינו חוב אשר מועד התשלום החוזי האחרון שלו שנדחה במסגרת המתווה חלף לפני תאריך הדיווח. לדוגמא חוב שחוזר לשלם בחודש אפריל והתשלום החוזי אחרון שלו שנדחה היה בחודש מרץ, יוגדר כחוב אשר תקופת דחיית התשלומים בניגם הסתיימה ליום 31 במרץ, 2021.

⁽⁵⁾ מזה חובות אשר נכללים במתווה הנוסף, ודחיית התשלומים בוצעה באופן של שינוי לוח התשלומים: יתרת חוב רשומה של אשראי לעסקים קטנים 82.5 מיליוני ש"ח, אשראי לאנשים פרטיים - לא דיור בסך 70.2 מיליוני ש"ח והלוואות לדיור בסך 840.2 מיליוני ש"ח.

סיכון הריכוזיות הוא סיכון הנובע מהיעדר פיזור בתיק האשראי. במטרה לצמצם את סיכון הריכוזיות פועל הבנק לפיזור תיק האשראי בין לווים רבים מענפי משק שונים. הבנק בוחן חשיפתו למגרי האוכלוסייה השונים באופן שוטף ומבצע ניתוחי תרחישים מהם עולה כי לא צפוי לבנק הפסד חריג כתוצאה מחשיפת הבנק למגזר מסוים. תוצאות הבחינה מוגשות לדירקטוריון הבנק במסגרת מסמך הסיכונים הרבעוני.

טבלה 22 - סיכון אשראי ⁽⁴⁾ ונכסים שאינם מבצעים (במיליוני שקלים):

יתרת סיכון אשראי ליום							
31 בדצמבר 2020				31 במרץ 2021			
מסחרי	דיר	פרטי	סה"כ	מסחרי	דיר	פרטי	סה"כ
סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי ⁽⁴⁾							
2,072.2	8,220.5	1,127.9	11,420.6	1,947.9	7,572.8	1,093.5	10,614.2
847.7	1,184.1	107.9	2,139.7	929.8	1,185.8	121.1	2,236.7
2,919.9	9,404.6	1,235.8	13,560.3	2,877.7	8,758.6	1,214.6	12,850.9
סיכון אשראי שאינם בדירוג ביצוע אשראי:							
38.3	33.7	27.1	99.1	30.9	126.0	27.8	184.7
15.2	199.9	20.4	235.4	19.8	243.1	26.7	289.6
10.5	193.3	6.5	210.2	13.5	236.0	11.5	261.0
0.5	-	5.1	5.6	1.1	-	5.7	6.8
4.2	6.6	8.8	19.6	5.2	7.1	9.5	21.8
53.5	233.6	47.5	334.5	50.7	369.1	54.5	474.3
1.4	-	0.1	1.5	1.4	-	0.1	1.5
54.9	233.6	47.6	336.0	52.1	369.1	54.6	475.8
מזה: חובות שאינם פגומים, בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽³⁾							
2.5	117.4	3.1	123.0	1.1	123.1	3.8	128.0
2,974.8	9,638.2	1,283.4	13,896.4	2,929.8	9,127.7	1,269.2	13,326.7
מידע נוסף על סך נכסים שאינם מבצעים:							
4.2	6.6	2.0	12.8	5.2	7.1	3.0	15.3
-	-	-	-	-	-	-	-
4.2	6.6	2.0	12.8	5.2	7.1	3.0	15.3

1. סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
2. סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.
3. לרבות בגין הלוואות לדירוג שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור ובגין הלוואות לדירוג שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 יום או יותר.
4. סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים כולל: חובות, אג"ח, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
5. סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מוגבלות חבות של לווה.
6. כולל יתרה של חובות אשר תנאיהם שונו במסגרת התמודדות עם נגיף הקורונה וסווגו כחובות בהשגחה מיוחדת ליום 31 במרץ 2021 בגין אנשים פרטיים - הלוואות לדירוג בסך 75.9 מיליוני ש"ח. ליום 31 בדצמבר, 2020: בגין אנשים פרטיים - הלוואות לדירוג בסך 112.9 מיליוני ש"ח ובגין אנשים פרטיים - אחר בסך של 10.0 מיליוני ש"ח.

טבלה 23 - פרטים בנוגע לתנועה בחובות פגמים (במיליוני שקלים):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ							
2020				2021			
סך הכל	פרטי	דיר	מסחרי	סך הכל	פרטי	דיר	מסחרי
תנועה בחובות הפגמים בגין אשראי לציבור*							
15.3	10.5	4.6	0.2	21.8	9.5	7.1	5.2
יתרת חובות פגמים לתחילת שנה							
5.2	1.9	-	3.3	0.3	0.3	-	-
חובות שסווגו כחובות פגמים במהלך התקופה							
-	-	-	-	-	-	-	-
חובות שחזרו לסיווג שאינו פגום							
(0.6)	(0.6)	-	-	(1.4)	(0.4)	-	(1.0)
מחיקות חשבונאיות							
(0.7)	(0.6)	-	(0.1)	(1.2)	(0.6)	(0.6)	-
גבייה על בסיס מזומן							
0.1	-	-	0.1	0.1	-	0.1	-
אחר							
19.3	11.2	4.6	3.5	19.6	8.8	6.6	4.2
יתרת חובות פגמים לסוף תקופה							
*מזה: תנועה בחובות בעייתיים בארגון מחדש							
10.7	10.5	-	0.2	9.5	9.5	-	-
יתרת חובות בעייתיים בארגון מחדש לתחילת שנה							
1.9	1.9	-	-	0.3	0.3	-	-
ארגונים מחדש שבוצעו במהלך התקופה							
-	-	-	-	-	-	-	-
חובות שחזרו לסיווג שאינו פגום בשל ארגון מחדש עוקב							
(0.6)	(0.6)	-	-	(0.4)	(0.4)	-	-
חובות בארגון מחדש שנמחקו							
(0.7)	(0.6)	-	(0.1)	(0.7)	(0.7)	-	-
חובות בארגון מחדש שנפרעו							

יתרת חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים ביום 31 במרץ 2021 עומדת על כ-8.7 מיליוני ש"ח, לעומת 9.5 מיליוני ש"ח בתום שנת 2020.
 יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות פגמים הסתכמה ביום 31 במרץ 2021 ב-9.0 מיליוני ש"ח, לעומת 9.6 מיליוני ש"ח בתום שנת 2020.

טבלה 24 - הלוואות לדיריור בפיגור לפי הנספח להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 314 (במיליוני שקלים):

עומק הפיגור (מיליוני ש"ח)									
בפיגור של 90 ימים או יותר									
יתרות בגין הלוואות בפיגור שמוחזרו ⁽³⁾	יתרות בגין הלוואות בפיגור	סך הכל מעל 90 ימים	מעל 6					בפיגור של 30 ועד 89 ימים	
			מעל 33 חודשים	מעל 15 חודשים ועד 33 חודשים	מעל 6 חודשים ועד 15 חודשים	מעל 15 חודשים	מעל 6 חודשים ועד 15 חודשים		
סך הכל									
19.5	-	19.3	8.8	7.0	2.1	1.4	0.2	סכום הפיגור	
2.5	-	2.5	2.1	0.4	-	-	-	מזה: יתרת ההפרשה לריבית ⁽¹⁾	
127.4	10.0	107.3	9.6	24.9	32.2	40.6	10.1	יתרת חוב רשומה	
21.9	0.4	21.5	7.5	9.5	4.5	-	-	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי ⁽²⁾	
105.5	9.6	85.8	2.1	15.4	27.7	40.6	10.1	יתרת חוב נטו ליום 31 במרץ 2021	
110.4	5.8	94.4	1.5	15.5	33.7	43.7	10.2	יתרת חוב נטו ליום 31 בדצמבר 2020	

⁽¹⁾ בגין ריבית על סכומים שבפיגור.

⁽²⁾ לא כולל יתרת ההפרשה לריבית.

⁽³⁾ הלוואות בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של לווה, כאשר נעשה שינוי בלוח הסילוקין בגין יתרת ההלוואה שטרם הגיע מועד פירעון, ללא יתור על ההכנסה.

ניתוח הוצאות להפסדי אשראי והתפתחויות עיקריות בסיכוני האשראי

בנושא הוצאות בגין הפסדי אשראי וסיווג חובות בעייתיים הבנק פועל בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים שנכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2011 והעדכונים של הוראות אלו מאז מועד זה. הבנק נוהג לאמוד, להעריך ולעדכן את גובה ההפרשה להפסדי אשראי באופן שוטף, בהתאם לניסיון העבר, ניתוח מצבם של הלווים הנבחרים באופן פרטני, וכן בהתאם לתחזיות כלכליות והערכות לגבי השווקים והסקטורים העסקיים השונים. ההפרשה להפסדי אשראי בהתייחס לתיק האשראי נחלקת להפרשה פרטנית ולהפרשה קבוצתית. בתקופת הדוח נרשמה ירידה בהפרשה הקבוצתית בגין אשראי לאנשים פרטיים שאינו לדיור בסך של כ-7.6 מיליוני ש"ח לעומת גידול, על רקע משבר הקורונה, של 38.2 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

במהלך הרבעון הראשון לשנת 2021 המשיך הבנק לעקוב אחר ההתפתחויות הן ברמה המאקרו כלכלית והן על התנהגות תיק האשראי, לפיכך כתוצאה מהתאוששות המשק הישראלי, עדכון תחזיות חטיבת המחקר של בנק ישראל לגבי שיעור האבטלה החזוי ומקיטון בהיקף דחיות תשלומי האשראי עדכן הבנק את ההפרשה הקבוצתית בגין אשראי לאנשים פרטיים שאינו לדיור. לפרטים אודות הרכב והתפתחות ההוצאות להפסדי אשראי ראה לעיל [בפרק 2.2 התפתחויות עיקריות בהכנסות, בהוצאות וברוח כולל אחר](#).

טבלה 25 - שיעורי הפרשה מסיכון אשראי לציבור:

31 בדצמבר 2020	31 במרץ 2020	31 במרץ 2021	
0.14%	0.12%	0.11%	שיעור יתרת אשראי לציבור פגום שאינו צובר הכנסות ריבית מיתרת האשראי לציבור
1.16%	1.57%	1.05%	שיעור יתרת אשראי לציבור שאינו פגום שנמצא בפיגור של 90 ימים או יותר מיתרת האשראי לציבור
1.76%	1.43%	1.57%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי לציבור
1267%	1219%	1408%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור פגום שאינו צובר הכנסות ריבית
			שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור פגום שאינו צובר הכנסות ריבית
134%	85%	136%	בתוספת יתרת אשראי לציבור אשר נמצא בפיגור של 90 ימים או יותר
2.18%	1.55%	1.71%	שיעור סיכון אשראי בעייתי בגין הציבור מסיכון אשראי כולל בגין הציבור
0.94%	1.89%	(0.12%)	שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של אשראי לציבור ^(*)
0.21%	0.26%	0.12%	שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי לציבור הממוצעת
12.0%	18.2%	7.4%	שיעור המחיקות נטו בגין האשראי לציבור מיתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור

(*) השיעורים בשנת 2020, לרבעון הראשון לשנת 2020 ולרבעון הראשון לשנת 2021 הושפעו מהותית מעדכון ההפרשה הקבוצתית בגין אשראי לאנשים פרטיים בסך 64.9 מיליוני ש"ח, 38.4 מיליוני ש"ח ו-7.6 מיליוני ש"ח בהתאמה, על רקע התפשטות נגיף הקורונה.

לפרטים ראה [בפרק 2.2 התפתחויות עיקריות בהכנסות, הוצאות וברוח כולל אחר](#). לפרטים נוספים, ראה גם [ביאור 13 לדוחות הכספיים](#).

הערכת ההפרשה להפסדי אשראי בגין השפעת משבר עניף הקורונה

הערכת הבנק מתבססת בין היתר על היקף החובות לגביהם בוצע שינוי בתנאים לבקשת הלקוחות במסגרת התמודדות עם המשבר, תחזית שיעור האבטלה לשנים 2021-2022, שיעור ההתאוששות של לקוחות שייכנסו לכשל בתום תקופת דחיית תשלומי החובות וירידה במחירי הנדל"ן למגורים.

טבלה 26 - שיעורי ההפרשה בפועל ורגישות לשינויים באומדנים

ליום 31 במרץ 2021				
סך הכול	מסחרי ואחר ⁽²⁾	אנשים פרטיים - אחר	אנשים פרטיים - לדיור ⁽¹⁾	
187.2 ^(*)	13.3	115.3	58.6	יתרת ההפרשה
13,896	2,975	1,283	9,638	יתרת סיכון האשראי
1.3%	0.5%	9.0%	0.6%	שיעור יתרת ההפרשה לסיכון אשראי
שיעור ההפרשה להפסד בהנחה של:				
שינוי בתחזית שיעור האבטלה				
	0.5%	9.4%	0.6%	עליה של 1% מול התחזית
	0.5%	9.7%	0.6%	עליה של 2% מול התחזית
	0.5%	10.1%	0.6%	עליה של 3% מול התחזית
שינוי בהיקף החובות שנדחו				
	0.5%	9.0%	0.6%	עליה של 10%
	0.5%	9.0%	0.6%	עליה של 20%
	0.5%	9.0%	0.6%	עליה של 30%
ירידה במחיר נדל"ן למגורים				
	0.5%	9.0%	0.6%	5%
	0.5%	9.0%	0.6%	10%
	0.5%	9.0%	0.6%	15%

^(*) מזהה 2.8 מיליוני ש"ח בגין הפרשה לסיכון אשראי חוץ מאזני.

⁽¹⁾ בהתאם להוראות נב"ת 329 מחזיק הבנק, בנוסף להפרשה לפי עומק הפיגור והפרשה פרטנית, הפרשה קבוצתית בגין הלוואות לדיור. לשינויים בפרמטרים של שיעור האבטלה, שינוי בהיקף החובות שנדחו וירידה במחיר נדל"ן למגורים ישנה השפעה על גובה ההפרשה התאורטי הנדרש. בהתחשב בגובה ההפרשות הקיימות בבנק, גם לשינויים התאורטיים המקסימאליים לא תהא השפעה על היקף/גובה ההפרשה, מעבר למצוין בטבלה. עם זאת יתכן שבעקבות משבר הקורונה תהיה עלייה זמנית בהפרשה לפי עומק הפיגור בהתאם להנחיית הפיקוח.

⁽²⁾ כ-2,589.7 מיתרת סיכון האשראי הכולל מסחרי ואחר משתייך לענף משקי בינוי ונדלן וכולל ובעיקר אשראי למימון בנייה למגורים בשיטת הליווי. לשינויים בפרמטרים של שיעור האבטלה, שינוי בהיקף החובות שנדחו וירידה במחיר נדל"ן למגורים ישנה השפעה על גובה ההפרשה התאורטי הנדרש. בהתחשב בגובה ההפרשות הקיימות בבנק, גם לשינויים התאורטיים המקסימאליים לא תהא השפעה על היקף/גובה ההפרשה, מעבר למצוין בטבלה. [לפרטים ראה להלן בפרק מאפייני אשראי למימון הקמת פרויקטים בנדל"ן.](#)

טבלה 27 - סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק (במיליוני שקלים):

יתרה ליום 31 במרץ 2021						
הפסדי אשראי ⁽⁸⁾						
יתרת הפרשה	מחיקות	הוצאות בגין	מדה: סיכון	מדה: סיכון	מדה: דירוג	סיכון אשראי
להפסדי	חשבונאיות	הפסדי	מדה: סיכון	מדה: סיכון	ביצוע אשראי	כולל ⁽¹⁾
אשראי	נטו	אשראי	אשראי פגום	אשראי בעייתי ⁽²⁾	⁽⁴⁾	
ציבור - מסחרי						
4.6	(0.1)	-	-	11.9	1,739.6	1,789.8
בינוי ונדל"ן - בינוי ⁽⁶⁾						
2.7	-	0.2	1.7	2.2	797.7	799.9
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן						
2.3	0.9	(0.1)	1.1	1.1	344.7	345.8
שירותים פיננסיים						
3.7	-	-	1.4	1.4	37.9	39.3
אחרים						
13.3	0.8	0.1	4.2	16.6	2,919.9	2,974.8
סך הכל מסחרי⁽⁷⁾						
58.6	-	1.5	6.6	199.9	9,404.6	9,638.2
אנשים פרטיים - הלוואות לדירוג						
115.3	2.6	(5.0)	8.8	20.5	1,235.8	1,283.4
אנשים פרטיים - אחר						
187.2	3.4	(3.4)	19.6	237.0	13,560.3	13,896.4
סך הכל ציבור - פעילות בישראל						
-	-	-	-	-	643.8	643.8
בנקים בישראל וממשלת ישראל						
187.2	3.4	(3.4)	19.6	237.0	14,204.1	14,540.2
סך הכל פעילות בישראל						
-	-	-	-	-	0.5	0.5
בנקים וממשלות בחו"ל						
-	-	-	-	-	24.4	24.4
אחרים בחו"ל						
187.2	3.4	(3.4)	19.6	237.0	14,229.0	14,565.1
סך הכל						

⁽¹⁾ סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות מכשירים נזרים. כולל: חובות⁽²⁾ - 11,917.9 מיליוני ש"ח, אג"ח - 503.2 מיליוני ש"ח, נכסים בגין מכשירים נזרים - 2.8 מיליוני ש"ח, וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה - 2,141.2 מיליוני ש"ח.

⁽²⁾ אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

⁽³⁾ כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).

⁽⁴⁾ סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.

⁽⁵⁾ סיכון אשראי מאזני וחוסך מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדירוג שביגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדירוג שביגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

⁽⁶⁾ כולל הלוואות לדירוג אשר הועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה בסך של 245.5 מיליוני ש"ח ומסגרות שהועמדו לקבוצות אלו בסך של 164.1 מיליוני ש"ח.

⁽⁷⁾ כולל הלוואה בסך 142 מיליוני ש"ח המגובה בתזרים הלוואות רכב, בגינה בוצעה הפרשה קבוצתית בהתאם לסיכון הלוואות אלו, בסך של 3.4 מיליוני ש"ח.

⁽⁸⁾ כולל יתרה של חובות אשר תנאיהם שונו במסגרת התמודדות עם נגיף הקורונה וסווגו כחובות בהשגחה מיוחדת ברבעון: בגין אנשים פרטיים - הלוואות לדירוג בסך של 75.9 מיליוני ש"ח.

יתרה ליום 31 במרץ 2020

הפסדי אשראי ⁽⁸⁾							
יתרת הפרשה	מחיקות	הוצאות בגין	מזה: סיכון	מזה: סיכון	מזה: דירוג	סיכון אשראי	
להפסדי	חשבונאיות	הפסדי	מזה: סיכון	אשראי	ביצוע אשראי	סיכון אשראי	
אשראי	נטו	אשראי	אשראי פגום	בעייתי ⁽⁹⁾	⁽⁴⁾	⁽¹⁾	כולל ⁽¹⁾
							ציבור - מסחרי
3.5	-	(1.4)	0.1	3.0	1,897.4	1,907.7	בינוי ונדל"ן - בינוי ⁽⁶⁾
3.1	-	0.2	1.7	5.3	669.9	677.5	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
0.1	-	-	-	-	189.0	189.0	שירותים פיננסיים
6.6	0.6	5.0	1.7	2.0	255.5	257.5	אחרים
13.3	0.6	3.8	3.5	10.3	3,011.8	3,031.7	סך הכל מסחרי
49.2	(1.4)	1.3	4.6	160.6	8,079.8	8,382.9	אנשים פרטיים - הלוואות לדיר
96.2	7.9	46.1	11.1	28.9	1,402.7	1,461.1	אנשים פרטיים - אחר
158.7	7.1	51.2	19.2	199.8	12,494.3	12,875.7	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	638.7	638.7	בנקים בישראל וממשלת ישראל
158.7	7.1	51.2	19.2	199.8	13,133.0	13,514.4	סך הכל פעילות בישראל
-	-	-	-	-	37.8	37.8	בנקים וממשלות בחו"ל
-	-	-	-	-	15.5	15.5	אחרים בחו"ל
158.7	7.1	51.2	19.2	199.8	13,186.3	13,567.7	סך הכל

⁽¹⁾ סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות מכשירים נגזרים. כולל: חובות(2) – 11,215.0 מיליוני ש"ח, אג"ח – 443.1 מיליוני ש"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים – 1.7 מיליוני ש"ח, וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה – 1,907.9 מיליוני ש"ח.

⁽²⁾ אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

⁽³⁾ כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).

⁽⁴⁾ סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.

⁽⁵⁾ סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיר שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיר שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

⁽⁶⁾ כולל הלוואות לדיר אשר העמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה בסך של 263.3 מיליוני ש"ח ומסגרות שהועמדו לקבוצות אלו בסך של 140.1 מיליוני ש"ח (ליום 31.12.19 : 264.8 מיליוני ש"ח ו-238.3 מיליוני ש"ח).

⁽⁷⁾ כולל הלוואה בסך 216 מיליוני ש"ח המגובה בתזרים הלוואות רכב, בגינה בוצעה הפרשה קבוצתית בהתאם לסיכון הלוואות אלו, בסך של 4.7 מיליוני ש"ח.

יתרה ליום 31 בדצמבר 2020

הפסדי אשראי ⁽⁸⁾							
יתרת הפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות ובין הפסדי אשראי		מזה: סיכון אשראי	מזה: דירוג ביצוע אשראי	סיכון אשראי כולל ⁽⁹⁾	
		מזה: סיכון אשראי כגום	מזה: סיכון אשראי	מזה: סיכון אשראי בעייתי ⁽⁸⁾ ⁽⁹⁾	מזה: סיכון אשראי ⁽⁴⁾		
ציבור - מסחרי							
4.5	0.1	(0.2)	-	14.9	1,711.9	1,757.7	בינוי ונדל"ן - בינוי ⁽⁶⁾
2.5	-	(0.3)	1.7	2.8	747.1	749.9	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
3.3	1.3	4.5	2.1	2.1	395.0	397.1	שירותים פיננסיים
3.8	0.4	1.7	1.4	1.4	23.7	25.1	אחרים
14.1	1.8	5.7	5.2	21.2	2,877.7	2,929.8	סך הכל מסחרי⁽⁷⁾
57.1	(0.1)	10.5	7.1	243.0	8,758.6	9,127.7	אנשים פרטיים - הלוואות לדירוג
122.9	21.3	86.2	9.5	26.8	1,214.6	1,269.2	אנשים פרטיים - אחר
194.1	23.0	102.4	21.8	291.0	12,850.9	13,326.7	סך הכל ציבור - פעילות בישראל⁽⁸⁾
-	-	-	-	-	484.3	484.3	בנקים בישראל ⁽⁷⁾
194.1	23.0	102.4	21.8	291.0	13,335.2	13,811.0	סך הכל פעילות בישראל
-	-	-	-	-	0.3	0.3	בנקים בחו"ל
-	-	-	-	-	4.9	4.9	ממשלות בחו"ל
194.1	23.0	102.4	21.8	291.0	13,340.4	13,816.2	סך הכל

⁽¹⁾ סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות מכשירים נגזרים. כולל: חובות⁽²⁾ - 11,192.7 מיליוני ש"ח, אג"ח - 383.9 מיליוני ש"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים - 1.4 מיליוני ש"ח, וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה - 2,238.2 מיליוני ש"ח.

⁽²⁾ אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

⁽³⁾ כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).

⁽⁴⁾ סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.

⁽⁵⁾ סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני כגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדירוג שביגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדירוג שביגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

⁽⁶⁾ כולל הלוואות לדירוג אשר הועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה בסך של 235.7 מיליוני ש"ח ומסגרות שהועמדו לקבוצות אלו בסך של 154.0 מיליוני ש"ח (ליום 31.12.19 : 264.8 מיליוני ש"ח ו-238.3 מיליוני ש"ח).

⁽⁷⁾ כולל הלוואה בסך 160 מיליוני ש"ח המגובה בתזרים הלוואות רכב, בגינה בוצעה הפרשה קבוצתית בהתאם לסיכון הלוואות אלו, בסך של 3.8 מיליוני ש"ח.

⁽⁸⁾ מזה 2.8 מיליוני ש"ח חוץ מאזני.

⁽⁹⁾ כולל יתרה של חובות אשר תנאיהם שונים במסגרת התמודדות עם נגיף הקורונה וסווגו כחובות בהשגחה מיוחדת ברבעון: בגין אנשים פרטיים - הלוואות לדירוג בסך של 112.9 מיליוני ש"ח ובגין אנשים פרטיים - אחר בסך של 10.0 מיליוני ש"ח.

סיכונים בתיק הלוואות לדיור

במסגרת ניהול סיכוני אשראי, הבנק נוקט אמצעים שונים להפחתת סיכונים הנובעים ממתן אשראי לדיור. הבנק קבע במסגרת מדיניות האשראי מגבלות שונות על פעילות האשראי לדיור בהתחשב בגורמי הסיכון המרכזיים. הפרמטרים העיקריים להגדרת תיאבון הסיכון בתחום הלוואות לדיור הינם: שיעור המימון (LTV), מיקום הנכס, יחס החזר מהכנסה (PTI), מטרת הלוואה ותקופת הלוואה. הבנק מנטר באופן שוטף את פרופיל הסיכון של תיק המשכנתאות לנוכח תיאבון הסיכון שקבע. לאחר פרוץ משבר הקורונה הנהלת הבנק החליטה על שינויים רלוונטיים בנהלים ובנוסף קבעה ההנהלה מספר מגבלות מחמירות בהתאם למצב במהלך הרבעון הראשון, לאור הצלחת מבצע החיסונים, חזרת המשק לפעילות שבשגרה, הירידה ברמת האבטלה והירידה ברמת דחיות התשלומים, חזר הבנק לעבוד במתכונת של שגרה. חלק מהמגבלות שעודכנו בתקופת הקורונה עודכנו במדיניות הבנק. במהלך הרבעון חלה עליה בביצועים תוך שמירה על תיאבון הסיכון של הבנק. הבנק ממשיך לנטר את פעילות האשראי, את הביצועים באשראי לדיור ואת יתרת האשראי בדחיית תשלומים.

טבלה 28 - התפתחות ביצועי האשראי לדיור⁽¹⁾ ומדדי ביצוע עיקריים:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום					
31/3/2020	30/6/2020	30/9/2020	31/12/2020	31/03/2021	
520	408	442	311	736	ביצועים במטבע ישראלי (במיליוני ש"ח)
36	5	12	16	14	ביצועים במט"ח (במיליוני ש"ח)
556	413	454	327	750	סה"כ ביצוע (במיליוני ש"ח)
59%	(26%)	10%	(28%)	131%	אחוז השינוי ביחס לרבעון קודם
33%	33%	31%	32%	41%	ביצועים ברביית משתנה בתדירות קצרה מ-5 שנים
253	266	275	258	253	תקופת הלוואה ממוצעת (בחודשים)
5,091	6,007	5,666	6,135	5,625	הכנסה לנפש בממוצע (בש"ח)
					התפלגות סכום ביצוע לפי שיעור מימון הנכס LTV⁽²⁾
80%	74%	71%	71%	69%	60%-0%
20%	26%	29%	29%	31%	75%-61%
-	-	-	-	-	מעל 75% ⁽³⁾
					התפלגות סכום ביצוע לפי שיעור החזר מהכנסה (PTI) בהלוואות למטרת מגורים⁽²⁾
28%	28%	28%	27%	29%	שיעור החזר מהכנסה (PTI) ממוצע
100%	100%	100%	100%	99%	40%-0%
-	-	-	-	1%	מעל 40% ⁽⁴⁾
-	-	-	-	-	מזה: אחוז הביצועים בעלי שיעור מימון מעל 60%
					התפלגות מספר הסכמים על פי סכום ביצוע (באלפי ש"ח)
42%	44%	47%	43%	44%	0-500
39%	37%	37%	39%	37%	500-1,000
20%	19%	16%	17%	19%	מעל 1,000
772	746	704	707	775	סכום הסכמים ממוצע
					הלוואות בסך העולה על 2 מיליון ש"ח להלוואה:
25	30	12	9	11	מספר הלוואות
91	82	37	27	35	סכום כולל (במיליוני ש"ח)

(1) הלוואות חדשות בלבד (לא כולל מיחזורים).

(2) הנתונים לפי דיווח 876 לפיקוח על הבנקים.

(3) מציון סכום הנמוך מ-1%.

טבלה 29 - מאפייני סיכון שונים בתיק ההלוואות לדיור - ללא קבוצות רכישה (במיליוני שקלים):

יתרה ליום 31 במרץ 2021								
גיל ההלוואה (זמן שחלף ממועד מתן ההלוואה)								
סך הכל	10 שנים ומעלה	5-10 שנים	2-5 שנים	1-2	עד 3 חודשים עד שנה	עד 3 חודשים	שיעור ההחזר	
				שנים			מההכנסה הקבועה	שיעור מימון
2,870.0	160.4	499.7	864.2	732.5	395.2	218.0	עד 40%	עד 45%
202.7	24.4	53.3	10.6	1.0	53.2	60.2	50%-40%	
151.7	38.8	44.5	12.3	2.0	21.1	33.0	80%-50%	
25.3	15.1	10.2	-	-	-	-	מעל 80%	
3,249.7	238.7	607.7	887.1	735.5	469.5	311.2	סך הכל	
2,651.6	267.6	562.9	687.5	564.2	371.6	197.8	עד 40%	60%-45%
269.7	46.4	96.1	12.6	1.4	52.0	61.2	50%-40%	
180.2	49.5	72.6	4.5	-	23.3	30.3	80%-50%	
32.4	9.3	22.9	-	-	-	0.2	מעל 80%	
3,133.9	372.8	754.5	704.6	565.6	446.9	289.5	סך הכל	
1,632.3	156.1	199.8	435.5	336.9	336.6	167.4	עד 40%	75%-60%
147.3	28.0	27.0	3.1	1.4	42.2	45.6	50%-40%	
104.3	30.2	27.2	1.1	0.1	26.5	19.2	80%-50%	
12.0	8.8	3.2	-	-	-	-	מעל 80%	
1,895.9	223.1	257.2	439.7	338.4	405.3	232.2	סך הכל	
115.3	26.1	13.1	9.8	30.0	16.2	20.1	עד 40%	מעל 75%
33.8	5.1	3.8	-	0.3	3.8	20.8	50%-40%	
21.4	6.5	4.0	1.1	-	1.5	8.3	80%-50%	
3.1	1.2	1.9	-	-	-	-	מעל 80%	
173.6	38.9	22.8	10.9	30.3	21.5	49.2	סך הכל	
1.0	0.7	0.3	-	-	-	-	עד 40%	שעבודים אחרים
-	-	-	-	-	-	-	50%-40%	
-	-	-	-	-	-	-	80%-50%	
-	-	-	-	-	-	-	מעל 80%	
1.0	0.7	0.3	-	-	-	-	סך הכל	
8,454.1	874.2	1,642.5	2,042.3	1,669.8	1,343.2	882.1	סך הכל	

(1) כאשר מדובר במיחזור הגיל הינו מיום ביצוע המיחזור.

מאפייני תיק האשראי לדיור

לקוחות הבנק בתחום הלוואות לדיור נמנים עם אוכלוסיות מהעשירון האמצעי ומעלה. ככלל עדיפות הבנק ללקוחות בעלי הכנסה משפחתית ברוטו שאינה פוחתת מההכנסה הממוצעת במשק כאשר כ-50% מהאשראי ניתן לנכסים באזור גוש דן וירושלים רבתי.

בביצועי הלוואות לדיור לרבעון הראשון לשנת 2021 שיעור יחס החזר להכנסה הממוצע עמד על כ-29%, לעומת 28% ברבעון המקביל אשתקד. כאשר כ-99% מההלוואות ניתנו בשיעור החזר של עד 40% מההכנסה וכ-69% מההלוואות ניתנו בשיעור מימון שאינו עולה על 60% משווי הנכס. כמו כן, בתיק הלוואות לדיור של הבנק כ-86% מיתרת הלוואות ניתנו בשיעור החזר של עד 40% מההכנסה וכ-76% מיתרת הלוואות ניתנו בשיעור מימון של עד 60% משווי הנכס.

יתרת חוב נטו (בניכוי הפרשה להפסדי אשראי) של הלוואות לדיור בפיגור מעל ל-90 ימים עומדת על 85.8 מיליוני ש"ח, לעומת יתרה של 94.4 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2020

[ראה לעיל בטבלה 28.](#)

ליום 31 במרץ 2021 יתרת האשראי לדיור שבנינו נדחו תשלומים בבנק עמד על סך של כ-1,079.6 מיליוני ש"ח והיקף התשלומים שנדחו בנין אשראי לדיור עמד על סך של כ-120.8 מיליוני ש"ח, לפרטים אודות שינויים בתנאי חובות במסגרת ההתמודדות עם נגיף הקורונה [ראה לעיל בטבלה 21](#).

בשנת 2020 ביצע הבנק ניתוח להיקף הפסד האשראי לדיור הצפוי בשל השפעת משבר נגיף הקורונה, בהערכת ההפרשה הקבוצתית בגין ההשפעה הצפויה הביא הבנק בחשבון שינוי אפשרי בגורמים הסביבתיים וגידול בסיכון האשראי בגין השינויים כאמור ועדכן את ההפרשה הקבוצתית בנין אשראי לדיור ב-6.2 מיליוני ש"ח. הבנק ממשיך לעקוב אחר ההתפתחויות הן ברמה המאקרו כלכלית והן אחר פרופיל הסיכון בתיק האשראי לדיור והוא מעדכן את ההפרשה להפסדי אשראי באופן שוטף ובהתאם לתוצאות בפועל שתיתכנה ותהיינה שונות, בין היתר, עקב התפתחות המגפה.

לפרטים אודות הערכת רגישות ההפרשה להפסדי אשראי בגין השפעת משבר נגיף הקורונה [ראה לעיל בטבלה 26](#) המציגה את שיעורי ההפרשה בפועל ורגישות לשינויים באומדנים. לפרטים נוספים, [ראה טבלה 24](#) בדבר הלוואות לדיור בפיגור לפי הנספח להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 314.

כחלק מהצעדים שנקט בנק ישראל במהלך המשבר, הוא הודיע בחודש דצמבר על עדכון במגבלת תמהיל המשכנתאות, לשינוי המגבלה על תמהיל רכיב הפריים (שהיה מוגבל לעד 33% מתמהיל האשראי). בפועל, המשמעות היא שניתן לקחת משכנתא, או למחזר קיימת, בתמהיל של עד 66% במסלול הפריים. לפי בנק ישראל צעד זה אפשרי לנוכח רמת הריביות הנמוכה בשנים האחרונות, ונעשה במטרה להקל על הלויים בהחזר החודשי של המשכנתא בתקופה זו.

למידע נוסף על סיכונים בתיק הלוואות לדיור, ראה בדוח על הסיכונים ליום 31 במרץ 2021, הנמצא באתר האינטרנט של הבנק וכן בביאור [3113 לזוחות הכספיים](#).

תהליך מתן אשראי לדיור

פעילות המשכנתאות כוללת בעיקר מתן הלוואות לדיור וכנגד שעבוד דירת מגורים לתושבי ישראל בבסיסי הצמדה שונים ועל-פי מגוון מסלולי ריבית ולתושבי חוץ במט"ח במטבעות עיקריים (בעיקר דולר ארה"ב, לירה שטרלינג ואירו). כאמור, לאחר פרוץ משבר הקורונה הנהלת הבנק החליטה על שינויים רלוונטיים בנהלים ובנוסף קבעה ההנהלה מספר מגבלות מחמירות בהתאם למצב. במהלך הרבעון הראשון תהליך מתן האשראי לדיור חזר לשגרה עם חזרת המשק לשגרה לאור הצלחת מבצע החיסונים.

מכירת ושירות תיקי אשראי לדיור

הבנק מספק שרותי ניהול ותפעול בגין שני סוגי הלוואות:

- א. תיקי הלוואות שנמכרו לגופים מוסדיים, אשר הבנק מנהל ומתפעל עבור הרוכשות את חלק תיק הלוואות שנרכש על ידן, בתמורה לדמי ניהול, באופן ועל בסיס אותם כללים לפיהם הבנק מנהל ומתפעל הלוואות עבור עצמו, לרבות חלק תיקי הלוואות שנתרו בבעלותו.
- ב. יתרת הלוואות אלו אשר מנהלות על ידי הבנק ליום 31 במרץ 2021 עומדת על סך של כ-1,106 מיליוני ש"ח (מזה כ-1,051 מיליוני ש"ח בהלוואות לדיור). לבנק אין סיכון אשראי על חלק הלוואות שנמכרו.
- ב. הלוואות מכספי ממשלה ובאחריותה לזכאי משרד הבינוי והשיכון (להלן: "הלוואות תקציב") אשר יתרתן ליום 31 במרץ 2021 עומדת על סך של כ-427 מיליוני ש"ח. לבנק אין סיכון אשראי על הלוואות התקציב.

ביחס להלוואות לדיור, אשר נמכרו לגופים מוסדיים נעיר, כי בתאריך 14 בפברואר 2017 פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטת חוזר בנושא מכירת הלוואות ושיתופי פעולה להעמדת הלוואות לדיור. לפי סעיף 4.2 בטיטת החוזר, יחולו מגבלות על היקף מכירת תיקי הלוואות לדיור ע"י תאגיד בנקאי כשיעור מיתרת תיק הלוואות לדיור (להלן "שיעור המגבלה"). בנק ישראל קבע, ביחס לבנק, שיעור מגבלה של 15%. בחודש אוגוסט, 2020 פתח הבנק בדיאלוג עם בנק ישראל להסרת מגבלה זו.

נכון ליום 31 במרץ, 2021 היקף מכירת תיקי הלוואות לדיור כשיעור מיתרת תיק הלוואות לדיור עומד על כ-12.4%.

הבנק רואה במכירת תיקי אשראי חלק ממימוש האסטרטגיה העסקית לטווח הארוך ובכוונתו לפעול למימוש עסקאות אלו בעתיד תוך עמידה במגבלות הרגולטוריות, ככל שתהיינה. יש לציין כי במקביל למכירת תיקי האשראי המשיך הבנק להציג צמיחה בתיק האשראי לדיור (תוך עמידה במגבלות ההון), כך שלמכירות הנ"ל הייתה השפעה חיובית על רווחיות

הבנק בשעה שלא הייתה להן השפעה שלילית מהותית על הכנסות הריבית. כמו כן הבנק הכיר ברווח ברוטו ממכירת תיקי האשראי לדיור בסך 10.7 מיליוני ש"ח, בסך 56.1 מיליוני ש"ח ובסך 65.9 בשנים 2018, 2019 ו-2020 בהתאמה. כמו כן, בשל העובדה שכ-98.3% מתיק הלוואות לדיור של הבנק בוצע בשיעור מימון שאינו עולה על 75% משווי הנכס להערכת הבנק למכירת תיקי האשראי אין השפעה מהותית על פרופיל הסיכון של תיק האשראי של הבנק.

טבלה 30 - מאפייני סיכון שונים בתיק הלוואות לדיור שנמכר (במיליוני שקלים):

התפלגות הלוואות לדיור ליום 31 במרץ 2021			
שיעור מימון	שיעור החזר מהכנסה קבועה	הלוואות לדיור במאזן הבנק	הלוואות לדיור שנמכרו על יד הבנק
עד 45%	עד 40%	33.8%	56.1%
	40-50%	2.4%	0.8%
	50-80%	1.8%	0.3%
	מעל 80%	0.3%	0.3%
	סה"כ	38.3%	57.5%
45-60%	עד 40%	31.4%	41.0%
	40-50%	3.2%	1.0%
	50-80%	2.2%	0.3%
	מעל 80%	0.4%	0.3%
	סה"כ	37.2%	42.6%
60-75%	עד 40%	19.4%	-
	40-50%	1.7%	-
	50-80%	1.3%	-
	מעל 80%	0.1%	-
	סה"כ	22.5%	-
מעל 75%	עד 40%	1.4%	-
	40-50%	0.4%	-
	50-80%	0.3%	-
	מעל 80%	0.0%	-
	סה"כ	2.1%	-
יתרה סוללת		8,454.1	1,051.3

ליום 31 במרץ, 2021 שיעור הלוואות בפיגור בתיק הלוואות לדיור שנמכר עומד על 1.0% בהשוואה לשיעור של 1.4% מההלוואות לדיור במאזן הבנק. להערכת הבנק למכירת תיקי האשראי לא הייתה השפעה מהותית על כלל מאפייני הסיכון של תיק האשראי של הבנק.

סיכונים בתיק ההלוואות לאנשים פרטיים ללא הלוואות לדיור

טבלה 31 - יתרת האשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור) (במיליוני שקלים):

יתרה ליום 31 בדצמבר		יתרה ליום 31 במרץ		
2020	2020	2021		
1,099.2	1,272.0	1,133.6		הלוואות צרכניות סולו ⁽¹⁾
48.8	68.2	41.8		אשראי קמעונאי אחר ⁽²⁾
1,148.0	1,340.2	1,175.4		סה"כ אשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור)⁽³⁾
1,121.3	1,311.4	1,155.0		מזה: לא בעייתיים
13.4	8.4	8.5		בעייתיים פחות מ-90 יום
3.8	9.3	3.1		בעייתיים יותר מ-90 יום
6.7	6.3	6.5		פגומים שצוברים הכנסות ריבית
2.8	4.8	2.3		פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית
1,148.0	1,340.2	1,175.4		סה"כ אשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור)
2.3%	2.1%	1.7%		שיעור האשראי שמשווג כבעייתי מסך האשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור)
				(1) הרכב
7.3	9.6	7.3		יתרות עו"ש בחובה
41.5	58.6	34.5		אחר (רכב וכרטיסי אשראי)
48.8	68.2	41.8		סה"כ אשראי קמעונאי אחר

נכון ליום 31 במרץ 2021 יתרת החובות בגין אשראי שאינו לדיור לגביהן בוצעו שינויים בתנאים במסגרת ההתמודדות עם נגיף הקורונה, שלא סווגו כארגון מחדש של חוב בעייתי, עמד על סך של כ-81.4 מיליוני ש"ח והיקף התשלומים שנדחו עמד על סך של כ-39.4 מיליוני ש"ח, מספר הלווים אשר עברו שינויים להלן עומד על כ-1,630. לפרטים נוספים אודות שינויים בתנאי חובות במסגרת ההתמודדות עם נגיף הקורונה ראה לעיל בסעיף שינויים בתנאי חובות במסגרת ההתמודדות עם נגיף הקורונה - [טבלה 21](#) בפרק זה.

טבלה 32 - התפלגות יתרות האשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור) (במיליוני שקלים):

	ליום 31 במרץ		ליום 31 בדצמבר
	2020	2021	2020
שיעור מסה"כ			
	1,148.0	1,272.0	1,175.4
סה"כ אשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור)			
לפי תקופה ממוצעת שנתרה לסיום ההלוואה			
עד שנה	3%	4%	2%
משנה עד 3 שנים	21%	14%	21%
מ- 3 שנים עד 5 שנים	46%	41%	48%
מ- 5 שנים עד 7 שנים	21%	34%	22%
מעל 7 שנים	8%	4%	6%
אחר (1)	1%	3%	1%
לפי גודל חבות לווה (באלפי ש"ח)			
עד 10	3%	3%	4%
מ 10 עד 20	8%	6%	8%
מ 20 עד 40	24%	25%	26%
מ 40 עד 80	39%	39%	38%
מ 80 עד 120	19%	20%	18%
מ 120 עד 150	5%	5%	5%
מ 150 עד 300	1%	2%	1%
מעל 300	1%	-	-
לפי סוג האשראי			
לוח שפיצר חודשי בריבית משתנה	97%	94%	98%
לוח שפיצר חודשי בריבית קבועה	2%	1%	1%
הלוואות שתנאיהן מאפשרים ללווה לדחות או להקטין את תשלומי הקרן	1%	4%	-
אחר	1%	1%	1%
ביטחונות			
נכסים פיננסיים בבנק	1%	1%	1%
ביטחונות אחרים	2%	2%	2%
ללא בטחונות	97%	97%	97%
הכנסה קבועה לחשבון			
לקוחות אשראי שאינם מנהלים חשבון עו"ש בבנק עם הכנסה קבועה לחשבון ⁽²⁾	90%	88%	90%
לקוחות אשראי שמנהלים חשבון עו"ש בבנק עם הכנסה קבועה לחשבון	10%	12%	10%

(1) כולל יתרת חובה עו"ש ונרטיבי אשראי לפירעון מידי.

(2) כניסתו לתוקף של חוק נתוני אשראי מאפשר לבנק ניטור שוטף של מאפייני סיכון הלקוח.

טבלה 33 - מחיקות חשבונאיות בגין אשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור) (במיליוני שקלים):

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
	2020	2021	
34.0	10.6	5.9	מחיקות חשבונאיות
(12.7)	(2.7)	(3.3)	גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות
21.3	7.9	2.6	מחיקות חשבונאיות נטו
1.90%	2.40%	0.90%	שיעור המחיקות נטו מיתרת האשראי לסוף תקופה*

* במונחים שנתיים אפקטיביים

טבלה 34 - יתרות ממוצעות של סיכון אשראי* לאנשים פרטיים (שאינו לדיור) ללקוחות עו"ש פעילים (במיליוני ש"ח):

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
	2020	2021	
17.9	18.5	16.1	סיכון אשראי ממוצע
4.9	4.8	5.0	מזה מסגרת עו"ש מאושרת
13%	12%	13%	שיעור לקוחות עו"ש פעילים בבנק להם מסגרת מאושרת מסך לקוחות האשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור)

* כולל יתרות חובה ומסגרות מאושרות שטרם נוצלו בעו"ש, כרטיסי אשראי והלוואות.

היקף הביצועים באשראי קמעונאי אחר אינו מהותי ועל כן עיקר הדיון להלן ומדדי הביצועים יתייחסו להלוואות צרכניות סולו בלבד.

טבלה 35 - התפתחות ביצועי הלוואות צרכניות סולו ומדדי ביצוע עיקריים:

	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום				
	31/3/2020	30/6/2020	30/9/2020	31/12/2020	31/03/2021
ביצועים במהלך התקופה (במיליוני ש"ח)	235	96	30	24	168
שיעור יחס החזר הלוואה שבוצעה מההכנסה הכוללת של הלווה					
יחס החזר עד ל-20%	95%	92%	83%	84%	95%
יחס החזר מעל ל-20%	5%	8%	17%	16%	5%
שיעור ביצוע לפי תקופה מקורית של הלוואה					
עד 6 שנים	87%	86%	96%	96%	92%
מעל 6 שנים	13%	14%	4%	4%	8%
תקופת הלוואה ממוצעת (בשנים)	5.7	5.6	4.3	4.3	5.4
שיעור ביצוע לפי סכומי הלוואות (באלפי ש"ח)					
עד 50	27%	36%	62%	65%	38%
בין 50 ל 60	8%	8%	4%	5%	7%
בין 60 ל 70	9%	8%	5%	5%	9%
בין 70 ל 80	7%	8%	8%	4%	10%
מעל 80	49%	41%	21%	22%	36%
סכום הלוואה ממוצע (באלפי ש"ח)	57	46	25	26	47

* להסבר אודות השינויים ברבעון ראה להלן בפרק מאפייני תיק האשראי ללקוחות הלוואות צרכניות סולו של הבנק.

מאפייני תיק האשראי ללקוחות הלוואות צרכניות סולו של הבנק

הלוואות צרכניות סולו ניתנות ללקוחות פרטיים, תושבי ישראל המבקשים לקבל אשראי לכל מטרה, לתקופה קצובה. עיקר האשראי ניתן, ללקוחות שמנהלים את חשבון העו"ש שלהם בבנק אחר, באמצעות ערוצים דיגיטליים ומוקדים או באמצעות סניפי הבנק. לקוחות אלו מדורגים על פי מודל החיתום ביום מתן הלוואה בבנק. מערכת חיתום האשראי כוללת את כללי מדיניות האשראי ואת מודל הדירוג ועל בסיסם מתקבלת המלצה לאישור האשראי. באפריל 2019 מאגר נתוני אשראי שהוקם על-ידי בנק ישראל עלה לאוויר. החל מעליית מאגר האשראי לאוויר, הבנק מסתמך בנוסף לאמור לעיל, גם על המידע המתקבל מהמאגר דרך לשכות האשראי של הלשכות. הבנק נמצא בתהליך שדרוג מתמשך של המודלים בהם הוא משתמש לשם חיתום האשראי.

הפעילות מאופיינת בפיזור רב של לקוחות אשר לכל אחד מהם ניתן אשראי בסכום נמוך יחסית ולכן אין לבנק תלות מהותית בלקוח בודד. מודל החיתום של הבנק מעודכן באופן שוטף וכן נקבעים סכומי החשיפה ללווים אשר פרופיל הסיכון שלהם מאפשר זאת על-פי המודל. לאחר פרוץ משבר הקורונה הנהלת הבנק החליטה על שינויים רלוונטיים בנהלים ובנוסף קבעה הנהלה מספר מגבלות מחמירות בהתאם למצב. חיתום האשראי נערך בצורה קפדנית ביותר תוך שימת דגש על ווידוא מצב הנוכחי של הלווים כולל ווידוא סטטוס התעסוקה, העניין בו הוא פועל ומספר בעלי ההכנסה במשק הבית. בין השאר הוחמרו מגבלות על שיעור האשראי הצרכני מסך האשראי, סכום מקסימלי להלוואה ושיעור הביצועים ללווים עם יחסי החזר גבוהים. כמו כן, נערך עדכון למודל דירוג הלווים והבנק ממשיך לבחון שיטות ודרכים נוספות לשדרוג מודל החיתום.

נכון ליום 31 במרץ 2021 יתרת החובות בגין אשראי שאינו לדיור לגביהן בוצעו שינויים בתנאים במסגרת ההתמודדות עם נגיף הקורונה, שלא סווגו כארגון מחדש של חוב בעייתי, עמד על סך של כ-81.4 מיליון ש"ח והיקף התשלומים שנדחו עמד על סך של כ-39.4 מיליון ש"ח, מספר הלווים אשר עבורם בוצעו השינויים להלן עומד על כ-1,630. לפרטים נוספים אודות שינויים בתנאי חובות במסגרת ההתמודדות עם נגיף הקורונה ראה לעיל בסעיף שינויים בתנאי חובות במסגרת ההתמודדות עם נגיף הקורונה - [טבלה מספר 21 בפרק זה](#).

במהלך שנת 2020, בשל ההשפעה הצפויה כתוצאה ממשבר נגיף הקורונה, נרשם גידול של כ-61.1 מיליון ש"ח במסגרת הפרשה קבוצתית על אשראי לאנשים פרטיים שאינו לדיור. במהלך הרבעון הראשון לשנת 2021 המשיך הבנק לעקוב אחר ההתפתחויות הן ברמה המאקרו כלכלית והן על התנהגות התיק האשראי, לפיכך לאור התאוששות המשק הישראלי, עדכון תחזיות חטיבת המחקר של בנק ישראל לגבי שיעור האבטלה החזוי ומקיטון בהיקף דחיות תשלומי האשראי הקטין הבנק את הפרשה הקבוצתית בגין ההשפעה הצפויה כתוצאה ממשבר נגיף הקורונה בגין אשראי לאנשים פרטיים שאינו לדיור בסך 10 מיליון ש"ח.

ברבעון הראשון לשנת 2021 36% מהביצועים היו בהלוואות מעל 80 אלפי ש"ח בהשוואה ל-49% ברבעון המקביל אשתקד. הלוואות צרכניות סולו ניתנות על בסיס ריבית הפריים ולפיכך חשופות לשינויים בריבית. עם זאת, תקופת הלוואה ככלל הינה עד 6 שנים כאשר המח"מ הממוצע עומד על 2.7 שנים (לא הנתח פירעון מוקדם) וסכום ההחזר החודשי לרוב נמוך יחסית ולכן חשיפת הלקוח לגידול בתשלומים עקב העלאת ריבית הינה בסיכון נמוך יחסית. כמו כן, הרוב המוחלט של ביצועי האשראי הצרכני סולו מאופייני ביחס החזר הלוואה מבוקשת להכנסה הכוללת בשיעור של עד 20%. בהתאם למדיניות האשראי של הבנק, הבנק בוחן גם את היחס בין סך ההחזר של כלל התחייבויות הלקוח לבין סך ההכנסה הכוללת של הלקוח. הבנק מנהל מיזם למתן אשראי צרכני בנקודות מכירה קמעונאיות ובכך נותן מענה ללקוחות המבקשים לרכוש מוצרים במימון בנקאי באמצעים דיגיטליים. מהלך זה מאפשר לבנק להרחיב את בסיס הלקוחות שלו.

יתרת הלוואות הצרכניות סולו ללקוחות עו"ש פעילים בבנק ליום 31 במרץ 2021 עומדת על כ-72.8 מיליון ש"ח (כ-6% מיתרת האשראי), לעומת יתרה של 89.5 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2020 (כ-8% מיתרת האשראי).

לפרטים בדבר יתרת החובות, לגביהם בוצעו שינויים בתנאים במסגרת ההתמודדות עם נגיף הקורונה, שלא סווגו כארגון מחדש של חוב בעייתי [ראה טבלה 21 בפרק זה](#).

תהליך מתן אשראי להלוואות צרכניות סולו

תהליך מתן האשראי ללקוחות יכול להתחיל באחד מהערוצים הבאים: המוקד הטלפוני, אתר האינטרנט, נקודות מכירה או סניפי הבנק. הגורמים המוסמכים בבנק רשאים לאשר אשראי צרכני סולו תוך בחינת הבקשה באמצעות מערכת חיתום האשראי. לאחר פרוץ משבר הקורונה הנהלת הבנק החליטה על שינויים כאמור לעיל.

פיקוח ומעקב אחר מאפייני הסיכון

במסגרת פעילות זו, בבנק מבוצעים בקרה וניטור הסיכון ומדווחים להנהלה ולדירקטוריון באופן שוטף וביניהם:

- (1) דיווח ממצאי בקרות חיתום וניהול האשראי.
- (2) מעקב ודיווח על שיעורי הפיגור וההפרשה מהפעילות.

(3) דיווח על מאפיינים ומגמות בתיק האשראי ועמידה בכל המגבלות שנקבעו במדיניות האשראי.

אשראי צרכני ללקוחות קיימים

למידע אודות התפלגות ביצוע אשראי צרכני ללקוחות קיימים לפי מאפייני סיכון שונים ראה דוחות כספיים לשנת 2020 (עמוד 67).

אשראי למימון הקמת פרויקטי נדל"ן

הבנק נותן אשראי למימון הקמת פרויקטים למגורים בשיטת הליווי וכן מעמיד ערבויות לסוגיהן בהתאם לצרכים הספציפיים של כל פרויקט ועל פי מאפייניו. בשיטת הליווי מופרד הפרויקט משאר פעילות הלקוח. לפרויקט נפתח חשבון ייעודי המשמש לצורכי הפרויקט בלבד ואליו מופקדים כספי התקבולים מרוכשי יחידות הדיוור, ההון העצמי ואשראי הבנק. כספים אלו משוחררים לפי קצב התקדמות הבניה ע"פ דוחות מפקח מומחה. במסגרת מימון הפרויקט לבנייה מעמיד הבנק גם ערבויות ביצוע, ערבויות כספיות וערבויות חוק מכר לרוכשים יחידות בפרויקט. המקרקעין והתקבולים משועבדים לטובת הבנק. במרבית העסקאות מונפקות בטוחות חוק המכר על ידי גופים מוסדיים עימם קיים לבנק הסכם שיתוף פעולה.

הבנק משתף פעולה עם גופים מוסדיים בהעמדת אשראי לפרויקט לצורך ניצול מיטבי של ההון והשאת הרווחיות, תוך פיזור סיכונים האשראי ועמידה במגבלות רגולטוריות נדרשות. הבנק מנהל נכון ליום 31 במרץ, 2021 סך של 203 פרויקטים בהיקף כולל של כ-10 אלפי יחידות דיוור, מהם כ-47 פרויקטים הפעילות, לרבות היקפי המימון, בשיתוף פעולה עם גופים מוסדיים. כמו כן, היקף התיק המנוהל הינו כ-6.7 מיליארדי ש"ח, מזה כ-1.1 מיליארדי ש"ח באחריות הבנק והיתרה באחריות הגופים המוסדיים. הבנק מממן את הפרויקטים החל משלב רכישת הקרקע, דרך שלבי הבנייה השונים. ככלל, האשראי למימון קרקעות ניתן עבור קרקעות הזמינות לבנייה עד 24 חודש מיום מימון הקרקע. נכון ליום 31 במרץ, 2021 האשראי שניתן לפרויקטים שנמצאים בשלב קרקע מהווה 30% במונחי חבות מתיק הנדל"ן של הבנק. יצוין כי רוב האשראי הקיים בפרויקטים שנמצאים בשלב הקרקע ניתן לפרויקטים הזמינים לבניה תוך 12 חודשים.

נכון ליום 31 במרץ, 2021 האשראי שניתן לפרויקטים באזור מרכז הארץ מהווה 61% במונחי היקפי אשראי מתיק הנדל"ן של הבנק, 7% בירושלים רבתי ו-32% בשאר הארץ. הבנק ערך ניתוח מעמיק של האשראי למימון הקמת פרויקטי נדל"ן לפי שלבי הביצוע והסגמנטים השונים ברמה פרטנית ובתרחיש של הרעה בשוק הנדל"ן. להערכתו יתרת ההפרשה הקבוצתית הקיימת נכון ליום 31 במרץ, 2021 תוך שימוש בהתאמות האיכותיות, מכסה את ההפסד הצפוי. לפרטים נוספים, ראה [דוח ממשל תאגידי](#) ופרטים נוספים.

חשיפות עיקריות למדינות זרות (על בסיס מאוחד)^(א)

חלק א – מידע בדבר סך כל החשיפות למדינות זרות ובדבר חשיפות למדינות שסך סכום החשיפה לכל אחת מהן הוא מעל 1% מסך נכסי המאוחד או מעל 20% מההון, לפי הנמוך מביניהם:

טבלה 36 – חשיפות עיקריות למדינות זרות (במיליוני שקלים)^(א):

יתרה ליום 31 במרץ 2021			
המדינה	חשיפה מאזנית ^(א)	חשיפה חוץ מאזנית ^{(א)(ב)}	סך הכל
ארצות הברית	93.6	4.3	97.9
אחרות	99.9	18.3	118.2
סך כל החשיפות למדינות זרות	193.5	22.6	216.1
מזה: סך החשיפות למדינות ה-4 (PIGS)	0.6	-	0.6
מזה: סך החשיפות למדינות ה-5 (LDC)	0.9	-	0.9
מזה: סך החשיפות למדינות עם בעיות סילות	3.8	-	3.8

יתרה ליום 31 במרץ 2020			
המדינה	חשיפה מאזנית ^(א)	חשיפה חוץ מאזנית ^{(א)(ב)}	סך הכל
ארצות הברית	161.9	-	161.9
אחרות	125.6	7.6	133.2
סך כל החשיפות למדינות זרות	287.5	7.6	295.1
מזה: סך החשיפות למדינות ה-4 (PIGS)	0.7	-	0.7
מזה: סך החשיפות למדינות ה-5 (LDC)	1.7	-	1.7
מזה: סך החשיפות למדינות עם בעיות סילות	2.6	-	2.6

יתרה ליום 31 בדצמבר 2020			
המדינה	חשיפה מאזנית ^(א)	חשיפה חוץ מאזנית ^{(א)(ב)}	סך הכל
ארצות הברית	85.4	3.5	88.9
אחרות	96.3	23.3	119.6
סך כל החשיפות למדינות זרות	181.7	26.8	208.5
מזה: סך החשיפות למדינות ה-4 (PIGS)	0.6	-	0.6
מזה: סך החשיפות למדינות ה-5 (LDC)	1.0	-	1.0
מזה: סך החשיפות למדינות עם בעיות סילות	3.8	-	3.8

⁽¹⁾ על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערבוביות, בטחונות נזילים ונגזרי אשראי.

⁽²⁾ סיכון אשראי מאזני חוץ מאזני, סיכון אשראי בעייתי וחובות פגומים מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי, ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

⁽³⁾ סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.

⁽⁴⁾ החשיפה למדינות ה-PIGS כוללת את המדינות: פורטוגל, איטליה, יוון וספרד.

⁽⁵⁾ החשיפה למדינות ה-LDC (מדינות פחות מפותחות) כוללת את ליבריה בלבד.

⁽⁶⁾ לא קיים סיכון אשראי מאזני או חוץ מאזני בעייתי וכן לא קיימים חובות פגומים בחשיפות למדינות זרות.

חלק ב – המידע בדבר מדינות שסך החשיפה לכל אחת מהן הינו בין 0.75% לבין 1% מסך הנכסים המאוחד או בין 15% לבין 20% מההון אינו מהותי.

חלק ג – החשיפה המאזנית למדינות זרות עם בעיות סילות לתקופת הדיווח אינה מהותית.

חשיפות⁽²⁾(3) אשראי למוסדות פיננסיים⁽³⁾ זרים

טבלה 37 – חשיפות אשראי למוסדות פיננסיים זרים (במיליוני שקלים):

סך חשיפת אשראי			
ליום 31 בדצמבר		ליום 31 במרץ	
2020	2020	2021	דרוג אשראי חיצוני ⁽⁴⁾
14	66	35	AAA עד AA-
12	6	10	A+ עד A-
63	38	52	BBB+ עד BBB-
3	4	3	ללא דרוג
92	114	100	סך הכול חשיפה

1. פיקדונות ויתרות עו"ש במוסדות פיננסיים זרים, לבנק אין חשיפה לסיכונים אשראי חוץ מאזני, במוסדות פיננסיים זרים.
 2. לא קיימת חשיפה למוסדות פיננסיים אשר מסווגים כחוב כגום, נחות או בהשגחה מיוחדת וכן לא קיימת הפרשה להפסדי אשראי, בגין מוסדות אלה.
 3. מוסדות פיננסיים זרים הינם בנקים, חברות אחזקה של בנקים, בנקים להשקעות וברוקרים.
 4. על פי חברת הדורג S&P.
- היתרות הנכללות בטבלה לעיל כוללות בעיקר מוסדות הפועלים בארה"ב, בלגיה, שווייץ ובריטניה.
- הבנק קבע מגבלות על החשיפה המרבית המותרת למוסדות פיננסיים בחו"ל ומנהל מעקב שוטף על חוסנם של גופים אלה בהסתמך על דירוג החברות ונתוני שוק אחרים המעידים על מצבן הכלכלי.
- לאור השלכות השליליות הצפויות של התפשטות נגיף הקורונה על התוצאות הכספיות של המוסדות הפיננסיים בעולם, נרשם גידול במרווחים ובמחירי ה-CDS של מרבית המוסדות הפיננסיים הזרים מולם פועל הבנק. הבנק מקיים ניטור שוטף של המוסדות הפיננסיים מולם הוא עובד ובמידת הצורך פועל לצמצום החשיפה מולם ככל שניתן.

חשיפה לסיכונים סביבתיים

הפעילות הנוכחית של הבנק מתמקדת בעיקר בלוחים מהמגזר הקמעונאי אשר להם חשיפה נמוכה לסיכון סביבתי. כפועל יוצא חשיפת הבנק לסיכון זה אינה משמעותית. גם פעילות הבנק במתן אשראי בתחומי הבנייה, הנדל"ן ופעילות מסחרית לתאגידים ויחידים אינה חושפת את הבנק לסיכון סביבתי משמעותי בין היתר לאור הימנעות הבנק ממתן אשראי בענפים המועדים לזיהום הסביבה וקבלת אישורים מתאימים לפני מתן אשראי, פעילות זו מנוטרת ע"י הבנק ומדווחת באופן שוטף. במהלך הרבעון הראשון השיב הבנק למכתבי בנק ישראל בנוגע לאופן הטיפול במערכת בסיכונים סביבתיים וסיכונים אקלים, והוא נערך לעמוד בהנחיות בנק ישראל, ככל שיתקבלו בהמשך השנה.

סיכונים סליקה וסיכון צד נגדי

סיכון סליקה הוא הסיכון שצד נגדי לא יקיים את חלקו ולא יעביר לבנק במועד הקבוע לכך את הסכום הנדרש בעת סליקת עסקה. החשיפה לסיכון סליקה היא למשך זמן קצר ובדרך כלל היא תוך יומית.

לתיאור נרחב של מסגרת העבודה לניהול ובקרת ניהול סיכונים אשראי, ראה את דו"ח על הסיכונים – גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים וכן בדוח הכספי השנתי לשנת 2020.

3.2 סיכון שוק

סיכון השוק הוא הסיכון להפסד או ירידת-ערך הנובע משינוי בשווי כלכלי של מכשיר פיננסי או תיק מסוים או קבוצת תיקים וברמה הכוללת שינוי בשווי הכלכלי של הבנק, עקב שינויים במחירים, שערים, מרווחים ופרמטרים אחרים בשווקים.

התוצאות העסקיות השווי ההוגן של הנכסים, התחייבויות, ההון העצמי ותזרימי המזומנים חשופים לסיכונים שוק שמקורם בתנדטיות בשיעורי הריבית, בשער החליפין, במדד המחירים, במחירי נירות ערך בארץ ובח"ל ובמדדים כלכליים נוספים.

בקבוצת סיכונים זו כלולים מספר סוגי סיכונים ספציפיים, המפורטים בהמשך והמנוהלים בבנק באופן דומה, על בסיס מסגרת עבודה, מדיניות ומגבלות שקבע הדירקטוריון. כחלק מהאסטרטגיה הכוללת של הבנק לניהול רמת החשיפה לסיכונים שוק, מבצע הבנק בין היתר עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים כדי להקטין את החשיפה שלו לסיכונים אלו. פעילות הבנק במכשירים פיננסיים נגזרים הינה כמתווך, סוחר או כמשתמש סופי. לבנק מכשירים פיננסיים נגזרים כגון עסקאות עתידיות להחלפה בין מטבעות (Swap) וחוזים עתידיים להגנה על שערי מטבע (Forward). העסקאות במכשירים הפיננסיים הנגזרים נרשמות לפי שווי הוגן ושינויים בשווי ההוגן נרשמים באופן שוטף בדוח רווח והפסד. כמו כן, לבנק חוזים שבפני עצמם אינם מכשירים נגזרים אך הם מכילים נגזרים משובצים.

לתיאור נרחב של מסגרת העבודה לניהול ובקרת ניהול סיכונים שוק, ראה את דו"ח על הסיכונים – גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים וכן בדוח הכספי השנתי לשנת 2020.

VaR

הבנק מכמת את סיכונים השוק גם על פי מתודולוגית הערך הנתון לסיכון - VaR.

ה-VaR אומד את ההפסד המקסימלי הצפוי לבנק בשל התממשות סיכונים השוק בתקופת זמן נתונה וברמת בטחון סטטיסטית קבועה מראש על פי תנאי השוק שנצפו בעבר. החישוב בבנק מבוצע, אחת לחודש, לתקופת החזקה של 10 ימים וברמת מובהקות של 99%. הבנק מודד את הסיכון הכולל שלו באמצעות ה-VaR של סך התיק הבנקאי וכן את החשיפה לסיכון של התיק למסחר שלו באמצעות מערכת זו. בנוסף לניהול ובקרה באמצעות מודל ה-VaR, משתמש הבנק גם במודלים אחרים לכימות הסיכונים, עם דגש על מודלים המשמשים לאמידת הסיכון בעת קיצוץ. בימים אלה מבצע הבנק תהליך לבחינת השפעת אירוע הקורונה על המודלים בהם הוא משתמש, ובפרט, מודל ה-VAR, בהמשך להנחיית בנק ישראל.

הסיכון הנמדד על-ידי VaR מתייחס לנזק הפוטנציאלי מהחזקת הפוזיציות המאזנית והחוזף מאזנית ובכלל זה הפוזיציות של התיק למסחר החשופות לסיכונים שוק.

הבנק מבצע תהליך Back-Testing לתוצאות ה-VaR. תוצאות ה-Back-Testing במהלך התקופה היו תקינות.

טבלה 38 - אומדן ה-VaR (במיליוני שקלים):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום				
31 במרץ 2020		31 במרץ 2021		
ערך מקסימלי במהלך השנה	סוף תקופת הדיווח	ערך מקסימלי במהלך השנה	סוף תקופת הדיווח	
במיליוני ש"ח				
15.5	15.5	20.6	16.0	חשיפה בפועל
20.0	20.0	25.0	25.0	מגבלת הבנק

⁽⁴⁾ לאחר פרוץ משבר הקורונה קיימה הנהלת הבנק דיון בנושא החשיפות הפיננסיות וקבעה מספר מגבלות מחמירות בהתאם למצב. בין היתר, נקבע על הידוק מגבלת ה-VAR מ-20.0 מיליוני ש"ח ל-18.0 מיליוני ש"ח. מגבלת ה-VAR של הבנק עודכנה פעם נוספת לקראת שנת 2021 לערך של 25.0 מיליוני ש"ח.

מדיניות גידור ו/או הפחתת סיכונים

מדיניות ניהול הסיכונים הפיננסיים של הבנק מבוססת על ניהול החשיפות לסיכונים שוק ונזילות על-ידי קביעת מגבלות כמותיות התואמות את תאבון הסיכון של הבנק. האמצעים בהם נעשה שימוש לצורך העמידה במגבלות כוללים בין השאר: קנייה ומכירה של נירות ערך סחירים (בעיקר אגרות חוב של ממשלת ישראל), גיוס של פיקדונות לא סחירים (מלקוחות פרטיים ומוסדיים), גיוס פיקדונות סחירים ופעילות במכשירים פיננסיים נגזרים.

סיכון הריבית

סיכון הריבית נובע מההבדל שבין רגישות הנכסים לשינויים בשיעורי הריבית לבין רגישות זו של ההתחייבויות הנובע מהפער בין מועדי הפירעון ומועדי שינוי הריבית של הנכסים וההתחייבויות בכל אחד מהגזרים. שינויים אלה עלולים לפגוע ברווחיות ו/או להביא לשחיקת ההון של הבנק. פעילות הבנק כמתווך פיננסי יוצרת חשיפה לסיכון זה והבנק פועל להקטנתה. החשיפה העיקרית של הבנק היא במגזר השקלי הלא צמוד בשל הגידול בהיקף הפעילות בתחום האשראי עקב הוראות בנק ישראל שמגבילות את היקף ההלוואות לדיור בריבית משתנה ובתיק הנוסטרו. חשיפה קיימת גם במגזר הצמוד למדד, שכן במגזר זה מרבית הנכסים וההתחייבויות הם בריבית קבועה לטווח ארוך.

מידע כמותי על סיכון ריבית – ניתוח רגישות

טבלה 39 - שווי הוגן מתואם של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו (במיליוני שקלים):

יתרה ליום 31 בדצמבר 2020			יתרה ליום 31 במרץ 2020			יתרה ליום 31 במרץ 2021		
שקל	מט"ח	סך הכול	שקל	מט"ח	סך הכול	שקל	מט"ח	סך הכול
684.1	14.2	698.3	628.3	142.1	770.4	734.5	15.1	749.6
673.4	3.4	676.8	592.2	130.5	722.7	728.2	14.9	743.1

(4) שווי הוגן נטו של המכשירים הפיננסיים, למעט פריטים לא כספיים ולאחר השפעת התחייבות לזכויות עובדים וייחוס לתקופות של פיקדונות לפי דרישה. לפריטים נוספים ראה [ביאור 15 לדוחות הכספיים](#).

טבלה 40 - השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על שווי הוגן נטו מתואם⁽⁴⁾ על הבנק וחברות מאוחדות שלו (במיליוני שקלים):

יתרה ליום 31 בדצמבר 2020			יתרה ליום 31 במרץ 2020			יתרה ליום 31 במרץ 2021		
שקל	מט"ח	סך הכול	שקל	מט"ח	סך הכול	שקל	מט"ח	סך הכול
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח		
שינויים מקבילים								
(3.5)	(2.0)	(5.5)	(22.5)	0.1	(22.4)	(24.8)	(1.4)	(26.2)
(0.7)	(0.2)	(0.9)	(2.5)	-	(2.5)	(2.8)	(0.1)	(2.9)
12.7	2.1	14.8	29.4	(0.1)	29.3	32.8	1.5	34.3
שינויים לא מקבילים								
(51.5)	(0.8)	(52.3)	(47.9)	(1.7)	(49.6)	(56.4)	(0.9)	(57.3)
51.4	0.3	51.7	43.2	1.7	44.9	51.3	0.5	51.8
40.8	(0.4)	40.4	27.1	1.3	28.3	34.2	(0.1)	34.1
(33.8)	0.4	(33.4)	(22.4)	(1.0)	(23.5)	(28.3)	0.1	(28.2)

- שווי הוגן נטו של המכשירים הפיננסיים, למעט פריטים לא כספיים ולאחר השפעת התחייבות לזכויות עובדים וייחוס לתקופות של פיקדונות לפי דרישה.
- התללה - ירידה בריבית בטווח הקצר ועלייה בריבית בטווח הארוך.
- השטחה - עלייה בריבית בטווח הקצר וירידה בריבית בטווח הארוך.

טבלה 41 - השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על הכנסות ריבית נטו ועל הכנסות מימון שאינן מריבית (במיליוני שקלים):

31 בדצמבר 2020		31 במרץ 2020		31 במרץ 2021			
הכנסות מריבית, נטו		הכנסות מריבית, נטו		הכנסות מריבית, נטו		הכנסות מריבית, נטו	
סך הכול	הכנסות מימון שאינן מריבית	סך הכול	הכנסות מימון שאינן מריבית	סך הכול	הכנסות מימון שאינן מריבית	סך הכול	הכנסות מריבית, נטו
45.9	(1.9)	27.5	1.8	48.3	(3.4)	51.7	51.7
46.4	(1.4)	25.7	(1.7)	50.2	(1.4)	51.7	51.7

שינויים מקבילים

עלייה במקביל של 1%

מזה: תיק בנקאי

לפירוט נוסף אודות ההנחות שישמשו לחישוב השווי ההוגן של ראה [ביאור 14 לדוחות הכספיים](#).

סיכון שער חליפין וסיכון אינפלציה

החשיפה לסיכון הבסיס, המתבטאת בהפסד שעלול להתרחש, משינויים במדד המחירים ובשער החליפין. המדיניות של הבנק לנהל את הסיכונים מחשיפת הבסיס באופן מבוקר ובהתאם להתפתחויות בשווקים הפיננסיים.

במסגרת ניהול סיכונים השוק, הבנק מנהל באופן שוטף את הפוזיציות במגזרי ההצמדה השונים באמצעות מגוון הכלים הפיננסיים שלרשותו, זאת תוך התחשבות בשינויים החלים בנתונים כלכליים רלוונטיים ובקרה שוטפת על הסיכונים הנובעים מחשיפה זו.

כדי להגביל את החשיפה לסיכון זה, קבע דירקטוריון הבנק את שיעוריה המרביים של החשיפה בכל מגזר הצמדה. המגבלות נקבעו תוך שמירה על גמישות הבנק ויכולתו לשנות את הפוזיציות השונות בתקופה קצרה בהתאם לתחזיות הכלכליות. חישוב העודף (גרעון) כולל השפעה של נגזרים.

טבלה 42 - מגבלות על שיעורי החשיפה בכל מגזר הצמדה כפי שקבע הדירקטוריון (שאיננה בהכרח החשיפה המשפיעה על חשבון רווח והפסד). המגבלות הינן על סכומי העודף (הגרעון) של הנכסים על ההתחייבויות בכל מגזר (במיליוני שקלים):

ליום 31 במרץ 2021				
המבטלה המאושרת	המבטלה המאושרת	חשיפה בפועל		
באחוזים מההון הפיננסי ⁽¹⁾	במקסימלית ⁽²⁾	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	
	מקסימלית ⁽²⁾		מקסימלית ⁽²⁾	
לא צמוד	125	598	366 ⁽³⁾	915
הצמדה למדד ⁽²⁾	50	129	(183)	366
במט"ח ובהצמדה למט"ח	10	4	(73)	73

⁽¹⁾ ההון הפיננסי הינו ההון העצמי בניכוי נכסים לא כספיים במאוחד (ליום 31 במרץ, 2021 - 732 מיליוני ש"ח).

⁽²⁾ מקסימלית - סכום העודף המקסימלי או הגרעון המקסימלי.

⁽³⁾ מינום.

הבנק מודד את הפוזיציות שלו בבסיסי ההצמדה השונים מדי יום באמצעות מערכת המידע שלו. מידע זה מדווח ליחידות האחראיות על ניהול רווח הפוזיציה והתאמתה למגבלות החלות עליה. המידע בדבר גובה הפוזיציות מדווח רווח באופן שוטף בישיבות של הוועדה לניהול נכסים והתחייבויות, ובישיבות של פורומים אחרים הפעילים בניהול סיכונים.

טבלה 43 - ריכוז בסיסי ההצמדה של הבנק ליום 31 במרץ 2021 (במיליוני שקלים):

	מטבע חוץ		מטבע ישראלי			
	פריטים שאינם כספיים	סך הכל	אחר	דולר של ארה"ב	צמוד למדד המחירים	
נכסים	338.4	15,684.1	248.7	545.0	2,912.5	11,639.5
התחייבויות	47.1	14,660.6	353.4	641.4	2,783.1	10,835.6
מכשירים נגזרים	-	-	98.6	106.8	-	(205.4)
סך הכל כלי	291.3	1,023.5	(6.1)	10.4	129.4	598.5

טבלה 44 - ההשפעה על הון הבנק לפני השפעת המס בעקבות שינויים תאורטיים במדד המחירים לצרכן⁽¹⁾⁽²⁾⁽³⁾ (במיליוני שקלים):

השפעה שלילית מקסימלית של התרחיש בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2021	השפעה חיובית מקסימלית של התרחיש בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2021	השפעת התרחיש ליום תרחיש	31 במרץ 2021	תרחיש
-	14.0	4.2	3% במדד	עלייה של 3% במדד
(20.7)	-	(10.2)	3% במדד	ירידה של 3% במדד

⁽¹⁾ נמדד לפי יום פרסום המדד בחודשים ינואר עד מרץ 2021.

⁽²⁾ ליום 31 במרץ 2021 תוכניות חסכון עם רצפת הצמדה למדד אשר גבוהה מהמדד בפועל בסך של כ-3 מיליוני ש"ח.

⁽³⁾ כולל השפעת תוכניות חסכון עם רצפת הצמדה למדד אשר ליום 31 במרץ 2021 נמוכה מהמדד בפועל בסכום של כ-271 מיליוני ש"ח.

הבנק פועל רק במטבעות מרכזיים ובהיקפים מידתיים ביחס להון הפיננסי.

מדיניות הבנק היא להימנע ככל האפשר מחשיפה לסיכונים שער החליפין בין מטבעות החוץ השונים. החשיפה הבין-מטבעית מנוהלת במסגרת מצומצמת ובגבולות שאושרו על-ידי דירקטוריון הבנק.

טבלה 45 - רגישות הון הבנק לשינויים בשערי מטבע במיליוני ש"ח (השינוי התיאורטי בשווי הכלכלי כתוצאה מהתרחיש, כאשר תרחיש התחזקות פירושו התחזקות המטבע הנדון כנגד השקל):

מינימום שנת 2021		מקסימום שנת 2021		יתרה ליום 31 במרץ 2021		תרחיש
אחר	דולר ארה"ב	אחר	דולר ארה"ב	אחר	דולר ארה"ב	
0.3	(0.6)	1.4	2.2	1.0	2.2	התחזקות של 10%
(1.4)	(2.2)	(0.3)	0.6	(1.0)	(2.2)	החלשות של 10%

לפריטים נוספים אודות בסיסי ההצמדה השונים, [ראה ב"אור 14 לזוחות הכספיים](#).

סיכון מחיר מניות וקרנות חוב

במסגרת מדיניות הסיכונים הפיננסיים (סיכונים שוק), דירקטוריון הבנק קבע מסגרת מצומצמת של 40 מיליוני ש"ח להשקעה בתעודות סל ומניות בתיק למסחר ובתיק הזמין למכירה. יתרת ההשקעה במניות ותעודות סל ליום 31 מרץ 2021 (בתיק למסחר ובתיק הזמין) הסתכמה ב-8.9 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-3.4 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2020. יתרת ההשקעה בקרנות חוב המתמחות בעיקר בהלוואות בכירות בתחום הנדל"ן בחו"ל ליום 31 מרץ 2021 (בתיק למסחר ובתיק הזמין) הסתכמה ב-77.3 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-75.1 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2020.

לתיאור נרחב של מסגרת העבודה לניהול ובקרת סיכונים שוק, ראה את דו"ח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים וכן בדוח הכספי השנתי לשנת 2020.

3.3 סיכון נזילות ומימון

סיכון הנזילות

"נזילות" מוגדרת כיכולתו של התאגיד לממן גידול בנכסים ולעמוד בפירעון התחייבויותיו. סיכון הנזילות הינו הסיכון לפגיעה בהון וביציבותו הנובע מאי יכולתו לספק את צרכי נזילותו בשל אי-וודאות לגבי זמינות המקורות והיכולת לגייסם, באופן בלתי צפוי בתוך פרק זמן קצר מבלי שיגרם הפסד מהותי והיכולת לממש נכסים בזמן קצוב ובמחיר סביר. החשיפה נובעת ממתן הלוואות לזמן ארוך (אף אם ניתנו בריבית משתנה) הממומנות על-ידי מקורות לטווח קצר.

הבנק חשוף לסיכונים נזילות ולחשש מפני האטה ביכולת הגיוס של חוב סחיר או ממוסדיים עקב שינויים בשוק, שינויי חקיקה ו/או שינויים בטעמי המפקידים. במטרה להתמודד עם סיכון זה מפעיל הבנק מזה שנים מדיניות של הרחבת בסיס המפקידים והקטנת ההישענות על מפקידים גדולים, ובפרט התמקדות בגיוס פיקדונות ממשקי בית. בנוסף לכך מושם דגש על שמירה של רמת נזילות גבוהה, כפי שהיא באה לידי ביטוי בהיקף נכסים נזילים זמינים, ובפערי תזרים קטנים בין פירעון הנכסים להתחייבויות. לאופי האשראי והמפקידים, לשיעורי הפירעונות המוקדמים במגזרי ההצמדה השונים וכן למידת המחזור של הפיקדונות קצרי המועד יש השפעה מהותית על אומדן החשיפה לסיכון זה.

לפרטים אודות פיקדונות הציבור ראה [ביאור 7 לדוח הנכפי](#).

יחס נזילות מזערי

הבנק בוחן את מצב הנזילות שלו מידי יום באמצעות מודל יחס נזילות המזערי שהינו היחס בין כרית הנזילות לבין התזרים הפוטנציאלי היוצא נטו בתרחיש קיצון. לצורך המודל אסף הבנק נתונים על שיעור הפירעונות המוקדמים, על עיתוים ועל שיעור המחזור של הפיקדונות והחסכונות. יחס הנזילות המזערי נבחן בארבעה תרחישים: תרחיש עסקים רגיל, תרחיש "לחץ" ספציפי לבנק, תרחיש "לחץ" מערכתי ותרחיש משולב ספציפי לבנק ולחץ מערכתי. התרחישים השונים נבדלים זה מזה בעיקר בשיעור המחזור של הפיקדונות וביכולת המימוש של הנכסים הנזילים. תוצאות יחס הנזילות המזערי נבדלים מתוצאות יחס כיסוי הנזילות בעיקר כתוצאה מהנחות מחזור פיקדונות מלקוחות פרטיים שמרניות באופן מהותי מההנחות שיש לקחת על פי נוהל בנקאי תקין 221 ביחס כיסוי הנזילות. יחס נזילות המזערי על פי התרחיש המחמיר הנ"ל עמד ביום 31 במרץ 2021 על 140%.

יחס כיסוי נזילות (LCR)

טבלה 46 - יחס כיסוי נזילות המוצג במונחים של ממוצעים פשוטים של תצפיות יומיות במשך הרבעון המדווח:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
31 בדצמבר 2020	31 במרץ 2021	
279%	262%	יחס כיסוי נזילות
100%	100%	יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש על-ידי המפקח על הבנקים

להערכת הבנק, בהתחשב בשיעורי מחזור הפיקדונות בשנים האחרונות, החשיפה לסיכון האמור אינה גבוהה, בין היתר, משום שהבנק מגוון את מקורות המימון שלו, מקפיד להרחיב את בסיס המפקידים ולצמצם את מידת ההישענות על מפקידים גדולים. כמו כן הבנק מקפיד לשמר כרית נזילות מספקת הבאה לידי ביטוי בכך שיחסי הנזילות גבוהים מהיחסים הנדרשים.

ליום 31 במרץ, 2021 הסתכמה יתרת שלוש קבוצות המפקידים הגדולות בבנק ב-713 מיליוני ש"ח המהווים כ-5.8% מסך פיקדונות הציבור.

יחס מימון יציב (NFSR)

בנוסף הבנק עוקב אחר נזילות ארוכת הטווח באמצעות מודל יחס מימון יציב בהתאם לעקרונות מודל ה-NSFR (Net Stable Funding Ratio) בהוראות באזל III בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין 342. יחס המימון היציב, לפי מקדמי הוראות באזל, עמד ביום 31 במרץ 2021 על 138% בגומה ליחס בסוף שנת 2020.

יחס קצר ארוך

מבנה המאזן של הבנק כולל שימושים ארוכים. כ-70% מתיק האשראי הינו אשראי לדיור המאופיין בתקופות לפדיון ארוכות. מנגד, התקופה לפירעון של המקורות קצרה יותר. ליום הדוח פער המח"מ בין הנכסים וההתחייבויות הכספיות על פי לוחות הסילוקין הינו כ-3 שנים. אולם, פער זה אינו לוקח בחשבון מרכיבים התנהגותיים כגון פירעונות מוקדמים ומח"מ אפקטיבי של המקורות, אשר מקטינים באופן מהותי את הסיכון.

כחלק מניהול הסיכון, מדיניות הבנק שמה דגש על גיוס מקורות ממשקי בית. כ-82% מפיקדונות הציבור של הבנק הינם של אנשים פרטיים. וכ-52% מפיקדונות הציבור הינם בסכום של עד 1 מיליוני ש"ח.

הבנק מנהל את פער המח"מ בין הנכסים וההתחייבויות שלו באופן שוטף, על-ידי מודלים ייעודיים לכימות היקף החשיפה. לצורך ניהול סיכון קצר ארוך קבע דירקטוריון הבנק מספר מגבלות, ביניהן:

תקרה להיקפי גיוס נדרשים בשלוש השנים הקרובות, מגבלה על ההפסד המרבי בתרחיש של עליית מחיר הפיקדונות, רצפה ליחס פיקדונות ממשקי בית מסך הפיקדונות וכדומה.

סיכון המימון

הבנק מעריך באופן שוטף את יכולת ההישענות שלו על כל מקור מימון ופועל בהתאם להערכות אלו. בחינה מעמיקה של זמינות מקורות המימון תיערך אחת לשנה במסגרת ההכנה לדין במדיניות ניהול הסיכונים.

לפרטים נוספים אודות סיכון המימון ראה בדוח על הסיכונים ליום 31 במרץ 2020, המופיע באתר האינטרנט של הבנק.

3.4 סיכונים אחרים

סיכון תפעולי

במיוחד בעת משבר הבנק חשוף לסיכונים תפעוליים כגון: המשכיות עסקית, סיכונים טכנולוגיים המידע, מידע וסייבר וסיכונים מעילות והונאות. הבנק מקיים מסגרת מקיפה של תהליכים ושיטות על מנת להקטין את החשיפה להפסדים הנובעים מסיכונים תפעוליים. עם פרוץ משבר הקורונה זיהה הבנק את הסיכונים התפעוליים המתפתחים בתקופת המשבר, מרביתם מיוחסים לשינוי בשגרת העבודה והמעבר לעבודה מהבית. לפיכך יושמו פעולות לניהול מיטבי של הסיכונים והורחבה הבקרה בתחומים אלה. להלן סיכונים אלה:

סיכון המשכיות עסקית - הבנק נדרש לשמור על רציפות מתן שירות ותפקוד, גם בעת צמצום הגעת עובדים למתקני הבנק, והגנה על עובדי הבנק ומניעת הדבקה. נדרשת תשומת לב גבוהה לניהול סיכון המשכיות עסקית מול ספקים אשר עובדים עם הבנק.

סיכון סייבר ואבטחת מידע - במהלך הקורונה קיימת עלייה בסיכון המובנה להתקפות סייבר מצד גורמים עוינים שעשויים לנצל את המשבר. חדר ניטור סייבר ממשיך בפעילות, מבוצעת התעדכנות מול יחידת הסייבר הפיקוחית וגורמים לאומיים לגבי אירועים מיוחדים, הוגברה הערנות של עובדים ופעולות להגברת המודעות. במהלך הרבעון הראשון של השנה, עם הירידה המשמעותית במספר החולים והבידודים והחזרה לשגרת העבודה כולל במשרדי הבנק חלה התמתנות בפוטנציאל הנזק מהסיכון התפעולי. הבנק ממשיך במהלכים ובתהליכים לשדרוג יכולות הבקרה שלו בשגרה ובחרום.

סיכונים טכנולוגיים המידע - הבנק נערך ועמד באתגר הטכנולוגי בימי הקורונה להבטיח פעילות טכנולוגית רציפה של עובדים מהבית. הבנק נערך עוד טרם הגעת המגיפה לארץ, מבחינת תשתיות עבודה מרחוק, ומנהל את הסיכונים הללו בתשומת לב הדוקה.

מעילות והונאות - בתקופת משבר גורמים שונים עשויים לנצל את המצב לביצוע מעילה או הונאה. הורחבו פעולות הבקרה למניעת מעילות והונאות, ויושמו פעולות הסברה להגברת מודעות עובדים לאירועים מסוג זה. הבנק ממשיך לחזק את מסגרת הטיפול שלו בסיכונים מעילות והונאות בהתאם לעקרונות, הכלים, הפורומים, קווי ההגנה השונים ותאבון הסיכון שקבע.

למידע נוסף על החשיפה לסיכונים הנ"ל ולאופן ניהולם ראה דו"ח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2020 של הבנק.

סיכונים משפטיים

נכון למועד הדוח אין חשיפה בשל תביעות שהוגשו נגד הבנק, שאפשרות התממשותן, כולן או חלקן, הינה אפשרית (Reasonably Possible) ואשר לא בוצעה בגינת הפרשה. נכון ליום 31 במרץ 2021, לבנק אין חשיפה מהותית בגין תביעות שהוגשו נגדו אשר ההסתברות להתממשותן אינה קלושה למעט האמור בסעיפים 2 ו-3 בביאור 10 לדוחות הכספיים.

הבנק חשוף לסיכונים אחרים נוספים כגון: סיכון אכיפה פנימית, סיכונים ציות וסיכונים הלבנת הון ומימון טרור.

לתיאור נרחב של מסגרת העבודה לניהול ובקרת סיכונים אלו ונוספים, ראה דו"ח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים וכן בדוח הכספי השנתי לשנת 2020.

3.5 השפעת גורמי הסיכון על עסקי התאגיד הבנקאי

הבנק נדרש, כמו יתר התאגידים הבנקאיים, לכלול טבלת גורמי סיכון בכל אחת מהקטגוריות המפורטות להלן, ולהעריך את השפעתו של כל גורם סיכון על עסקיו. במסגרת הערכות אלו יש לאמוד הן את פוטנציאל החשיפה או הנזק כתוצאה מהתרחשות של אירוע מסוים והן את ההסתברות שאותו אירוע אכן יקרה. כמו כן, להלימות הבקרה לסביבת הסיכון, כמו ליתר הפעולות שעושה הבנק לצורך ניהול הסיכון, יש השפעה על רמת החשיפה לסיכון. לפיכך, הערכת הסיכונים המפורטת בטבלה להלן הינה הערכה סובייקטיבית של הבנק את השפעת הסיכון השיורי על עסקיו.

הבנק מבצע הערכת סיכון הן איכותית והן כמותית במסגרת תהליך ה- ICAAP. במסגרת זו הסיכונים מכומתים ונקבעות הקצאות הון (הן לנדבך 1 והן לנדבך 2) לסיכונים השונים. הקצאות ההון מבטאות הפסד פוטנציאלי בהתממשות תרחיש קיצון ובכך מאפשרות הערכת סיכון איכותית המתבססת על הערכה כמותית.

בגין התפשטות נגיף הקורונה בשנת 2020 והשפעתו הן על אופן עבודת הבנק והן על הפוטנציאל להתממשות סיכונים שונים, זיהה הבנק מספר סיכונים אשר עשויים להתפתח בתקופת המשבר. הבנק משלים בימים אלה את דוח ה- ICAAP לשנת 2020, ובהתאם לתכנון ההון המעודכן הנכלל בו, ולאור השיפור שחל בפעילות המשק והבנק ברבעון הראשון של 2021, תוצאת הצלחת מהלך החיסונים לבלום את התפשטות המגיפה, ולאור הירידה ברמת האבטלה ובהקפאות האשראי שניתנו בעת הקורונה, ביצע הבנק הערכה מחודשת לגורמי הסיכון שלו.

טבלה 47 - ריכוז השפעת גורמי הסיכון על עסקי התאגיד הבנקאי:

גורם הסיכון	הערכה מוצעת
השפעה כוללת של סיכונים אשראי	בינונית *
סיכון בגין איכות לווים וביטחונות	בינונית *
סיכון בגין ריכוזיות ענפית	בינונית *
סיכון בגין ריכוזיות לווים/קבוצת לווים	נמוכה
השפעה כוללת של סיכונים שוק	בינונית
סיכון ריבית	בינונית
סיכון אינפלציה	נמוכה
סיכון שערי חליפין	נמוכה
סיכון מחירי מניות ואג"ח	נמוכה
סיכון נזילות	נמוכה
סיכון תפעולי	בינונית-גבוהה
סיכונים טכנולוגית המידע	בינונית
סיכונים אבטחת מידע וסייבר	בינונית
סיכון משפטי	נמוכה
סיכון רגולטורי	בינונית
סיכון מוניטין	בינונית
סיכון אסטרטגיה	בינונית-גבוהה
סיכון ציות	בינונית
סיכון איסור הלבנת הון ומימון טרור	בינונית

* גורם הסיכון עודכן ברבעון הנוכחי בהתאם לתכנון ההון העדכני ב- ICAAP והשיפור שחל במשק ובפעילות הבנק ברבעון הראשון של 2021 עם בלימת התפשטות המגיפה. לפרטים נוספים ראה דוח על הסיכונים באתר האינטרנט של הבנק.

פרק 4 – מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים, בקורות ונהלים

4.1 מדיניות חשבונאית ואומדנים חשבונאיים בנושאים קריטיים

הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים על פי עקרונות חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ועל פי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו בדבר עריכת דוח כספי של בנק. עיקרי המדיניות החשבונאית מפורטים בביאור מס' 1 לדוחות הכספיים.

הפרשה להפסדי אשראי

הבנק קבע נהלים לסיווג אשראי בעייתי ולמידת הפרשה להפסדי אשראי, הבנק נדרש להחזיק הפרשה להפסדי אשראי ברמה המתאימה כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים בהתייחס לתיק האשראי שלו, כולל בגין סיכון אשראי חוץ מאזני.

הפרשה קבוצתית נוספת בגין השפעת אירוע נגיף הקורונה - בהערכת ההפרשה הקבוצתית בגין ההשפעה הצפויה כתוצאה ממשבר נגיף הקורונה הבנק הביא בחשבון את היקף והרכב הלווים אשר ביקשו את דחיית התשלומים, תחזית בנק ישראל לגבי שיעור האבטלה הרחב. הבנק ביצע פילוח ללווים אשר ביקשו את דחיית התשלומים ובחן את הערכות לגבי החמרה אפשרית ברמת הכשל העתידי של לווים אשר לא ביקשו את דחיית התשלומים. במהלך הרבעון הראשון לשנת 2021 המשיך הבנק לעקוב אחר ההתפתחויות הן ברמה המאקרו כלכלית והן על התנהגות תיק האשראי, לפיכך לאור התאוששות המשק הישראלי, עדכון תחזיות חטיבת המחקר של בנק ישראל לגבי שיעור האבטלה החזוי ומקוטן בהיקף דחיות תשלומי האשראי עדכן הבנק את ההפרשה הקבוצתית בגין אשראי לאנשים פרטיים שאינו לדיור. בתקופת הדוח נרשמה ירידה בהפרשה הקבוצתית בגין אשראי לאנשים פרטיים שאינו לדיור בסך של כ-7.6 מיליון ש"ח לעומת גידול, על רקע משבר הקורונה, של 38.2 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

למעט האמור לעיל, במהלך התקופה המדווחת לא אירעו שינויים במדיניות החשבונאית ואומדנים חשבונאיים של הבנק בנושאים קריטיים, בהשוואה לשנת 2020.

4.2 בקורות ונהלים לגבי הגילוי בדוח הכספי

הוראות המפקח על הבנקים מחילות על תאגידים בנקאיים את דרישות סעיפים 302 ו-404 של ה- Sox Act. בהתייחס לסעיפים אלו נקבעו על-ידי ה- SEC וה- Public Company Accounting Oversight Board הוראות באשר לאחריות ההנהלה לקביעתם וקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולקיום בקרה הפנימית על הדיווח הכספי וחוות דעת רואי החשבון המבקרים לגבי הביקורת של הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי.

הוראות המפקח קובעות:

1. תאגידים בנקאיים יישמו את דרישות סעיפים 302 ו-404 וכן את הוראות ה- SEC שפורסמו מכוחם.
2. בקרה פנימית נאותה מחייבת קיום מערך בקרה על פי מסגרת מוגדרת ומוכרת, ומודל ה- COSO 1992 (Committee Of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission) עונה על הדרישות ויכול לשמש לצורך הערכת הבקרה הפנימית. הבנק מיישם באופן שוטף את ההוראה.

הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי בדוח הכספי

הנהלת הבנק, בשיתוף עם המנכ"ל והחשבונאי הראשי של הבנק, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הבנק והחשבונאי הראשי הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק הינם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהבנק נדרש לגלות בדוח הרבעוני בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

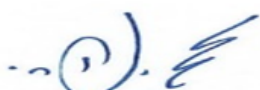
שינויים בבקרה הפנימית

במהלך הרבעון שהסתיים ביום 31 במרץ 2021 לא אירעו כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי.

גיל טופאן

מנהל כללי

זאב נהרי

יושב ראש הדירקטוריון

27 במאי, 2021

הצהרה (certification)

אני, גיל טופז, מצהיר כי:

- (1) סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק ירושלים בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 31 במרץ, 2021 (להלן: "הדוח").
- (2) בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
- (3) בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
- (4) אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי (כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון וההנהלה"). וכן:
 - קבענו בקרות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקרות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - הערכנו את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
- (5) אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדות הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 1. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 2. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

גיל טופז
מנהל כללי

תאריך אישור הדוחות הכספיים:

27 במאי, 2021

הצהרה (certification)

אני, אלכסנדר זלצמן, מצהיר כי:

- א. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק ירושלים בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 31 במרץ, 2021 (להלן: "הדוח").
 - ב. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 - ג. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
 - ד. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי (כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון וההנהלה"). וכן:
 - א. קבענו בקרות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקרות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בבקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
 - ה. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולועדות הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 1. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 2. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

אלכסנדר זלצמן

סמנכ"ל, מנהל אגף הכספים

וחשבונאי ראשי

תאריך אישור הדוחות הכספיים:

27 במאי, 2021

תמצית דוחות כספיים - תוכן העניינים

65	דוח סקירה של חאי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק ירושלים בע"מ
66	תמצית דוח רווח והפסד מאוחד
67	תמצית דוח מאוחד על הרווח הכולל
68	תמצית מאזן מאוחד
69	תמצית דוח על השינויים בהון מאוחד
70	תמצית דוח על תזרימי מזומנים מאוחד
ביאורים לתמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים	
42	1. עיקרי המדיניות החשבונאית
75	2. הכנסות והוצאות ריבית
76	3. הכנסות מימון שאינן מריבית
77	4. רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר
78	5. השקעות בניירות ערך
82	6. סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי
86	7. פיקדונות הציבור
87	8. זכויות עובדים
88	9. הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים
90	10. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות
93	11. פעילות במכשירים נגזרים - היקר, סיכוני אשראי ומועדי פירעון
98	12. מגזרי פעילות פיקוחיים
102	13. מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי
117	14. דוח מאוחד על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה
120	15.א. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים
124	15.ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה
127	15.ג. שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3
128	15.ד. מידע כמותי על פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3
129	16. נושאים שונים ואירועים מהותיים בתקופת הדוח ולאחר תאריך המאזן
132	17. הוראות פיקוח ויזמות חקיקה

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק ירושלים בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של בנק ירושלים בע"מ וחברות הבנות שלו (להלן: "הבנק"), הכולל את מאזן הביניים התמציתי המאוחד ליום 31 במרס, 2021 ואת הדוחות התמציתיים ביניים המאוחדים על רווח והפסד, הרווח כולל, השינויים בהון ותזרימי המזומנים לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופות ביניים אלו בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופות ביניים אלה בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה (ישראל) 2410 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות" ותקן סקירה שיישומו בסקירה של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבירורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניוודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

תמצית דוח רווח והפסד מאוחד

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ			ביאור
	2020	2020	2021	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)			
521.5	121.6	137.1	2	הכנסות ריבית
100.8	16.7	30.9	2	הוצאות ריבית
420.7	104.9	106.2	2	הכנסות ריבית, נטו
102.4	51.2	(3.4)	6,13	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
318.3	53.7	109.6		הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
				הכנסות שאינן מריבית
73.9	47.2	-	3	הכנסות מימון שאינן מריבית
95.3	23.8	24.0		עמלות
169.2	71.0	24.0		סך כל ההכנסות שאינן מריבית
				הוצאות תפעוליות ואחרות
184.5	42.8	44.6		משכורות והוצאות נלוות
104.2	26.1	25.9		אחזקה ופחת בניינים וציוד
118.9	31.3	27.4		הוצאות אחרות
407.6	100.2	97.9		סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
79.9	24.5	35.7		רווח לפני מיסים
29.7	8.9	12.7		הפרשה למיסים על הרווח
50.2	15.6	23.0		רווח נקי
				רווח למניה (בש"ח)
0.71	0.22	0.33		רווח נקי בסיסי ומדולל למניה המיוחס לבעל מניות הבנק (ש"ח)

אלכסנדר זלמן

סמנכ"ל, מנהל אגף הכספים וחשבונאי ראשי

גיל טופז

מנהל כללי

זאב נהרי

יושב ראש הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים:

27 במאי, 2021

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד ממנה.

תמצית דוח מאוחד על הרווח הכולל

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ	
	2020	2020	2021	ביאור
	(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
רווח נקי	50.2	15.6	23.0	
רווח (הפסד) כולל אחר:				
התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, נטו	1.6	(5.7)	(0.3)	
התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים	(1.4)	7.7	1.0	
רווח (הפסד) כולל אחר לפני מיסים:	0.2	2.0	0.7	
השפעת המס המתייחס	(0.1)	(0.7)	(0.2)	
רווח (הפסד) כולל אחר לאחר מיסים	0.1	1.3	0.5	4
סך הכל הרווח הכולל	50.3	16.9	23.5	

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד ממנה.

תמצית מאזן מאוחד

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר	31 במרץ		ביאור	
	2020	2021		
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)			
נכסים				
3,137.9	2,729.4	3,090.1		מזומנים ופיקדונות בבנקים
462.4	532.0	589.4	5	ניירות ערך ⁽¹⁾
11,072.6	10,936.3	11,728.8	6,13	אשראי לציבור
(191.3)	(156.0)	(184.5)		הפרשה להפסדי אשראי
10,881.3	10,780.3	11,544.3		אשראי לציבור, נטו
163.2	160.6	158.5		בניינים וציוד
1.4	1.7	3.5	11	נכסים בגין מכשירים נגזרים
254.0	262.6	298.3		נכסים אחרים ⁽³⁾
14,900.2	14,466.6	15,684.1		סך כל הנכסים
התחייבויות והון				
11,705.2	11,429.4	12,144.7	7	פיקדונות הציבור
162.2	110.2	242.1		פיקדונות מבנקים
-	0.1	1.1		פיקדונות הממשלה
1,720.5	1,661.5	1,970.2		אגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים
1.5	5.6	1.7	11	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
310.8	293.2	300.8		התחייבויות אחרות ⁽²⁾
13,900.2	13,500.0	14,660.6		סך כל ההתחייבויות וההון
1,000.0	966.6	1,023.5		הון עצמי
14,900.2	14,466.6	15,684.1		סך כל ההתחייבויות וההון

(1) לפרטים בדבר ניירות ערך הנמדדים בשווי הוגן, ובדבר ניירות ערך ששוועבדו [ראה ביאור 5](#).

(2) מזה הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים בבנק ובמאחד לימים 31 במרץ 2021, 31 במרץ 2020 ו-31 בדצמבר 2020 בסך 2.8 מיליוני ש"ח, 2.7 מיליוני ש"ח ו-2.8 מיליוני ש"ח, בהתאמה.

(3) סעיף נכסים אחרים כולל נכס מקרקעין המוחזק למכירה בסך 6.8 מיליוני ש"ח. לפרטים אודות מכירת נכס מקרקעין ראה להלן [ביאור 16](#).

הביאורים לתמצית דוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד ממנה.

תמצית דוח על השינויים בהון מאוחד

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

סך הכל הון עצמי	עודפים (גירעונות) שנצברו	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	סך הכל הון		הון המניות הנפרע	
			המניות הנפרע	וקרנת הון		
א. דוח על השינויים בהון העצמי לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ לשנת 2021 וביום 31 במרץ לשנת 2020 (בלתי מבוקר)						
1,000.0	777.2	(4.0)	226.8	99.5	127.3	יתרה ליום 31 בדצמבר 2020 (מבוקר)
23.0	23.0	-	-	-	-	רווח נקי בתקופה
0.5	-	0.5	-	-	-	רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס
1,023.5	800.2	(3.5)	226.8	99.5	127.3	יתרה ליום 31 במרץ 2021
961.5	738.8	(4.1)	226.8	99.5	127.3	יתרה ליום 31 בדצמבר 2019 (מבוקר)
15.6	15.6	-	-	-	-	רווח נקי בתקופה
(11.8)	(11.8)	-	-	-	-	דיבידנד שהוכרז וטרם שולם
1.3	-	1.3	-	-	-	רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס
966.6	742.6	(2.8)	226.8	99.5	127.3	יתרה ליום 31 במרץ 2020
ב. דוח על השינויים בהון העצמי לשנת 2020 (מבוקר)						
961.5	738.8	(4.1)	226.8	99.5	127.3	יתרה ליום 31 בדצמבר 2019
50.2	50.2	-	-	-	-	רווח נקי בתקופה
(11.8)	(11.8)	-	-	-	-	דיבידנד
0.1	-	0.1	-	-	-	רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס
1,000.0	777.2	(4.0)	226.8	99.5	127.3	יתרה ליום 31 בדצמבר 2020

הביאורים לתמצית דוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד ממנה.

תמצית דוח על תזרימי מזומנים מאוחד

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
	2020	2020	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
			תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת
50.2	15.6	23.0	רווח נקי לשנה התאמות:
58.4	15.0	15.1	פחת על בניינים וציוד
102.4	51.2	(3.4)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(65.9)	(51.7)	-	רווח ממכירת תיקי אשראי
(4.6)	(1.2)	(0.1)	רווח ממכירת איגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר
-	-	-	ירידת ערך של נכסים המוחזקים למכירה
0.9	4.5	(0.4)	הפסד (רווח) שמומש ושטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של ניירות ערך למסחר
(1.9)	1.7	(0.2)	הפסד (רווח) שמומש ושטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של מניות שאינן למסחר
(19.4)	(11.7)	6.8	מיסים נדחים, נטו
4.3	(0.2)	(2.4)	פיצויי פרישה - גידול בעודף יעודה על יעודה (גידול בעודף היעודה על העתודה)
0.6	(7.1)	(3.0)	הפרשי צבירה שנכללו בפעולות השקעה ומימון
			שינוי נטו בנכסים שוטפים:
1.8	1.5	(2.1)	נכסים בגין מכשירים נגזרים
(4.5)	(45.9)	(53.1)	ניירות ערך למסחר
(119.8)	(136.6)	(51.3)	נכסים אחרים
			שינוי נטו בהתחייבויות שוטפות:
(0.5)	3.6	0.2	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
152.0	91.8	9.7	התחייבויות אחרות
(0.3)	(5.8)	(2.9)	השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות המזומנים
153.7	(75.3)	(64.1)	מזומנים נטו מפעילות שוטפת

הביאורים לתמצית דוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד ממנה.

תמצית דוחות על תזרימי מזומנים מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר
	2021	2020	2020
	(בלתי מבוקר)	(מבוקר)	(מבוקר)
תזרימי מזומנים מפעילות השקעה			
שינוי נטו באשראי לציבור	(659.6)	(160.0)	(298.0)
רכישת איגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר	(218.6)	(332.3)	(1,176.2)
תמורה ממכירת איגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר	117.7	127.2	826.0
תמורה מפדיון איגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר	30.4	61.2	244.8
רכישת בניינים וציוד	(16.5)	(21.6)	(69.2)
מזומנים נטו מפעילות בהשקעה	(746.6)	(325.5)	(472.6)
תזרימי מזומנים מפעילות מימון			
שינוי נטו בפיקדונות הציבור	439.5	541.8	817.6
שינוי נטו בפיקדונות מבנקים	79.9	(1.8)	50.2
שינוי נטו בפיקדונות הממשלה	11	(0.3)	(0.4)
הנפקת איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים	394.3	-	149.8
פדיון איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים	(154.8)	(470.0)	(603.7)
דיבידנד ששולם לבעלי מניות	-	-	(11.8)
מזומנים נטו מפעילות מימון	760.0	69.7	401.7
השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות המזומנים	2.9	5.8	0.3
גידול (קיטון) במזומנים ופיקדונות בבנקים	(50.7)	(331.1)	82.8
יתרת מזומנים ופיקדונות בבנקים לתחילת התקופה	3,137.9	3,054.8	3,054.8
יתרת מזומנים ופיקדונות בבנקים לסוף התקופה	3,090.1	2,729.5	3,137.9
ריבית ומיסים ששולמו ו/או התקבלו:			
ריבית שהתקבלה	161.0	178.8 ^(*)	580.4
ריבית ששולמה	25.7	58.8	132.6
מיסים על הכנסה ששולמו	55.7	19.2	69.9
מיסים על ההכנסה שהתקבלו	0.6	3.3	0.3
נספח ג' - פעולות השקעה שלא במזומן בתקופת הדוח			
נכסי זכות שימוש שהוכרו בגין חכירות תפעוליות חדשות	8.9	92.5	135.4
רכישת רכוש קבוע באשראי	9.2	10.1	8.5

*סווג מחדש

ביאור 1 – עיקרי המדיניות חשבונאית

א. כללי

בנק ירושלים בע"מ (להלן – הבנק) הינו בנק מסחרי העוסק בעיקר במתן אשראי לדיור ואשראי קמעונאי אחר, במימון בנייה לדיור וכן בגיוס פיקדונות לזמן קצוב, פעילות בשוק ההון, ניהול חשבונות עו"ש ומתן שירותי בנקאות פרטית לתושבי חוץ.

הבנק הינו חברה בת של "יצוא" חברה להשקעות בע"מ (להלן – "יצוא") ומניותיו רשומות למסחר בבורסה לניירות ערך בתל-אביב.

תמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים ליום 31 במרץ, 2021, כוללת את אלה של הבנק ושל החברות הבנות שלו (להלן – "הקבוצה"). תמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים אינה כוללת את כל המידע הנדרש בדוחות כספיים שנתיים מלאים. יש לקרוא אותם יחד עם הדוחות הכספיים ליום ולשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020, והביאורים הנלווים להם (להלן – "הדוחות השנתיים").

המדיניות החשבונאית של הקבוצה בתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים אלה, הינה המדיניות שישומה בדוחות השנתיים למעט המפורסם בסעיף ד' להלן.

בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים, פרסום תמצית הדוחות הכספיים הוא על בסיס דוחות מאוחדים בלבד.

תמצית הדוחות הכספיים הביניים המאוחדים אושרה לפרסום על ידי דירקטוריון הבנק ביום 13 במאי, 2021.

לפרטים נוספים אודות השפעת אירוע התפשטות נגיף הקורונה ראה [ביאור 16](#).

לפרטים נוספים אודות הוראות פיקוח וחקיקה ראה [ביאור 17 לדוחות הכספיים](#).

ב. הגדרות

תמצית הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים והנחיותיו. בעיקר הנושאים, הוראות אלה מבוססות על כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב. בנושאים הנותרים, שהם פחות מהותיים, ההוראות מבוססות על תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ועל כללי החשבונאות המקובלים בישראל (Israeli GAAP). כאשר תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מאפשרים מספר חלופות, או אינם כוללים התייחסות ספציפית למצב מסוים, נקבעו בהוראות אלה הנחיות יישום ספציפיות, המבוססות בעיקר על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב.

ג. שימוש באומדנים בערכת דוחות כספיים

הכנת הדוחות הכספיים, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) והוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, דורשת מהנהלה שימוש באומדנים, הערכות ושיקול דעת המשפיעים על יישום המדיניות ועל הסכומים המדווחים של נכסים והתחייבויות, על הגילוי המתייחס לנכסים תלויים והתחייבויות תלויות וכן על סכומי הכנסות והוצאות בתקופת הדיווח. יובהר שהתוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה.

בעת גיבושם של אומדנים חשבונאיים המשמשים בהכנת הדוחות הכספיים של הבנק, נדרשת הנהלת הבנק להניח הנחות באשר לנסיבות ואירועים הכרוכים באי וודאות משמעותית. בשיקול דעתה בקביעת האומדנים, מתבססת הנהלת הבנק על ניסיון העבר, עובדות שונות, גורמים חיזוניים ועל הנחות סבירות בהתאם לנסיבות המתאימות לכל אומדן. האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה תוקנו האומדנים וכל תקופה עתידית מושפעת.

הפרשה להפסדי אשראי

הבנק קבע נהלים לסיווג אשראי בעייתי ולמידת הפרשה להפסדי אשראי, הבנק נדרש להחזיק הפרשה להפסדי אשראי ברמה המתאימה כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים בהתייחס לתיק האשראי שלו, כולל בגין סיכון אשראי חוץ מאזני.

הפרשה קבוצתית נוספת בגין השפעת אירוע נגיף הקורונה – בהערכת ההפרשה הקבוצתית בגין ההשפעה הצפויה כתוצאה ממשבר נגיף הקורונה הבנק הביא בחשבון את היקף והרכב הלווים אשר ביקשו את דחיית התשלומים, תחזית בנק ישראל לגבי שיעור האבטלה הרחב. הבנק ביצע פילוח ללווים אשר ביקשו את דחיית התשלומים ובחן את הערכות לגבי החמרה אפשרית ברמת הכשל העתידי של לווים אשר לא ביקשו את דחיית התשלומים. במהלך הרבעון הראשון לשנת 2021 המשיך הבנק לעקוב אחר ההתפתחויות הן ברמה המאקרו כלכלית והן על התנהגות תיק האשראי, לפיכך לאור התאוששות המשק הישראלי, עדכון תחזיות חטיבת המחקר של בנק ישראל לגבי שיעור האבטלה החזוי ומקיטון בהיקף דחיות תשלומי האשראי עדן הבנק את ההפרשה הקבוצתית בגין אשראי לאנשים פרטיים שאינו לדיור. בתקופת הדוח נרשמה ירידה בהפרשה הקבוצתית בגין אשראי לאנשים פרטיים שאינו לדיור בסך של כ-7.6 מיליוני ש"ח לעומת גידול, על רקע משבר הקורונה, של 38.2 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

ביאור 1 – עיקרי המדיניות חשבונאית (המשך)

ד. יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים

החל מתקופות הדיווח המתחילות ביום 1 בינואר, 2021 מיישם הבנק לראשונה תקנים חשבונאיים והוראות כמפורט להלן:

1. תכניות להטבה מוגדרת

בחודש אוגוסט 2018 פרסמה ה-FASB את ASU 2018-14 (להלן: "העדכון"), המשנה דרישות גילוי מסוימות של תת-נושא 20-715, הטבות פרישה - תכניות להטבה מוגדרת, עבור מעסיקים שמממנים לעובדיהם תכניות פנסיה להטבה מוגדרת או תכניות הטבה אחרות לאחר פרישה. להלן עיקרי השינויים:

1. בוטלה הדרישה להצגת אומדן הסכומים הכלולים ברווח כולל אחר מצטבר שצפוי כי יופחתו מרווח כולל אחר מצטבר לדוח רווח והפסד כהוצאה בשנה העוקבת.
 2. בוטלה הדרישה להצגת סכום ההטבות השנתיות העתידיות המכוסות על ידי חוזי ביטוח, לרבות חוזי קצבה (אנונה), וכן עסקאות משמעותיות כלשהן בין הישות או צדדים קשורים לבין התכנית.
 3. התווספה דרישה לתת פירוט בדבר הסיבות לרווחים או הפסדים מהותיים הקשורים לשינוי במחויבות בגין הטבה מוגדרת במהלך התקופה.
 4. הובהרו דרישות גילוי עבור ישויות שיש להן שתי תכניות או יותר.
- לישום ההוראות לא הייתה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

2. מיסים על הכנסה

בחודש דצמבר 2019 פרסמה ה-FASB את ASU 2019-12 (להלן: "העדכון") אשר מסיר חריגים מסוימים ועורך שינויים בנושא 740 בקודיפיקציה, מיסים על ההכנסה, במטרה לפשט את הטיפול החשבונאי במסים על ההכנסה. לישום ההוראות לא הייתה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

ביאור 1 – עיקרי המדיניות חשבונאית (המשך)

ה. תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של הפיקוח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם

השפעה על הדוחות הכספיים	תמצית הדרישות בתקן/ הוראה	מועד תחילה	נושא התקן/ הוראה
<p>הבנק נמצא בשלבים מתקדמים של הערכות ליישום ההוראות אך אין ביכולתו בשלב זה להעריך את תוצאותיו.</p>	<p>בחודש יוני, 2016 פרסמה ה-FASB את ASU 2016-13 (להלן: "העדכון"), שמטרתו העיקרית הינה לספק מידע שימושי יותר למשתמשי הדוחות הכספיים בנוגע להפסדי האשראי הצפויים בגין מכשירים פיננסיים ובגין מחויבויות אחרות למתן אשראי, בכל מועד דיווח. לצורך כך, התיקונים בעדכון זה מחליפים את שיטת ההפרשה להפסדי אשראי המבוססת על הפסדים שהתהוו בשיטה המשקפת הפסדי אשראי צפויים ודורשת התחשבות בטווח רחב יותר של מידע סביר ותומך בהערכת הפסדי אשראי.</p> <p>ביום 29 בנובמבר 2020 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר המשלב בהוראות הדיווח לציבור את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא הפסדי אשראי כאמור לעיל.</p> <p>כמו כן, בהמשך לחוזר זה פרסם הפיקוח על הבנקים ביום 31 בינואר 2021 חוזר המבהיר את אופן יישום הכללים החדשים על הלוואות לדיור.</p> <p>להלן תמצית עיקרי השינויים:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ההפרשה להפסדי אשראי תחושב לפי ההפסד הצפוי לאורך חיי האשראי, במקום לאמוד את ההפסד שנגרם וטרם זוהה ● באומדן ההפרשה להפסדי אשראי יעשה שימוש משמעותי במידע צופה פני עתיד שישקף תחזיות סבירות לגבי אירועים כלכליים עתידיים ● יורחב הגילוי על ההשפעה של מועד מתן האשראי על איכות האשראי של תיק האשראי ● ישתנה האופן שבו נרשמות ירידות ערך של אגרות חוב בתיק הזמין למכירה ● הכללים החדשים לחישוב ההפרשה להפסדי אשראי יחולו על אשראי (לרבות הלוואות לדיור), אגרות חוב המוחזקות לפדיון וחשיפות אשראי חוץ מאזניות מסוימות. <p>ביום 2 בפברואר 2021, פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא "הפסדי אשראי צפויים ממכשירים פיננסיים" אשר במסגרתה בוטלה, בין היתר, הדרישה לחישוב הפרשה קבוצתית בשיעור מינימלי של 0.35% בגין הלוואות לדיור, ובוטלה הדרישה לחשב הפרשה מינימלית לפי שיטת עומק הפיגור, כמו כן, נוספו תיקונים להוראות לפיהם תאגידים בנקאיים נדרשים לנכות מההון העצמי הון רובד 1 סכומים בגין הלוואות לדיור שמסווגות לאורך זמן בהלוואות שאינן צוברות.</p> <p>כמו כן, ביום 1 בדצמבר 2020, פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא "הון פיקוחי- השפעת יישום כללי חשבונאות הפסדי אשראי צפויים" הקובע את הוראות המעבר שיחולו על השפעת האימוץ לראשונה של הכללים החדשים על ההון הפיקוחי.</p>	<p>החל מיום 1 בינואר, 2022 ואילך.</p>	<p>הפרשות להפסדי אשראי צפויים (CECL)</p>

ביאור 2 - הכנסות והוצאות ריבית

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2020	2021	
(בלתי מבוקר)		
		א. הכנסות ריבית
119.9	136.1	מאשראי לציבור
1.3	0.5	מפיקדונות בבנק ישראל וממזומנים
-	-	מפיקדונות בבנקים
0.4	0.5	מאגרות חוב
121.6	137.1	סך הכל הכנסות הריבית
		ב. הוצאות ריבית
18.8	24.6	על פיקדונות הציבור
0.2	0.4	על פיקדונות מבנקים
-	-	על פיקדונות הממשלה
(2.4)	5.9	על תעודות התחייבות וכתבי התחייבות נדחים
0.1	-	על התחייבויות אחרות
16.7	30.9	סך הכל הוצאות הריבית
104.9	106.2	סך הכנסות ריבית, נטו
		ג. פירוש הכנסות ריבית על בסיס צבירה מאגרות חוב
0.4	0.5	זמינות למכירה
-	-	למסחר
0.4	0.5	סך הכל כלול בהכנסות ריבית

ביאור 3 - הכנסות מימון שאינן מריבית

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2020	2021	
(בלתי מבוקר)		
א. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר		
1. מפעילות במכשירים נגזרים⁽²⁾⁽³⁾		
0.6	(6.5)	סך הכול מפעילות במכשירים נגזרים
-	-	2. מהשקעה באיגרות חוב
0.1	1.2	רווחים ממכירת אג"ח זמינות למכירה ⁽³⁾
-	-	הפסדים ממכירת אג"ח זמינות למכירה ⁽³⁾
-	-	הפרשה לירידת ערך בגין אג"ח זמין למכירה ⁽³⁾
0.1	1.2	סך הכל מהשקעה באג"ח
0.1	6.1	3. הפרשי שער, נטו
-	-	4. מהשקעה במניות
-	-	רווחים ממכירת מניות שאינן למסחר
0.2	0.3	דיבידנד ממניות שאינן למסחר
0.2	(1.7)	רווחים שטרם מומשו
0.4	(1.4)	סך הכל מהשקעה במניות
-	51.7	5. רווחים בגין הלואאות שנמכרו
1.2	51.1	סך הכל הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר
ב. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרות מסחר		
(1.1)	0.4	הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים אחרים
(0.6)	(2.7)	רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב למסחר, נטו ⁽⁴⁾
0.5	(1.6)	רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של מניות למסחר, נטו ⁽⁵⁾
(1.2)	(3.9)	סך הכל בגין פעילויות למטרות מסחר
-	47.2	סך הכל הכנסות מימון שאינן מריבית
פירוט על הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרות מסחר לפי חשיפת סיכון		
(1.3)	(2.2)	חשיפת ריבית
0.5	(1.6)	חשיפת למניות
(0.4)	(0.1)	חשיפת מטבע חוץ
(1.2)	(3.9)	סך הכל

1. מכשירים נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

2. מזה בגין נגזרי אשראי, בהם התאגיד הבנקאי מוטב ליום 31.03.2021 וליום 31.03.2020 בסך של 2.0 מיליוני ש"ח ו-2.0 מיליוני ש"ח, בהתאמה.

3. סווג מחדש מרווח כולל אחר מצטבר.

4. מזה חלק הרווחים (הפסדים) הקשורים לאג"ח ותעודות סל למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן בבנק ובמאוחד לימים 31.03.2021 ו-31.03.2020 בסך של (0.2) מיליוני ש"ח ו-(1.9) מיליוני ש"ח, בהתאמה.

5. מזה חלק הרווחים (הפסדים) הקשורים למניות למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן בבנק ובמאוחד, לימים 31.03.2021 ו-31.03.2020 בסך של 0.1 מיליוני ש"ח ו-(0.7) מיליוני ש"ח, בהתאמה.

תמצית דוחות נספיים | 31.03.2021

בנק ירושלים בע"מ

ביאור 4 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לאחר השפעת מס

סה"כ	התאמות בגין הטבות לעובדים		התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, נטו	
	סה"כ	לעובדים	סה"כ	לעובדים
יתרה ליום 31 בדצמבר 2020 (מבוקר)	(4.0)	(5.6)	1.6	
שינוי נטו במהלך התקופה	0.5	0.7	(0.2)	
יתרה ליום 31 במרץ 2021 (בלתי מבוקר)	(3.5)	(4.9)	1.4	
יתרה ליום 31 בדצמבר 2019 (מבוקר)	(4.1)	(4.7)	0.6	
שינוי נטו במהלך התקופה	1.3	5.1	(3.8)	
יתרה ליום 31 במרץ 2020 (בלתי מבוקר)	(2.8)	0.4	(3.2)	
2. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לשנת 2020 (מבוקר)				
יתרה ליום 31 בדצמבר 2019	(4.1)	(4.7)	0.6	
שינוי נטו במהלך התקופה	0.1	(0.9)	1.0	
יתרה ליום 31 בדצמבר 2020	(4.0)	(5.6)	1.6	

ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לפני השפעת מס ואחרי השפעת מס

1. לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ לשנת 2021 ולתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020

לשנה שהסתיימה ביום			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום					
31 בדצמבר 2020			31 במרץ 2020			31 במרץ 2021		
(מבוקר)			(בלתי מבוקר)					
לאחר מס	השפעת מס	לפני מס	לאחר מס	השפעת מס	לפני מס	לאחר מס	השפעת מס	לפני מס
התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן								
רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן								
4.0	(2.2)	6.2	(3.0)	1.5	(4.5)	(0.1)	0.1	(0.2)
רווחים (הפסדים) בגין ני"ע זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽¹⁾								
(3.0)	1.6	(4.6)	(0.8)	0.4	(1.2)	(0.1)	-	(0.1)
1.0	(0.6)	1.6	(3.8)	1.9	(5.7)	(0.2)	0.1	(0.3)
הטבות לעובדים								
רווחים (הפסדים) אקטוארי נטו בתקופה								
(0.9)	0.5	(1.4)	5.1	(2.6)	7.7	0.7	(0.3)	1.0
רווחים (הפסדים) נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽²⁾								
-	-	-	-	-	-	-	-	-
(0.9)	0.5	(1.4)	5.1	(2.6)	7.7	0.7	(0.3)	1.0
0.1	(0.1)	0.2	1.3	(0.7)	2.0	0.5	(0.2)	0.7

1. הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית, [לפרטים ראה ביאור 3](#).

2. הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הוצאות בגין הטבות עובדים, [לפרטים ראה ביאור 8](#).

תמצית דוחות נכפיים | 31.03.2021

בנק ירושלים בע"מ

ביאור 5 – השקעות בניירות ערך

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ליום 31 במרץ 2021					
(בלתי מבוקר)					
שווי הוגן ^(א)	רווח כלל אחר מצטבר ^(ב)		עלות מופחתת (במניות - עלות)	הערך במאזן	
	הפסדים	רווחים			
					א. אגרות חוב זמינים למכירה
367.4	0.9	1.7	366.6	367.4	של ממשלת ישראל ^(ד)
30.0	-	0.7	29.3	30.0	מוסדות פיננסיים
46.3	0.1	0.8	45.6	46.3	של אחרים בישראל
5.0	-	-	5.0	5.0	של אחרים זרים
448.7	1.0	3.2	446.5	448.7	סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה

שווי הוגן	הפסדים	רווחים	עלות מופחתת (במניות - עלות)	הערך במאזן	
	שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן ^(ב)	שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן ^(ב)			
77.3	-	-	77.3	77.3	ב. השקעה במניות וקרנות שאינן למסחר
77.3	-	-	77.3	77.3	מזה: מניות וקרנות שלא מתקיים שווי הוגן זמין
526.0	1.0	3.2	523.8	526.0	סך כל ניירות הערך שאינן למסחר

ג. ניירות ערך למסחר					
אגרות חוב					
24.3	1.3	0.8	24.8	24.3	של ממשלת ישראל
0.8	-	-	0.8	0.8	מוסדות פיננסיים
10.0	-	0.3	9.7	10.0	של אחרים בישראל
19.4	0.6	-	20.0	19.4	של אחרים זרים
54.5	1.9	1.1	55.3	54.5	סך הכל אג"ח
8.9	0.2	0.9	8.2	8.9	מניות ותעודות סל
63.4	2.1	2.0	63.5	63.4	סך הכל ניירות ערך למסחר
589.4	3.1	5.2	587.3	589.4	סך הכל ניירות ערך

1. נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.

2. כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".

3. נזקפו לדוח רווח והפסד.

4. מזה שועבד למסלקות הבורסה והמעו"ף ו-RTGS סכום של כ-202 מיליוני ש"ח.

ביאור 5 - השקעות בניירות ערך (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ליום 31 במרץ 2020					
(בלתי מבוקר)					
שווי הוגן ⁽¹⁾	רווח כולל אחר מצטבר ⁽²⁾		עלות מופחתת (במניות - עלות)	הערך במאזן	
	הפסדים	רווחים			
					א. אגרות חוב זמינות למכירה
246.2	1.6	0.1	247.7	246.2	של ממשלת ישראל ⁽⁴⁾
25.0	-	-	25.0	25.0	של ממשלות זרות
52.5	0.9	0.2	53.2	52.5	מוסדות פיננסיים
66.2	2.8	0.2	68.8	66.2	של אחרים בישראל
11.1	-	-	11.1	11.1	של אחרים זרים
401.0	5.3	0.5	405.8	401.0	סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה

שווי הוגן ⁽¹⁾	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן ⁽³⁾		רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן ⁽³⁾		הערך במאזן	
	שווי הוגן ⁽¹⁾	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן ⁽³⁾	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן ⁽³⁾	עלות מופחתת		
83.0	1.6	0.4	84.2	83.0	ב. השקעה במניות וקרנות שאינן למסחר	
83.0	-	-	84.2	83.0	מזה: מניות וקרנות שלא מתקיים שווי הוגן זמין	
484.0	6.9	0.9	490.0	484.0	סך כל ניירות הערך שאינן למסחר	

ג. ניירות ערך למסחר					
אגרות חוב					
15.2	0.3	0.1	15.4	15.2	של ממשלת ישראל
12.5	-	-	12.5	12.5	של ממשלת זרות
14.4	0.9	-	15.3	14.4	של אחרים בישראל
42.1	1.2	0.1	43.2	42.1	סך הכל אג"ח
5.9	0.8	0.1	6.6	5.9	מניות ותעודות סל
48.0	2.0	0.2	49.8	48.0	סך הכל ניירות ערך למסחר
532.0	8.9	1.1	539.8	532.0	סך הכל ניירות ערך

(1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.

(2) כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".

(3) תקפו לדוח רווח והפסד.

(4) מזה שועבד למסלקות הבורסה והמעו"ף סכום של כ-23.0 מיליוני ש"ח.

ביאור 5 - השקעות בניירות ערך (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ליום 31 בדצמבר 2020				
(מבוקר)				
שווי הוגן ⁽¹⁾	רווח כולל אחר מצטבר ⁽²⁾		עלות מופחתת (במניות - עלות)	הערך במאזן
	הפסדים	רווחים		
				א. אגרות חוב זמינות למכירה
290.6	-	1.8	288.8	290.6 של ממשלת ישראל ⁽⁴⁾
32.7	-	0.2	32.5	32.7 מוסדות פיננסיים
49.2	0.1	0.7	48.6	49.2 של אחרים בישראל
4.9	-	-	4.9	4.9 של אחרים זרים
377.4	0.1	2.7	374.8	377.4 סך הכל אגרות חוב זמינות למכירה

שווי הוגן ⁽¹⁾	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן ⁽³⁾		רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן ⁽³⁾		עלות מופחתת	הערך במאזן	
	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן ⁽³⁾	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן ⁽³⁾					
75.1	-	-	-	75.1	75.1	75.1	ב. השקעה במניות וקרנות שאינן למסחר
75.1	-	-	-	75.1	75.1	75.1	מזה: שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין
452.5	0.1	2.7	449.9	452.5	452.5	452.5	סך כל ניירות הערך שאינן למסחר

ג. ניירות ערך למסחר							
אגרות חוב							
0.2	-	-	0.2	0.2	0.2	0.2	של ממשלת ישראל
0.8	-	-	0.8	0.8	0.8	0.8	מוסדות פיננסיים
5.5	-	-	5.5	5.5	5.5	5.5	של אחרים בישראל
6.5	-	-	6.5	6.5	6.5	6.5	סך אג"ח למסחר
3.4	-	0.2	3.2	3.4	3.4	3.4	מניות ותעודות סל
9.9	-	0.2	9.7	9.9	9.9	9.9	סך הכל ניירות ערך למסחר
462.4	0.1	2.9	459.6	462.4	462.4	462.4	סך הכל ניירות ערך

(1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.

(2) כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן."

(3) נקפו לדוח רווח והפסד.

(4) מזה שועבד למסלקות הבורסה והמעו"ף RTGS סכום של כ-146.6 מיליוני ש"ח.

לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות חוב, ראה [ביאור 2](#) ו-[ביאור 3](#).

ביאור 5 - השקעות בניירות ערך (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך של ניירות ערך זמינים למכירה הנמצאים בפוזיציות הפסד שטרם מומשו

ליום 31 במרץ 2021								
(בלתי מבוקר)								
12 חודשים ומעלה				פחות מ-12 חודשים				
הפסדים שטרם מומשו				הפסדים שטרם מומשו				
סה"כ	20-40%	0-20%	שווי הוגן	סה"כ	20-40%	0-20%	שווי הוגן	
אגרות חוב זמינות למכירה								
-	-	-	-	0.9	-	0.9	134.6	של ממשלת ישראל
-	-	-	-	0.1	-	0.1	10.7	של אחרים בישראל
-	-	-	-	1.0	-	1.0	145.3	סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה

ליום 31 במרץ 2020								
(בלתי מבוקר)								
12 חודשים ומעלה ^(*)				פחות מ-12 חודשים				
הפסדים שטרם מומשו				הפסדים שטרם מומשו				
סה"כ	20-40%	0-20%	שווי הוגן	סה"כ	20-40%	0-20%	שווי הוגן	
אגרות חוב זמינות למכירה								
-	-	-	-	1.5	-	1.5	246.2	של ממשלת ישראל
-	-	-	-	0.9	-	0.9	23.1	מוסדות פיננסיים
-	-	-	-	2.8	-	2.8	60.8	של אחרים בישראל
-	-	-	-	5.2	-	5.2	330.1	סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה

ליום 31 בדצמבר 2020								
(בלתי מבוקר)								
12 חודשים ומעלה				פחות מ-12 חודשים				
הפסדים שטרם מומשו				הפסדים שטרם מומשו				
סה"כ	20-40%	0-20%	שווי הוגן	סה"כ	20-40%	0-20%	שווי הוגן	
אגרות חוב זמינות למכירה								
-	-	-	-	(*) -	-	(*) -	43.9	של ממשלת ישראל
(*) -	-	(*) -	10.1	-	-	-	-	מוסדות פיננסיים
-	-	-	-	0.1	-	0.1	18.7	של אחרים בישראל
(*) -	-	(*) -	10.1	0.1	-	0.1	62.6	סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה

1. הערכת הבנק ירידות הערך המוצגות בביאור זה הינן בעלות אופי זמני ועל כן אין צורך ברישום ירידת ערך.

2. בתקופות המדווחות לא נרשמו הפסדים שטרם מומשו לתקופות העולות על 12 חודשים.

(*) סכום הנמוך מ-0.1 מיליוני ש"ח לא מוצג.

ביאור 6 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

(1) חובות^(*), אשראי לציבור ויתרת הפרשה להפסדי אשראי

ליום 31 במרץ 2021						
סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל לציבור	פרטי אחר	לדיר	מסחרי	
						יתרת חוב רשומה
1,461.5	-	1,461.5	8.8	6.7	1,446.0	חובות שנבדקו על בסיס פרטני
10,456.4	189.1	10,267.3	1,166.6	8,447.4	653.3	חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי ^(*)
8,102.3	-	8,102.3	-	7,856.8	245.5	מזה: לפי עומק הפיגור ^(*)
11,917.9	189.1	11,728.8	1,175.4	8,454.1	2,099.3	סך הכל חובות^(**)
						מזה:
8.8	-	8.8	8.8	-	-	חובות בארגון מחדש
10.8	-	10.8	-	6.6	4.2	חובות פגומים אחרים
19.6	-	19.6	8.8	6.6	4.2	סך הכל חובות פגומים
123.0	-	123.0	3.1	117.4	2.5	חובות בפגיגור 90 ימים או יותר
92.9	-	92.9	8.5	75.9	8.5	חובות בעייתיים אחרים
235.5	-	235.5	20.4	199.9	15.2	סך הכל חובות בעייתיים
						יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות
14.1	-	14.1	6.8	0.3	7.0	בגין חובות שנבדקו על בסיס פרטני
170.3	-	170.3	108.1	57.5	4.7	חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי ^(*)
51.9	-	51.9	-	51.0	0.9	מזה: לפי עומק הפיגור ^(*)
184.4	-	184.4	114.9	57.8	11.7	סך הכל^(**)
9.0	-	9.0	6.6	0.3	2.1	מזה: בגין חובות פגומים ^(**)

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(2) כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי בסך 29.3 מיליוני ש"ח.

(3) כולל יתרת הפרשה קבוצתית בעקבות משבר הקורונה בגין אשראי לאנשים פרטיים שאינו לדיר ובגין אשראי לדיר בסך כ-51.1 מיליוני ש"ח ו-6.2 מיליוני ש"ח בהתאמה.

(4) יתרה נמוכה מ-0.1 מיליוני ש"ח אינה מוצגת.

למידע בדבר חובות שאורגנו מחדש כחלק מהתמודדות עם משבר הקורונה [ראה ביאור 13](#) בהמשך דוח זה, בדבר מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי.

ביאור 6 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

(1) חובות^(*), אשראי לציבור ויתרת הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ליום 31 במרץ 2020						
סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל לציבור	פרטי אחר	לדיר	מסחרי	
						יתרת חוב רשומה
1,308.2	-	1,308.2	15.1	4.6	1,288.5	חובות שנבדקו על בסיס פרטני
9,906.8	278.7	9,628.1	1,325.1	7,601.2	701.8	חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי ^(*) (3)
5,605.0	-	5,605.0	-	5,368.7	236.3	מזה: לפי עומק הפיגור
11,215.0	278.7	10,936.3	1,340.2	7,605.8	1,990.3	סך הכל חובות^(**)
						מזה:
11.1	-	11.1	11.1	-	-	חובות בארגון מחדש
8.1	-	8.1	-	4.6	3.5	חובות פגומים אחרים
19.2	-	19.2	11.1	4.6	3.5	סך הכל חובות פגומים
171.5	-	171.5	9.3	156.0	6.2	חובות בפגיגור 90 ימים או יותר
8.5	-	8.5	8.4	-	0.1	חובות בעייתיים אחרים
199.2	-	199.2	28.8	160.6	9.8	סך הכל חובות בעייתיים
						יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות
13.1	-	13.1	7.7	0.7	4.7	בגין חובות שנבדקו על בסיס פרטני
142.9	-	142.9	87.5	47.8	7.6	חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי ^(*) (3)
48.6	-	48.6	-	47.8	0.8	מזה: לפי עומק הפיגור ⁽²⁾
156.0	-	156.0	95.2	48.5	12.3	סך הכל^(**)
8.3	-	8.3	7.5	0.7	0.1	מזה: בגין חובות פגומים ^(**)

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(2) כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס פרטני בסך 0.1 מיליוני ש"ח, ושחושבה על בסיס קבוצתי בסך 26.1 מיליוני ש"ח.

(3) עיקר הגידול נובע מהפרשה קבוצתית לאנשים פרטיים בסך כ-35.1 מיליוני ש"ח, על רקע משבר הקורונה.

(4) יתרה נמוכה מ-0.1 מיליוני ש"ח אינה מוצגת.

ביאור 6 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

(1) חובות⁽¹⁾, אשראי לציבור ויתרת ההפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2020						
סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל לציבור	פרטי אחר	לדיר	מסחרי	
						יתרת חוב רשומה
1,350.7	-	1,350.7	9.5	7.1	1,334.1	חובות שנבדקו על בסיס פרטני
9,842.0	120.1	9,721.9	1,138.5	7,934.8	648.6	חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי ⁽³⁾
7,581.8	-	7,581.8	-	7,346.1	235.7	מזה: לפי עומק הפיגור ⁽⁴⁾
11,192.7	120.1	11,072.6	1,148.0	7,941.9	1,982.7	סך הכל חובות^(*)
						מזה:
9.5	-	9.5	9.5	-	-	חובות בארגון מחדש
12.3	-	12.3	-	7.1	5.2	חובות פגומים אחרים
21.8	-	21.8	9.5	7.1	5.2	סך הכל חובות פגומים
128.0	-	128.0	3.8	123.1	1.1	חובות בפייגור 90 ימים או יותר
139.8	-	139.8	13.4	112.9	13.5	חובות בעייתיים אחרים ⁽⁴⁾
289.6	-	289.6	26.7	243.1	19.8	סך הכל חובות בעייתיים

יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות						
14.8	-	14.8	7.3	0.4	7.1	בגין חובות שנבדקו על בסיס פרטני
176.4	-	176.4	115.3	55.9	5.2	חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי ⁽³⁾
50.2	-	50.2	-	49.4	0.8	מזה: לפי עומק הפיגור ⁽²⁾
191.2	-	191.2	122.6	56.3	12.3	סך הכל^(**)
10.1	-	10.1	7.2	0.4	2.5	מזה: בגין חובות פגומים ^(**)

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(2) כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי בסך 27.4 מיליוני ש"ח.

(3) עיקר הגידול ביתרת ההפרשה מתחילת השנה נובע מהפרשה קבוצתית לאנשים פרטיים בסך כ-61.1 מיליוני ש"ח, על רקע משבר הקורונה.

(4) כולל יתרה של חובות אשר תנאיהם שוננו במסגרת התמודדות עם נגיף הקורונה וסוגו כחובות בהשגחה מיוחדת ברבעון: בגין אנשים פרטיים - הלוואות לדיר בסך של כ-112.9 מיליוני ש"ח ובגין אנשים פרטיים -

אחר בסך של 10.0 מיליוני ש"ח.

(5) יתרה נמוכה מ-0.1 מיליוני ש"ח אינה מוצגת.

ביאור 6 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

(2) תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ						
(בלתי מבוקר)						
סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל ציבור	פרטי אחר	לדיר	מסחר	
114.6	-	114.6	58.0	46.5	10.1	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31.12.2019
51.2	-	51.2	46.1	13	3.8	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(10.0)	-	(10.0)	(10.6)	14	(0.8)	מחיקות חשבונאיות
2.9	-	2.9	2.7	-	0.2	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(7.1)	-	(7.1)	(7.9)	14	(0.6)	מחיקות חשבונאיות נטו
158.7	-	158.7	96.2	49.2	13.3	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31.03.2020
194.0	-	194.0	122.9	57.1	14.0	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31.12.2020
(3.4)	-	(3.4)	(5.0)	15	0.1	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(6.8)	-	(6.8)	(5.9)	-	(0.9)	מחיקות חשבונאיות
3.4	-	3.4	3.3	-	0.1	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(3.4)	-	(3.4)	(2.6)	-	(0.8)	מחיקות חשבונאיות נטו
187.2	-	187.2	115.3	58.6	13.3	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31.03.2021
						(*) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
2.8	-	2.8	0.4	0.8	1.6	ליום 31.03.2021
2.8	-	2.8	0.3	0.8	1.7	ליום 31.12.2020
2.7	-	2.7	1.0	0.7	1.0	ליום 31.03.2020

ביאור 7 - פיקדונות הציבור

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. סוגי פיקדונות לפי סוג המפקיד

31 בדצמבר	31 במרץ		
	2020	2021	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
			בישראל
			לפי דרישה
1,941.7	1,898.2	2,073.5	אינם נושאים ריבית
902.4	1,023.0	1,185.9	נושאים ריבית
2,844.1	2,921.2	3,259.4	סה"כ לפי דרישה
8,861.1	8,508.2	8,885.3	לזמן קצוב
11,705.2	11,429.4	12,144.7	סה"כ פיקדונות הציבור*
			* מזה:
9,736.1	9,297.1	9,980.4	פיקדונות של אנשים פרטיים
534.6	579.4	797.8	פיקדונות של גופים מוסדיים
1,434.5	1,552.9	1,366.5	פיקדונות של תאגידים ואחרים
			ב. פיקדונות הציבור לפי גודל על בסיס מאוחד
			תקרת הפיקדון במיליוני ש"ח
6,218.3	5,942.3	6,270.8	עד 1
3,282.1	3,114.5	3,352.8	מעל 1 עד 5
333.6	294.4	310.7	מעל 5 עד 10
1,001.6	1,083.4	1,049.6	מעל 10 עד 50
257.3	418.2	250.3	מעל 50 עד 100
612.3	576.6	910.5	מעל 100 עד 346
11,705.2	11,429.4	12,144.7	סה"כ

ביאור 8 – זכויות עובדים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

1. רכיבי עלות ההטבה נטו שהוכרו ברווח והפסד

	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר
	2020	2021	
	(בלתי מבוקר)	(מבוקר)	(מבוקר)
עלות שירות	0.8	0.8	8.5
עלות ריבית	0.4	0.3	1.3
עלויות אחרות	-	-	-
תשואה חזויה על נכסי תכנית	(0.3)	(0.3)	(0.7)
הפחתה של סכומים שלא הוכרו:			
הפסד (רווח) אקטוארי נטו ⁽²⁾	0.2	-	(0.1)
סך עלות ההטבה, נטו	1.1	0.8	9.0

2. הפקדות

	הפקדות בפועל			תחזית ⁽¹⁾
	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
	2020	2021	2021	2021
	(בלתי מבוקר)	(מבוקר)	(מבוקר)	(מבוקר)
הפקדות	0.8	0.8	3.3	3.2

1. אומדן ההפקדות שצפוי לשלמן לתוכניות להטבה מוגדרת במהלך שנת הכספים הנוכחית.

2. יתרה נמוכה מ-0.1 מיליוני ש"ח אינה מוצגת.

ברבעון הראשון של שנת 2021 נרשמו הכנסות כתוצאה מהתאמות של התחייבויות בגין הטבות עובדים בסך 0.7 מיליוני ש"ח (כ-1.0 מיליוני ש"ח לפני השפעת המס) כאשר השפעת עליית ריבית ההיוון גרמה לקטון בהתחייבות האקטוארית. בתקופה המקבילה אשתקד נרשמו הכנסות כתוצאה מהתאמות של התחייבויות בגין הטבות עובדים בסך 5.1 מיליוני ש"ח. לפרטים נוספים ראה [ביאור 4](#).

ביאור 9 - הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 211-201 והוראה 299 בדבר "מדידה והלימות ההון".

א. בנתוני המאוחד

ליום 31 בדצמבר	ליום 31 במרץ		
	2020	2021	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
			1. הון לצורך חישוב יחס ההון
988.9	951.4	1,013.8	הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים
-	-	-	הון רובד 1 נוסף, לאחר ניכויים
345.4	347.7	348.7	הון רובד 2, לאחר ניכויים
1,334.3	1,299.1	1,362.5	סך הכל הון כולל
			2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון
8,455.6	8,264.8	8,890.8	סיכון אשראי
18.1	53.5	60.9	סיכונים שוק
961.4	923.6	952.6	סיכון תפעולי
9,435.1	9,241.9	9,904.3	סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון
			3. יחס ההון לרכיבי סיכון
10.5%	10.3%	10.2%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
14.1%	14.1%	13.8%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
8.7%	8.9%	8.7%	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים ⁽¹⁾
12.2%	12.4%	12.2%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים ⁽¹⁾
			ב. רכיבי ההון לצורך חישוב יחס ההון (בנתוני המאוחד)
			1. הון עצמי רובד 1
1,000.0	966.6	1,023.5	הון עצמי
-	-	-	הבדלים בין הון עצמי לבין הון עצמי רובד 1
1,000.0	966.6	1,023.5	סך הון עצמי רובד 1, לפני התאמות פיקוחיות וניכויים
			התאמות פיקוחיות וניכויים:
-	-	-	מוניטין ונכסים בלתי מוחשיים
(11.1)	(15.2)	(9.7)	מיסים נדחים לקבל
(11.1)	(15.2)	(9.7)	סך הכל התאמות פיקוחיות וניכויים - הון עצמי רובד 1
988.9	951.4	1,013.8	סך הכל הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים
			2. הון רובד 2
241.2	246.6	238.7	הון רובד 2: מכשירים, לפני ניכויים
104.2	101.1	110.0	הון רובד 2: הפרשות, לפני ניכויים
345.4	347.7	348.7	סך הון רובד 2, לפני ניכויים
-	-	-	ניכויים - הון רובד 2
345.4	347.7	348.7	סך הכל הון רובד 2

* לא כולל מיסים נדחים מהפרשי עיתוי

⁽¹⁾ לאור התפרצות נגיף הקורונה וכחלק מהתאמות להוראות ניהול בנקאי תקין, פרסם הפיקוח על הבנקים הוראת שעה הנוגעת לעדכון הוראה 201 אשר כוללת הפחתת דרישות ההון הרגולטוריות החלות על הבנקים בנקודת אחוז אחת וכן עדכון להוראה 329 אשר מבטלת את דרישות ההון של נקודת אחוז נוספת על הלוואות לדיור שהועמדו בתקופת המשבר וזאת על מנת להבטיח את יכולתם של הבנקים להמשיך להציע אשראי.

לאור האמור לעיל, דרישות ההון החלות על הבנק החל מהדוחות הכספיים מיום 31 במרץ 2020 הינם:

יחסי הון מזעריים	היחס ההון המזערי הנדרש ביום 31.12.2019	היחס ההון המזערי הנדרש בין 31.03.20 עד 30.09.21 ⁽²⁾ ⁽⁴⁾	היחס ההון המזערי הנדרש בין 30.09.21 עד 30.09.23
יחס הון עצמי רובד 1	9%	8%	הנמוך מבין: יחס ההון של הבנק ביום 30.09.21 לבין יחס ההון המזערי של הבנק
יחס הון כולל	12.5%	11.5%	טרם תקופת הוראת השעה.
תוספת בגין הלוואות לדיור	1% מיתרת הלוואות לדיור במועד הדיווח	1% מיתרת הלוואות לדיור ⁽³⁾ , וזאת מלבד הלוואות שניתנו במהלך תקופת השעה.	

⁽²⁾ עד תום תקופת המעבר שקבע בנק ישראל.

⁽³⁾ יתרת הלוואות שניתנו במהלך התקופה כ-2.1 מיליארדי ש"ח.

⁽⁴⁾ ביום 22 במרץ, 2021, פרסם הפיקוח על הבנקים הארכת תוקף הוראת השעה המפחיתה את דרישות ההון מהבנקים עד ליום 30 בספטמבר 2021.

ביאור 9 - הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. השפעת הוראות המעבר על יחס הון עצמי רובד 1

ליום 31 בדצמבר		ליום 31 במרץ		
2020	2021	2020	2021	
10.5%	10.2%	10.3%	10.2%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון לפני השפעת הוראות המעבר ⁽²⁾⁽⁴⁾
-	-	-	-	השפעת הוראות המעבר
10.5%	10.2%	10.3%	10.2%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון לאחר השפעת הוראות המעבר בהוראה 299

2. יחס כיסוי הנזילות (LCR) לפי הוראות המפקח על הבנקים (בנתוני המאוחד)⁽⁴⁾
מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 221 בדבר יחס כיסוי נזילות.

ליום 31 בדצמבר		ליום 31 במרץ		
2020	2021	2020	2021	
279%	262%	248%	262%	יחס כיסוי הנזילות
100%	100%	100%	100%	יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים

⁽⁴⁾ המידע מוצג במונחים של ממוצעים פשוטים של תצפיות יומיות במשך הרבעון המדווח.

3. יחס המינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים (בנתוני המאוחד)
מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 218 בדבר יחס מינוף.

ליום 31 בדצמבר		ליום 31 במרץ		
2020	2021	2020	2021	
988.9	1,013.8	951.4	1,013.8	הון רובד 1
15,694.8	16,480.7	15,131.9	16,480.7	סך החשיפות
6.3%	6.2%	6.3%	6.2%	יחס המינוף
4.5%	4.5%	5.0%	4.5%	יחס המינוף המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים

ביום 1 בנובמבר 2020 פרסם הפיקוח על הבנקים כי לנוכח התמשכות משבר הקורונה, והמשך ההתמודדות של משקי הבית והעסקים עם הקשיים התזרימים בעקבות השלכות המשבר, עלה הצורך להבטיח כי הדרישה מהמערכת הבנקאית לעמוד ביחס מינוף מזערי, המותאמת לימי שגרה, לא תהווה חסם להעמדת אשראי בתקופת המשבר. בשל כך, הוחלט כהוראת שעה להפחית את הדרישה לשיעור מזערי של 5.5% בבנקים הגדולים (לעומת 6% טרם הוראת השעה) ול- 4.5% בבנקים הבינוניים והקטנים (לעומת 5% טרם הוראת השעה).

4. דיבידנדים

במסגרת הוראת השעה אשר נכנסה לתוקף ביום 30 במרץ 2020 כחלק מההתאמות להוראות ניהול בנקאי תקין 201 בנושא "מדידה והלימות הון", ביקשה המפקחת על הבנקים מהדירקטוריונים של הבנקים, בין היתר, לבחון מחדש את 201 מדיניות הדיבידנדים מתוך כוונה שהמקורות ההוניים שישתחררו כתוצאה מהקטנת דרישות ההון ישמשו להגדלת אשראי ולא לצורך חלוקה.

ביום 16 באפריל, 2020 החליט דירקטוריון הבנק שלא לשנות את מדיניות הדיבידנד ואת יעד הלימות ההון הקיימים. הנושא יעלה לדיון בשנית ככל שישתנו הנסיבות.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2020	2021	2020	2021	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)			
11.8	-	-	-	דיבידנדים שהוכרוזו ושולמו
-	11.8	-	-	דיבידנדים שהוכרוזו וטרם שולמו

א. תביעות משפטיות

1. הבנק הינו צד להליכים משפטיים, לרבות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות שנקטו נגדו לקוחותיו, או לקוחותיו בעבר, שראו את עצמם נפגעים או ניזוקים מפעילות הבנק במהלך העסקים הרגיל. לדעת הנהלת הבנק בהסתמך על חוות דעת משפטיות של יועצים משפטיים באשר לסיכויי תביעות תלויות, לרבות בקשות לאישור תביעות ייצוגיות, נכללו בדוחות כספיים אלה הפרשות נאותות לכיסוי נזקים אפשריים עקב כל התובענות, במקום בו נדרשה הפרשה בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים.
2. ביום 17 בנובמבר 2014 הוגשה לבית המשפט המחוזי - המחלקה הכלכלית בתל אביב תובענה ובקשה לאישור התובענה כייצוגית כנגד הבנק וכנגד מספר נתבעים נוספים שניהנו כדירקטורים בכלל, בטענה לפיה כלל בטוחה, בכובעה כמנהל תיקים, ביצעה עבור לקוחותיה עסקאות בניירות ערך של חברות מקבוצת אי.די.בי, וזאת תוך העדפה של האינטרסים שלה ושל חברות שונות בקבוצת אי.די.בי על פני האינטרסים של לקוחותיה. לטענת התובע, הפרה כלל בטוחה את הוראות הדין, לרבות הוראות חוק העיסוק בייעוץ השקעות, שעניינן חובת האמונים של כלל בטוחה כלפי לקוחותיה, חובתה ליידע את לקוחותיה על ניגוד עניינים הקיים לה בביצוע פעולות כאמור ומבלי לקבל את הסכמתם מראש עובר לביצועה של כל עסקה שיש בה משום ניגוד עניינים, וכן איסור על העדפת נכסים פיננסיים של כלל בטוחה או תאגיד הקשור אליה. לטענת התובע הוא היה קשור בהסכם לניהול השקעות עם כלל בטוחה, אשר רכשה לתיקו ניירות ערך של חברות מקבוצת אי.די.בי, ובפעולותיה גרמה לו כלל בטוחה הפסדים משמעותיים. סכום התביעה האישית מוערך בכ-19 אלפי ש"ח. המבקש ציין כי לא ניתן להעריך בשלב זה את סכום התביעה הקבוצתית.
- ביום 8 בינואר, 2017 ניתנה החלטה בבקשת האישור (להלן: "החלטה") המאשרת את ניהול התובענה כייצוגית כנגד כלל בטוחה, ודוחה את הבקשה בנוגע לדירקטורים. חברי הקבוצה כפי שנקבעו בהחלטה הינם "כל מי שקיבל שירותי ניהול השקעות מחברת כלל פיננסים בטוחה ("בטוחה") ובמסגרת ניהול התיקים רכשה עבורו בטוחה (או מי מטעמה) ניירות ערך, בלי שהתקבל אישורו מראש ביחס לכל עסקה כאמור, וכתוצאה מהרכישה כאמור נגרם לו נזק. להערכת הנהלת הבנק, המתבססת על הערכת יועציו המשפטיים באשר לסיכויי התביעה, ההפרשה שנכללה בדוחות הכספיים בניכוי השיכוי הינה נאותה.
3. ביום 23 במרץ 2020 הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז (והתקבלה בבנק ביום 14 במאי 2020) בקשה לאישור תובענה ייצוגית כנגד הבנק, במסגרתה נתבע הבנק להשיב סכומי עמלות שגבה מלקוחותיו שהינם "יחיד / עסק קטן", ככל שסכומים אלו עולים על הסכום בו היו מחויבים אילו היה חל עליהם תעריפון עסק גדול של הבנק, לעניין אותו שרות. לצורך הגשת הבקשה לבית המשפט המחוזי, העריכה התובעת כי סכום התביעה עולה על הסך של 2.5 מיליוני ש"ח. באפריל 2021 אישר בית המשפט הסכם פשרה שנחתם בין הבנק למבקשים, ובימים אלו ההסכם פורסם בהתאם להנחיית בית המשפט. להערכת הנהלת הבנק, המתבססת על הערכת יועציו המשפטיים באשר לסיכויי התביעה, ההפרשה שנכללה בדוחות הכספיים הינה נאותה.
4. ביום 7 במאי 2020 הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז, בקשה לאישור תובענה ייצוגית כנגד הבנק ו-14 בנקים נוספים, וכן הביטוח הלאומי, רשות האכיפה ועוד, ע"ס כולל של 300 מיליוני ש"ח במסגרתה תובע המבקש לפצות את מקבלי קצבאות הביטוח הלאומי, אשר לא יכלו למשוך את כספם מהחשבון בנסיבות הסגר של ימי הקורונה, ולתת צו עשה לכל הבנקים שלא לנוע משיכת גמלת ביטוח לאומי, ולהנפיק ללקוחותיהם כרטיס מסוג דביט כמתחייב מהוראת הפיקוח על הבנקים מיום 22 במרץ 2020. מגיש הבקשה ביקש לקבל פטור מתשלום אגרה. בקשתו נדחתה ונקבע כי עליו לשלם את האגרה עד ליום 29 בספטמבר, 2020. מכיוון שהמבקש לא שילם האגרה כאמור, הורה בית המשפט הנכבד ביום 14 באוקטובר, 2020 על מחיקת ההליך. ביום 22 באוקטובר, 2020 הגיש המבקש בקשת רשות ערעור על החלטות בית המשפט ובקשה לפטור מהפקדת ערבון. הבנק הגיש התנגדות לבקשת הפטור האמורה. טרם ניתנה החלטה בבקשה. להערכת הנהלת הבנק המתבססת על הערכת יועציו המשפטיים, סיכויי הבקשה קלושים.
5. ביום 28 בדצמבר, 2020 הומצאה לבנק בקשה לאישור תביעה ייצוגית כנגד הבנק וששה בנקים נוספים, בטענה שהבנקים פעלו בניגוד להוראות חוק נתוני אשראי ותקנותיו, בעת שדיווחו על לקוחות מסויימים שלא בהתאם לאופן שנדרש לדווח לפי החוק האמור. לטענת המבקשים, הדיווחים השגויים הביאו ליצירת חיובי שלילי בדוחות האשראי של הלקוחות, באופן שגרם להם לנזקים שונים, כגון: חוסר היכולת לקבל אשראי. עילות התביעה הן - רשלנות, פגיעה באוטונומיה, הוצאת שם רע, ופגיעה בפרטיות. הסעדים הנתבעים הם סעד הצהרתי, צו עשה וסעד כספי, וסכום התביעה המשוער הוא מעל 2.5 מיליוני ש"ח. בשל השלב המקדמי בו מצויה הבקשה, לא ניתן להעריך את סיכוייה.
6. נכון ליום 31 במרץ 2021, לבנק אין חשיפה מהותית בגין תביעות שהוגשו נגדו אשר ההסתברות להתממשותן אינה קלושה למעט כמפורט בפרק זה.

ביאור 10 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ב. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות

1. פעילות מכירת תיקי אשראי בתקופת הדוח:

	ליום 31 במרץ		
	ליום 31 בדצמבר	2020	
הערך בספרים של האשראי שנמכר ליום המכירה	528.8	346.7	-
תמורה שהתקבלה במזומן	594.7	398.4	-
סך הכול רווח ממכירת אשראי בתקופה	65.9	51.7	-

2. התחייבויות להשקעה בקרנות חוב פרטיות:

	ליום 31 במרץ		
	ליום 31 בדצמבר	2020	
התחייבויות להשקעה בקרנות חוב פרטיות	33.1	-	35.1

ביאור 11 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד

1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים

31 בדצמבר 2020			31 במרץ 2020			31 במרץ 2021			
(מבוקר)			(בלתי מבוקר)						
נגזרים		נגזרים	נגזרים		נגזרים	נגזרים		נגזרים	
סג"כ	למסחר	שאינם למסחר	סג"כ	למסחר	שאינם למסחר	סג"כ	למסחר	שאינם למסחר	
חוזי ריבית									
-	-	-	34.3	34.3	-	16.6	16.6	-	חוזי Forward ו-Futures
-	-	-	146.9	-	146.9	-	-	-	Swaps ⁽¹⁾
-	-	-	181.2	34.3	146.9	16.6	16.6	-	סג"כ ⁽²⁾
חוזי מטבע חוץ									
419.4	75.3	344.1	193.3	69.8	123.5	318.4	8.1	310.3	חוזי Forward ו-Futures ⁽³⁾
9.5	9.5	-	35.6	35.6	-	6.1	6.1	-	אופציות שנכתבו
9.5	9.5	-	35.6	35.6	-	6.1	6.1	-	אופציות שנקנו
438.4	94.3	344.1	264.5	141.0	123.5	330.6	20.3	310.3	סג"כ
חוזי שבין מניות									
75.0	75.0	-	50.9	50.9	-	364.6	364.6	-	אופציות שנכתבו
75.0	75.0	-	50.9	50.9	-	364.6	364.6	-	אופציות שנקנו ⁽⁴⁾
150.0	150.0	-	101.8	101.8	-	729.2	729.2	-	סג"כ
חוזי אשראי									
58.0	-	58.0	62.8	-	62.8	55.1	-	55.1	הבנק מוטב
58.0	-	58.0	62.8	-	62.8	55.1	-	55.1	סג"כ
646.4	244.3	402.1	610.3	277.1	333.2	1,131.5	766.1	365.4	סג"כ סכום נקוב

⁽¹⁾ מזה: swaps שהתאגיד הבנקאי משלם שיעור ריבית קבוע בסך 0 מיליוני ש"ח לימים 31.03.2021, 31.03.2020 ו-31.12.2020.

⁽²⁾ מזה: חוזי החלפת שקל-מדד לימים 31.03.2021, 31.03.2020 ו-31.12.2020 בסך 0.0, 100.0 ו-0.0 מיליוני ש"ח, בהתאמה.

⁽³⁾ מזה: חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט לימים 31.03.2021, 31.03.2020 ו-31.12.2020 בסך 167.7, 82.3 ו-171.3 מיליוני ש"ח, בהתאמה.

⁽⁴⁾ מזה: נסחרים בבורסה לימים 31.03.2021, 31.03.2020 ו-31.12.2020 בסך 362.6, 49.5 ו-71.4 מיליוני ש"ח, בהתאמה.

ביאור 11 - פעילות במכשירים נצרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד (המשך)

2. שווי הוגן ברטו של מכשירים נצרים

ליום 31 במרץ 2021						
(בלתי מבוקר)						
התחייבויות בגין נצרים ברטו			נכסים בגין נצרים ברטו			
סה"כ	נצרים שאינם למסחר		סה"כ	נצרים שאינם למסחר		
	נצרים למסחר	נצרים שאינם למסחר		נצרים למסחר	נצרים שאינם למסחר	
-	-	-	0.3	0.3	-	חוזי ריבית
0.5	-	0.5	2.0	0.5	1.5	חוזי מטבע חוץ
1.2	1.2	-	1.2	1.2	-	חוזי בגין מניות
2.0	-	2.0	-	-	-	חוזי אשראי
3.7	1.2	2.5	3.5	2.0	1.5	סה"כ נכסים / התחייבויות בגין נצרים ברטו⁰⁾
2.0	-	2.0	-	-	-	סכומים שקוזזו במאזן
1.7	1.2	0.5	3.5	2.0	1.5	יתרה מאזנית

2. שווי הוגן ברטו של מכשירים נצרים

ליום 31 במרץ 2020						
(בלתי מבוקר)						
התחייבויות בגין נצרים ברטו			נכסים בגין נצרים ברטו			
סה"כ	נצרים שאינם למסחר		סה"כ	נצרים שאינם למסחר		
	נצרים למסחר	נצרים שאינם למסחר		נצרים למסחר	נצרים שאינם למסחר	
0.3	0.3	-	0.3	-	0.3	חוזי ריבית
2.7	0.3	2.4	0.8	0.6	0.2	חוזי מטבע חוץ
0.6	0.6	-	0.6	0.6	-	חוזי בגין מניות
2.0	-	2.0	-	-	-	חוזי אשראי
5.6	1.2	4.4	1.7	1.2	0.5	סה"כ נכסים / התחייבויות בגין נצרים ברטו⁰⁾
2.0	-	2.0	-	-	-	סכומים שקוזזו במאזן
3.6	1.2	2.4	1.7	1.2	0.5	יתרה מאזנית

ביאור 11 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד (המשך)

2. שווי הוגן ברטו של מכשירים נגזרים

ליום 31 בדצמבר 2020						
(מבוקר)						
התחייבויות בגין נגזרים ברטו			נגזרים בגין נגזרים ברטו			
נגזרים שאינם למסחר		נגזרים שאינם למסחר	נגזרים שאינם למסחר		נגזרים שאינם למסחר	
סה"כ	נגזרים למסחר	למסחר	סה"כ	נגזרים למסחר	למסחר	
-	-	-	-	-	-	חוזי ריבית
0.7	-	0.7	0.6	-	0.6	חוזי מטבע חוץ
0.8	0.8	-	0.8	0.8	-	חוזי בגין מניות
2.0	-	2.0	-	-	-	חוזי אשראי
3.5	0.8	2.7	1.4	0.8	0.6	סה"כ נכסים / התחייבויות בגין נגזרים ברטו⁰⁾
2.0	-	2.0	-	-	-	סכומים שקוזזו במאזן
1.5	0.8	0.7	1.4	0.8	0.6	יתרה מאזנית

ביאור 11 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד ענדי לחוזה

31 במרץ 2021					
(בלתי מבוקר)					
סוה"כ	אחרים	דילרים / ברוקרים	בנקים	בורסות	
3.5	-	0.5	1.8	1.2	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾ סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
(0.5)	-	-	(0.5)	-	הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל
3.0	-	0.5	1.3	1.2	סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים
6.2	-	(0.5)	(1.3)	8.0	סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
9.2	-	-	-	9.2	סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
3.7	2.0	-	0.5	1.2	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
-	-	-	-	-	ביטחון במזומן ששועבד
3.7	2.0	-	0.5	1.2	סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

31 במרץ 2020					
(בלתי מבוקר)					
סוה"כ	אחרים	דילרים / ברוקרים	בנקים	בורסות	
1.7	-	0.3	0.5	0.9	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾ סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
-	-	-	-	-	הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל
1.7	-	0.3	0.5	0.9	סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים
4.4	-	(0.3)	3.8	0.9	סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
6.1	-	-	4.3	1.8	סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
5.6	2.0	-	2.7	0.9	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
0.4	-	-	0.4	-	ביטחון במזומן ששועבד
5.2	2.0	-	2.3	0.9	סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

ביאור 11 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה (המשך)

31 בדצמבר 2020					סך הכל	
(מבוקר)						
סוה"כ	אחרים	דילרים / ברוקים	בנקים	בורסות		
1.4	-	0.3	0.6	0.5		יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾ סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
-	-	-	-	-		הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל
1.4	-	0.3	0.6	0.5		סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים
5.4	-	(0.3)	4.2	1.5		סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
6.8	-	-	4.8	2.0		סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
3.5	2.0	-	0.7	0.8		יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
-	-	-	-	-		ביטחון במזומן ששועבד
3.5	2.0	-	0.7	0.8		סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

ג. פירוט מועדי פירעון (סכומי ערך נקוב)

ליום 31 במרץ 2021						
סך הכל	מעל 3 חודשים ועד				עד 3 חודשים	
	מעל 5 שנים	מעל שנה ועד 5 שנים	שנה	עד 3 חודשים		
(בלתי מבוקר)						
-	-	-	-	-	-	חוזי ריבית (שקל-מדד)
16.6	-	-	-	-	16.6	חוזי ריבית (אחר)
330.6	-	-	2.2	328.4		חוזי מטבע חוץ
729.2	-	0.2	2.2	726.8		חוזים בגין מניות
55.1	55.1	-	-	-		חוזי אשראי
1,131.5	55.1	0.2	4.4	1,071.8		סך הכל
ליום 31 במרץ 2020						
(בלתי מבוקר)						
610.3	62.8	93.3	130.8	323.4		סך הכל
ליום 31 בדצמבר 2020						
(מבוקר)						
646.4	58.0	0.3	12.4	575.7		סך הכל

⁽¹⁾ ההפרש הוא חיובי, בין סך כל הסכומים בגין מכשירים נגזרים (לרבות מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) שנכללו בחבות הלווה, כפי שחושבו לצורך מגבלות על החבות של הלווה, לפני הפחתת סיכון אשראי, לבין היתרה המאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים של הלווה.

⁽²⁾ מתוך זה יתרה מאזנית של מכשירים נגזרים העומדים בפני עצמם לימים 31.03.2021, 31.03.2020 ו-31.12.2020 בסך 3.5 מיליוני ש"ח, 1.7 מיליוני ש"ח ו-1.4 מיליוני ש"ח, בהתאמה, הכוללה בסעיף נכסים בגין מכשירים נגזרים.

⁽³⁾ כלל היתרה כפופה להסדרי התחשבות נטו או הסדרים דומים.

1. הגדרות

- (1) אנשים פרטיים - יחידים, לרבות יחידים המנהלים חשבון משותף, אשר למועד הדיווח אין להן חבות לבנק, או שהחבות שלהם סווגה בענף משק "אנשים פרטיים - הלוואות לדיור ואחר".
- (2) מגזר בנקאות פרטית - אנשים פרטיים אשר היתרה של תיק הנכסים הפיננסיים שיש להם בבנק על בסיס מאוחד (לרבות פיקדונות כספיים, תיקי ניירות ערך ונכסים כספיים אחרים) עולה על 3 מיליוני ש"ח.
- (3) משקי בית - אנשים פרטיים, למעט לקוחות הנכללים בבנקאות פרטית.
- (4) עסק - לקוח שאינו נכלל בהגדרת "אנשים פרטיים" ואינו גוף מוסדי או תאגיד בנקאי.
- (5) מחזור פעילות - מחזור מכירות שנתי או היקף הכנסות שנתי.
- (6) עסק זעיר - עסק שמחזור פעילותו קטן מ-10 מיליוני ש"ח.
- (7) עסק קטן - עסק שמחזור פעילותו גדול או שווה ל-10 מיליוני ש"ח וקטן מ-50 מיליוני ש"ח.
- (8) עסק בינוני - עסק שמחזור פעילותו גדול או שווה ל-50 מיליוני ש"ח וקטן מ-250 מיליוני ש"ח.
- (9) עסק גדול - עסק שמחזור פעילותו גדול או שווה ל-250 מיליוני ש"ח.
- (10) מגזר ניהול פיננסי - יכול את הפעילויות הבאות: פעילות למסחר - השקעה בניירות ערך למסחר, פעילות עשיית שוק בניירות ערך ובמכשירים נגזרים, פעילות במכשירים נגזרים שאינם מיועדים לגידור ואינם חלק מניהול הנכסים וההתחייבויות של התאגיד הבנקאי, עסקאות רכש חוזר ושאליה של ניירות ערך למסחר, מכירה בחסר של ניירות ערך, שירותי חיתום של ניירות ערך, פעילות ניהול נכסים והתחייבויות - לרבות השקעה באגרות חוב זמינות למכירה ובאגרות חוב המוחזקות לפדיון, שלא שוינו למגזרי נגזרים שהם חלק מניהול נכסים והתחייבויות, פיקדונות בבנקים ומבנקים בארץ ובעולם, פיקדונות בממשלות ושל ממשלות, פעילות השקעה ריאלית - השקעה במניות זמינות למכירה והשקעות בחברות כלולות של עסקים, אחר - שירותי ניהול, תפעול, נאמנות ומשמורת לבנקים, שירותי ייעוץ, פעילויות מכירה וניהול תיקי אשראי, פעילויות פיתוח מוצרים פיננסיים.
- (11) נכסים בניהול - ניירות ערך של לקוחות, הלוואות בניהול הבנק ונכסים הנובעים מפעילות לפי מידת הגבייה.

2. הכללים העיקריים שיושמו בחלוקת תוצאות הפעילות בין המגזרים השונים:

- הכנסות ריבית, נטו** - מרווח המתקבל מההפרש בין ריבית האשראי שהועמד ללקוחות המגזר לבין מחיר הכסף (מחיר ההעברה הכלכלי התואם את מגזר ההצמדה ואת מח"מ האשראי). וכן רווח המתקבל מההפרש בין ריבית הפיקדון שניתן ללקוחות המגזר לבין מחיר הכסף (מחיר ההעברה הכלכלי התואם את מגזר ההצמדה ואת מח"מ הפיקדון).
- הכנסות שאינן מריבית** - הכנסות שאינן מריבית נזקפות ישירות למגזר בו מסווגת פעילות הלקוח.
- הוצאות בגין הפסדי אשראי** - ההפרשה נזקפה למגזר הפעילות בו מסווגת פעילות הלקוח אשר בגינה בוצעה ההפרשה. באופן דומה, גביה מהפרשה שבוצעה או הקטנתה יוחסה אף היא למגזר בו מסווגת פעילות הלקוח.
- הוצאות תפעוליות ואחרות** - הוצאות ישירות הניתנות לזיהוי, נזקפו ספציפית למגזרי הפעילות. יתרת ההוצאות העקיפות או ההוצאות הישירות שלא ניתן היה לשייכן באופן ישיר, יוחסו על פי מודל לכפיו הוצאות אלו מיוחסות בהתאם לחלקן היחסי של המשרות הישירות במגזר מסך המשרות בבנק, המהווה אומדן מיטבי להיקף פעילות הלקוח במגזר הפעילות.
- מיסים על הכנסה** - המיסים חושבו על פי שיעור המס האפקטיבי, ויוחסו בהתאם לכל מגזר.

3. לעניין השפעת התפשטות נגיף הקורונה ראה ביאור 16 - נושאים שונים ואירועים לאחר תאריך המאזן.

ביאור 12 - מבזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

4. מידע על מבזרי פעילות פיקוחיים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2021 פעילות בישראל (בלתי מבוקר)								
סך הכל	מבזר ניהול פיננסי ⁽¹⁾	גופים מוסדיים	עסקים בינתיים וגדולים ⁽²⁾	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית ⁽³⁾		
						מזה: הלוואות לדיור	סה"כ משקי בית	
137.1	3.5	-	3.0	13.3	-	83.7	117.3	הכנסות ריבית מחיצוניים
30.9	6.3	0.9	0.3	1.0	5.6	-	16.8	הוצאות ריבית מחיצוניים
								הכנסות ריבית, נטו:
106.2	(2.8)	(0.9)	2.7	12.3	(5.6)	83.7	100.5	מחיצוניים
-	21.3	1.5	0.5	(3.3)	6.8	(43.0)	(26.8)	בינמזרי
106.2	18.5	0.6	3.2	9.0	1.2	40.7	73.7	סך ההכנסות ריבית, נטו
24.0	1.1	-	2.8	5.7	0.9	4.3	13.5	סך ההכנסות שאינן מריבית
130.2	19.6	0.6	6.0	14.7	2.1	45.0	87.2	סך ההכנסות
(3.4)	(0.1)	-	-	0.2	0.1	1.6	(3.6)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
97.9	2.1	0.4	2.2	6.8	2.4	24.2	84.0	הוצאות תפעוליות ואחרות
35.7	17.6	0.2	3.8	7.7	(0.4)	19.2	6.8	רווח (הפסד) לפני מיסים
12.7	6.3	0.1	1.3	2.8	(0.1)	6.8	2.3	הפרשה למיסים על הרווח
23.0	11.3	0.1	2.5	4.9	(0.3)	12.4	4.5	רווח נקי (הפסד)
								מתוך סך הוצאות תפעוליות ואחרות:
56.8	1.3	0.1	1.0	3.4	1.3	12.9	49.7	הוצאות ישירות
41.1	0.8	0.3	1.2	3.4	1.1	11.3	34.3	הוצאות עקיפות
49.5	11.8	0.3	3.2	7.2	0.6	19.6	26.4	רווח נקי לפני העמסת הוצאות עקיפות
15,168.2	3,855.9	-	432.5	1,298.8	4.5	8,078.2	9,576.5	יתרה ממוצעת של נכסים
11,453.1	140.8	-	432.5	1,298.8	4.5	8,078.2	9,576.5	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
11,728.8	140.8	-	445.8	1,267.1	9.7	8,449.3	9,865.4	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
19.6	2.5	-	-	1.7	-	6.6	15.4	יתרת חובות פגומים
123.0	-	-	-	2.5	-	117.4	120.5	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
14,156.5	2,249.4	659.9	633.0	779.0	2,107.7	-	7,727.5	יתרה ממוצעת של התחייבויות
11,907.0	-	659.8	633.0	779.0	2,107.7	-	7,727.5	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
12,144.7	-	797.8	556.4	810.1	2,194.2	-	7,786.2	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
9,669.7	946.2	5.2	687.9	1,508.1	16.7	4,751.9	6,519.6	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
9,904.3	807.8	5.1	687.8	1,606.0	19.6	4,887.9	6,778.0	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח
4,774.0	1,106.5	101.8	425.1	157.1	977.8	414.6	2,005.7	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול
								פיצול הכנסות ריבית, נטו:
80.7	2.7	-	2.9	8.5	-	38.8	66.6	מרווח מפעילות מתן אשראי
7.1	-	0.6	0.2	0.3	1.2	-	4.8	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
18.4	15.8	-	0.1	0.2	-	1.9	2.3	אחר
106.2	18.5	0.6	3.2	9.0	1.2	40.7	73.7	סך הכל ההכנסות ריבית, נטו

הערות בסוף חלק 3.

ביאור 12 - מבזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

4. מידע על מבזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2020

(בלתי מבוקר)

סך הכל	מבזר ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים ביטניים וגדולים ²⁾	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות כרטית	משקי בית ³⁾		הכנסות ריבית מחיצוניים הוצאות (הכנסות) ריבית מחיצוניים הכנסות ריבית, נטו: מחיצוניים בינמזרי
						מזה: הלוואות לדיר	סה"כ משקי בית	
121.6	2.9	-	3.9	11.8	-	66.7	103.0	
16.7	(2.1)	0.2	0.7	1.8	4.2	-	11.9	
104.9	5.0	(0.2)	3.2	10.0	(4.2)	66.7	91.1	
-	9.3	0.6	1.0	(2.1)	5.4	(27.3)	(14.2)	
104.9	14.3	0.4	4.2	7.9	1.2	39.4	76.9	סך הכנסות ריבית, נטו
71.0	48.1	-	3.2	6.6	1.1	5.0	12.0	סך הכנסות שאינן מריבית
175.9	62.4	0.4	7.4	14.5	2.3	44.4	88.9	סך ההכנסות
51.2	4.5	-	(0.2)	(0.6)	-	1.5	47.5	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
100.2	2.4	1.2	2.4	7.7	3.0	23.3	83.5	הוצאות תפעוליות ואחרות
24.5	55.5	(0.8)	5.2	7.4	(0.7)	19.6	(42.1)	רווח (הפסד) לפני מיסים
8.9	20.3	(0.4)	1.9	2.7	(0.2)	7.1	(15.4)	הפרשה למיסים על הרווח
15.6	35.2	(0.4)	3.3	4.7	(0.5)	12.5	(26.7)	רווח נקי (הפסד)
0								מתוך סך הוצאות תפעוליות ואחרות:
52.7	14	0.8	1.1	3.6	1.5	11.0	44.3	הוצאות ישירות
47.5	1.0	0.4	1.3	4.1	1.5	12.3	39.2	הוצאות עקיפות
45.7	36.1	(0.4)	4.1	7.3	0.5	20.5	(1.9)	רווח נקי לפני העמסת הוצאות עקיפות
13,834.6	3,150.7	-	492.6	1,124.0	7.5	7,629.0	9,059.8	יתרה ממוצעת של נכסים
10,799.7	115.8	-	492.6	1,124.0	7.5	7,629.0	9,059.8	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
10,936.3	225.0	-	502.8	1,026.3	8.1	7,605.8	9,174.1	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
19.2	1.7	-	-	1.8	-	4.6	15.7	יתרת חובות פגומים
171.5	-	-	-	6.2	-	156.0	165.3	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
12,866.0	1,923.5	519.0	732.9	816.2	1,844.7	-	7,029.7	יתרה ממוצעת של התחייבויות
10,942.5	-	519.0	732.9	816.2	1,844.7	-	7,029.7	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
11,429.4	-	579.4	695.7	857.0	1,918.0	-	7,379.3	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
9,165.9	996.3	1.3	594.5	1,388.5	14.5	4,388.4	6,170.8	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
9,241.9	1,206.7	1.1	569.2	1,370.2	12.8	4,333.9	6,081.9	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח
4,564.6	911.1	96.4	438.3	189.5	780.3	507.7	2,149.0	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול פיצול הכנסות ריבית, נטו:
82.2	1.5	-	3.7	7.1	-	37.3	69.9	מרווח מפעילות מתן אשראי
8.1	-	0.4	0.5	0.8	1.2	-	5.2	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
14.6	12.8	-	-	-	-	2.1	1.8	אחר
104.9	14.3	0.4	4.2	7.9	1.2	39.4	76.9	סך הכל הכנסות ריבית, נטו

הערות בסוף חלק 3.

ביאור 12 מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

טכומים מדווחים במיליוני ש"ח

4. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020 (מבוקר)								
סך הכל	מזר ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים בינתיים וגדולים ⁽²⁾	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית ⁽¹⁾		
						מזה: הלוואות לזר	סה"כ משקי בית	
521.5	13.1	-	15.4	59.4	0.3	285.1	433.3	הכנסות ריבית מחיצוניים
100.8	11.2	2.0	2.4	4.2	19.6	-	61.4	הוצאות ריבית מחיצוניים
								הכנסות ריבית, נטו:
420.7	1.9	(2.0)	13.0	55.2	(19.3)	285.1	371.9	מחיצוניים
-	58.7	4.1	0.2	(19.4)	24.3	(127.5)	(67.9)	בינמזרי
420.7	60.6	2.1	13.2	35.8	5.0	157.6	304.0	סך הכנסות ריבית, נטו
169.2	78.9	-	11.9	25.6	2.9	20.6	49.9	סך הכנסות שאינן מריבית ⁽³⁾
589.9	139.5	2.1	25.1	61.4	7.9	178.2	353.9	סך ההכנסות
102.4	4.8	-	(0.1)	0.6	(0.1)	10.4	97.2	הוצאות בגין הפסדי אשראי
407.6	9.1	2.2	8.9	28.5	10.8	99.8	348.1	הוצאות תפעוליות ואחרות ⁽³⁾
79.9	125.6	(0.1)	16.3	32.3	(2.8)	68.0	(91.4)	רווח (הפסד) לפני מיסים
29.7	46.7	-	6.0	12.0	(1.0)	25.2	(34.0)	הפרשה למיסים על הרווח
50.2	78.9	(0.1)	10.3	20.3	(1.8)	42.8	(57.4)	רווח נקי (הפסד)
מתוך סך הוצאות תפעוליות ואחרות:								
216.3	3.3	0.9	4.2	14.1	5.4	48.9	188.4	הוצאות ישירות
191.3	5.8	1.3	4.7	14.4	5.4	50.9	159.7	הוצאות עקיפות
170.3	82.0	1.2	13.2	29.3	1.7	74.7	42.9	רווח נקי לפני העמסת הוצאות עקיפות
14,638.0	3,732.2	-	441.1	1,248.7	6.6	7,753.3	9,209.4	יתרה ממוצעת של נכסים
11,071.7	165.9	-	441.1	1,248.7	6.6	7,753.3	9,209.4	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
11,072.6	160.2	-	424.2	1,162.6	2.8	7,941.9	9,322.8	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
21.8	3.5	-	-	1.7	-	7.1	16.6	יתרת חובות פגומים
128.0	-	-	-	1.1	-	123.1	126.9	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
13,655.2	2,098.9	758.0	746.2	832.3	1,942.6	-	7,277.2	יתרה ממוצעת של התחייבויות
11,556.3	-	758.0	746.2	832.3	1,942.6	-	7,277.2	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
11,705.2	-	534.6	685.3	749.2	2,050.5	-	7,685.6	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
9,318.3	990.0	2.2	679.4	1,392.7	15.3	4,459.2	6,238.7	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
9,435.1	1,084.5	5.4	659.8	1,410.3	13.7	4,615.9	6,261.4	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח
4,341.4	1,053.6	90.5	439.5	159.1	689.4	471.8	1,909.3	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול
								פיצול הכנסות ריבית, נטו:
331.5	7.5	-	11.7	34.0	0.1	151.5	278.2	מרווח מפעילות מתן אשראי
29.3	-	2.0	1.3	1.5	4.8	-	19.7	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
59.9	53.1	0.1	0.2	0.3	0.1	6.1	6.1	אחר
420.7	60.6	2.1	13.2	35.8	5.0	157.6	304.0	סך הכל הכנסות ריבית, נטו

⁽¹⁾ מבזר זה כולל את הפעילות של כרטיסי האשראי, אשר היקפה אינו מהותי.

⁽²⁾ מבזר זה כולל את הפעילויות עם העסקים הגדולים, אשר היקפן אינו מהותי.

⁽³⁾ מבזר זה כולל תיק אשראי שנרכש המוגבה בביטחונות.

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. חובות^① ומכשירי אשראי חוץ מאזניים הפרשה להפסדי אשראי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2021						
(בלתי מבוקר)						
הפרשה להפסדי אשראי						
סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור				
		סך הכל	פרטי אחר	לדיר	מסחרי	
1. תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי						
194.0	-	194.0	122.9	57.1	14.0	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת התקופה
(3.4)	-	(3.4)	(5.0)	1.5	0.1	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(6.8)	-	(6.8)	(5.9)	-	(0.9)	מחיקות חשבונאיות
3.4	-	3.4	3.3	-	0.1	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(3.4)	-	(3.4)	(2.6)	-	(0.8)	מחיקות חשבונאיות נטו
187.2	-	187.2	115.3	58.6	13.3	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 במרץ 2020^(*)
2.8	-	2.8	0.4	0.8	1.6	(*) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות^②, ועל חובות^③ בגינם היא חושבה						
יתרת חוב רשומה של חובות^④						
1,461.5	-	1,461.5	8.8	6.7	1,446.0	שנבדקו על בסיס פרטי
10,456.4	189.1	10,267.3	1,166.6	8,447.4	653.3	שנבדקו על בסיס קבוצתי ^(**)
11,917.9	189.1	11,728.8	1,175.4	8,454.1	2,099.3	סך הכל חובות^④
8,102.3	-	8,102.3	-	7,856.8	245.5	(**) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור
הפרשה להפסדי אשראי הגין חובות^⑤						
14.1	-	14.1	6.8	0.3	7.0	שנבדקו על בסיס פרטי
170.3	-	170.3	108.1	57.5	4.7	שנבדקו על בסיס קבוצתי ^(***) ⁽⁴⁾
184.4	-	184.4	114.9	57.8	11.7	סך ההפרשה להפסדי אשראי
51.9	-	51.9	-	51.0	0.9	(***) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור ⁽²⁾

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(2) כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס פרטי בסך 0.3 אלפי ש"ח, ושחושבה על בסיס קבוצתי בסך 29.3 מיליוני ש"ח.

(3) יתרה נמוכה מ-0.1 מיליוני ש"ח אינה מוצגת.

(4) כולל יתרת הפרשה קבוצתית בעקבות משבר הקורונה בגין אשראי לאנשים פרטיים שאינו לדיר ובגין אשראי לדיר בסך כ-51.1 מיליוני ש"ח ו-6.2 מיליוני ש"ח בהתאמה. לפרטים נוספים [ראה ביאור 16](#).

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. חובות⁽¹⁾ ומכשירי אשראי חוץ מאזניים הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2020						
(בלתי מבוקר)						
הפרשה להפסדי אשראי						
סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור				
		סך הכל	פרטי אחר	לדיר	מסחרי	
1. תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי						
114.6	-	114.6	58.0	46.5	10.1	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת התקופה
51.2	-	51.2	46.1	1.3	3.8	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(11.4)	-	(11.4)	(10.6)	-	(0.8)	מחיקות חשבונאיות
4.3	-	4.3	2.7	1.4	0.2	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(7.1)	-	(7.1)	(7.9)	1.4	(0.6)	מחיקות חשבונאיות נטו
158.7	-	158.7	96.2	49.2	13.3	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 במרץ 2020^(*)
2.7	-	2.7	1.0	0.7	1.0	(*) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות⁽²⁾, ועל חובות⁽³⁾ בגינם היא חושבה						
יתרת חוב רשומה של חובות						
1,308.2	-	1,308.2	15.1	4.6	1,288.5	שנבדקו על בסיס פרטני
9,906.8	278.7	9,628.1	1,325.1	7,601.2	701.8	שנבדקו על בסיס קבוצתי ^(**)
11,215.0	278.7	10,936.3	1,340.2	7,605.8	1,990.3	סך הכל חובות⁽³⁾
5,605.0	-	5,605.0	-	5,368.7	236.3	(**) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות						
13.1	-	13.1	7.7	0.7	4.7	שנבדקו על בסיס פרטני
142.9	-	142.9	87.5	47.8	7.6	שנבדקו על בסיס קבוצתי ^(***)
156.0	-	156.0	95.2	48.5	12.3	סך ההפרשה להפסדי אשראי
48.6	-	48.6	-	47.8	0.8	(***) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(2) כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס פרטני בסך 0.1 מיליוני ש"ח ושחושבה על בסיס קבוצתי בסך 26.1 מיליוני ש"ח.

(3) יתרה נמוכה מ-0.1 מיליוני ש"ח אינה מוצגת.

(4) עיקר הגידול נובע מהפרשה קבוצתית לאנשים פרטיים שאינו לדיר בסך 35.1 מיליוני ש"ח, על רקע משבר הקורונה, לפרטים נוספים ראה ביאור 16.

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. חובות¹ ומכשירי אשראי חוץ מאזניים הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

31 בדצמבר 2020						
(מבוקר)						
סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי	
1. תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי						
114.6	-	114.6	58.0	46.5	10.1	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה
102.4	-	102.4	86.2	10.5	5.7	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(37.7)	-	(37.7)	(34.0)	(1.3)	(2.4)	מחיקות חשבונאיות
14.7	-	14.7	12.7	1.4	0.6	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(23.0)	-	(23.0)	(21.3)	0.1	(1.8)	מחיקות חשבונאיות נטו
194.0	-	194.0	122.9	57.1	14.0	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף שנה^(*)
2.8	-	2.8	0.3	0.8	1.7	(*)מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות¹, ועל חובות² בניגוד היא חושבה						
יתרת חוב רשומה של חובות						
1,350.7	-	1,350.7	9.5	7.1	1,334.1	שנבדקו על בסיס פרטי
9,842.0	120.1	9,721.9	1,138.5	7,934.8	648.6	שנבדקו על בסיס קבוצתי ^(**)
11,192.7	120.1	11,072.6	1,148.0	7,941.9	1,982.7	סך הכל חובות¹
7,581.8	-	7,581.8	-	7,346.1	235.7	(**)מזה: שההפרשה בניגוד חושבה לפי עומק הפיגור
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות						
14.8	-	14.8	7.3	0.4	7.1	שנבדקו על בסיס פרטי
176.5	-	176.5	115.3	55.9	5.3	שנבדקו על בסיס קבוצתי ^(***)
191.3	-	191.3	122.6	56.3	12.4	סך ההפרשה להפסדי אשראי
50.2	-	50.2	-	49.4	0.8	(***)מזה: שההפרשה בניגוד חושבה לפי עומק הפיגור ⁽²⁾

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(2) כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי בסך 27.4 מיליוני ש"ח.

(3) יתרה נמוכה מ-0.1 מיליוני ש"ח אינה מוצגת.

(4) עיקר הגידול נובע מהפרשה קבוצתית לאנשים פרטיים שאינו לדיוור בסך 61.1 מיליוני ש"ח, על רקע משבר הקורונה, לפרטים נוספים [ראה ביאור 16](#).

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות⁽¹⁾ איכות אשראי ופיגורים

31 במרץ 2021						פעילות לזוים בישראל
(בלתי מבוקר)						
חובות לא פגומים מידע נוסף		בעייתיים ⁽²⁾				
בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽³⁾	בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽⁴⁾	סה"כ	פגומים ⁽⁵⁾	לא פגומים	לא בעייתיים	
ציבור מסחר						
-	2.0	1,033.4	-	10.5	1,022.9	בינוי ונדל"ן בינוי
3.5	0.5	736.3	1.7	0.5	734.1	בינוי ונדל"ן פעילות בנדל"ן
-	-	319.2	1.1	-	318.1	שירותים פיננסים
-	-	10.4	1.4	-	9.0	מסחרי אחר
3.5	2.5	2,099.3	4.2	11.0	2,084.1	סך הכל מסחרי
10.1	117.4	8,454.1	6.6	193.3	8,254.2	אנשים פרטים הלוואות לדיור ⁽⁶⁾
4.1	3.1	1,175.4	8.8	11.6	1,155.0	אנשים פרטיים אחר
17.7	123.0	11,728.8	19.6	215.9	11,493.3	סך הכל ציבור פעילות בישראל
-	-	189.1	-	-	189.1	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	-	ממשלת ישראל
17.7	123.0	11,917.9	19.6	215.9	11,682.4	סך הכל פעילות בישראל
-	-	-	-	-	-	בנקים בחו"ל
17.7	123.0	11,917.9	19.6	215.9	11,682.4	סך הכל
31 במרץ 2020 (בלתי מבוקר)						פעילות לזוים בישראל
ציבור מסחר						
-	2.4	1,060.7	0.1	2.4	1,058.2	בינוי ונדל"ן בינוי
3.6	3.5	578.4	1.7	3.6	573.1	בינוי ונדל"ן פעילות בנדל"ן
-	-	123.9	-	-	123.9	שירותים פיננסים
-	0.3	227.3	1.7	0.3	225.3	מסחרי אחר
3.6	6.2	1,990.3	3.5	6.3	1,980.5	סך הכל מסחרי
33.1	156.0	7,605.8	4.6	156.0	7,445.2	אנשים פרטים הלוואות לדיור ⁽⁶⁾
12.7	9.3	1,340.2	11.1	17.7	1,311.4	אנשים פרטיים אחר
49.4	171.5	10,936.3	19.2	180.0	10,737.1	סך הכל ציבור פעילות בישראל
-	-	278.7	-	-	278.7	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	-	ממשלת ישראל
49.4	171.5	11,215.0	19.2	180.0	11,015.8	סך הכל פעילות בישראל
-	-	-	-	-	-	בנקים בחו"ל
49.4	171.5	11,215.0	19.2	180.0	11,015.8	סך הכל

תמצית דוחות נכפיים | 31.03.2021

בנק ירושלים בע"מ

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות⁽¹⁾ 1. איכות אשראי ופיגורים (המשך)

31 בדצמבר 2020						
(מבוקר)						
חובות לא פגמים מידע נוסף		בעייתיים ⁽²⁾				פעילות לווים בישראל
בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽⁵⁾	בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽⁴⁾	סך הכל	פגמים ⁽³⁾	לא פגמים	לא בעייתיים	
ציבור מסחר						
-	-	999.1	-	13.5	985.6	בינוי ונדל"ן בינוי
0.4	1.1	645.0	1.7	1.1	642.2	בינוי ונדל"ן פעילות בנדל"ן
-	-	333.3	2.1	-	331.2	שירותים פיננסיים
-	-	5.3	1.4	-	3.9	מסחרי אחר
0.4	1.1	1,982.7	5.2	14.6	1,962.9	סך הכל מסחר
10.2	123.1	7,941.9	7.1	236.0	7,698.8	אנשים פרטיים הלוואות לדיור ⁽⁶⁾
3.6	3.8	1,148.0	9.5	17.2	1,121.3	אנשים פרטיים אחר
14.2	128.0	11,072.6	21.8	267.8	10,783.0	סך הכל ציבור פעילות בישראל
-	-	120.1	-	-	120.1	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	-	ממשלת ישראל
14.2	128.0	11,192.7	21.8	267.8	10,903.1	סך הכל פעילות בישראל
-	-	-	-	-	-	בנקים בחו"ל
14.2	128.0	11,192.7	21.8	267.8	10,903.1	סך הכל

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכם מכר חוזר.

(2) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

(3) ככלל, חובות פגמים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגמים מסוימים שאורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי ראה ביאור 1.2.13 ב.106.

(4) מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגמים. צוברים הכנסות ריבית.

(5) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך של 1.6 מיליוני ש"ח סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגמים (31.03.2020 ו-31.12.2020: 6.2 מיליוני ש"ח ו-1.6 מיליוני ש"ח, בהתאמה).

(6) כולל יתרת הלוואות לדיור בסך 10.1 מיליוני ש"ח עם הפרשה לפי עומק הפיגור, בהן נתמם הסדר להחזר פיגורים של לווה, כאשר נעשה שינוי בלוח הסילוקין בגין יתרת ההלוואה שטרם הגיעה מועד פירעונה (31.03.2020 ו-31.12.2020: 7.3 מיליוני ש"ח ו-6.1 מיליוני ש"ח, בהתאמה).

(7) הלוואות בהשגחה מיוחדת של דיור וצרכני של קורונה.

בהתאם להוראות בנק ישראל לגבי טיפול חשבונאי בחובות ודיווח לציבור לאור משבר נגיף הקורונה, כאשר בוצעה דחיית תשלומים בשל אירוע נגיף הקורונה בחובות שהיו בפיגור לפני הדחיה, יש להתאים את מצב הפיגור חזרה למצב שהיה לפני שבוצעה הדחיה, ולמעשה להקפיא אותו במשך תקופת דחיית התשלום.

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות^(ה) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים

א. חובות פגומים והפרשה פרטנית

31 במרץ 2021						
(בלתי מבוקר)						
יתרת קרן חוזית של חובות פגומים	סך הכל יתרת ^(ה) חובות פגומים	יתרת ^(ה) חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית ^(ה)	יתרת הפרשה פרטנית ^(ה)	יתרת ^(ה) חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית ^(ה)	יתרת הפרשה פרטנית ^(ה)	פעילות לזיום בישראל
						ציבור מסחר
-	-	-	-	-	-	בינוי ונדל"ן בינוי
3.1	1.7	1.7	-	-	-	בינוי ונדל"ן פעילות בנדל"ן
1.1	1.1	1.1	-	-	-	שירותים פיננסיים
1.4	1.4	1.4	-	-	-	מסחרי אחר
5.6	4.2	4.2	-	-	-	סך הכל מסחרי
6.6	6.6	6.6	-	-	-	אנשים פרטים הלוואות לדיוור
28.3	8.8	8.8	-	-	-	אנשים פרטיים אחר
40.5	19.6	19.6	-	-	-	סך הכל ציבור פעילות בישראל
-	-	-	-	-	-	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	-	ממשלת ישראל
40.5	19.6	19.6	-	-	-	סך הכל פעילות בישראל
-	-	-	-	-	-	בנקים בחו"ל
40.5	19.6	19.6	-	-	-	סך הכל
						מזה:
-	-	-	-	-	-	נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
-	8.8	8.8	-	-	-	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות^(המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

א. חובות פגומים והפרשה פרטנית (המשך)

31 במרץ 2020						
(בלתי מבוקר)						
יתרת קרן חוזית של חובות פגומים	סך הכל יתרת ⁽²⁾ חובות פגומים	יתרת ⁽²⁾ חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית ⁽³⁾		יתרת ⁽²⁾ חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית ⁽³⁾		פעילות לזוים בישראל
		יתרת ⁽²⁾ חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית ⁽³⁾	יתרת ⁽²⁾ חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית ⁽³⁾	יתרת ⁽²⁾ חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית ⁽³⁾	יתרת ⁽²⁾ חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית ⁽³⁾	
						ציבור מסחרי
9.8	0.1	0.1	-	-	-	בינוי ונדל"ן בינוי
3.1	1.7	1.7	-	-	-	בינוי ונדל"ן פעילות בנדל"ן
-	-	-	-	-	-	שירותים פיננסיים
-	1.7	1.7	-	-	-	מסחרי אחר
12.9	3.5	3.5	-	-	-	סך הכל מסחרי
4.6	4.6	4.6	-	-	-	אנשים פרטים הלוואות לדיור
31.1	11.1	11.1	-	-	-	אנשים פרטיים אחר
48.6	19.2	19.2	-	-	-	סך הכל ציבור פעילות בישראל
-	-	-	-	-	-	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	-	ממשלת ישראל
48.6	19.2	19.2	-	-	-	סך הכל פעילות בישראל
-	-	-	-	-	-	בנקים בחו"ל
48.6	19.2	19.2	-	-	-	סך הכל
						מזה:
-	-	-	-	-	-	נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
-	11.1	11.1	-	-	-	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

א. חובות פגומים והפרשה פרטנית (המשך)

31 בדצמבר 2020						
(מבוקר)						
יתרת קרן חוזית של חובות פגומים	סך הכל יתרת ⁽²⁾ חובות פגומים	יתרת ⁽²⁾ חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית ⁽³⁾		יתרת ⁽²⁾ חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית ⁽³⁾		פעילות לזיום בישראל
		יתרת הפרשה פרטנית ⁽³⁾	יתרת הפרשה פרטנית ⁽³⁾	יתרת הפרשה פרטנית ⁽³⁾	יתרת הפרשה פרטנית ⁽³⁾	
						ציבור מסחר
-	-	-	-	-	-	בינוי ונדל"ן בינוי
3.1	1.7	1.7	-	-	-	בינוי ונדל"ן פעילות בנדל"ן
2.1	2.1	2.1	-	-	-	שירותים פיננסיים
1.4	1.4	1.4	-	-	-	מסחרי אחר
6.6	5.2	5.2	-	-	-	סך הכל מסחרי
7.0	7.1	7.1	-	-	-	אנשים פרטים הלוואות לדיור
29.8	9.5	9.5	-	-	-	אנשים פרטיים אחר
43.4	21.8	21.8	-	-	-	סך הכל ציבור פעילות בישראל
-	-	-	-	-	-	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	-	ממשלת ישראל
43.4	21.8	21.8	-	-	-	סך הכל פעילות בישראל
-	-	-	-	-	-	בנקים בחו"ל
43.4	21.8	21.8	-	-	-	סך הכל
						מזה:
-	-	-	-	-	-	נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
-	9.5	9.5	-	-	-	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכם מכר חוזר.

(2) יתרת חוב רשומה.

(3) הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ב. יתרה ממוצעת והכנסות ריבית פעילות לווים בישראל

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 במרץ 2021			
(בלתי מבוקר)			
יתרה ממוצעת של חובות פגומים ⁽²⁾	הכנסות ריבית שנרשמו ⁽³⁾	מזה נרשמו על בסיס מזומן	
			ציבור מסחר
-	-	-	בינוי ונדל"ן בינוי
1.7	-	-	בינוי ונדל"ן פעילות בנדל"ן
1.6	-	-	מסחרי אחר
3.3	-	-	סך הכל מסחרי
6.9	-	-	אנשים פרטיים הלוואות לדיוור
9.2	-	-	אנשים פרטיים אחר
19.4	-	-	סך הכל

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2020			
(בלתי מבוקר)			
יתרה ממוצעת של חובות פגומים ⁽²⁾	הכנסות ריבית שנרשמו ⁽³⁾	מזה נרשמו על בסיס מזומן	
			ציבור מסחר
0.1	-	-	בינוי ונדל"ן בינוי
0.9	-	-	בינוי ונדל"ן פעילות בנדל"ן
-	-	-	מסחרי אחר
1.0	-	-	סך הכל מסחרי
4.6	-	-	אנשים פרטיים הלוואות לדיוור
10.8	-	-	אנשים פרטיים אחר
16.4	-	-	סך הכל

⁽¹⁾ אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חזר.

⁽²⁾ יתרת חוב רשומה ממוצעת של חובות פגומים בתקופת הדיווח.

⁽³⁾ הכנסות ריבית שנרשמו בתקופת הדיווח, בגין היתרה הממוצעת של החובות הפגומים, בפרק הזמן בו החובות סווגו כפגומים.

⁽⁴⁾ אילו החובות היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים היו נרשמות הכנסות ריבית בסך 0.3 מיליוני ש"ח, 0.31 מיליוני ש"ח, לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ, 2021 ולשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2020, בהתאמה.

⁽⁵⁾ יתרה נמוכה מ-0.1 מיליוני ש"ח אינה מוצגת.

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות¹⁰ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש פעילות לווים בישראל

ליום 31 במרץ 2021					
(בלתי מבוקר)					
יתרת חוב רשומה					
סך הכל ¹⁰	צובר ¹⁰ לא בפיגור	צובר ¹⁰ בפיגור של 30 ימים ועד 89 ימים	צובר ¹⁰ בפיגור של 90 ימים או יותר	שאינו צובר הכנסות ריבית	
					ציבור מסחרי
-	-	-	-	-	בינוי ונדל"ן בינוי
-	-	-	-	-	בינוי ונדל"ן פעילות בנדל"ן
-	-	-	-	-	שירותים פיננסיים
-	-	-	-	-	מסחרי אחר
-	-	-	-	-	סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-	אנשים פרטיים הלוואות לדיור
8.8	6.5	-	-	2.3	אנשים פרטיים אחר
8.8	6.5	-	-	2.3	סך הכל
ליום 31 במרץ 2020					
(בלתי מבוקר)					
יתרת חוב רשומה					
					ציבור מסחרי
-	-	-	-	-	בינוי ונדל"ן בינוי
-	-	-	-	-	בינוי ונדל"ן פעילות בנדל"ן
-	-	-	-	-	שירותים פיננסיים
-	-	-	-	-	מסחרי אחר
-	-	-	-	-	סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-	אנשים פרטיים הלוואות לדיור
11.1	6.3	-	-	4.8	אנשים פרטיים אחר
11.1	6.3	-	-	4.8	סך הכל

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. חובות⁽¹⁾ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש פעילות לווים בישראל (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2020						
(מבוקר)						
יתרת חוב רשומה						
	סך הכל ⁽²⁾	צובר ⁽³⁾ לא בפיגור	צובר ⁽²⁾ בפיגור של 30 ימים ועד 89 ימים	צובר ⁽²⁾ בפיגור של 90 ימים או יותר	שאינו צובר הכנסות ריבית	
ציבור מסחרי						
בינוי ונדל"ן בינוי	-	-	-	-	-	-
בינוי ונדל"ן פעילות בנדל"ן	-	-	-	-	-	-
שירותים פיננסיים	-	-	-	-	-	-
מסחרי אחר	-	-	-	-	-	-
סך הכל מסחרי	-	-	-	-	-	-
אנשים פרטיים הלוואות לדיור	-	-	-	-	-	-
אנשים פרטיים אחר	9.5	6.7	-	-	2.8	
סך הכל	9.5	6.7	-	-	2.8	

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(2) צובר הכנסות ריבית.

(3) נכלל בחובות פגומים.

(4) יתרה הנמוכה מ 0.1 מיליוני ש"ח אינה מוצגת.

ליום 31 במרץ, 2021 לא קיימות בבנק התחייבויות למתן אשראי נוסף לחייבים שלגביהם בוצע ארגון מחדש של חוב בעייתי, במסגרתו בוצעו שינויים בתנאי האשראי.

בהתאם לחוזר בנק ישראל, שינויים בתנאי הלוואות לא גורמים באופן אוטומטי לסיווג של הלוואות כחובות בעייתיים בארגון מחדש, כאשר בשל אירוע נגיף הקורונה מבוצעים שינויים לזמן קצר בתשלומים ללווים אשר לא היו בפיגור קודם לכן.

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות⁹ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש פעילות לווים בישראל (המשך)

ארגונים מחדש שבוצעו						
בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2020			בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2021			
(בלתי מבוקר)						
יתרת חוב רשומה		יתרת חוב רשומה				
לאחר ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	מספר חוזים	לאחר ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	מספר חוזים	
-	-	-	-	-	-	ציבור מסחר
-	-	-	-	-	-	ביני ונדל"ן ביני
-	-	-	-	-	-	ביני ונדל"ן פעילות בנדל"ן
-	-	-	-	-	-	מסחרי אחר
-	-	-	-	-	-	סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-	-	אנשים פרטים הלוואות לדיור
2.8	2.8	72.0	0.3	0.3	11.0	אנשים פרטיים אחר
2.8	2.8	72.0	0.3	0.3	11.0	סך הכל פעילות בישראל

הערות בסוף חלק ב2.

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש פעילות לווים בישראל (המשך)

ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו ⁽²⁾			
בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2020		בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2021	
(בלתי מבוקר)			
יתרת חוב רשומה	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה	מספר חוזים
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
0.6	24.0	-	-
0.6	24.0	-	-

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מחר חוזר.

(2) חובות שהפכו בשנת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, אשר אורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם הפכו לחובות בפיגור.

(3) יתרה הנמוכה מ-0.1 מיליוני ש"ח אינה מוצגת.

בהתאם לחוזר בנק ישראל, שינויים בתנאי הלוואות לא גורמים באופן אוטומטי לסיווג של הלוואות כחובות בעייתיים בארגון מחדש, כאשר בשל אירוע נגיף הקורונה מבוצעים שינויים לזמן קצר בתשלומים ללווים אשר לא היו בפיגור קודם לכן. [לפרטים אודות החוזר ראה ביאור 17.](#)

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

3. מידע נוסף על הלוואות לדיור יתרות לסוף שנה לפי שיעור המימון (LTV) סוג החזר וסוג ריבית

31 במרץ 2021						
(בלתי מבוקר)						
יתרת הלוואות לדיור						
סיכון אשראי חוץ						
מאזני סך הכל	מזה: ריבית משתנה	מזה: בולט ובלון	סך הכל			
944.1	4,227.6	426.4	6,388.6	עד 60%	שיעבוד ראשון: שיעור המימון	
239.9	1,363.9	170.9	2,064.5	מעל 60%		
0.1	0.7	-	1.0		שיעבוד משני או ללא שיעבוד	
1,184.1	5,592.2	597.3	8,454.1		סך הכל	

31 במרץ 2020						
(בלתי מבוקר)						
יתרת הלוואות לדיור						
סיכון אשראי חוץ						
מאזני סך הכל	מזה: ריבית משתנה	מזה: בולט ובלון	סך הכל			
660.7	4,023.5	301.2	5,906.2	עד 60%	שיעבוד ראשון: שיעור המימון	
116.2	1,141.1	70.6	1,698.4	מעל 60%		
0.1	0.8	-	1.2		שיעבוד משני או ללא שיעבוד	
777.0	5,165.4	371.8	7,605.8		סך הכל	

31 בדצמבר 2020						
(מבוקר)						
יתרת הלוואות לדיור						
סיכון אשראי חוץ						
מאזני סך הכל	מזה: ריבית משתנה	מזה: בולט ובלון	סך הכל			
966.3	4,055.5	446.3	6,008.8	עד 60%	שיעבוד ראשון: שיעור המימון	
219.3	1,235.0	149.5	1,812.5	מעל 60%		
0.2	0.7	-	1.0		שיעבוד משני או ללא שיעבוד	
1,185.8	5,291.2	595.8	7,822.3		סך הכל	

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלו, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכם מכר חוזר.

איכות אשראי יחס LTV

יחס LTV מהווה אינדיקציה נוספת של הבנק לאיכות אשראי. יחס LTV מהווה יחס בין סכום הלוואה לבין השווי המוערך של הנכס הממומן כפי שאושר על ידי הבנק בעת העמדת המסגרת.

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים

יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף תקופה

31 בדצמבר 2020		31 במרץ 2020		31 במרץ 2021		
(מבוקר)		(בלתי מבוקר)				
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ⁽²⁾	יתרות חוזים ⁽¹⁾	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ⁽²⁾	יתרות חוזים ⁽¹⁾	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ⁽²⁾	יתרות חוזים ⁽¹⁾	
0.4	119.5	0.4	103.0	0.4	99.9	עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי: ערביות להבטחת אשראי ⁽¹⁾
-	0.8	-	0.8	-	0.8	ערביות לרוכשי דירות
0.3	120.4	0.2	134.1	0.2	118.6	ערביות והתחייבויות אחרות
0.3	82.1	0.3	89.4	0.3	79.5	מסגרת אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו
-	39.0	-	31.6	0.1	28.5	מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה שלא נוצלו
1.8	1,890.0	1.8	1,562.7	1.8	1,827.6	התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר ועדין לא ניתן
2.8	2,251.8	2.7	1,921.6	2.8	2,154.9	סך הכל

(1) יתרות חוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף התקופה, לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי.

(2) יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף התקופה.

(3) יתרה נמוכה מ-0.1 מיליוני ש"ח אינה מוצגת.

ביאור 14 דוח מאוחד על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 במרץ 2021						
(בלתי מבוקר)						
סך הכל	פריטים שאינם כספיים	מטבע חוץ ⁽¹⁾			מטבע ישראלי	
		אחר	דולר של ארה"ב	צמוד למדד	המחירים	לא צמוד
נכסים						
3,090.1	-	44.9	80.1	-	2,965.1	מזומנים ופיקדונות בבנקים
589.4	8.9	53.6	162.5	65.0	299.4	ניירות ערך
11,544.3	-	150.2	300.8	2,840.5	8,252.8	אשראי לציבור, נטו ⁽²⁾
158.5	158.5	-	-	-	-	בניינים וציוד
3.5	1.2	-	1.6	-	0.7	נכסים בגין מכשירים נגזרים
298.3	169.8	-	-	7.0	121.5	נכסים אחרים
15,684.1	338.4	248.7	545.0	2,912.5	11,639.5	סך הכל נכסים
התחייבויות						
12,144.7	-	351.3	641.0	847.1	10,305.3	פיקדונות הציבור ⁽³⁾
242.1	-	-	-	24.4	217.7	פיקדונות מבנקים
1.1	-	-	-	-	1.1	פיקדונות הממשלה
1,970.2	-	-	-	1,911.6	58.6	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
1.7	1.2	-	0.4	-	0.1	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
300.8	45.9	2.1	-	-	252.8	התחייבויות אחרות
14,660.6	47.1	353.4	641.4	2,783.1	10,835.6	סך הכל התחייבויות
1,023.5	291.3	(104.7)	(96.4)	129.4	803.9	הפרש
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים						
-	-	98.6	106.8	-	(205.4)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
1,023.5	291.3	(6.1)	10.4	129.4	598.5	סך הכל כללי

(1) כולל צמודי מטבע חוץ.

(2) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי הצמדה.

(3) כולל תכניות חסכון מאוחד ובבנק, עם רצפה שקלית בסכום של 3.0 מיליוני ש"ח.

ביאור 14 דוח מאוחד על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 במרץ 2020						
(בלתי מבוקר)						
סך הכל	פריטים שאינם כספיים	מטבע חוץ ⁽¹⁾		מטבע ישראלי		
		אחר	דולר של ארה"ב	צמוד למדד המחירים	לא צמוד	
נכסים						
2,729.4	-	130.1	127.6	-	2,471.7	מזומנים ופיקדונות בבנקים
532.0	13.7	47.2	139.0	19.5	312.6	ניירות ערך
10,780.3	-	168.9	433.0	2,783.8	7,394.6	אשראי לציבור, נטו ⁽²⁾
160.6	160.6	-	-	-	-	בניינים וציוד
1.7	0.9	(0.3)	(1.7)	0.3	2.5	נכסים בגין מכשירים נגזרים
262.6	159.5	-	-	5.9	97.2	נכסים אחרים
14,466.6	334.7	345.9	697.9	2,809.5	10,278.6	סך הכל נכסים
התחייבויות						
11,429.4	-	347.9	741.9	1,113.7	9,225.9	פיקדונות הציבור ⁽³⁾
110.2	-	-	-	27.8	82.4	פיקדונות מבנקים
0.1	-	-	-	-	0.1	פיקדונות הממשלה
1,661.5	-	-	-	1,559.3	102.2	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
5.6	0.9	-	0.4	-	4.3	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
293.2	145.9	1.2	0.9	-	145.2	התחייבויות אחרות
13,500.0	146.8	349.1	743.2	2,700.8	9,560.1	סך הכל התחייבויות
966.6	187.9	(3.2)	(45.3)	108.7	718.5	הפרש
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים						
-	-	2.3	51.6	(99.5)	45.6	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
966.6	187.9	(0.9)	6.3	9.2	764.1	סך הכל כללי

(1) כולל צמודי מטבע חוץ.

(2) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי הצמדה.

(3) כולל תכניות חסכון מאוחד ובבנק, עם רצפה שקלית בסכום של 7.0 מיליוני ש"ח.

ביאור 14 דוח מאוחד על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2020							
(מבוקר)							
סך הכל	פריטים שאינם כספיים	מטבע חוץ ⁽¹⁾			מטבע ישראלי		
		אחר	דולר של ארה"ב	צמוד למדד	לא צמוד	המחירים	
נכסים							
3,137.9	-	30.4	96.3			3,011.2	מזומנים ופיקדונות בבנקים
462.4	3.4	54.3	136.4	64.2		204.1	ניירות ערך
10,881.3	-	152.3	300.8	2,746.9		7,681.3	אשראי לציבור, נטו ⁽²⁾
163.2	163.2	-	-	-		-	בניינים וציוד
14	0.8	0.3	0.2	-		0.1	נכסים בגין מכשירים נגזרים
254.0	145.8	-	-	4.5		103.7	נכסים אחרים
14,900.2	313.2	237.3	533.7	2,815.6		11,000.4	סך הכל נכסים
התחייבויות							
11,705.2	-	346.0	619.7	901.9		9,837.6	פיקדונות הציבור ⁽³⁾
162.2	-	-	-	24.1		138.1	פיקדונות מבנקים
1,720.5	-	-	-	1,659.4		61.1	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
15	0.8	0.1	0.1	-		0.5	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
310.8	44.9	2.1	8.0	-		255.8	התחייבויות אחרות
13,900.2	45.7	348.2	627.8	2,585.4		10,293.1	סך הכל התחייבויות
1,000.0	267.5	(110.9)	(94.1)	230.2		707.3	הפרש
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים							
-	-	109.3	96.6	-		(205.9)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
1,000.0	267.5	(1.6)	2.5	230.2		501.4	סך הכל כללי

(1) כולל צמודי מטבע חוץ.

(2) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי הצמדה.

(3) כולל תכניות חסכון מאוחד ובבנק, עם רצפה שקלית בסכום של 92.0 מיליוני ש"ח.

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

א. שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

המידע הכלול בביאור זה מתייחס להערכת השווי הוגן של מכשירים פיננסיים.

לרוב המכשירים הפיננסיים בבנק לא ניתן לצטט "מחיר שוק" מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי הוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרים מזומנים עתידי המהווה ריבית ניכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי. אומדן של השווי הוגן באמצעות הערכת תזרים המזומנים העתידי וקביעת שיעור ריבית הניכיון הינו סובייקטיבי. לכן, עבור רוב המכשירים הפיננסיים, הערכת השווי הוגן דלעיל אינה בהכרח אינדיקציה לשווי מימוש של המכשיר הפיננסי ביום הדיווח. הערכת השווי הוגן נערכה לפי שיעורי הריבית התקפים למועד הדיווח ואינה לוקחת בחשבון את התנדודות של שיעורי הריבית. תחת הנחת שיעורי ריבית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שיכול שיהיו שונים באופן מהותי. בעיקר הדברים אמורים לגבי המכשירים הפיננסיים בריבית קבועה או שאינם נושאים ריבית.

בנוסף, בקביעת ערכי השווי הוגן לא הובאו בחשבון העמלות שיתקבלו או ישולמו אגב הפעילות העסקית וכן אינם כוללים את השפעת המס. נציין כי, יתכן והפער בין היתרה במאזן לבין יתרות השווי הוגן לא ימומש מכיוון שברוב המקרים הבנק עשוי להחזיק את המכשיר הפיננסי עד לפירעון. בשל כל אלו יש להדגיש כי אין בנתונים הכלולים בביאור זה כדי להצביע על שווי התאגיד הבנקאי כעסק חי. כמו כן, יש להזהר בעת עריכת השוואות ערכי שווי הוגן בין בנקים שונים בשל ריבוי של טכניקות הערכה והאומדנים האפשריים ליישום בעת ביצוע הערכת השווי הוגן.

חישוב השווי הוגן נערך בהתחשב באומדן ביחס לאפשרות של פירעון מוקדם במשכנתאות, כריסת פיקדונות העו"ש, והתנהגות בפועל של מפקידים עם אופציית משיכה ומבוססות על ניתוח אמפירי.

ב. השיטה וההנחות העיקריות לצורך אומדן השווי הוגן של המכשירים הפיננסיים

פיקדונות בבנקים, אגרות חוב ומלוות שאינם נסחרים ואשראי לממשלה – בשיטת היוון תזרימי מזומנים עתידיים לפי שיעורי ריבית שבהם הבנק ביצע עסקאות דומות במועד הדיווח. **ניירות ערך סחירים** – לפי שווי שוק, ניירות ערך לא סחירים לפי נתוני שערך המתקבלים ממקורות חיצוניים.

אשראי לציבור – השווי הוגן של יתרת האשראי לציבור נאמד לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי מזומנים עתידיים מנוכים בשיעורי ניכיון מתאימים. יתרת האשראי פולחה לקטגוריות לפי סוגי אוכלוסייה עיקריים בחלוקה לפי מגזרי הצמדה ואשראי בשיעורי ריבית קבועה ומשתנה. תזרימי המזומנים (קרן וריבית) הונו בשיעורי ריבית זהה לשיעורי הריבית הממוצעת לפיה נעשות בבנק עסקאות דומות במועד הדיווח. הנחות הפירעון המוקדם במשכנתאות מבוססות על בדיקות אמפיריות ועל מודל התנהגות של לווים בקשר עם שיעור הסילוקים המוקדמים מתוך סך המשכנתאות, על בסיס שנתי. ההנחות נבדקות מעת לעת מול הסילוקים המוקדמים בפועל.

השווי הוגן של חובות בעייתיים חושב תוך שימוש בשיעורי ריבית ניכיון המשקפים את סיכון האשראי הגבוה הגלום בהם. שיעורי ניכיון אלה לא פחתו משיעור הריבית הגבוה ביותר המשמש את הבנק בעסקאותיו במועד הדיווח. תזרימי המזומנים העתידיים עבור חובות בעייתיים חושבו לאחר ניכוי מחיקות והפרשות להפסדי אשראי. השווי הוגן של חובות בעייתיים חושב תוך שימוש בשיעורי ריבית ניכיון המשקפים את סיכון האשראי הגבוה הגלום בהם. שיעורי ניכיון אלה לא פחתו משיעור הריבית הגבוה ביותר המשמש את הבנק בעסקאותיו במועד הדיווח. תזרימי המזומנים העתידיים עבור חובות בעייתיים חושבו לאחר ניכוי מחיקות והפרשות להפסדי אשראי.

פיקדונות, אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים – בשיטת היוון תזרימי מזומנים עתידיים לפי שיעור ריבית בו הבנק מגייס פיקדונות דומים, או בהנפקת אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים דומים, על ידי הבנק ביום הדיווח, למעט אגרות חוב הרשומות למסחר בבורסה המוצגות לפי שווי שוק. ההנחות ההתנהגותיות בפיקדונות, מבוססות על ניתוח אמפירי, והן נבדקות ומתעדכנות מעת לעת.

לגבי מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים בהם היתרה מייצגת סיכון אשראי השווי הוגן הוערך על פי הערך הנוכחי של תזרים המזומנים העתידי המהווה בשיעור ריבית המשקף את רמת הריבית בו הייתה מבוצעת עסקה דומה במועד הדיווח. מכשירים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק ומכשירים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל הוערכו על בסיס מודלים המשמשים את הבנק בפעילותו השוטפת והלוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי.

מכשירים פיננסיים לתקופה מקורית של עד שלושה חודשים ובריבית שוק משתנה – היתרה במאזן מהווה קירוב לשווי הוגן כפוף לשינויים בסיכונים אשראי ובמרווח הבנק בעסקאות בריבית משתנה.

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 במרץ 2021					
(בלתי מבוקר)					
שווי הוגן					
סה"כ	רמה 3 ^א	רמה 2 ^ב	רמה 1 ^א	יתרה במאזן	
					נכסים פיננסיים
3,090.1	-	-	3,090.1	3,090.1	מזומנים ופיקדונות בבנקים
580.5	-	77.3	503.2	589.4	ניירות ערך ⁽²⁾
11,547.3	11,547.3	-	-	11,544.3	אשראי לציבור, נטו ⁽³⁾
3.5	-	1.5	2.0	3.5	נכסים בגין מכשירים נגזרים
128.5	128.5	-	-	128.5	נכסים פיננסיים אחרים
15,349.9	11,675.8	78.8	3,595.3	15,355.8	סך הכל הנכסים הפיננסיים⁽⁴⁾
					התחייבויות פיננסיות
12,147.5	9,303.4	2,844.1	-	12,144.7	פיקדונות הציבור
242.1	240.1	-	2.0	242.1	פיקדונות מבנקים
1.1	1.1	-	-	1.1	פיקדונות הממשלה
2,004.3	59.2	-	1,945.1	1,970.2	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
1.7	-	0.5	1.2	1.7	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
254.9	254.9	-	-	254.9	התחייבויות פיננסיות אחרות
14,651.6	9,858.7	2,844.6	1,948.3	14,614.7	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות⁽⁴⁾

הערות בסוף ביאור 15א.

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 במרץ 2020					יתרה במאזן	
(בלתי מבוקר)						
שווי הוגן						
סה"כ	רמה 3 ¹	רמה 2 ²	רמה 1 ¹			
						נכסים פיננסיים
2,729.4	-	-	2,729.4	2,729.4		מזומנים ופיקדונות בבנקים
532.0	-	75.3	456.7	532.0		ניירות ערך ⁽²⁾
10,789.7	10,789.7	-	-	10,780.3		אשראי לציבור, נטו ⁽³⁾
1.7	0.3	0.2	1.2	1.7		נכסים בגין מכשירים נגזרים
27.8	27.8	-	-	27.8		נכסים פיננסיים אחרים
14,080.6	10,817.8	75.5	3,187.3	14,071.2		סך הכל הנכסים הפיננסיים ⁽⁴⁾
						התחייבויות פיננסיות
11,432.7	8,511.5	2,921.2	-	11,429.4		פיקדונות הציבור
113.5	31.1	-	82.4	110.2		פיקדונות מבנקים
0.1	0.1	-	-	0.1		פיקדונות הממשלה
1,644.9	100.0	-	1,544.9	1,661.5		אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
5.6	2.0	2.4	1.2	5.6		התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
116.9	116.9	-	-	116.9		התחייבויות פיננסיות אחרות
13,313.7	8,761.6	2,923.6	1,628.5	13,323.7		סך כל ההתחייבויות הפיננסיות ⁽⁴⁾

הערות בסוף ביאור 15.

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2020					
(מבוקר)					
שווי הוגן					
סדר"כ	רמה 3 ^א	רמה 2 ^ב	רמה 1 ^א	יתרה במאזן	
נכסים פיננסיים					
3,137.9	-	-	3,137.9	3,137.9	מזומנים ופיקדונות בבנקים
459.0	-	75.1	383.9	462.4	ניירות ערך ⁽²⁾
10,881.0	10,881.0	-	-	10,881.3	אשראי לציבור, נטו ⁽³⁾
1.4	-	0.6	0.8	1.4	נכסים בגין מכשירים נגזרים
108.2	108.2	-	-	108.2	נכסים פיננסיים אחרים
14,587.5	10,989.2	75.7	3,522.6	14,591.2	סך הכל הנכסים הפיננסיים⁽⁴⁾
התחייבויות פיננסיות					
11,688.9	8,844.8	2,844.1	-	11,705.2	פיקדונות הציבור
162.2	162.2	-	-	162.2	פיקדונות מבנקים
1,719.4	63.7	-	1,655.7	1,720.5	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
1.5	-	0.7	0.8	1.5	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
265.9	265.9	-	-	265.9	התחייבויות פיננסיות אחרות
13,837.9	9,336.6	2,844.8	1,656.5	13,855.3	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות⁽⁴⁾

(1) רמה 1 מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל. רמה 2 מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים. רמה 3 מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

(2) לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך [ראה ביאור ניירות ערך](#).

(3) מזה, אשראי פגום שנבייתו מותנית בביטחון לימים 31.03.2021, 31.03.2020 ו-31.12.2020 בסך 8.3 מיליוני ש"ח, 6.3 מיליוני ש"ח, ו-8.8 מיליוני ש"ח, בהתאמה.

(4) מזה: נכסים אשר היתרה שלהם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן) או מהווה קירוב לשווי הוגן (מכשירים לתקופה מקורית של עד 3 חודשים לגביהם נעשה שימוש ביתרה במאזן כקירוב לשווי הוגן) לימים 31.03.2021, 31.03.2020 ו-31.12.2020 בסך 3,811.5 מיליוני ש"ח, 3,290.9 מיליוני ש"ח, 3,709.9 מיליוני ש"ח, בהתאמה. התחייבויות אשר היתרה שלהם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן) או מהווה קירוב לשווי הוגן (מכשירים לתקופה מקורית של עד 3 חודשים לגביהם נעשה שימוש ביתרה במאזן כקירוב לשווי הוגן) לימים 31.03.2021, 31.03.2020 ו-31.12.2020 בסך 3,343.9 מיליוני ש"ח, 2,576.6 מיליוני ש"ח ו-3,111.5 מיליוני ש"ח, בהתאמה. למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה [ראה ביאור 15](#).

ביאור 15 פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ליזם 31 במרץ 2021 (בלתי מבוקר)				
סך הכל שווי הוגן	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב			
	רמה 3 ^א	רמה 2 ^א	רמה 1 ^א	
נכסים				
ניירות ערך זמינים למכירה:				
367.4	-	-	367.4	של ממשלת ישראל
30.0	-	-	30.0	מוסדות פיננסיים
46.3	-	-	46.3	של אחרים בישראל
5.0	-	-	5.0	של אחרים זרים
448.7	-	-	448.7	סה"כ ניירות ערך זמינים למכירה
77.3	-	77.3	-	מניות תעודות סל וקרנות שאינן למסחר
ניירות ערך למטרות מסחר:				
24.3	-	-	24.3	של ממשלת ישראל
0.8	-	-	0.8	מוסדות פיננסיים
10.0	-	-	10.0	של אחרים בישראל
19.4	-	-	19.4	של אחרים זרים
8.9	-	-	8.9	מניות ותעודות סל
63.4	-	-	63.4	סך הכל ניירות ערך למסחר
נכסים בגין מכשירים נצפים:				
0.3	-	-	0.3	חוזי ריבית אחר
2.0	-	1.5	0.5	חוזי מטבע חוץ
1.2	-	-	1.2	חוזי מניות
3.5	-	1.5	2.0	סה"כ נכסים בגין מכשירים נצפים
592.9	-	78.8	514.1	סך הכל הנכסים הפיננסיים
התחייבויות				
64.7	-	-	64.7	פיקדונות מבנקים
התחייבויות בגין מכשירים נצפים:				
0.5	-	0.5	-	חוזי מטבע חוץ
1.2	-	-	1.2	חוזי מניות
2.0	2.0	-	-	חוזים בגין נצרי אשראי
3.7	2.0	0.5	1.2	סך הכל התחייבויות בגין מכשירים נצפים
68.4	2.0	0.5	65.9	סך הכל ההתחייבויות הפיננסיות

(1) רמה 1 מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל. רמה 2 מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים. רמה 3 מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

ביאור 15 פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

ליום 31 במרץ 2020 (בלתי מבוקר)			
סך הכל שווי הוגן	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-		
	רמה 3 ^א	רמה 2 ^א	רמה 1 ^א
נכסים			
ניירות ערך זמינים למכירה:			
246.2	-	-	246.2
25.0	-	-	25.0
52.5	-	-	52.5
66.2	-	0.1	66.1
11.1	-	-	11.1
401.0	-	0.1	400.9
סה"כ אגרות חוב זמינות למכירה			
83.0	-	75.2	7.8
ניירות ערך למטרות מסחר:			
15.2	-	-	15.2
12.5	-	-	12.5
14.4	-	-	14.4
5.9	-	-	5.9
48.0	-	-	48.0
סך הכל ניירות ערך למסחר			
נכסים בגין מכשירים נצפים:			
0.3	0.3	-	-
0.8	-	0.2	0.6
0.6	-	-	0.6
1.7	0.3	0.2	1.2
סך הכל הנכסים הפיננסיים			
533.7	0.3	75.5	457.9
התחייבויות			
86.3	-	-	86.3
התחייבויות בגין מכשירים נצפים:			
0.3	-	-	0.3
2.7	-	2.4	0.3
0.6	-	-	0.6
2.0	2.0	-	-
5.6	2.0	2.4	1.2
סך הכל התחייבויות בגין מכשירים נצפים			
91.9	2.0	2.4	87.5

(1) רמה 1 מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל. רמה 2 מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים. רמה 3 מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

ביאור 15 פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2020 (מבוקר)			
סך הכל שווי הוגן	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-		
	רמה 3 [Ⓐ]	רמה 2 [Ⓐ]	רמה 1 [Ⓐ]
נכסים			
ניירות ערך זמינים למכירה:			
290.6	-	-	290.6
			של ממשלת ישראל
32.7	-	-	32.7
			מוסדות פיננסיים
49.2	-	-	49.2
			של אחרים בישראל
4.9	-	-	4.9
			של אחרים זרים
377.4	-	-	377.4
סה"כ אגרות חוב זמינות למכירה למכירה			
75.1	-	75.1	-
השקעה במניות וקרנות שאינן למסחר			
452.5	-	75.1	377.4
סה"כ ניירות ערך זמינים למכירה ומניות שאינן למסחר			
ניירות ערך למטרות מסחר:			
0.2	-	-	0.2
			של ממשלת ישראל
0.8	-	-	0.8
			מוסדות פיננסיים
5.5	-	-	5.5
			של אחרים בישראל
3.4	-	-	3.4
			מניות ותעודות סל
9.9	-	-	9.9
סך הכל ניירות ערך למסחר			
נכסים בגין מכשירים נגזרים:			
0.6	-	0.6	-
			חוזי מטבע חוץ
0.8	-	-	0.8
			חוזי מניות
1.4	-	0.6	0.8
סה"כ נכסים בגין מכשירים נגזרים			
463.8	-	75.7	388.1
סך הכל הנכסים הפיננסיים			
התחייבויות			
26.0	-	-	26.0
			פיקדונות מבנקים
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:			
0.7	-	0.7	-
			חוזי מטבע חוץ
0.8	-	-	0.8
			חוזי מניות
2.0	2.0	-	-
			חוזים בגין נגזרי אשראי
3.5	2.0	0.7	0.8
סך הכל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים			
29.5	2.0	0.7	26.8
סך הכל ההתחייבויות הפיננסיות			

(1) רמה 1 מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל. רמה 2 מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים. רמה 3 מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

ביאור 15 שינויים בפרטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2021 (בלתי מבוקר)							
רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין המכשירים המוחזקים לסוף התקופה	שווי הוגן לסוף תקופה	רווחים (הפסדים) נטו שמומשו ושטרם מומשו שנכללו				שווי הוגן לתחילת תקופה	
		מכירות	רכישות	ברוח כולל			
				אחר	בדוח רווח והפסד		
-	-	-	-	-	-	-	נכסים בגין חוזי ריבית שקל מדד
-	-	-	-	-	-	-	התחייבויות בגין חוזי ריבית שקל מדד
-	(2.0)	-	-	-	-	(2.0)	התחייבויות בגין נגזרי אשראי
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2020 (בלתי מבוקר)							
(1.1)	0.3	-	-	-	(1.1)	1.4	נכסים בגין חוזי ריבית שקל מדד
-	-	-	-	-	-	-	התחייבויות בגין חוזי ריבית שקל מדד
(0.7)	(2.0)	-	-	-	(0.7)	(1.3)	התחייבויות בגין נגזרי אשראי
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020 (מבוקר)							
(1.4)	-	-	-	-	(1.4)	1.4	נכסים בגין חוזי ריבית שקל מדד
-	-	-	-	-	-	-	התחייבויות בגין חוזי ריבית שקל מדד
(0.7)	(2.0)	-	-	-	(0.7)	(1.3)	התחייבויות בגין נגזרי אשראי

ביאור 15 – מידע כמותי על פרטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3

פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

ליום 31 במרץ 2021				
(בלתי מבוקר)				
ממוצע משוקלל	נתונים לא נצפים	טכניקת הערכה	שווי הוגן	
2.40%	ריבית משכנתאות סיכון לכשל המשכנתאות	היוון תזרימי מזומנים	(2.0)	התחייבויות בגין נגזרי אשראי
-	סיכון צד נגדי לעסקה ציפיות אינפלציה	היוון תזרימי מזומנים	-	נכסים והתחייבויות בגין חוזי ריבית שקל מדד
ליום 31 במרץ 2020				
(בלתי מבוקר)				
2.31%	ריבית משכנתאות סיכון לכשל המשכנתאות	היוון תזרימי מזומנים	(2.0)	התחייבויות בגין נגזרי אשראי
1.17%	סיכון צד נגדי לעסקה ציפיות אינפלציה	היוון תזרימי מזומנים	0.3	נכסים והתחייבויות בגין חוזי ריבית שקל מדד
ליום 31 בדצמבר 2020				
(מבוקר)				
2.30%	ריבית משכנתאות סיכון לכשל המשכנתאות	היוון תזרימי מזומנים	(2.0)	התחייבויות בגין נגזרי אשראי
-	סיכון צד נגדי לעסקה ציפיות אינפלציה	היוון תזרימי מזומנים	-	נכסים והתחייבויות בגין חוזי ריבית שקל מדד

ביאור 16 נושאים שונים ואירועים לאחר תאריך מאזן

1. במהלך שנת 2020 פרצה מגפת הקורונה בישראל ובעולם ברמות התפשטות משמעותיות. בישראל ובעולם הוכרזו צעדי ההתגוננות הכוללים בין היתר את המעבר בין מדינות, החלת אמצעי בידוד, צמצום התקהלויות ותנועה, סגרים, הגבלות על הפעלת עסקים פרטיים ושירותים ממשלתיים ועירוניים ועוד. התפשטות הנגיף הביאה להרעה כלכלית מהותית ברמה עולמית ובפעילות המשק בישראל. התקדמות מבצע החיסונים, שהחל בישראל בדצמבר 2020, הצליח למתן מאוד את התחלואה וההדבקה וכתוצאה מכך בוטלו רוב המגבלות והפעילות הכלכלית במשק הורחבה.

לאור הנסיבות המיוחדות והסגר שהוטל על המשק בימי הקורונה, אשר מחד גרמו לכך שהגורמים במשק עובדים בכוח אדם מצומצם שלא מאפשר לבצע את כל המטלות הרגולטוריות הקיימות במועדים הקבועים לכך, ומאידך לא אפשרו הגעה פיזית של אנשים לצורך ביצוע מטלות רגולטוריות, פרסמו רגולטורים שונים שורת הקלות ודחיות מועדי המחויבות. בפרט ניתן לציין את הוראת שעה ניהול בנקאי תקין 250 של הפיקוח על הבנקים המתעדכנת מעת לעת. לעניין זה יוער, כי ביום 31 במרץ 2020 הכריז הפיקוח על הבנקים על הפחתת דרישות ההון מהבנקים, על מנת לאפשר לבנקים להגדיל את היצע האשראי ללקוחותיהם. הפחתת דרישת ההון מהבנקים נעשתה באמצעות הוראת שעה לתקופה של שישה חודשים עם אפשרות להארכה. ראה ממשל תאגידי פרק בנוגע למגבלות חקיקה והוראות רגולטוריות. בהתאם, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי יחס ההון הכולל המזערי הנדרשים מהבנק על ידי הפיקוח על הבנקים על בסיס מאוחד, ליום 31 במרץ 2020 ולמשך תקופת הוראת השעה, הינם 8.9% ו 12.4% בהתאמה (במקום 9.9% ו 13.4% לפני הוראת השעה). כמו כן, התבקשו הבנקים לבחון מחדש את מדיניות חלוקת הדיבידנד ותכניות לרכישה עצמית של מניות, על רקע המשבר האמור. ביום 22 במרץ, 2021, פרסם הפיקוח על הבנקים עדכון לנוהל בנקאי תקין 250 במסגרתו הוארכו תוקפן של מרבית הוראות הנוהל, לרבות ההקלות ההוניות, עד ליום 30 בספטמבר, 2021.

לנוכח התפשטות נגיף הקורונה והשלכותיו האפשריות על מצב המשק והלווים גיבש הפיקוח על הבנקים מתווה, שאומץ על ידי הבנק, המאפשר ללקוחות לדחות תשלומי הלוואות בנקאיות בשלושה מגזרי פעילות: משכנתאות, אשראי צרכני ואשראי לעסקים, המתווה גובש בתאריך 7 במאי 2020 ומאז הורחב והוארך עד ליום 31 בדצמבר 2020.

ביום 30 בנובמבר, 2020 הודיע הפיקוח על הבנקים כי גובש מתווה נוסף, שאומץ על ידי הבנק, המאפשר ללקוחות שדחו את הלוואותיהם בהתאם למתוים קודמים, להמשיך ולדחות את תשלומי המשכנתאות והלוואות הצרכניות (להלן – המתווה הנוסף). יצוין, כי בשונה מהמתוים הקודמים, במתווה הנוסף ניתן דגש על חזרת הלווים לתשלום הלוואותיהם, וזאת באמצעות לוח תשלומים מקל. המתווה הנוסף נכנס לתוקף ביום 1 ינואר 2021.

ליום 31 במרץ 2021 יתרת האשראי בגינו נדחו התשלומים בהתאם למתווה הנוסף עמדה על סך של כ-1.0 מיליארדי ש"ח ויתרת האשראי בגינו נדחו התשלומים בהתאם למתווה הקודם עמדה על סך של כ-0.3 מיליארדי ש"ח.

כמו כן, בהתאם למתווה הנוסף תאגיד בנקאי רשאי לא לסווג בארגון מחדש של חוב בעיית הלוואות לדיוור, אשראי צרכני, ואשראי לעסקים קטנים וזעירים, שלא היו בפיגור של 30 ימים או יותר במועד דחיית התשלומים, שלגביהן בוצעו מיום 1 בינואר 2021 ועד ליום 31 במרץ 2021 דחיות תשלומים במסגרת המתווה המעודכן, גם אם הדחייה המצטברת עולה על 6 חודשים, השפעת יישום ההקלות בגין החובות שנדחו אינה מהותית.

על רקע אי הוודאות, נרשמו בשנת 2020 הפרשות להפסדי האשראי החזיים כתוצאה ממשבר נגיף הקורונה. בחישוב הפרשה הבנק הביא בחשבון את היקף והרכב הלווים אשר ביקשו את דחיית התשלומים, תחזית בנק ישראל לגבי שיעור האבטלה החזוי וגם החמרה אפשרית ברמת הכשל העתידי של לקוחות הבנק אשר לא ביקשו דחיית תשלומים.

במהלך הרבעון הראשון לשנת 2021 המשיך הבנק לעקוב אחר ההתפתחויות הן ברמה המאקרו כלכלית והן על התנהגות תיק האשראי, לפיכך כתוצאה מהתאוששות המשק הישראלי, עדכון תחזיות חטיבת המחקר של בנק ישראל לגבי שיעור האבטלה החזוי ומקיטון בהיקף דחיות תשלומי האשראי עדכן הבנק את ההפרשה הקבוצתית בגין אשראי לאנשים פרטיים שאינו לדיוור.

בתקופת הדוח נרשמה ירידה בהפרשה הקבוצתית בגין אשראי לאנשים פרטיים שאינו לדיוור בסך של 7.6 מיליוני ש"ח לעומת גידול, על רקע משבר הקורונה, של 38.2 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

ביאור 16 נושאים שונים ואירועים לאחר תאריך מאזן (המשך)

- תכניות והערכות הבנק המפורטות לעיל, הינן בבחינת מידע צופה פני עתיד והן מתבססות על הנחות ועל תחזיות שונות שהיו בפני הבנק. מידע זה יכול שלא יתממש בשל שינויים העשויים לחול בשל גורמים שונים שאינם בשליטת הבנק בלבד. הגורמים המשפיעים כוללים תחזיות והערכות לגבי התפתחויות כלכליות בארץ ובעולם, במיוחד לגבי המצב הכלכלי במשק, כולל השפעת תנאים מאקרו כלכליים וגאופוליטיים ושינויים בשוקי ההון, וכן גורמים שונים נוספים המשפיעים על החשיפה לסיכונים: העדפות הציבור, הוראות גורמי פיקוח ואחרים, היבטים הקשורים בתדמית הבנק, התפתחויות טכנולוגיות ונושאי כוח אדם.
2. ביום 28 בינואר, 2021 הנפיקה חברת הבת, ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ אגרות חוב סדרה ט"ז, צמודות למדד ונושאות ריבית שנתית של 0.2%. לצורך ההנפקה אישרו ביום 27 בינואר, 2021, חברות הדירוג ומעלות S&P את דירוגיהן לבנק ולחברת ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ. חברת הדירוג Standard&Poor's Maalot הודיעה על מתן דירוג 'ilAA' לאגרות חוב בהיקף של עד 390 מיליוני ש"ח ע.ג. שיופקו על ידי הבנק באמצעות סדרה ט"ז באמצעות ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ. חברת הדירוג הודיעה על מתן דירוג 'Aa3.il' באופק יציב למסגרת גיוס אגרות חוב (באמצעות סדרה ט"ז) בהיקף של עד 390 מיליון ש"ח ע.ג., שיופקו על ידי ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ. קרן אגרות החוב תפרע בארבעה תשלומים שווים, ביום 30 ביוני של כל אחת מהשנים 2025 ועד 2028 (להלן "אגרות החוב"). אגרות החוב הונפקו במחיר 102.8 אג' ל 11 ש"ח ע.ג., ובתמורה כוללת (ברוטו) בסך של 400 מיליון ש"ח.
3. ביום 9 במרץ, 2021 הודיע הבנק על חתימת הסכם עם צד שלישי שאינו קשור לבנק או לבעל שליטה בו, למכירת מלוא זכויות הבנק בנכס מקרקעין אשר בבעלותו ברחוב קרן היסוד בירושלים, אשר שימש בעבר כמשכנו של סניף הבנק. הבנק צפוי להכיר ברווח מהמכירה לאחר מס של כ 10 מיליוני ש"ח.
4. ביום 25 באפריל, 2021, אישרה אסיפת בעלי המניות של הבנק את גבולות הכיסוי של ביטוח דירקטורים ונושאי משרה בבנק (ובחברות הבנות) (D&O). לפרטים נוספים אודות ביטוח הדירקטורים ונושאי המשרה בבנק ובחברות הבנות ראה להלן בדוח ממשל תאגידי – עסקאות עם בעל שליטה וצדדים קשורים.
5. ביום 13 במאי, 2021 אישרה אסיפת בעלי המניות של הבנק את הנושאים כדלקמן:
- א. מינוי מחדש של רואי החשבון המבקרים של הבנק ודיווח על שכרם.
 - ב. תיקון תקנון הבנק לעניין הוראות שונות.
 - ג. תיקון תקנון לעניין הוראות הנוגעות לפטור.
 - ד. עדכון מדיניות התגמול של הבנק [הוספת האפשרות להעניק מענק משתנה נוסף "מענק מיוחד בקשר לעסקה מיוחדת"].
 - ה. עדכון מדיניות התגמול של הבנק [הוספת הוראות פטור לכל נושאי משרה ולרבות כל הדירקטורים בבנק].
 - ו. הענקת כתב פטור לכל נושאי המשרה ולרבות לכל הדירקטורים בבנק, המכהנים ו/או שיכהנו מעת לעת (ובכללם אלו שימונו בעתיד) לרבות המנכ"ל המכהן ו/או כל מנכ"ל שיכהנו מעת לעת (וכזה שימונה בעתיד) ולרבות דירקטורים בבנק שהינם ו/או קרוביהם בעלי שליטה בבנק.
 - ז. מענק משתנה נוסף – "מענק מיוחד בקשר לעסקה מיוחדת", גם למנכ"ל, מר גיל טופז.
6. ביום 20 במאי, 2021 דיווחה חברת הבת, ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ כי בהתאם לדוח הצעת מדף שפרסמה חברת הבת, ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ ביום 7 ביוני, 2016 ("דוח הצעת מדף") החליט דירקטוריון חברת הבת, ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ כי תפדה ביוזמתה בפדיון מוקדם מלא את כתבי ההתחייבות הנדחים (סדרה 11) בכפוף לעמידה בתנאי אישור המפקח על הבנקים. המפקח על הבנקים אישר את ביצוע הפדיון המוקדם, בכפוף להנפקת סדרה חדשה של כתבי התחייבות נדחים טרם ייפרעו כתבי ההתחייבות הנדחים של סדרה 11. חברת הבת, ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ פועלת להתחיל בהליך הפדיון וההנפקה כאמור, אך ביצעו תלוי, בין היתר, בתנאי השוק. הפדיון המוקדם יבוצע בהתאם לתנאי דוח הצעת המדף בין התאריכים 7 ביוני, 2021 ועד 7 ביולי, 2021 כפי שתודיע החברה בהמשך, בהתאם ללוחות הזמנים שנקבעו בדוח הצעת מדף.

ביאור 16 נושאים שונים ואירועים לאחר תאריך מאזן (המשך)

7. ביום 20 במאי, 2021 אישרה חברת מעלות את דירוג המנפיק של הבנק ושל חברת הבת, ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ +iAA-/STABLE/iA-1.

ביום 25 במאי, 2021 הודיעה חברת הדירוג מידרוג על העלאת דירוג המנפיק של הבנק ושל חברת הבת, ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ בנוסף אחד, כדלקמן:
הערכת איתנות פיננסית של הבנק (BCA) a1.il, פיקדונות לזמן ארוך ואגרות חוב Aa2.il, כתבי התחייבות נדחים (הון משני תחתון) Aa3.il, כתבי התחייבות נדחים עם מנגנון חוזי לספיגת הפסדים (הון רובד 2) A2.il (hyb) ופיקדונות לזמן קצר P-1.il. בנוסף, מידרוג קובעת דירוג A2.il (hyb) באופן יציב למסגרת גיוס כתבי התחייבות נדחים עם מנגנון חוזי לספיגת הפסדים ("Coco") (סדרה 13) בסך של עד 150 מיליון ש"ח ע.ג שיונפקו על-ידי ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ, חברת בת בבעלות מלאה של בנק ירושלים בע"מ ("הבנק"), אשר הינה זרוע ההנפקות של הבנק. לפרטים נוספים, ראה דיווח מידי של החברה מיום 20 במאי, 2021 (מספר אסמכתא: 2021-01-089949).

ביאור 17 – הוראות פיקוח ויזמות חקיקה

הוראות חוק ורגולציה אשר חלות על הבנק ואשר התקבלו עד למועד פרסום הדוח השנתי של הבנק לשנת 2020 תוארו בדוח השנתי של הבנק לשנת 2020. להלן בתמצית פירוט שינוי חקיקה ופיקוח רלוונטיים לתקופת הדוח אשר משפיעים או עשויים להשפיע באופן משמעותי על פעילות הבנק.

1. הוראות רגולטוריות לעניין הקלות זמניות לאור מצב החירום (התמודדות עם ירוס הקורונה)

א. לאור הנסיבות המיוחדות וההגבלות המוטלות על המשק בימי הקורונה (בין אם סגרים ובין מגבלות אחרות, קלות יותר), אשר מחד גרמו לכך שהגורמים במשק עובדים בכוח אדם מצומצם שלא מאפשר לבצע את כל המטלות הרגולטוריות הקיימות במועדים הקבועים לכך, ומאידך לא מאפשרים הגעה פיזית של אנשים לצורך ביצוע מטלות רגולטוריות, פרסמו רגולטורים שונים שורת הקלות ודחיות מועדים המחויבות מהנסיבות לעיל.

ב. בין היתר, נתנה הרשות לני"ע הקלות לעניין מועדי העברת דיווחים אליה בנושאים שונים, ניתנו היתרים של משרד העבודה לגבי העסקה בשעות נוספות וניהול כמות העובדים שרשאים להגיע לעבודה, ועוד.

ג. כחלק מההקלות האמורות, פרסם בנק ישראל שורה ארוכה של הקלות לבנקים בתחומים שונים (במסגרת הוראת ניהול בנקאי תקין 250 ומכתבים פרטניים נוספים). הוראות אלו מתעדכנות מידי פעם, בהתאם לצורך, כפי שנקבע על ידי בנק ישראל ולבקשות המופנות אליו מהגופים המפוקחים וגורמים אחרים.

ד. ככלל, תוקף ההקלות שניתנו ע"י הפיקוח על הבנקים נקבע עד 30 בספטמבר 2020, אך לאור התמשכות הקורונה, הוארכו הרוב המוחלט של ההקלות האמורות עד ליום 31 בספטמבר 2021, וחלקן אף עוגן כהסדר קבוע בהוראות ניהול בנקאי תקין השונות.

לפירוט ההקלות האמורות ראה ביאור 37 לדוחות הכספיים השנתיים של הבנק לשנת 2020.

הבנק למד את ההנחיות וההקלות שפורסמו על ידי בנק ישראל והרגולטורים האחרים, והטמיע אותן בהתנהלותו השוטפת.

2. הוראת ניהול בנקאי תקין 368 – "בנקאות פתוחה"

ביום 24 בפברואר 2020, פורסמה הוראת ניהול בנקאי תקין 368 בנושא "בנקאות פתוחה", אשר מחייבת את הבנקים לשתף מידע בנקאי של הלקוח, בהסכמת הלקוח, עם ספקי צד ג' מורשים ולאפשר ביצוע תשלומים בחשבונו של לקוח באמצעות צד ג' המפוקח לעניין זה. כך, ספקי צד ג' יוכלו להציע ללקוחות מוצרים חדשים, מותאמים אישית ללקוח תוך שיפור חווית הלקוח. שירות זה יאפשר ויעודד כניסה של שחקנים חדשים בעולמות התשלומים, המידע, השיוק, והתיווך, וכל זה במטרה לאפשר תמחור טוב יותר ללקוח.

מטרת ההוראה היא להגדיר את התשתית של בנקאות פתוחה בישראל ובכך לחזק את השליטה של הלקוח במידע הפיננסי אודותיו ואת אופן ביצוע הפעולות בחשבונו שלו. ההוראה מסדירה, בין השאר, את החובות של הבנק במסגרת הבנקאות הפתוחה, את ההגנות ללקוח, הכלים לניהול הסיכונים של הבנק בסביבה של בנקאות פתוחה, ובכלל זה את האפשרות של מקור המידע (בנק או חברת כרטיסי אשראי) להשעות הסכמה להעברת מידע במקרה של חשד סביר לפרצת אבטחת מידע אצל צד שלישי.

הוראה זו קובעת את הדרישות מבנקים ומחברות כרטיסי אשראי בתפקידים כמנהל חשבון תשלום, כמקור מידע וכן כצרכני מידע ויזמי תשלומים בעצמם.

בראית הבנק, "בנקאות פתוחה" מהווה מהלך משמעותי במגמה להפיכת העולם הפיננסי לפתוח, שקוף ותחרותי יותר. על מנת להתחרות באפקטיביות, הבנק נערך לקראת יישום השינויים הרגולטוריים. מחד, תפקידו של הבנק כספק מידע ובמצע פעולות לפי הוראות של אחרים מוגדר על ידי הרגולטור, אולם לבנק עומדת גם האפשרות לעשות שימוש ברגולציה החדשה במעמד של "צרכן מידע" מתאיגדים בנקאים אחרים, על מנת לספק שירותים מקיפים יותר ללקוחותיו (וללקוחות חדשים שירכוש בשל פיתוח היכולות הללו), ולכן לבנק הזדמנות גדולה להגדיר תפקידו מחדש בעולם בו מתקיימת "בנקאות פתוחה". מאידך, כניסתה של "הבנקאות הפתוחה" מאיימת על נתח פעילות הבנק בתחום הארנק הדיגיטלי. הבנק מתייחס ל"בנקאות פתוחה" כנושא אסטרטגי לפעילותו העתידית, פועל להתאמת הנכסים הטכנולוגיים, ובד בבד לגידור הסיכון העסקי, כפי שצויין לעיל. הבנק בוחן, באופן סדור, את סביבת התחרות במטרה לזהות הזדמנויות נוספות אשר צפוי כי תתקיימנה לאור השינויים המהותיים בעולם הפיננסי שבו "בנקאות פתוחה" תהא משמעותית.

תחילת ההוראה נקבעה ליום 31 בדצמבר, 2020 (למעט סעיפים מסוימים ממנה), ולאור מצב החירום שהוכרז לאור מגיפת הקורונה, נדחתה התחולה ב-3 חודשים, ליום 31 במרץ 2021. ביום 5 באפריל, 2021, פרסם בנק ישראל חוזר אשר דוחה במספר חודשים את היישום המתוכנן, על מנת שיתאפשר לבנק ישראל ליתן התייחסות נאותה לסוגיות שונות שעלו במהלך ההיערכות ליישום, ומתוך רצון לבסס את מערכת הבנקאות הפתוחה. לפיכך נדחה שלב 2 ליום 31 בדצמבר, 2021 (חלף 10 באוקטובר, 2021) ושלב 3 נדחה בחודשיים, ליום 31 במאי, 2021. הדחייה אמורה לאפשר למערכת הבנקאית לייצב את השירותים הניתנים באמצעות המערכת, על מנת שזמינותה תהיה איתנה והשירותים בה יענו על דרישות השוק. הבנק קיבל אורכה מהפיקוח על הבנקים ועליו ליישם את הוראות ההוראה עד ליום 31 בדצמבר, 2022.

ביאור 17 – הוראות פיקוח ויזמות חקיקה (המשך)

הבנק נערך ליישום ההוראה וצופה כי ליישומה לא תהיה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים אך הפוטנציאל הגלום בה עשוי ליצור הזדמנויות מהותיות שישפיעו לחיוב על ביצועי הבנק בעתיד.

3. טיטות הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 222 בנושא "יחס מימון יציב"

ביום 5 במרץ, 2020 פרסם בנק ישראל טיוטה מאמצת את המלצות באזל III לעניין חישוב יחס מימון יציב נטו (NSFR – Ratio Funding Stable Net). במסגרת הטיוטה נדרש תאגיד בנקאי להחזיק יחס מימון יציב נטו, בסך המימון היציב הזמין חלקי סכום המימון היציב הנדרש לפי ההוראה. סך המימון יחושב לפי סך המטבעות ושלא יפחת 100% בכל זמן נתון. הדיווח על יחס מימון יציב נטו יהיה ביחס לכל המטבעות במאוחד, אך תאגיד בנקאי אמור לנטר ולבקר באופן פעיל את צרכי הנזילות הנדרשים ליחס מימון יציב נטו בכל אחד מהמטבעות העיקריים בפעילותו. על הנתון להיות מדווח להנהלה ולדירקטוריון לפחות אחת לרבעון. בשלב זה נקבע כי תחילת ההוראה ביום 31 בדצמבר, 2021.

4. הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 443 בנושא "פיקדונות ללא תנועה וחשבונות שבעליהם נפטרו"

ביום 15 בנובמבר 2020 פרסם הפיקוח על הבנקים הוראת ניהול בנקאי תקין חדשה שמטרתה לקבוע את אופן הטיפול בפיקדונות ללא תנועה ובחשבונות שבעליהם נפטרו. במסגרת ההוראה הורחבו חובות האיתור החלות על תאגיד בנקאי ביחס לבעלי פיקדונות וחשבונות אלו. עוד נקבע כי על תאגיד בנקאי להגדיר פונקציה ייעודית (ניתן גם להגדיר כמטלה נוספת של פונקציה קיימת) לטיפול בנושא, שתפקידה יהיה לטפל בפיקדונות אלה. במסגרת ההוראה חודדה אף החובה על תאגיד בנקאי לדווח לאפוסטרופוס הכללי אודות קיומם של פיקדונות ללא תנועה (מעל 5,000 ש"ח) ואף חובה לפעול ליצירת קשר עם בעליו סמוך לפני שיקיים את חובת הדיווח האמורה. יישום ההוראה יחייב את הבנק להשקיע תשומות בהקשר לאיתור בעלי חשבונות הפל"ת, וכן ידרוש הערכות תפעוליות ומיחשוביות. ההוראה תכנס לתוקף ביום 15 בנובמבר, 2021. הבנק נערך ליישום הנב"ת.

5. חוק המידע הפילי ותקנת השבים התשע"ט-2019

ביום 16 בינואר, 2021 אמור היה להכנס לתוקף חוק המידע הפילי ותקנות השבים, אשר מחליף את חוק המרשם הפילי. בהתאם להוראות החוק, אסור לשאול אדם שאלות לגבי רישום פילי שיש לו, ובמקרים בהם מגיע לידי גורם כלשהוא מידע כאמור על אדם – אסור לו לקחת זאת בחשבון במסגרת שיקוליו לגבי אותו אדם. מי שדרש, במישרין או בעקיפין, מידע פילי על אדם, דינו – מאסר שנה; עשה כן לשם העסקה או לשם קבלת החלטה בעניין האדם שהמידע נוגע לו, דינו – מאסר שנתיים. כנ"ל לגבי גוף, מעסיק או עוסק שהביא מידע פילי בחשבון בין שיקוליו בקבלת החלטה שהוא אינו זכאי לקבלו או הביא בחשבון מידע נוסף הנוגע למידע פילי כאמור, דינו – מאסר שנה. להוראות חוק זה ישנן השלכות משמעותיות על המערכת הבנקאית, במיוחד בהקשר של גיוס עובדים ללא יכולת לברר האם היה להם עבר פילי, אך גם בהקשר של מגבלות לא סבירות לגבי אופן ביצוע "הכר לקוח", וכד'. לאור הבעייתיות ביישום הוראות החוק, נדחתה תחילתו של החוק בשנה, לחודש ינואר 2022, על מנת לאפשר לגורמים שונים במשק לפעול לשינוי הוראות מסוימות בחוק.

6. פרסום נוהל בנקאי תקין מס' 311A – ניהול אשראי צרכני

ביום 2 בפברואר, 2021 פורסמה הוראת נוהל בנקאי תקין מס' 311A בנושא "ניהול אשראי צרכני". ההוראה מסדירה את החובות החלות על הבנק בהקשר למתן אשראי צרכני החלה על תאגיד בנקאי, תאגיד עזר וסולק כהגדרתו בחוק הבנקאות רישוי. ההוראה כוללת הנחיות בקשר עם קביעת אסטרטגיית ניהול ושיווק האשראי הצרכני, מדיניות האשראי, שיווק האשראי ותהליכי אישור.

מסמך המדיניות יכלול, בין השאר, את פירוט סוגי ההלוואות ותהליכי אישור מוצר חדש, קווים מנחים למתן אשראי ותמחור הוגן שלו, תנאים מחייבים להלוואות עם מאפיינים ייחודיים, קריטריונים להעמדת אשראי, התייחסות לשימוש במאגרי מידע, ממקורות מידע פנימיים וחיצוניים, מדדים כמותיים ודרישות מינימום להערכת יכולת הפירעון של הלקוחות, קווים מנחים לפרסום ושיווק אשראי לרבות אשראי יזום, ומנגנוני קביעת יעדים הערכה תגמול ובקרה על עובדים העוסקים בשיווק אשראי לרבות עובדי מיקור חוץ.

מעיקרי ההוראה:

לעניין שיווק אשראי, נדרש כי תאגיד בנקאי יעסיק בשיווק אשראי צרכני בנקאים בעלי הכשרה נאותה, השיווק יתנהל בהתאם לתסריטי שיחה שהוכנו ונבדקו מראש וכן כי יקבע ויובא לידיעת הלקוח מנגנון פשוט וגלוי להסרת לקוח מרשימת שיווק על פי בקשתו. לעניין שיווק אשראי יזום, ככלל יש להימנע משיווק לאוכלוסיות מוחלשות ולצעירים עד גיל 21, וכן להימנע משיווק אגרסיבי ומהפעלת לחץ על הלקוח. לטובת הלקוח נקבעו מנגנוני הגנה בדמות יכולת ביטול עסקת האשראי במהלך 3 ימי עסקים מיום ההתקשרות, ללא עמלות. כמו-כן נקבע כי יש להימנע מפנייה יזומה ללקוח אשר השיב בשלילה להצעת אשראי בעבר (3 חודשים לפחות), למעט חריגים.

ביאור 17 – הוראות פיקוח ויזמות חקיקה (המשך)

כל שיחת שיווק אשראי יש לתעד.

לעניין שיווק האשראי נעשה בנקודות מכירה (שלא לטובת מימון רכישת או שכירת מוצר או שירות המשווק בנקודת המכירה), יש לבצע את השיווק במלואו במתחם ייעודי (שאינו בקופות), על ידי עובד או נציג התאגיד הבנקאי בלבד. מעבר לכך, העמדת האשראי תותנה בקבלת הסכמה באמצעי הסכמה נוסף ולא באותו מעמד. תחילתה של ההוראה ביום 2 בנובמבר, 2021, למעט ההוראות החלות לגבי שיווק אשראי צרכני, אשר תחילתם ביום 2 במאי, 2021. הבנק נערך להתאמת אופי פעילותו לקבוע בהוראה, לא צפוי שלהוראה תהיה השפעה על הדוחות הכספיים.

ממשל תאגידי ביקורת ופרטים נוספים על עסקי התאגד הבנקאי ואופן ניהולם תוכן עניינים

136	הדירקטוריון
136	נושאי משרה בכירה
137	עסקאות עם בעלי שליטה וצדדים קשורים
137	המבקר הפנימי
137	מגבלות חקיקה, תקינה, הנחיות פיקוח ואילוצים מיוחדים
138	דירוג האשראי של הבנק
139	נספח – שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות מאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית

הדירקטוריון

נכון למועד הדוח וליום פרסומו, מונה הדירקטוריון 9 דירקטורים, מתוכם 3 דירקטורים חיצוניים לפי חוק החברות, התשנ"ט – 1999 ("חוק החברות") שהנם גם דירקטורים חיצוניים לפי הוראת ניהול בנקאי תקין 301 ("הוראה 301"). מספר הדירקטורים כאמור לעיל הנו בהתאמה לסעיף 22 להוראה 301 כפי שתוקנה בחודש יולי 2017 ולפיה דירקטוריון תאגיד בנקאי יורכב מלא יותר מ-10 דירקטורים. בתקופת הדוח לא חלו שינויים בהרכב הדירקטוריון. להלן, עדכונים שחלו בתקופת הדוח: במהלך החודשים ינואר-מרץ 2021 קיים דירקטוריון הבנק 6 ישיבות מליאה ו-18 ישיבות של וועדות הדירקטוריון.

הנהלה ונושאי משרה בכירה

בתקופת הדוח לא חלו שינויים בנושאי המשרה הבכירה בבנק כפי שפורט בדוח השנתי לשנת 2020 (עמודים 284-288), למעט: ביום 1 בינואר, 2021 החל לכהן מר בעז ליבוביץ כסמנכ"ל, מנהל סיכונים ראשי ומנהל חטיבת הסיכונים. ביום 24 בינואר, 2021 החלה לכהן עו"ד מיכל קופרשטיין כמזכיר הבנק.

מדיניות התגמול לנושאי משרה בבנק לשנים 2020-2022

ביום 11 לדצמבר, 2019, אישרה האסיפה הכללית של הבנק, לאחר קבלת אישורו של הדירקטוריון והמלצת ועדת הביקורת (ביושבה כוועדת התגמול) (להלן: "ועדת התגמול"), את מדיניות התגמול לנושאי המשרה בבנק לשנים 2020-2022 (להלן: "מדיניות התגמול החדשה לנושאי משרה"), בהתאם לסעיף 267 א' ו-267 לחוק החברות, תשנ"ט 1999, להוראות ניהול בנקאי תקין A301 ולהוראות חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים (אישור מיוחד ואי התרת הוצאה לצורכי מס בשל תגמול חריג) התשע"ו 2016 (להלן: "חוק התגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים").

ביום 13 במאי, 2021 אישרה אסיפת בעלי מניות [אסמכתא: 2021-01-085776] לאחר אישור דירקטוריון הבנק, והמלצת ועדת התגמול לתקן את מדיניות התגמול של נושאי המשרה. התיקון האמור, מעדכן את מדיניות התגמול הקיימת לנושאי המשרה בשני נושאים: הוספת האפשרות של הענקת מענק משתנה נוסף שיקרא "מענק מיוחד בקשר לעסקה מיוחדת" והוספת האפשרות להעניק פטור בהתאם לסעיף 259 לחוק החברות (להלן: "הפטור") לכל נושאי המשרה בבנק, ובכללם למנכ"ל הבנק וכל חברי הדירקטוריון בבנק. סייג להענקת הפטור הוא כי הפטור לא יחול ביחס למעשה או מחדל של נושא משרה בנוגע להחלטה או עסקה שלבעל השליטה או לנושא המשרה בבנק יש בה עניין אישי. כמו כן, הוחלט באסיפת בעלי המניות להעניק כתב פטור לכל נושאי המשרה ולרבות לכל הדירקטורים בבנק, המכהנים ו/או שיכהנו מעת לעת (ובכללם אלו שימונו בעתיד) לרבות המנכ"ל המכהן ו/או כל מנכ"ל שיכהן מעת לעת (וכזה שימונה בעתיד) ולרבות דירקטורים בבנק שהינם ו/או קרוביהם בעלי שליטה בבנק ובהתאמה לעדכן את מדיניות התגמול הקיימת לנושאי המשרה בבנק לשנים 2020-2022.

לפרטים בדבר מדיניות התגמול החדשה לנושאי משרה ראו בביאור 22 לדוחות הכספיים לשנת 2020.

ביום 22 באוקטובר, 2020 על רקע ובעקבות המשבר העולמי אשר נגרם בעקבות התפרצות נגיף הקורונה, והשפעתו על פעילות הבנק, הוחלט על יישום תכנית התייעלות בבנק, במטרה לצמצם את הוצאות הבנק, ובכלל זה עלויות השכר. תכנית ההתייעלות כללה, בין היתר, הקפאה של שכר והטבות לעובדים, צמצום פעילות רווחה, נידוד, פרישה מוקדמת וצמצומי תקנים. ההקפאה האמורה תשוב ותיבחן בתום הרבעון הראשון של שנת 2021. בנוסף, הסכימו חברי ההנהלה, מנכ"ל הבנק, יו"ר הדירקטוריון וחברי הדירקטוריון, להפחתה של 4% משכרם, ההקפאה הסתיימה בתום הרבעון הראשון. הבנק צופה ומעריך כי העלות של הפרישה המוקדמת, עד סוף שנת 2021 תהיה בסכום של כ-5.1 מיליוני ש"ח.

מדיניות התגמול לעובדים ולעובדים מרכזיים בבנק שאינם נושאי משרה לשנים 2020-2022

ביום 31 לאוקטובר, 2019, לאחר קבלת המלצת ועדת התגמול, אישר דירקטוריון הבנק את מדיניות התגמול לעובדים ולעובדים מרכזיים בבנק שאינם נושאי משרה לשנים 2020-2022 (להלן: "מדיניות התגמול החדשה לעובדים ועובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה"), בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין A301. ואשר עדכונה של המדיניות אושר על ידי הדירקטוריון ביום 26 במרץ 2020 (וביום 23 בפברואר, 2021).

לפרטים בדבר מדיניות התגמול החדשה לעובדים ולעובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה ראו בביאור 22 לדוחות הכספיים לשנת 2020.

עסקאות עם בעל שליטה וצדדים קשורים

ביום 13 באפריל 2021 אישרה ועדת ביקורת להתקשר בעסקה לקבלת שירותי אדריכלות מחברת אי.טי.פי ליין בע"מ בקשר לשיפוץ מבנה למוקד הבנק בירושלים. החברה הינה בבעלותם של מר רון גרינהולץ וגב' יעל שובל, שהינה קרובה של בעלי השליטה בבנק. בטרם ההתקשרות, קיים "הליך תחרותי" בו התקבלו שלוש הצעות מחיר לאספקת השירותים וכן התקיימה ועדת רכש פנימית בה הוצגו תוצאות התהליך התחרותי והתקבלה החלטה לאשר התקשרות עם אי.טי.פי ליין בע"מ אדריכלות ועיצוב פנים. עוד קבעה הוועדה כי ההתקשרות אינה "עסקה חריגה", רכישת שירותי אדריכלות נעשית בשגרה במהלך העסקים הרגיל של הבנק ולטובת הבנק; העסקה הינה בתנאי שוק על בסיס חוות דעת שהוצגה בפניה ותוצאות הליך תחרותי שבוצע וכי סכומה אינו עשוי להשפיע באופן מהותי על רווחיות הבנק, רכושו או התחייבויותיו.

אישור ביטוח

ביום 25 באפריל, 2021, אישרה אסיפת בעלי המניות של הבנק את גבולות הכיסוי של ביטוח דירקטורים ונושאי משרה בבנק (ובחברות הבנות) (D&O). כמו כן, ביום 18, במרץ 2021 אישר דירקטוריון הבנק, לאחר אישור ועדת הביקורת (ביושבה כוועדת נגמול) בישיבתה מיום 14, במרץ 2021, את חידוש פוליסת הביטוח לדירקטורים ולנושאי משרה (כולל בחברות הבנות), כפי שיהיו מעת לעת, עד לתאריך 9 במאי, 2021. כמו כן, אישר הדירקטוריון לאחר אישור ועדת הביקורת כאמור לעיל, רכישת ביטוח מיום 10 במאי 21 ועד ליום 31 במרץ, 2022, בהתאם לגבולות החלטת המסגרת ובכפוף לקבלת אישור אסיפת בעלי המניות של הבנק להארכת נוספת של החלטת המסגרת כאמור. לפרטים נוספים ראו דיווחים מידיים שדיווח הבנק ביום 21 במרץ, 2021 וביום 25 באפריל, 2021 (מס' אסמכתא: 202101040284 ו-2021010699391, בהתאמה).

בהמשך להחלטת הדירקטוריון הנ"ל, אישר הדירקטוריון בישיבתו הנ"ל, כי התקשרות הבנק בפוליסת ביטוח נושאי משרה תחול גם על מנכ"ל הבנק וכן על נושאי משרה שהם קרוביהם של בעלת השליטה המכהנים בבנק במועד החלטה זו, וכי תנאי ההתקשרות עמם זהים לתנאי ההתקשרות של שאר נושאי המשרה בבנק, ההתקשרות הינה בתנאי שוק, ואינה עשויה להשפיע באופן מהותי על רווחיות הבנק, רכושו או התחייבויותיו.

מתן פטור

ביום 13 במאי, 2021 אישרה אסיפת בעלי מניות [אסמכתא: 2021-01-085776] לאחר אישור דירקטוריון הבנק, והמלצת ועדת התגמול להעניק כתב פטור לכל נושאי המשרה ולרבות לכל הדירקטורים בבנק, המכהנים ו/או שיכהנו מעת לעת (ובכללם אלו שימונו בעתיד) לרבות המנכ"ל המכהן ו/או כל מנכ"ל שיכהן מעת לעת (וכזה שימונה בעתיד) ולרבות דירקטורים בבנק שהינם ו/או קרוביהם בעלי שליטה בבנק. כתב הפטור כאמור לא יחול ביחס למעשה או מחדל של נושא משרה בנוגע להחלטה או עסקה שלבעל השליטה או לנושא המשרה בחברה יש בה עניין אישי. כמו כן ועל אף האמור לעיל, הבנק אינו רשאי לפטור מראש דירקטור מאחריותו כלפיו עקב הפרת חובת הזהירות ב"חלוקה" (כהגדרת מונח זה בחוק החברות).

המבקר הפנימי

פרטים בדבר הביקורת הפנימית בבנק ובכלל זה, הסטנדרטים המקצועיים לפיהם פועלת הביקורת הפנימית, תוכנית העבודה השנתית והרב שנתית והשיקולים בקביעתה, נכללו בדוח השנתי לשנת 2020.

תוכנית העבודה של הביקורת הפנימית לשנת 2021 אושרה בוועדת ביקורת ביום 5 בדצמבר 2020, ובדירקטוריון ביום 12 בינואר, 2021.

הדוח השנתי של המבקר הפנימי לשנת 2020 נדון בוועדת ביקורת ביום 3 במרץ, 2021 ובדירקטוריון ביום 9 במרץ, 2021.

ביום 22 באוקטובר, 2020, אישר דירקטוריון הבנק את הארכת כהונתו של המבקר הפנימי החל מיום 30 באוקטובר, 2020 לתקופת כהונה נוספת של שנתיים, תוך אפשרות למתן הודעה מוקדמת של שלושה חודשים, בכתב ומראש, לסיום תקופת ההתקשרות קודם למועד זה.

מגבלות חקיקה והנחיות פיקוח החלות על הבנק

סקירה כללית של הוראות חוק ורגולציה אשר חלות על הבנק, ובכלל זה הוראות אשר התקבלו עד מועד פרסום הדוח השנתי של הבנק לשנת 2020 תוארו בדוחות הכספיים של הבנק לשנת 2020.

ברבעון הראשון לשנת 2021 לא היו שינויים מהותיים ברגולציה, למעט פרסומו של נב"ת A311 בנושא ניהול אשראי צרכני, אשר תואר בדוחות השנתיים של 2020.

סקירה של עדכוני הרגולציה נכללת במסגרת [ביאור 17 לדוחות הכספיים](#).

דירוג האשראי של הבנק

ביום 11 בדצמבר, 2019 וביום 17 בדצמבר, 2019, אישררו חברות הדירוג את דירוג המנפיק של הבנק ושל חברת הבת של הבנק "ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ בבוא חברת הבנק להנפיק לציבור סדרת אג"ח ט"ו והרחבה באמצעות הנפקה פרטית סדרת אג"ח י"ג. לפרטים נוספים ראה דיווחי הבנק מימים 11 בדצמבר ו-17 בדצמבר, 2019 (מס' אסמכתא 201901108408, 201901108417, 20190110436 ו-20190110508).

ביום 7 במאי 2020, אישרה חברת הדירוג מעלות את דירוג הבנק ilAA-/STABLE/ilA-1+, לפרטים נוספים, ראה דיווח מידי של החברה מיום 7 במאי, 2020 (מספר אסמכתא: 202001045330).

ביום 7 ליוני 2020 אישרה חברת הדירוג מידרוג כי היא מותירה הערכת איתנות פיננסית a2.il, דירוג פיקדונות לזמן ארוך ואג"ח Aa3.il, כתבי התחייבות נדחים A1.il, כתבי התחייבות נדחים עם מנגנון חוזי לספיגת הפסדים A3.il(hyb) ופיקדונות לזמן קצר P1.il. לפרטים נוספים, ראה דיווח מידי של החברה מיום 7 ליוני, 2020 (מספר אסמכתא: 202015057855).

ביום 27 בינואר, 2021 לצורך הנפקה של סדרה חדשה ט"ז, הודיעו חברות הדירוג מידרוג ומעלות S&P את דירוגיהן לאיגרות חוב בהיקף של עד 390 מיליוני ש"ח ע.ג. שיונפקו באמצעות הנפקת סדרה חדשה, סדרה ט"ז על ידי הבנק באמצעות ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ.

חברת הדירוג מעלות S&P הודיעה על מתן דירוג 'ilAA' לאיגרות חוב בהיקף של עד 390 מיליוני ש"ח ע.ג. כאמור לעיל.

חברת הדירוג מידרוג הודיעה על מתן דירוג 'Aa3.il' לאיגרות חוב בהיקף של עד 390 מיליון ש"ח ע.ג. כאמור לעיל.

ביום 20 במאי 2021, אישררה חברת הדירוג מעלות את דירוג הבנק ilAA-/STABLE/ilA-1+, לפרטים נוספים, ראה דיווח מידי של החברה מיום 20 במאי, 2021 (מספר אסמכתא: 202101087615).

ביום 20 במאי, 2021 לצורך הנפקה של כתבי התחייבות נדחים מסדרה חדשה (סדרה 13), הודיעה חברת מעלות S&P את דירוגה לאיגרות חוב נדחים עם מנגנון לספיגת הפסדים בהיקף של עד 150 מיליוני ש"ח ע.ג. שיונפקו על ידי הבנק באמצעות ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ.

ביום 25 במאי, 2021 הודיעה חברת הדירוג מידרוג על העלאת דירוג המנפיק של הבנק ושל חברת הבת, ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ בנוסף אחד, כדלקמן:

הערכת איתנות פיננסית של הבנק (BCA) a1.il, פיקדונות לזמן ארוך ואגרות חוב Aa2.il, כתבי התחייבות נדחים (הון משני תחתון) Aa3.il, כתבי התחייבות נדחים עם מנגנון חוזי לספיגת הפסדים (הון רובד 2) A2.il (hyb) ופיקדונות לזמן קצר P-1.il. בנוסף, מידרוג קובעת דירוג A2.il (hyb) באופן יציב למסגרת גיוס כתבי התחייבות נדחים עם מנגנון חוזי לספיגת הפסדים ("Coco") (סדרה 13) בסך של עד 150 מיליון ש"ח ע.ג. שיונפקו על-ידי ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ, חברת בת בבעלות מלאה של בנק ירושלים בע"מ ("הבנק"), אשר הינה זרוע ההנפקות של הבנק. לפרטים נוספים, ראה דיווח מידי של החברה מיום 20 במאי, 2021 (מספר אסמכתא: 2021-01-089949).

קובעת דירוג A2.il (hyb) באופן

נספח שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו⁽¹⁾ וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית

חלק א' יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית נכסים

סכומים מדווחים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2020			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2021			
שיעורי הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעורי הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	
אחוז	מיליוני ש"ח		אחוז	מיליוני ש"ח		
						נכסים נושאי ריבית
4.52	119.9	10,799.7	4.85	136.1	11,423.8	אשראי לציבור ⁽⁶⁾⁽³⁾
-	-	221.4	-	-	270.4	פיקדונות בבנקים
0.24	1.3	2,180.5	0.08	0.5	2,378.4	פיקדונות בבנקים מרכזיים
1.84	0.4	87.7	0.46	0.5	431.5	אג"ח מוחזקות לפדיון וזמינות למכירה ⁽⁴⁾
-	-	7.0	-	-	25.4	אגרות חוב למסחר ⁽⁴⁾
3.71	121.6	13,299.9	3.83	137.1	14,529.5	סך כל הנכסים נושאי ריבית
-	-	19.9	-	-	17.4	חייבים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית
-	-	514.8	-	-	621.3	נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ⁽⁵⁾
3.56	121.6	13,834.6	3.66	137.1	15,168.2	סך כל הנכסים

נספח שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו⁽¹⁾ וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

חלק ב' יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית התחייבויות והון

סכומים מדווחים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2020			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2021			
שיעורי הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעורי הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	
אחוז	מיליוני ש"ח		אחוז	מיליוני ש"ח		
						התחייבויות נשאות ריבית
0.82	18.8	9,215.8	1.00	24.6	9,899.4	פיקדונות הציבור
0.11	0.3	956.9	0.07	0.2	1,044.1	לפי דרישה
0.90	18.8	8,258.9	1.11	24.4	8,855.3	לזמן קצוב
0.96	0.2	84.0	1.34	0.4	119.6	פיקדונות מבנקים
-	-	13.3	-	-	1.0	פיקדונות הממשלה
(0.53)	(2.3)	1,734.7	1.29	5.9	1,837.5	אגרות חוב
0.61	16.7	11,047.8	1.05	30.9	11,857.5	סך הכל התחייבויות הנשאות ריבית
-	-	1,726.7	-	-	2,007.6	פיקדונות הציבור שאינם נושאים ריבית
-	-	91.5	-	-	291.4	התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית ⁽⁷⁾
0.52	16.7	12,866.0	0.87	30.9	14,156.5	סך כל ההתחייבויות
		969.6			1,011.7	סך כל האמצעיים ההוניים
		13,835.6			15,168.2	סך כל ההתחייבויות והאמצעיים ההוניים
3.10			2.78			פער הריבית
3.19	104.9	13,299.9	2.96	106.2	14,529.5	תשואה נטו⁽⁸⁾ על נכסים נושאי ריבית

הערות בסוף הנספח.

נספח שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו⁽¹⁾ וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

חלק ג יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית המיוחסים לפעילות בישראל

סכומים מדווחים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2020			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2021			
שיעורי הכנסה (הוצאה)	הכנסות/ (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעורי הכנסה (הוצאה)	הכנסות/ (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	
אחוז	מיליוני ש"ח		אחוז	מיליוני ש"ח		
						מטבע ישראלי לא צמוד
4.09	99.4	9,858.1	3.74	101.7	11,039.3	סך נכסים נושאי ריבית
(1.01)	(19.9)	7,893.5	(0.94)	(20.7)	8,802.9	סך התחייבויות נושאות ריבית
3.08			2.80			פער הריבית
						מטבע ישראלי צמוד למדד
2.45	16.2	2,665.9	4.62	30.6	2,695.0	סך נכסים נושאי ריבית
0.78	4.8	2,462.5	(1.56)	(9.7)	2,495.2	סך התחייבויות נושאות ריבית
3.23			3.06			פער הריבית
						מטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)
3.13	6.0	775.9	2.44	4.8	795.2	סך נכסים נושאי ריבית
(0.93)	(1.6)	691.8	(0.36)	(0.5)	559.4	סך התחייבויות נושאות ריבית
2.20			2.08			פער הריבית
						סך פעילות בישראל
3.71	121.6	13,299.9	3.83	137.1	14,529.5	סך נכסים נושאי ריבית
(0.61)	(16.7)	11,047.8	(1.05)	(30.9)	11,857.5	סך התחייבויות נושאות ריבית
3.10			2.78			פער הריבית

הערות בסוף הנספח.

נספח שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו⁽¹⁾ וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

חלק ד ניתוח השינויים בהכנסות ריבית והוצאות ריבית

סכומים מדווחים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2021 לעומת שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2020		
שינוי נטו	גידול (קטון) בגלל שינוי ⁽²⁾	
	מחיר	כמות
מיליוני ש"ח		
נכסים נושאי ריבית		
		7.4
16.2	8.8	אשראי לציבור בישראל
(0.7)	(1.1)	0.4
		נכסים נושאי ריבית אחרים בישראל
15.5	7.7	7.8
סך הכל הכנסות הריבית		
התחייבויות נושאות ריבית		
		1.7
5.8	4.1	פיקדונות הציבור בישראל
8.4	8.0	0.4
		התחייבויות נושאות ריבית אחרות
14.2	12.1	2.1
סך כל הוצאות הריבית		

⁽¹⁾ הנתונים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדירים.

⁽²⁾ על בסיס יתרות לתחילת החודשים (במגזר מטבעי ישראלי לא צמוד על בסיס יתרות יומיות).

⁽³⁾ לפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי. לרבות חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית.

⁽⁴⁾ מהיתרה הממוצעת של אג"ח למסחר ושל אג"ח זמינות למכירה נוכח/נוספה היתרה הממוצעת של רווחים/הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אג"ח למסחר וכן רווחים/הפסדים בגין אג"ח זמינות למכירה, הכלולים בהון העצמי במסגרת רווח כולל אחר מצטבר בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן" לשלושה חודשים שהסתיימו בימים 31.03.2021 ו-31.03.2020 בסך (0.3) מיליון ש"ח ו(5.7) מיליון ש"ח, בהתאמה.

⁽⁵⁾ לרבות מכשירים נגזרים, נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.

⁽⁶⁾ עמלות בסך 3.1 מיליון ש"ח ו 2.7 מיליון ש"ח, נכללו בהכנסות ריבית בתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31.03.2021 ו-31.03.2020 בהתאמה.

⁽⁷⁾ לרבות מכשירים נגזרים.

⁽⁸⁾ תשואה נטו הכנסות ריבית, נטו לחלק לסך הנכסים נושאי הריבית.

⁽⁹⁾ השינוי המיוחס לשינוי בכמות חושב על ידי הכפלת המחיר החדש בשינוי בכמות. השינוי המיוחס לשינוי במחיר חושב על ידי הכפלת הכמות הישנה בשינוי במחיר.

אינדקס ומילון מונחים

למילון המונחים ששימשו בעריכת דוח זה, ראה בדוח הכספי השנתי של הבנק לשנת 2020 (עמודים 289-290)

אינדקס

142	א	אומדנים חשבונאיים קריטיים
94,82		אקטוארי
132,58,25	ב	באזל
137,134,130,53,50,42,41	ד	דירוג
25	ה	הון והלימות הון
60,59,12		הלבנת הון
,124,123,122,121,120,118,117,116,113,112,108,107,106,105,96,91,79,52,51,50,47,46,45		הלוואות לדיור
43,42,40,38,36,35,33,31,27,26,25,17,5,3		
125,111,110,109,92,91,90,89,77,73,66,58,50,46,45,43,22,9		הפרשה להפסדי אשראי
129,117,116,115,91,90,89,41,36	ח	חובות בעייתיים
123,122,121,120,118,117,116,115,113,108,107,106,91,90,89,58,39,37,9		חובות פגומים
25	י	יעד הון
140,108,107,106,105,69,34,33,31,30,20,13,7,5,3	מ	מגזרי פעילות
74,73,72,61		מדיניות חשבונאית
142		מזמנים ושווי מזמנים
97,95,69,28,8,5		מינוף
12		מיסוי
142		מסגרות אשראי
136,134,133,132,131,130,129,128,127,126,105,104,103,102,101,100,81,75,73,69,62,61,59,46,45,43,38,28,26,24,20	נ	נזרים
136,134,133,132,131,130,129,128,127,126,105,98,88,87,86,84,83,82,75,73,72,59,38,24,22,21,9,7,5		ניירות ערך
97,65,63,58,57,34,23,6,4		נדילות
108,107,106,95,25		נכסי סיכון
,129,125,124,123,122,121,120,118,117,116,115,113,112,111,110,109,104,103,95,92,91,90,89	ס	סיכון אשראי
77,69,66,58,57,54,50,46,45,43,41,38,37,34,25,6,5,3		
142		סיכון נדילות ומימון
65,60,3		סיכון ריבית
64,4		סיכונים אחרים
142,98,71,18,10,9	ע	עמלות
132,131,130,128,127,126,108,107,106,93,80,73,69,63,31,24,23,19,5	פ	פיקדונות הציבור
139,138,134,133,132,131,130,129,104,102,101,87,86,84,43,82,72,69,60,59,21,6	ש	שווי הוגן

סניפי בנק וחברות בנות

ההנהלה המרכזית	רח' הנגב 2, קרית שדה התעופה מען לדיוור: רח' הרברט סמואל 2, ירושלים 91022
סקטור נדל"ן	רח' הנגב 2, קרית שדה התעופה
סניף בנקאות פרטית	רח' גרשון אגרון 30 ירושלים (וולדורף אסטוריה)
סניף גאולה – רוממה	רח' שמגר 21, ירושלים
סניף תל אביב	רח' אחד העם 21, ת"א 65251
סניף באר שבע	רח' הדסה 90, באר שבע 84221
סניף חיפה	רח' פלים 9 (בית צים), חיפה 33095
סניף בני ברק	רח' חזון איש 2, בני ברק 51512
סניף אשדוד	שדרות ירושלים 12, אשדוד 7752305
סניף ראשון לציון	רח' הרצל 63, ראשל"צ 75267
סניף פתח תקווה	רח' ההגנה 10, פ"ת 49591
סניף נתניה	רח' הרצל 45, נתניה 42401
סניף מודיעין עלית	רח' אבני נר 18, מודיעין עלית
סניף קיריון	דרך עכו 192, קרית ביאליק 27000
סניף נצרת	רחוב 1100 בית 2 צומת אום וואסף נצרת
סניף סחנין	קניון סחנין מול, כביש ראשי סחנין
סניף כרמיאל	רח' מעלה כמון 5, קניון חוצות כרמיאל, כרמיאל
סניף אום אל פחם	קניון אלהרם, כביש ראשי, אום אל פחם
סניף אלעד	רח' רבי יהודה הנשיא 94, אלעד
סניף בית שמש	רח' רבין 2, קניון נעמי, בית שמש
סניף ביתר עלית	רח' ישמח ישראל 2, מרכז חיים זקן – תמרים, ביתר עלית
ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ	רח' הנגב 2, קרית שדה התעופה
עיר שלם סוכנות לביטוח (1996) בע"מ	רח' הרברט סמואל 2, ירושלים
כתובתנו באינטרנט:	www.bankjerusalem.co.il